

POLSKA GOSPODARCZA TYGODNIK

1 9 3 2

**POLSKIE
KOPALNIE SKARBOWE**

NA GÓRNYM ŚLĄSKU

SPÓŁKA DZIERŻAWNA
SOCIÉTÉ FÉRMIERE DES MINES
FISCALES DE L'ÉTAT POLONAIS
EN HAUTE-SILÉSIE.

**KRÓLEWSKA HUTA G. ŚL.
RYNEK, L. 915**

TELEFONY: KRÓL HUTA 636-640 I KATOWICE 972

SPRZEDAŻ

WĘGLA, KOKSU, BRYKETÓW I SIARCZAMONU
Z KOPALNÍ „KRÓL” BIELSZOWICE, ANURÓW

ADR. TELEGR. SKARBOFERME KRÓL HUTA

PAŃSTWOWA FABRYKA ZWIĄZKÓW AZOTOWYCH W CHORZOWIE

dostarcza: **Saletrę amonową**
Saletrę sodową
przemysłową
Saletrę sodową
rafinowaną
Saletrę potasową
rafinowaną
Salmiak krystaliczny
Salmiak sublimowany
Węglan amonu
Kwaśny węglan amonu
Azotyn sodowy
Kwas azotowy
techniczny
i chemicznie czysty
Wodę amoniakalną
chemicznie czystą
Amoniak skroplony
Sodę kalcynowaną
tylko na eksport
T i e n A z o t

ORAZ NAWOZY AZOTOWE ZA POŚREDNICTWEM WSZYSTKICH
WIĘKSZYCH ORGANIZACJI ROLNICZO-HANDLOWYCH W KRAJU

Spółka Akcyjna „AZOT” w Jaworznie

dostarcza: **Wapno chlorowane, Potaż żrący,**
Potaż kalcynowany (węglan potasu)
Chlorek potasu 99,5 -- 100%,
„Solnit” dla konserwacji mięsa,
Żelazocjanki potasowy, sodowy i wapniowy
oraz Środki owado- i grzybobójcze

RUDZKIE GWARECTWO WĘGLOWE

RUDA ŚLĄSKA

Pierwszorzędny węgiel gazowy i płomienny
z kopalń Wolfgang - Wawel w Rudzie, Pokój
w Nowym Bytomiu, Eminencja w Katowicach, Koks i produkty pochodne
z koksowni Wolfgang w Rudzie.

Wyroby ceglarskie i szamotowe z fabryki
Karol Emanuel
w Rudzie

**Biura
sprzedaży;**
dla węgla i
koku: Robur w
Katowicach, dla produktów
pochodnych:
Związek Koksowni
w Katowicach, dla wyrobów
ceramicznych: ZARZĄD KOPALŃ W RUDZIE ŚL.

1 h. 50' do KRAKOWA
2 h. 10' „ GDAŃSKA
1 h. 50' „ KRAKOWA
2 h. „ KATOWIC
2 h. 10' „ GDAŃSKA,
GDYNI lub POZNANIA
2 h. 15' do L W O W A
4 h. 50' „ CZERNIOWIEC
5 h. 05' „ B R N A
6 h. 25' „ W I E D N I A
7 h. 50 „ BUKARESztu

a kilkanaście godzin do SOFJI lub SALONIK trwa
podróż z WARSZAWY samolotami P. L. L. „LOT”

Ruch codzienny.

Informacje i bilety: Tel 547-60, 808-50
i biura podróży.

LIGNOZA

SPÓŁKA AKCYJNA

WSZELKIE MATERJAŁY WYBUCHOWE I ŚRODKI
ZAPALCZE ORAZ PAPIERY DRZEWNE I BEZ-
DRZEWNE RÓŻNYCH GATUNKÓW

FABRYKI:

W KRYWAŁDZIE, POW. RYBNICKI, W PNIOWCU,
POW. TARNOGÓRSKI, W STARYM BIERUNIU,
POW. PSZCZYŃSKI

GENERALNA DYREKCJA: KATOWICE, UL. DWORCOWA 13
TELEF.: 1355, 1520, 2958

ZAKŁADY HOHENLOHEGO

HOHENLOHE-WERKE, S. A.

WEŁNOWIEC, G. Śl.

HOHENLOHEHÜTTE O.-S.

TELEFON ZARZĄDU GŁÓWNEGO: KATOWICE, Nr. 440, 447

ADRES DLA DEPEZ: HOHENLOHE WEŁNOWIEC GÓRNY ŚLĄSK

Oddział I. — Węgiel Oddział II. — Metale

Węgiel płomienny z kopalń: Maks —
Wujek — Zjednoczona Hohenlohe-Fanny
Brykiety z kopalni „Wujek“ o znaku H. W.

Firma sprzedawcza:

„FULMEN”

Górnośląski Handel Węgla, Sp. z ogr. odp.
KATOWICE, UL. JULJUSZA LIGONIA Nr. 3, 5, 7.

Blacha cynkowa Cynk H. H. Korona
Cynk Hohenlohe (podwójnie rafin.)
(rafin. i nierafin.) Pył cynkowy
Oryginalny ołów hutniczy

Oddział III. — Kwasy

Kwas siarkowy (60%) technicznie czysty
Kwasy siarkowe od 92 — 100%
Oleum 12% Oleum 20%

GWARECTWO "HRABIA RENARD"

KOPALNIE WĘGLA I ZAKŁADY PRZEMYSŁOWE W SOSNOWCU (WOJ. KIELECKIE)

Adres telegr.: Renard — Sosnowiec ■■■ Adres pocztowy — Sosnowiec ■■■ Telefony: Nr. 28, 38 i 7-76

Zakłady obejmują: Kopalnie węgla kamiennego. Walcownię Rur i Żelaza.
Cegielnię Parową. Browar Parowy. Gospodarstwo Rolne.

Wyroby: WĘGIEL kamienny wysokokalorymetryczny wszelkich gatunków.

RURY bez szwu, czarne i ocynkowane ze stali Siemens-Martin, wyrabianej przez T-wo Huta Bankowa. Rury żelazne ciągnięte na gorąco i zimno do różnego użytku. Rury z kołnierzami stałymi i ruchomymi na przewody parowe, powietrzne, wodne i gazowe. Rury gładkie i fasonowe do kotłów, parowozów, traktorów. Rury Fielda. Rury pompowe, zwyczajne i amerykańskie. Rury wiertnicze. Rury studzienne o grubych ściankach do przewodów hydraulicznych. Rury podsadzkowe. Rury spawane do 1—1/2". Rury spawane z mufami lub kołnierzami, nagwintowanymi na przewody gazowe. Mufy, gwinty długie, łuki. Rury normalne wszelkich rozmiarów z dostawą natychmiastową. Rury specjalne. Odlewy żelazne. Żelazo kalibrowane. Bednarka. Druk. **SPECJALNOŚĆ:** rury o cienkich ściankach do cukrowni i aparatów dystrylacyjnych. Wężownice wszelkich kształtów i wymiarów. CEGŁA maszynowa „Klinkier” i zwyczajna. PIWO różnych gatunków. Lód sztuczny.

Przedstawiciele: Inż. A. de ROSSET — Warszawa, Foksal 11, telefon Nr. 671-93 i 672-52
Juljan BONK — Lwów, Kołłątaja 5, telefon Nr. 12-80

Lokata pieniędzy

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI, pow. Warszaw. (K. K. O.) Świętokrzyska 13

założona w dn. 15 października 1928 r. — posiada **pupilarną gwarancję wkładów i lokat**, zabezpieczoną kapitałami własnymi K. K. O. oraz całym majątkiem Związku Poręczającego: 5 miast i 26 gmin podstołecznych (vide Rozporządzenie P. Prezyd. Rzplitej z dn. 13/IV 1927 r.), z oddziałami: Pruszków, Piaseczno, Jeziorna, Nowy-Dwór, Otwock (zbiornica)

Wzrost wkładów i lokat:

1/I 1930 r.	zł 2 111 367'00
1/I 1931 r.	zł 7 409 986'00
1/I 1932 r.	zł 10 990 673'00
1/X 1932 r.	zł 12 743 495'00

Wkłady przeto w porównaniu z rokiem ub. (zł 7 409 986) powiększyły się o 75% (do zł 12 743 495).

Tajemnica lokat i wkładów ustawowo zastrzeżona.

Obrót roczny do zł 100 000 000.

Zakres czynności: R-ki czekowe i oszczędnościowe (książeczki imienne i na okaziciela). Dyskonto i inkaso weksli. Pożyczki: weksłowe i hipoteczne. Kredyty towarowe.

Liczba wkładców (książeczek oszczędn.) 18 874 powiększyła się trzykrotnie w roku bież. (1931 r. — 5 776).

Książeczki K. K. O. przyjmowane są przez państwowe władze, urzędy i zakłady, jako **wadja przy wszelkich przetargach, jako kaucje akcyzowe i celne, jako kaucje przy zawieraniu umów oraz jako zabezpieczenie pieniężne** z innych tytułów wymagane (vide Rozporządzenie Prezydenta Rzplitej z dn. 13/IV 1927 r. „Dz. Ust. R. P.” Nr. 28, poz. 339).

K. K. O. płaci na wkładach i lokatach od 7% do 8½% zależnie od wypowiedzenia, na rachunkach czekowych: 6%.

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI M. ST. WARSZAWY

Bilans surowy na dz. 30 września 1932 r.

STAN CZYNNY		zł
Kasy		719 529'49
Lokaty w bankach		9 215 683'83
Waluty obce		303 976'67
Papiery wartościowe własne		7 704 709'20
Pożyczki, zabezpieczone hipotecznie		19 275 378'85
„ na zastaw papierów wartościow.		9 395 445'56
„ „ towarów		417 816'02
„ weksłowe		803 035'98
„ komunalne		8 211 515'54
Weksle protestowane		72 836'10
Ruchomości		73 329'52
Nieruchomości		1 933 896'48
Koszty handlowe		719 002'15
Różne rachunki		710 171'86
		59 556 327'25
Dokumenty do inkasa		360 375'45
Udzielone gwarancje		278 709'56
		60 195 412'26

STAN BIERNY		zł
Kapitał kasy		1 746 518'28
Wkłady oszczędnościowe (63 192 książeczek.)		50 536 283'27
Rachunki bieżące		5 164 827'46
Rachunek bieżący w Banku Polskim, zabezpieczony papierami wartościowymi		103 443'00
Procenty i prowizje		1 383 732'24
Różne rachunki		621 523'00
		59 556 327'25
Różni za inkaso		360 375'45
Zobowiązania z tytułu udzielon. gwarancyj		278 709'56
		60 195 412'26

Centrala: Traugutta 5, dom własny
Oddział I: Wierzbowa 9, Oddział II: Praga, Targowa 65

Nakładem Tygodnika „Polska Gospodarcza”

ukazała się książka

Władysława Gindricha

„Polska a Morze”

Cena zł. 6

Do nabycia:

w Administracji Tygodnika w Warszawie,

Elektoralna 2, pok. 26

i we wszystkich księgarniach

POLSKA GOSPODARCZA

TYGODNIK WYDAWANY PRZEZ MINISTERSTWO PRZEMYSŁU I HANDLU
PRZY WSPÓŁUDZIALE MINISTERSTW: SKARBU, ROLNICTWA ORAZ KOMUNIKACJI

WYCHODZI W SOBOTY

TREŚĆ ZESZYTU

	STR.		STR.
EXPOSÉ PANA MINISTRA SKARBU PROF. WŁADYSŁAWA ZAWADZKIEGO	1311	ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE	1329
PROBLEMAT POLSKO-FRANCUSKICH STOSUNKÓW GOSPODARCZYCH — DR. T. EYCHOWSKI	1317	Ruch w porcie gdańskim we wrześniu 1932 r. — A. R.	
ŻYCIE GOSPODARCZE:		POCZTA I TELEGRAF	1330
SPRAWY GOSPODARCZE W IZBACH USTAWO- DAWCZYCH	1320	KRONIKA BIEŻĄCA:	
GÓRNICTWO I PRZEMYSŁ:		PRZEGLĄD USTAW I ROZPORZĄDZEŃ	1331
PRZEMYSŁ WŁÓKIENNICZY	1321	TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓLKACH AKCYJNYCH	1331
PRZEMYSŁ DROBNY	1321	SKARBOWOŚĆ I FINANSE:	
Sytuacja prze nysłu instrumentów muzycznych — L. Laskowski		SPRAWY BUDŻETOWE	1332
ROLNICTWO	1322	PODATKI I OPŁATY	1335
Konwersja zaległości od pożyczek instytucji kredytu długoter- minowego — Cz. St.		KREDYT	1335
HANDEL:		RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH	1335
KRAJOWE RYNKI TOWAROWE	1323	Z PAŃSTWOWEGO BANKU ROLNEGO	1336
RYNEK AKCYJNY	1325	PRZEGLĄD ZAGRANICZNY:	
CŁA ORAZ REGLAMENTACJA HANDLU ZEWNĘTRZ- NEGO	1325	KRONIKA ZAGRANICZNA:	
Zmiany w taryfie celnej		OGÓLNE	1337
KOMUNIKACJA I TRANSPORT	1327	FRANCJA	1338
Problem bałtycko-czarnomorski — J. G.		ANGLJA	1339
		SZWAJCARJA	1339
		WIADOMOŚCI BIEŻĄCE	1340
		Z RYNKÓW ZAGRANICZNYCH	1340
		BIBLIOGRAFJA	1341

EXPOSÉ PANA MINISTRA SKARBU PROF. WŁADYSŁAWA ZAWADZKIEGO¹⁾

CHARAKTERYSTYCZNĄ cechą ostatnich budżetów wszystkich niemal państw jest zmniejszenie się ich nominalnej wysokości, a pomimo to ich deficytowość. Tak więc budżet niemiecki z Z 24 886 miljn. w roku 1930/31 spada do Z 19 396 miljn. w roku zeszłym, budżet austriacki z Z 2 539 miljn. w roku 1931 na niecałe Z 2 100 miljn. w roku następnym, budżet czeskosłowacki zmniejsza się z Z 2 860 miljn. w 1928 r. na Z 2 548 miljn. w r. ub. i t. d. Deficyty wynoszą sumy nieraz bardzo poważne: tak więc niemiecki budżet za r. 1930/31 dał w wykonaniu deficyt Z 2 300 miljn., budżet Stanów Zjednoczonych za ten sam rok dał deficyt Z 1 606 miljn., budżet włoski za rok ubiegły przewidywał deficyt ponad Z 460 miljn., budżet, waiesiony w r. b. przez Rząd francuski, przewidywał początkowo deficyt Z 4 200 miljn., zredukowany z pewnym trudem do Z 2 800 miljn. U nas również budżety wykazują

od 3 lat stałe zmniejszenie; tak więc, kiedy budżet na rok 1929/30 zamknął się sumą Z 3 030 miljn., to już budżet 1930/31 r. dał tylko Z 2 800 miljn., budżet zeszloroczny — niecałe Z 2 500 miljn., a tegoroczny, preliminarzowany w sumie Z 2 452 miljn., w wykonaniu okaże się znacznie niższym. Zaznaczam przytem, że Polska jest pierwszym krajem, który śmiało poszedł drogą zmniejszania swych budżetów i który w związku z tem wykazuje dotychczas kwoty deficytu względnie niewysokie w stosunku do tych, które przytaczałem.

Zmniejszanie się wysokości budżetów ma podwójne źródło: 1) podniesienie siły nabywczej pieniądza, 2) konieczność realnych oszczędności w związku ze spadkiem siły płatniczej ludności. Momenty te, powodujące zmniejszenie globalnych sum budżetowych, zakreślają jednocześnie granice tego zmniejszenia. Podniesienie siły nabywczej pieniądza w tym stopniu tylko wpływa na budżet, w jakim przejawia się w potanieniu dóbr i usług, będących przedmiotem

¹⁾ Wygłoszone na posiedzeniu Sejmu w dn. 3 listopada 1932 r.

wydatków budżetowych. Co zaś do oszczędności, to znajdują one we granice w koniecznych potrzebach Państwa, dających się tylko do pewnego stopnia kurczyć lub przesunąć. Można tak czy inaczej zapatrywać się na tendencję państw do obejmowania rozmaitych dziedzin życia, tendencję, która w pierwszym rządzie prowadziła do rozrastania się budżetów, ale jasne jest, że gdyby nawet państwa chciały — nie mogłyby się z tych dziedzin odrazu wycofać. Tem się tłumaczy właśnie deficytowość budżetów, gdyż strona rozchodowa jest zawsze mniej elastyczna od strony dochodowej.

Preliminarz na rok 1933/34 zamyka się w dochodach sumą zł 2 089 miln., w wydatkach — sumą ponad zł 2 449 miln., wykazuje więc niedobór w wysokości ponad zł 360 miln. W stosunku do budżetu, uchwalonego na rok bieżący, wykazuje on zmniejszenie w wydatkach bardzo nieznaczne — zł 2 miln., w dochodach poważne — zł 288,5 miln. Powołę sobie oświetlić te liczby pod obu wspomnianymi przed chwilą kątami widzenia.

Mamy więc najpierw czynnik obiektywny, który ująłem jako zwiększenie wartości pieniądza. Nie będę się kusił o ujęcie go w jednej liczbie — mam wogóle wielkie wątpliwości, czy takie proste ujęcie w jednej jakiejś liczbie, w takim czy innym procencie, jest wogóle możliwe; w każdym razie nie nadaje się ono do naszych stosunków, gdzie podniesienie się wartości pieniądza wyraziło się w bardzo nierównomiernym spadku rozmaitych cen. Tak więc, ceny ziemiopłodów spadły znacznie silniej niż ceny produktów przemysłowych; wśród tych ostatnich spadły silniej ceny wytworów w dziedzinach, podlegających wolnej konkurencji, a ceny, regulowane przez umowy, obniżyły się tylko nieznacznie, albo pozostały niezmiennione — mamy nawet do zanotowania wypadki, gdzie się podniosły. Ceny usług, t. j. płace i pobory, spadły nierównomiernie — czasami silniej, ale przeważnie słabiej niż ceny produktów; natomiast ceny obiektów, będących źródłami dochodów, a w pierwszym rzędzie ziemi, spadły znacznie silniej. Wreszcie ciężar długów pozostał niezmienniony. To wszystko stwarza pewną mozaikę, w której daremną rzeczą byłoby szukać przeciętnej, nie tylko ze względu na nierównomierność zmian i różnorodność porównywanych wielkości, ale też ze względu na ich niestabilizację: jasne jest, że ten stan rzeczy utrzymać się na stałe nie może i że należy dążyć do jego zmiany, bo na nim, między innymi, opiera się w dużej mierze to przesilenie gospodarcze, które przeżywamy. Dalej będę mówił o wysiłkach Rządu w tej dziedzinie. Obecnie zaznaczam tylko, że idą one z jednej strony w kierunku obniżenia cen, a to we wszystkich wypadkach, kiedy ceny te utrzymują się na poziomie jawnie zbyt wysokim, a z drugiej również do stworzenia warunków, w których mogłyby podnieść się ceny jawnie zbyt niskie — do stworzenia, jednym słowem, większej równomierności w tej dziedzinie. Jeżeli, jak nam się zdaje, prawidłowo określiliśmy konieczną tendencję tych zjawisk, to możemy się spodziewać, że w ciągu przyszłego roku poszczególne ceny będą wprawdzie ulegały wahaniom, ale w przeciwnych kierunkach. Niema jednak podstawy przypuszczać, aby ogólny ich poziom miał się w dalszym ciągu obniżać, a więc to, co odpowiada pojęciu wartości pieniądza, miało się podnosić w stosunku do roku bieżącego. Obiek-

tywny więc, masowo działający czynnik siły nabywczej pieniądza nie uzasadniałby sam przez się obniżenia przyszłorocznego budżetu w stosunku do obecnego, zwłaszcza, że w tym obecnym, a szczególnie jego wykonaniu, została silnie antycypowana zniżka cen.

Przechodzę teraz do drugiego kryterium, na mocy którego można oceniać liczbę budżetu — do konieczności przeprowadzenia realnych oszczędności. Cele, na które przeznaczone są wydatki budżetu, można zgruba podzielić na 2 grupy: niezbędne i pożądane. O ile pierwsze stanowią dosyć zwartą i określoną całość, o tyle drugie są rozlewne i prawie nieograniczone. Jest mnóstwo wydatków, których możnaby celowo dokonać czy to w dziedzinie oświaty i kultury, czy gospodarczej, czy społecznej, czy robót publicznych, czy humanitarnej. Mam wrażenie, że u większości współczesnych granica między niezbędnym a pożądanym nieco się zatępiła — tem się tłumaczy przerost budżetów, obserwowany od końca wieku XIX, a w całej pełni występujący po wojnie. Oszczędności, które możnaby wprowadzić, polegać muszą oczywiście na usunięciu tych wydatków, które są tylko pożądane, a utrzymaniu jedynie niezbędnych. Trudność polega na tem, że wydatki pożądane po pewnym czasie ich wykonywania stają się niezbędnymi, bo całe życie nastawiło się na to, że będą przez państwo wykonywane. Tak jest ze szkolnictwem, z opieką społeczną, z rozmaitemi formami akcji gospodarczej. Redukowanie sum budżetu napotyka tu granicę, którą trudno przekroczyć. Jak już wspomniałem, Polska była jednym z pierwszych krajów, które weszły na drogę surowych oszczędności budżetowych, a więc na drogę kasowania wydatków tylko pożądanych, a nie niezbędnych. Jeżeli jednak pod tym względem zostało już wiele zrobione, to przez to samo każdy dalszy krok staje się coraz trudniejszym.

O tem, co już zostało dokonane, można sądzić z przypuszczalnego wykonania tegorocznego budżetu. Budżet ten zamykał się w wydatkach sumą zł 2 452 miln. Naskutek bardzo surowych oszczędności, wprowadzonych przez Rząd jeszcze w maju, suma wydatków ulegnie bardzo silnemu obniżeniu. Pierwsze półroczcie wykazało 1 127 miln. — przyjmując więc tę sumę za plus minus 50% wykonania budżetu, mielibyśmy sumę ok. 2 250 miln., czyli o ok. 200 miln. mniej od uchwalonego budżetu, a o blisko 750 miln. mniej od wykonania budżetu w roku 1929/30. To daje miarę oszczędności, które zostały przeprowadzone. Niemniej ciekawe jest porównanie udziału w tych sumach rozmaitego rodzaju wydatków. Jeżeli przedewszystkiem podzielimy je na 2 wielkie grupy: wydatków, związanych z bieżącą administracją, i wszelkiego rodzaju długów i zobowiązań, to okaże się, że cała zniżka spadła na pierwsze, odsetek ich zmalał z przeszło 80% w 1929/30 r. do 76½% w r. b. Właśnie w dziedzinie wydatków administracyjnych Rząd przedewszystkiem szukał i znalazł oszczędności: spadły one podwójnie i z tytułu ogólnego spadku i z tytułu obniżenia udziału w ogólnej sumie.

Jeszcze silniejszy jest spadek w projektowanym budżecie: wydatki administracyjne stanowią tylko 73¼% ogólnej sumy. Bardzo silnie zostały obniżone wydatki personalne przez redukcję etatów i zniżkę poborów: w preliminarzu przyszłorocznym figurują one w sumie o zł 218 miln. niższej niż w wykonaniu budżetu 1929/30. Jeszcze silniej spadły wydatki rzeczowe, niezwiązane z obroną kraju, bo

o Z 410 miljn. Liczbowo udział rozmaitych grup wydatków w preliminarzu przedstawia się, jak następuje: na pierwszym miejscu figurują wydatki, związane z obroną kraju, z udziałem 33'83% i kwotą Z 829 miljn., dalsze miejsce zajmują wydatki na długi państwowe z udziałem 13'81% i kwotą Z 338 miljn., następne miejsce — wydatki na oświatę z udziałem 13'29% i kwotą Z 325 miljn., potem idą wydatki na emerytury i renty inwalidzkie z udziałem 12% i kwotą Z 294'8 miljn., a dalsze miejsca zajmują pozostałe resorty, względnie inne potrzeby z ogólnym udziałem 27% i kwotą Z 662 miljn. Nie będę w tej chwili nużył Panów szczegółowem rozpatrywaniem podziału na poszczególne resorty i porównywaniem tych szczegółowych liczb z wykonaniem tegorocznego budżetu. Podczas posiedzeń Komisji Budżetowej zostaną o te oczywiście najszczegółowiej zbadane. Stwierdzam tylko, że w większości działów budżetu mamy zniżkę nie tylko w stosunku do zeszłorocznego preliminarza, ale i w stosunku do jego wykonania. Jeżeli pomimo to przedstawiony preliminarz jest w sumie globalnej wyższy od wykonania tegorocznego budżetu i tylko nieznacznie niższy od sum, przewidzianych ustawą skarbową, to przyczyna tego leży przede wszystkim w znacznie wyższej sumie, preliminowanej na obsługę długów, przyczem trzeba tu wziąć pod uwagę nie tylko samą pozycję długów państwowych, ale i sumy, zawarte w preliminarzach niektórych ministerstw. Największą pozycję stanowią właściwe długi państwowe, a wśród nich długi t. zw. między państwowe, które same wynoszą ok. Z 131 miljn., t. j. blisko o Z 60 miljn. więcej niż w r. b. W chwili obecnej trudno jest powiedzieć, czy sumę tę — względnie jaką jej część — będziemy musieli zapłacić. W razie pomyślnego załatwienia pewnych wentylowanych w tej chwili projektów zostalibyśmy od tego ciężaru przynajmniej w roku przyszłym zwolnieni. Rząd nie mógł jednak jednostronnie przesądzić sprawy i nie preliminarować wydatków, do których, na mocy zatwierdzonych przez ciała ustawodawcze umów, jesteśmy zobowiązani.

Oprócz tej pozycji ciężar długów wzrósł jeszcze z tytułu pewnych wypłat, odłożonych, bądź kredytowo załatwionych w uprzednich okresach, a do których Państwo jest zobowiązane na mocy udzielonej gwarancji: wchodzi tu spłaty na obsługę pożyczek t. zw. ulenowskich, z tytułu deficytu akcji zbożowej, pożyczek Gdyni i in. Wydatki te nie są nowem obciążeniem, gdyż ciężary, którym odpowiadają, istnieją już obecnie, i chodzi o to, aby je uregulować, zresztą w wielu wypadkach mają za odpowiednik wierzytelności, które częściowo dadzą się jeszcze w ciągu przyszłego roku budżetowego upłynnić.

Dodatkowe wydatki z tytułu obsługi długów, które musieliśmy preliminarować, przekraczają już sumę oszczędności, uzyskanych w związku z majową zniżką pborów urzędniczych, i to jest główna przyczyna, dla której preliminarz przyszłoroczny przekracza wykonanie tegorocznego budżetu.

Przechodząc do strony dochodowej, zatrzymam się znowu na chwilę nad obecnym jej stanem. Dochody były i są niższe od preliminarzowanych, a także od zeszłorocznych, wskutek warunków gospodarczych. Stwierdzić jednak można, że różnica in minus stale z miesiąca na miesiąc maleje, że w niektórych działach spadła już bardzo znacznie, albo sprowadza się

do zera. Do tej dziedziny należą przede wszystkim podatki pośrednie i monopole, a w słabszym trochę stopniu i podatki bezpośrednie. Dochody administracyjne wzrosły, nawet w porównaniu z rokiem ubiegłym. Sumy globalne dochodów wynoszą za 6 miesięcy ok. Z 1007 miljn., w czem 70 miljn. bezprocentowego kredytu w Banku Polskim., a więc o Z 183 miljn. mniej niż w odpowiednim okresie roku zeszłego (również bez bezprocentowego kredytu) i stanowią 39½% preliminarza — zamiast 50%, które teoretycznie powinnyby wynosić. Wobec tego zrozumiała jest wątpliwość, czy dochody nie zostały zapreliminowane zbyt wysoko; przyznam nawet, że jest to dosyć łatwy propagandowy argument, który też został w pełni wyzyskany. A jednak dochody zostały preliminarowane po dokładnej analizie wszystkich liczb, ich rozwoju, warunków, które na ten rozwój wpływały i w dalszym ciągu wpływać będą. I znowu szczegóły będą mogły być wyjaśnione tylko w komisijnem badaniu. Przedstawię tu tylko kilka ogólnych liczb i rozważań.

Pozycją dochodową, na której najsilniej odbiło się zmniejszenie dochodów, jest oczywiście pozycja danin i monopolów. Dochód ten wyniósł za 6 miesięcy Z 782 miljn., t. j. o Z 142 miljn. mniej niż w r. ub., a w stosunku do preliminarza ok. 40½%. W ostatnich miesiącach jednak zmniejszenie w stosunku do roku zeszłego stale maleje. Tak więc: podatki pośrednie już od 3 miesięcy trzymają się na poziomie prawie identycznym z zeszłorocznym, a podatki bezpośrednie za wrzesień i pierwsze 2 dekady października nie wykazują prawie żadnego zmniejszenia; monopol tytoniowy dał za 6 miesięcy nawet 52% preliminarzowanej sumy i t. d.

Rząd już rok temu liczył się z ewentualnością zmniejszenia się dochodów z tych źródeł i wówczas też przedsięwziął środki, aby temu zapobiec. Środki te dopiero teraz zaczynają przejawiać swe skutki. Przed rokiem miałem zaszczyt, wnosząc do tej Izby przedłożenia podatkowe, zwrócić uwagę, że wszelka reforma podatków musi przejściowo zmniejszyć wpływy, chociażby w rezultacie miała dać ich podniesienie. Stosuje się to zarówno do zmian w podstawach wymiaru, jak i do zmian proceduralnych, zmian w egzekucji, w sposobach ściągania zaległości i t. d. Tem tłumaczyłem niemożność przeprowadzenia w bieżącym okresie głębszej reformy podatkowej, którą w dalszym ciągu uważam za niezbędną. Otóż, nawet ograniczone reformy, które zostały w roku zeszłym wprowadzone, miały za skutek przejściowe zmniejszenie dochodów, obecnie jednak zaczynają wydawać swoje owoce. Tak więc przykładowo: w podatku przemysłowym zniżki zaczęły działać z chwilą ich w prowadzenia, natomiast dodatnie skutki zryczałtowania i scalenia podatku występują tylko stopniowo. Scalenie egzekucji wywołało początkowo pewne zamieszanie: ze szczególną przykrością muszę stwierdzić, że pewna ilość samorządów ustosunkowała się wrogo do tej reformy i zamiast szukać współpracy z władzami skarbowymi — stawiała im przeszkody przez niedostarczanie materiałów, półprzymusowe egzekwowanie, a wreszcie przez przetrzymywanie tych dochodów skarbowych, których są pborcami. Obecnie te zjawiska są w trakcie uregulowania i niezadługo scalenie egzekucji będzie działało w całej pełni. Ustawa o ulgach w spłacie zaległości została zrozumiana jednostronnie tylko jako możność niepłacenia. Za-

pomniano, że ulgi, istotnie bardzo znaczne, są udzielane tylko pod pewnymi warunkami i że nie dotyczą one zalegających z jawnej złej woli. Stwierdzenie obiektywne, kto jest zalegający z powodu jawnej złej woli, wymagało czasu i pracy. Praca ta została dokonana, listy takich osobników zestawione i w stosunku do nich będą zastosowane najostrzejsze środki, które opieszalym i wahającym się przypomną ich obowiązki względem Państwa. Mówiąc o ulgach, zaznaczam tutaj, że udzielając ich w szerokiej mierze, jeśli chodzi o zaległości, stoimy jednocześnie na stanowisku, że bieżące należności muszą być wpłacane punktualnie. Tę zasadę przeprowadza się konsekwentnie i nieubłagane i miejmy nadzieję, że dyscyplina podatkowa, która uległa była pewnemu rozluźnieniu w związku z mylnym rozumieniem ustawy o zaległościach, zostanie znowu w pełni odtworzona. Jak z tego widać, zmniejszenie dochodów z danin, które przejawiało się w ciągu I półrocza, miało poza warunkami gospodarczymi także i techniczno-administracyjne przyczyny: one też tłumaczą to podniesienie, czy też wyrównanie, które obecnie obserwujemy.

Zwrócona została uwaga także i na inne źródła dochodów: monopole i przedsiębiorstwa. Od roku mniej więcej przedsięwzięta reorganizacja monopolów dobiega obecnie końca. W związku z nią pozostają wielkie oszczędności w monopolach dokonane, a wyrażają się one dla wszystkich monopolów sumą przeszło 100 miljn. za pierwsze 5 miesięcy r. b. Wprawdzie obniżyły się i dochody brutto, ale w stopniu mniejszym—tak, że w znacznej części wspomniane oszczędności są efektywne: tak np., reorganizacja sprzedaży hurtowej tytoniu daje Skarbowi ok. 17 miljn. przy utrzymaniu konsumpcji na niezmiennym poziomie.

Jeszcze większe oszczędności zostały dokonane w przedsiębiorstwie Kolei Państwowych. Dość porównać plan finansowy P. K. P. za rok ubiegły, plan, który przewidywał w wydatkach na 9 tylko miesięcy sumę 1045 miljn., z planem tegorocznym, który przewiduje na cały rok tylko 974 miljn. Oszczędności zaś monopolów i przedsiębiorstw są równoważne ze wzrostem dochodów budżetowych.

Przechodzę do poszczególnych grup dochodów. Ogólna suma 2089 miljn. rozkłada się, jak następuje: daniny publiczne 1050,5 miljn., monopole ponad 661 miljn., przedsiębiorstwa ponad 102 miljn., t. zw. dochody administracyjne 258,5 miljn., wreszcie wyodrębniona po raz pierwszy w tym budżecie grupa funduszy 16 miljn. W porównaniu z budżetem tegorocznym wszystkie te pozycje są mniejsze. W stosunku do wykonania budżetu tegorocznego są one nieco wyższe niż dwukrotne dochody pierwszego półrocza, zwłaszcza w daninach i wpłatach przedsiębiorstw, przypuszczalnie jednak nie będą o wiele wyższe — a w niektórych pozycjach niewątpliwie niższe — od prawdopodobnych wyników całego roku.

Podatków nowych narazie nie projektujemy, przeciwnie, chcielibyśmy zlikwidować jeden, który już się wleczce oddawna, obciążając naszą rachunkowość zaległościami, a jednocześnie powodując szereg trudności w obrotach obiektami nieruchomościami — mianowicie jednorazową daninę majątkową. Projektujemy zastąpienie go peroryndczym, chociaż bardzo drobnym podatkiem od majątku, ponieważ niesłuszne byłoby zwolnić bogactwo nabyte od ciężaru, który

nań został nałożony. Z tego właśnie źródła liczymy na dochód ok. 17 miljn., który w preliniarzu pod tą rubryką figuruje.

Tak się przedstawiają w ogólnych zarysach główne pozycje przedstawionego Panom preliniarza budżetowego po obu jego stronach. Z zestawienia wydatków, na których poczynienie Rząd prosi upoważnienia Ciał Ustawodawczych, oraz przewidywanych dochodów wynika dość znaczny deficyt, prowizorycznie określony na 17361 miljn. Jaki będzie realny deficyt — będzie to zależało od wysokości, jaką w rzeczywistości osiągną dochody i od możliwych do poczynienia oszczędności. Wskazałem na pozycje, w których można się tych oszczędności spodziewać, i na warunki ich zrealizowania. Rząd dotychczas czynami zaznaczył swą wolę i zdolność czynienia oszczędności i w dalszym ciągu żadnej sposobności w tym kierunku nie zaniedba, uważa jednak, iż, poza wspomnianymi, dalsze poważniejsze oszczędności musiałby się odbić niekorzystnie na pracy państwowej. Wobec tego główny swój wysiłek widzi Rząd w pracach nad powiększeniem dochodów. Prace te muszą polegać z jednej strony na lepszym wykorzystaniu istniejących już źródeł dochodów, do czego mamy wszystkie potrzebne upoważnienia ustawowe, a kroki przygotowawcze zostały poczynione, jak to wyżej wyjaśniałem, a z drugiej strony i przedewszystkiem — na stwarzaniu warunków powiększenia dochodów Skarbu, a więc na wysiłkach w kierunku podniesienia realnego dochodu społecznego i obrotów gospodarczych.

Prace te, oczywiście, muszą się odbywać w ramach ogólnej sytuacji finansowo-gospodarczej. Pozwól więc Panowie, że się nad nią na chwilę zatrzymam.

W roku bieżącym konjunktura światowa miała nadal jeszcze tendencję zniżkową, depresja jeszcze pogłębiała się. Jeśli jednak w 1930 r. kryzys światowy zyskiwał stale na terenie, obejmując coraz to nowe kraje, to już w 1931 r. możemy zauważyć w szeregu państw pewne zatrzymanie się tendencji zniżkowej i jak gdyby pewne zaczątki stabilizacji gospodarczej.

W ciągu 1932 r. możemy zanotować widoczne uspokojenie na najważniejszych rynkach pieniężnych. Pogłębienie się trudności bankowych na tych rynkach jest naogół zahamowane, przyczem na uwagę zasługuje rynek amerykański, na którym trudności te przez szereg długich miesięcy panowały. Można już stwierdzić pewną poprawę w płynności instytucji kredytowych oraz mniejszy odpływ wkładów. Pęd do tezauryzacji powoli ustaje. Te momenty z jednej strony, z drugiej zaś względna konsolidacja stosunków na rynkach najważniejszych surowców zaczynają wywierać wpływ na rynki kredytowe i po raz pierwszy od szeregu lat nadmiar pieniądza krótkoterminowego zaczyna przenikać na rynek kapitałowy i tutaj, poprzez zwyżkę kursu, powoduje spadek oprocentowania. Dzieje się to narazie na rynkach wielkich krajów wierzycielskich, przede wszystkim francuskim i angielskim, i zostaje szybko wykorzystane w pierwszym rzędzie dla konwersji długów państwowych w rozmiarach, niespotykanych jeszcze w historii.

Pomimo tych jaśniejszych momentów po stronie pieniądza, światowa konjunktura nie uległa jeszcze wyraźniejszej zmianie. Przez cały okres bieżącego roku we wszystkich niemal krajach mamy do zano-

towania dalsze kurczenie się procesu wytwórczości. Indeks światowy produkcji przemysłowej obniżył się w porównaniu z 1928 r. o ok. 35 punktów, a jeszcze o 15 punktów w porównaniu z rokiem zeszłym; w zimowych miesiącach ok. 30 miljn. bezrobotnych ciążyło na rynkach pracy. Nieco korzystniejszy przebieg można zaobserwować w dziedzinie światowych obrotów handlowych; i tu wprawdzie sumy pieniężne tych obrotów kurczą się w dalszym ciągu w r. b., wydaje się natomiast, że wobec spadku cen objętościowe kurczenie się międzynarodowych obrotów handlowych zostało poniekąd już zahamowane. Na objaw ten należałoby zwrócić baczniejszą uwagę, zwłaszcza wobec istniejących przeszkód w międzynarodowej wymianie towarów. Wydaje się, że został on wywołany pewną stałością w pojemności krajów, produkujących surowce.

Pozytywne zjawiska w najważniejszych krajach, które same przez się mogą decydująco wpłynąć na przebieg konjunktury, nie wywarły jeszcze wpływu na państwa dłużnicze Centralnej i Wschodniej Europy. W stosunku do tych krajów kapitał zagraniczny ma naogół tendencję odpływową, choć dziś już w znacznej mierze zahamowana sztucznymi barierami w postaci przepisów dewizowych lub jawnych, względnie ukrytych moratoriumów. Mamy więc tu do zanotowania zjawisko odpływu kapitałów z krajów o wyższym oprocentowaniu do krajów o bardzo niskim oprocentowaniu. Z drugiej strony trudności w eksporcie krajów dłużniczych, wywołane zamknięciem rynków odbiorczych, nie pozwalają tym krajom na wypracowanie dewiz, potrzebnych na pokrycie ich bilansów płatniczych. Połączenie tych dwóch momentów stawia te kraje w bardzo trudne położenie zarówno budżetowe, jak walutowe i ogólnogospodarcze.

Sytuacja Polski przedstawia się w sposób nieco odmienny i specjalny. Nie należy ona oczywiście do bogatych krajów wierzycielskich — przeciwnie, całym swym układem stosunków gospodarczych i kapitałowych jest w tem samym położeniu, co państwa Europy Wschodniej. Potrafiliśmy jednak uniknąć ujemnych skutków przesilenia, o których przed chwilą wspomniałem. Zawdzięczamy to w pewnym stopniu obiektywnemu warunkowi, a mianowicie temu, żeśmy mniej od innych korzystali z zewnętrznego kredytu, ale w pierwszej linii zawdzięczamy to stosowanej przez Rząd polityce, kierowanej genialną myślą i niezłomną wolą Józefa Piłsudskiego, przy konsekwentnym i wytrwałym wykonywaniu ustalonych wytycznych. Nie ulegliśmy złudzeniu, że potrafimy wytworzyć własną, niezależną od światowej, dobrą konjunkturę, nie pokładaliśmy wszystkich nadziei w obcej pomocy, aczkolwiek uważamy, że mieliśmy prawo liczyć na szersze współdziałanie we wspólnym interesie, w chwilach trudnych nie daliśmy opanować się depresji. Od chwili, kiedy stwierdzone zostały trudności finansowe, Rząd poszedł w kierunku stworzenia od wewnątrz siły przeciwstawienia się tym trudnościom, odciął się od kryzysu światowego w granicach możliwości, drogą oszczędności i restrykcji, drogą obniżania poziomu życia państwowego, społecznego i prywatnego do realnych naszych możliwości, co jest niezbędne dla oparcia naszej gospodarki na zdrowych podstawach, pozwalających na dalszy zdrowy rozwój. Na rezultatach tej działalności, już stwierdzonych, opieramy swoje nadzieje na stabilizację stosunków i dalszy ich rozwój.

Z tego też względu Rząd przeciwstawia się kategorycznie wszelkim pomysłom szukania środków zaradczych na trudności, z którymi walczymy, w zmianie podstaw naszego obiegu pieniężnego. Pomysły inflacyjne lub dewaluacyjne, o ile nie są poprostu rezygnacją z czynnego stanowiska, wychodzą z tego właśnie błędnego założenia, że można zapomocą manipulowania pieniądzem stworzyć sobie sztucznie dobrą konjunkturę. Jest to złudzenie: pozorne korzyści, które przemijająco mogłyby wynikać dla pewnych warstw, byłyby okupione znacznie większymi stratami; to też wejście na tę drogę, w formie takiej czy innej, jawnej czy ukrytej, uważamy za niedopuszczalne. Pieniądz, dla którego utrzymania zrobiliśmy poważne wysiłki i ponieśliśmy znaczne ofiary, musi pozostać zdrowym. Uważamy natomiast, że te same korzyści, które pozornie obiecuje inflacja, to jest realne powiększenie środków płatniczych w stosunku do obrotów i odciążenie dłużników, można uzyskać na innej drodze, trudniejszej wprawdzie i dłuższej, ale pewnej i nie zawierającej żadnych niebezpieczeństw, a mianowicie przez wyrównanie cen, połączone z obniżeniem części ich przy jednoczesnym obniżeniu stopy procentowej.

Miałem już sposobność wspomnieć o tej kwestii w początku mego przemówienia. Jesteśmy obecnie w tej paradoksalnej sytuacji, że część cen spadła tak nisko, iż odnośne obiekty przestały być poszukiwane przez nabywców, którzy obawiają się dalszego ich spadku, część zaś, pozostając na zbyt wysokim poziomie, nie tylko ogranicza przez swą wysokość obroty, ale równocześnie absorbuje nienormalnie wielką część środków płatniczych. Obniżenie tych cen i wyrównanie z pozostałymi pociągnie za sobą zwolnienie pewnej ilości środków obrotowych, wywoła więc ten sam skutek, co powiększenie ilości tych środków. Oczywiście, obniżenie pewnej ilości cen samo przez się nie zmieni radykalnie sytuacji i musi być uzupełnione szeregiem innych środków, a więc obniżeniem kosztów i ułatwieniami dla obrotów. Prace Rządu szły i idą w tym kierunku. Wymienię tutaj akcję w kierunku obniżenia kosztów administracyjnych przedsiębiorstw, ułatwioną ostatnio przez rozporządzenie Prezydenta Rzplitej o ograniczeniu nadmiernych uposażeń, akcję w kierunku obniżenia kosztów administracji komunalnej i zakładów ubezpieczeniowych, co zmniejszy ogólnie ciężar, ponoszony przez ludność, dalej akcję oddłużenia rolnictwa i uproszczenie procedury obrotu ziemią, dla której podstawy zostały stworzone przez ustawę o ułatwieniach w spłacie uciążliwych zobowiązań, i szereg dekretów Prezydenta Rzplitej, dotyczących tego przedmiotu. Znaczne ułatwienie wprowadza w tym kierunku okólnik Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dn. 13/IX r. b. Dalej, staramy się doprowadzić, zgodnie zresztą z warunkami rynku finansowego, do obniżenia stopy procentowej, co tak skutecznie zostało zapoczątkowane niedawno przez Bank Polski i banki państwowe, a zostanie w najbliższej przyszłości rozciągnięte na pozostałe instytucje kredytowe. Uważamy, że jedynie zdrowa forma odciążenia dłużnika może polegać na dostosowaniu oprocentowania do przeciętnych korzyści, które daje zastosowanie kapitałów — w ten sposób przychodzi się z pomocą jednostkom gospodarczo zdrowym, z drugiej strony akcja uwzględnia w równej mierze interesy dłużnika i wierzyciela, gdyż zapewnia ostatniemu zamiast ko-

rzyści pozornie wielkich, ale wątpliwej realności, korzyści mniejsze, ale pewne i, nie naruszając substancji kapitału, wzmacnia pewność kredytu. Wreszcie obniżenie stopy procentowej jest zmniejszeniem ważnego elementu kosztów i ułatwia prawidłową kalkulację. Zarówno to, jak i umożliwione przez wspomniane powyżej zarządzenia wzmocnienie obrotu ziemią przyczynią się do podniesienia jej wartości, co znowu będzie zarówno w interesie dłużnika, jak i wierzyciela.

Całokształt środków, skierowanych do obniżenia cen, kosztów i stopy procentowej, do ułatwienia układów z wierzycielami i wywiązania się z zobowiązań — da to, o co życiu gospodarczemu chodzi — tę pewną konieczną, ale tylko w pewnych granicach, rozpiętość między kosztami a ceną, odciąży dłużników, a z drugiej strony podniesie stosunek pomiędzy ilościami obiegających pieniędzy a sumą transakcji, a więc zapewni dostateczną ilość środków obiegowych. Ale da on jeszcze i coś więcej — przyczyni się do odtworzenia zaufania gospodarczego i opartego na nim kredytu, a więc do odbudowania naszego rynku finansowego. Oczywiście, nie chciałbym łudzić Panów ani siebie nadzieją, że te skutki przejawiają się natychmiast. Nie, one mogą przejawiać się tylko stopniowo i dosyć powolnie. Droga, którą idziemy, jest długa i uciążliwa, ale ona jedynie do celu prowadzi. Podstawy pracy zostały stworzone i możemy mieć pełną nadzieję, że dalszy rozwój wykaże nie pogorszenie, ale polepszenie warunków. Wysiłek więc w kierunku podniesienia dochodów społeczeństwa i Skarbu jest wysiłkiem realnym.

Wspomniałem o odbudowaniu naszego rynku finansowego. Korzy tam ze sposobności, aby stwierdzić, że główne elementy naszej struktury finansowej mamy nienaruszone. W pierwszym rzędzie mam tu na myśli Bank Polski, dalej Pocztową Kasę Oszczędności, banki państwowe i główne banki prywatne.

Dziś, w czwartym roku kryzysu światowego, mogę z tego miejsca z radością i dumą stwierdzić, że jedna z podstaw naszego życia gospodarczego — nasza instytucja emisyjna — trwa nienaruszona. Przez cały ten okres konsekwentną polityką potrafiła ona skutecznie jednoczyć dwa kierunki, często napozór rozbieżne w działalności każdej instytucji emisyjnej, a mianowicie: postulaty polityki kredytowej z postulatami stałej wartości kursowej naszej waluty w stosunku do walut zagranicznych. Zadanie to spełnia Bank Polski w warunkach niejednokrotnie bardzo trudnych, ponieważ niosąc w okresach krytycznych cały ciężar bilansu płatniczego na swych barkach, wystawiony był częstokroć na działanie zjawisk czysto psychologicznych, wychodzących tak z zagranicy, jak i — z przykrością muszę stwierdzić — z wnętrza kraju. Mam tu na myśli w szczególności okresy pewnych niepokojów, przez które, dzięki zachowanej równowadze w działaniu — szczęśliwie przeszliśmy.

W roku bieżącym na naszej instytucji emisyjnej spoczywał ciężar wyrównywania bilansu płatniczego. Wyraziło się to ubytkiem zapasu dewiz i złota, który wyniósł do połowy września r. b. zł 172 miljn. Szczególnie w II kwartale roku bieżącego zapotrzebowanie dewiz i walut, tak na cele spłat zobowiązań zagranicznych, jak i na tezauryzację, było bardzo silne, jednakże już od połowy sierpnia nastąpiła pewna poprawa, która trwa nadal i wyraża się dotychczas we wzroście pokrycia kruszcowo-walutowego o zł 12 miljn., t. j. do kwoty zł 528 miljn.

Pokrycie złotego w roku bieżącym złotem i dewizami oscylowało od 41,81% (najniższy stan w lipcu r. b.) do 45% w październiku r. b. To wysokie pokrycie znalazło swój wyraz w mocnej sytuacji złotego w ciągu całego tego okresu na wszystkich rynkach światowych. Ciekawy jest coraz częstszy fakt wystawiania przez zagranicę i przyjmowania faktur w złotych, zwłaszcza przez kraje, które mają przepisy dewizowe.

Mówiąc o naszej instytucji emisyjnej, dodam, że obieg pieniężny, t. j. bilety Banku Polskiego, monety srebrne i bilon, wynosił na dz. 31 stycznia r. b. zł 1387 miljn., a na 30 września — zł 1341 miljn. W przeciągu roku bieżącego z poszczególnych elementów obiegu pieniężnego wzrastał jedynie obieg monet srebrnych, a mianowicie o 38 miljn., w bieżącym bowiem roku, licząc się z potrzebami obrotu pieniężnego, zwłaszcza wobec wycofania banknotów 10-złotowych, Minister Skarbu na podstawie uchwały Banku Polskiego, powziętej zgodnie z wymogami ustawy stabilizacyjnej, ustalił maksymalny obieg bilonu na zł 396 miljn. Równocześnie wydane rozporządzenia przeprowadzają odpowiednie zmiany w strukturze obiegu bilonu, a mianowicie wprowadzają nową jednostkę w postaci srebrnej 10-złotówki oraz nowe 2- i 5-złotówki.

Pocztowa Kasa Oszczędności dzięki swej sprężystej organizacji, stałemu wysokiemu pogotowiu kasowemu utrwaliła swoje stanowisko, jako główny rezerwuar kapitalizacji, to też możemy skonstatować stały wzrost wkładów, który od początku r. b. do dn. 1 października wynosił zł 70 miljn. Obecnie wkłady wynoszą ok. zł 407 miljn., t. j. o zł 110 miljn. więcej niż w r. ub., a liczba wkładców wzrosła z 735 na 915 tysięcy. Działalność Pocztovej Kasy Oszczędności jest uzupełniana przez istniejącą sieć kas komunalnych.

Banki państwowe potrafiły w minionym okresie dzięki ostrożnej i przewidywającej polityce kredytowej z łatwością opanowywać pewne trudności, które stwarzała im wyjątkowo sytuacja na rynkach pieniężnych zagranicą; mamy tu na myśli likwidację kredytów zagranicznych. Dziś Bank Gospodarstwa Krajowego spłacił już wszystkie swe kredyty wobec zagranicznych instytucji kredytowych, a Bank Rolny spłacił od jesieni r. ub. 65 miljn. kredytów zagranicznych, z których dla celów rolniczych korzystał od lat kilku. Rzecz prosta, że tak poważne spłaty kredytów wobec zagranicy musiały pociągnąć za sobą ograniczenie działalności kredytowej tych instytucji. Ograniczając jednak swoją działalność kredytową, banki w inny sposób starały się ulżyć dłużnikom w obecnym okresie, a mianowicie: przez prolongaty i ulgi w zakresie kredytu długoterminowego, przez konwersję kredytów krótkoterminowych na średnioterminowe, wreszcie przez obniżenie oprocentowania kredytu długoterminowego dla rolników. W celu przyścia z pomocą gospodarstwu rolnym, które mogą wybrnąć z trudności drogą pozbycia się części majątku, Bank Rolny przystąpił ostatnio do uruchomienia długoterminowego kredytu parcelacyjnego w 4,5% listach zastawnych; listy te będą przyjmowane przez Skarb Państwa na częściową zapłatę zaległych podatków i w ten sposób stworzy się dla nich wartość obiegowa, konieczna do regulowania długów przez odnośne gospodarstwa. Dzięki temu zostanie pchnięta na właściwe tory realizacja ustawy o ułatwieniach w spłacie uciążliwych zobowiązań.

Jako znamienity fakt dla polskiej bankowości prywatnej muszę podkreślić, że w żadnej fazie okresu, który przeżywamy, problem jej nie stał się ostrym problemem, któryby zmusił Rząd, na wzór znanych nam wszystkim wypadków zagranicy, do wkroczenia w tę dziedzinę. Ten dodatni wynik przypisać należy dwóm czynnikom. Pierwszym z nich, jak się okazało w krytycznych momentach, była znaczna płynność aktywów naszych banków, drugim — zawsze zapewniona pomoc naszej instytucji emisyjnej.

Krótki ten przegląd potwierdza, że mamy w naszej strukturze finansowej niezbędne podstawy dla oparcia na nich odbudowy rynku finansowego, zwłaszcza kiedy umiarkowane oprocentowanie podniesie pewność kredytów.

Powracam obecnie do kwestji budżetowej, która była punktem wyjścia rozważań moich na temat sytuacji gospodarczej — do sprawy deficytu. Nawet przy zastosowaniu tych oszczędności, które bez szkody dla życia państwowego dadzą się przeprowadzić, nawet przy pewnym podniesieniu dochodów, musimy się liczyć z pewnym, mniejszym lub większym deficytem. O ile deficyt ten będzie niewysoki, da się on pokryć z rezerw skarbowych, które, bądź co bądź, są dosyć znaczne. Na rachunku sum obrotowych Ministerstwa Skarbu czyste aktywa Skarbu Państwa, t. j. po odliczeniu wszystkich pozycji, ustawowo albo umownie związanych, wynoszą ponad zł 236 miljn. Składają się one w znacznej części z papierów wartościowych, nie są więc płynne w tym sensie, abyśmy mogli w każdej chwili dowolną ich część zrealizować, jednak stopniowo upływają się, co właśnie pozwala nam pokrywać deficyt w tych niewielkich rozmiarach, do jakich był on dotychczas obecnie prowadzany. Gdyby jednak deficyt przyszłoroczny miał przybrać większe rozmiary, wówczas przedstawiałyby się dla nas dwie ewentualności, odpowiadające dwóm możliwościom ogólnogospodarczej sytuacji: w razie gdyby sytuacja ta nie doznała polepszenia, a deficyt przekraczał wysokość rozporządzalnych rezerw, musielibyśmy się uciec do dalszych, może bardzo uciążliwych, ale koniecznych oszczędności. Rząd tylokrotnie wykazał swą zdolność do podjęcia i wykonania decyzji w tej dziedzinie, że i tym razem potrafiłby się na nią zdobyć. Oszczędności te wymagałyby zapewne pe-

wnych ustawowych zmian, zwłaszcza w dziedzinie organizacji naszego aparatu administracyjnego.

Albo też nastąpi możliwa, jak to wykazałem, stabilizacja i poprawa konjunktury, wraz z pewnem okrzepnięciem rynku finansowego — w takim razie byłoby możliwe i dopuszczalne uciec się do operacji kredytowej, której formy nie precyzuję tymczasem, bo zależna byłaby, oczywiście, od sytuacji rynkowej. Zaznaczam, że o takiej operacji można będzie mówić jedynie w razie istotnej poprawy sytuacji, bo tylko w takim razie uważałbym ją za uprawnioną. Istotnie, w razie ożywienia gospodarczego, dochody Skarbu Państwa częściowo tylko wzrosłyby odpowiednio do tego ożywienia, naogół zaś korzyści, stąd płynące, objawiają się dopiero w następnych okresach. W takich, ale tylko w takich warunkach, kredytowe antycypowanie dochodów Skarbu byłoby uprawnione, a byłoby ono wskazane raczej niż oszczędności, jeśli ostatnie miałyby być uciążliwe. Nie trzeba bowiem zapominać, że budżet sam jest czynnikiem życia gospodarczego, nie tylko jako ciężar, ale też i w sensie pozytywnym, i w pewnym stanie rzeczy dalsze okrajanie wydatków musi się w pewnym stopniu ujemnie i na tem życiu odbić.

Z tego wszystkiego wynika, że Rząd, wnosząc budżet w wysokości zł 2 449 miljn., zamykający się tak poważnym deficytem, zdaje sobie w zupełności sprawę z trudności, które wykonanie tego budżetu pociągnąć może, i należycie rozważył wszystkie ewentualności, które mogą się przedstawić. Nie uważam jednak za możliwe nie prosić o upoważnienie dokonywania wydatków w tej właśnie wysokości.

Wreszcie słów kilka o samej ustawie skarbowej. Naogół jest ona ujęta w ten sam sposób, co i zeszłoroczna, wprowadza jedną tylko nową zmianę, a mianowicie nowy dział funduszy państwowych. Zgodnie z tem, co w roku zeszłym mówił mój poprzednik, Pan Minister Skarbu Piłsudski, uważaliśmy za słuszne uwydatnić w budżecie sumy, które Rząd dysponuje z tytułu gestji funduszami — tak że w chwili obecnej wszystkie środki, które Rząd rozporządza Państwo, są poddane kontroli ciała ustawodawczego. Poza tem ustawa skarbowa zawiera tylko drobne zmiany, odnoszące się do techniki przenoszenia kredytów w obrębie planów finansowo-gospodarczych przedsiębiorstw i monopolów.

PROBLEMAT POLSKO-FRANCUSKICH STOSUNKÓW GOSPODARCZYCH

JESLI zatytułowaliśmy nasze rozważania słowem „problemat”, to chcieliśmy przez to podkreślić, iż pomiędzy Polską a Francją powstaje w chwili obecnej tego rodzaju sytuacja, która z jednej strony nosi w sobie znamiona dość wyraźnych przeobrażeń w stosunku do przeszłości, z drugiej zaś — może być w różnoraki sposób rozwiązana. Może się wydawać nieco dziwnem, iż z punktu widzenia polskiego przywiązujemy do stosunków gospodarczych z Francją tego rodzaju znaczenie, skoro udział jej w naszym handlu zagranicznym wyraża się po stronie przywozu i wywozu liczbą 7·5% względnie 5·5% (dane za 1931 r.). W porównaniu z naszymi obrotami z Wielką

Brytanią, Niemcami, a nawet Austrią czy Czechosłowacją, obrót handlowy francusko-polski jest stanowczo dla całokształtu naszego obrotu zagranicznego mniej ważny. Jeszcze wyraźniej występuje nikłość dotychczasowych stosunków handlowych polsko-francuskich na tle obrotu Francji, skoro się zważy, że uczestniczymy w nim zarówno w przywozie jak i w wywozie z udziałem, nie przewyższającym naogół 1%. Czyż w tego rodzaju warunkach — powie ktoś — można mówić o problemacie stosunków gospodarczych obu krajów, jako o czemś konkretnem?

Nieco więcej wprowadzić możnaby tu powiedzieć

w dziedzinie finansowej. Bądź co bądź udział kapitału francuskiego w naszym przemyśle wynosi powyżej 50% całego zaangażowanego w nim kapitału zagranicznego. Bądź co bądź w latach 1928, 1929 i 1930 kredyty francuskie dla polskich instytucji kredytu krótkoterminowego wyniosły powyżej 15% całkowitej sumy kredytów zagranicznych, otrzymanych w tym czasie przez wspomniane instytucje. Ale liczby te w stosunku do roli, jaką Francja grała przed wojną, jako „bankier świata”, są również nad wyraz nikle. Nie należy zapominać nigdy o tem, co mówi P. Coste w niedawno wydanej książce o światowych rynkach finansowych na temat francuskiego eksportu kapitałów przed wojną. Lokaty zagraniczne Francji wynosiły wówczas ok. 15—20 milj. franków rocznie — tak, iż przed samą wojną portfel zagranicznych papierów wartościowych, znajdujący się we francuskich rękach, wynosił ok. 250 milj. franków. Nawet w stosunku do tych stosunkowo niewielkich kapitałów, jakie Francja eksportowała po wojnie, a mianowicie w latach: 1927 i 1928 (ok. \$ 740 milj. wobec \$ 2864 milj. eksportu kapitałów amerykańskich i \$ 3133 milj. eksportu kapitałów angielskich w latach 1923 — 1929), import kapitałów francuskich do Polski w ostatnich latach jest bardzo niewielki. Tak więc i w dziedzinie obrotu kapitałów nie znajdujemy pozornie nic takiego, co uzasadniałoby specjalne zastanawianie się nad zagadnieniem stosunków gospodarczych polsko-francuskich, jak nad problematem nieomal kluczowym.

A jednak zagadnienie takie istnieje. Składają się — powiedzmy to odrazu — na nie przyczyny nietylko gospodarczej natury. W obecnej sytuacji międzynarodowej świata zagadnienia polityczne i gospodarcze nie tylko są ze sobą pomieszane i zahaczają się nawzajem (co jest zjawiskiem normalnem), ale ponadto, powiedzieć można, sytuacja gospodarcza w skali międzynarodowej określana jest bardzo istotnie przez stan rzeczy w dziedzinie politycznej.

Zacznijmy jednak od zagadnienia gospodarczego, a mianowicie — od scharakteryzowania w kilku chociażby słowach obecnego położenia gospodarczego Francji. Jeślibyśmy chcieli przedstawić je możliwie najkrócej, to trzeba byłoby powiedzieć, co następuje: w dziedzinie finansowej — tezauryzacja, dochodząca do fantastycznych nieomal rozmiarów, w dziedzinie budżetowej — deficyt co najmniej 12 milj. fr. (na ok. 50 milj. sumy budżetowej), w dziedzinie obrotu zagranicznego — saldo ujemne, sięgające przypuszczalnie za 1932 r. powyżej 10 milj. fr. (na 50 milj. obrotu), wysoki poziom cen, uniemożliwiający zmniejszenie kosztów produkcji i redukcję wydatków budżetowych w znacznie większych rozmiarach. Innymi słowy, Francja, wszedłszy w kryzys dopiero właściwie w r. ub., znajduje się obecnie w sytuacji istotnie ciężkiej — przede wszystkim dlatego, iż wymagającej niesłuchanie drastycznych środków zaradczych na polu obniżki cen, wydatków budżetowych i kosztów produkcji.

Z drugiej strony polityczne stanowisko Francji, która, znajdując się dziś w defensywie, wzmacnia na wszystkich stronach swe pozycje obronne, odbić się musi i na polityce gospodarczej Francji wobec zagranicy. W tej dziedzinie, oczywiście, zagadnienia polityczne łączą się ściśle z potrzebami gospodarczymi. Prowadząc od 1925 r. wyraźną politykę porozumienia z Niemcami na gruncie układów w Locarno i stojąc

jednocześnie od 1926 r. w wyrażnie wysokiej konjunkturze gospodarczej, Francja zmieniła zasadniczo swój system polityki handlowej wobec zagranicy, oparłszy się na pierwszym po wojnie traktacie handlowym z Niemcami z dn. 17/VIII 1927 r. Traktat ten w opinii międzynarodowej (raport I sesji Doradczego Komitetu Ekonomicznego Ligi Narodów) „był, jeśli nie pierwszą, to przynajmniej najbardziej wyraźną manifestacją ducha współpracy międzynarodowej, przyniesionego przez konferencję ekonomiczną z 1927 r. krajom, biorącym w niej udział”. W opinii brytyjskiej („Times” z dn. 19/VIII 1927 r.) „atmosfera polityczna pod wpływem ducha Locarno wyjaśniła się, a... co więcej w latach ostatnich doświadczenie wykazało, że współpraca gospodarcza i polityczna starają się iść w parze i że rozwiązywanie zagadnień w jednej sferze działalności wygładza trudności w drugiej sferze”. Tyle w dziedzinie politycznej. Co się zaś tyczy dziedziny ekonomicznej, to Francja od 1927 r. poczęła wyraźnie zrywać z polityką „France fermée”, autonomiczną taryfą celną, niechęcią do traktatów handlowych, opartych na KNU. Oba te kierunki działania, związane pod egidą układów w Locarno, traktatu handlowego z Niemcami i t. d. i t. d., uzupełniały się, jak widać, nawzajem doskonale.

Pisaliśmy już kilkakrotnie o przyczynach, jakie skłoniły Francję do wprowadzenia w r. ub. systemu kontyngentowania przywozu na szeroką skalę. Przyczyny te leżały wyłącznie w sferze gospodarczej. Poprostu wysoki poziom cen we Francji w połączeniu z wzrastającą deflacją ich w większości krajów europejskich i zamorskich uczynił z rynku francuskiego obiekt niesłuchanie pożądanym dla wywozu każdego nieomal kraju. Tyczyło się to przede wszystkim produktów rolnych, gdyż kurcząca się działalność przemysłowa powodowała silne zmniejszenie się przywozu zarówno surowców przemysłowych, jak i półfabrykatów. I chociaż ogólny przywóz Francji w 1931 r. wyniósł powyżej 42 milj. fr., a więc o 10 milj. fr. mniej od przywozu w 1930 r., to jednak spadek ten spowodowany został zmniejszeniem przywozu w grupie „materiałów, niezbędnych dla przemysłu”. Natomiast grupa „produkty spożywcze” wykazała nietylko wzrost wartości o przeszło 2 milj. fr., ale przede wszystkim wzrost objętości o niemal 50% (ta rozbieżność we wzroście wartości i objętości tłumaczy się, oczywiście, silnym spadkiem cen rolniczych). Oczywiście, iż rzucenie na rynek przeszło 9 milj. tonn zagranicznych produktów spożywczych zamiast 5 milj., stanowiących przywóz francuski w 1913 r., spowodować musiało restrykcje ze strony Rządu przeciwko nadmiernemu przywozowi.

Restrykcje te jednak były czysto mechaniczne, jeśli chodzi o ich sens z punktu widzenia polityki handlowej Francji. Ograniczając globalny przywóz poszczególnych produktów do ściśle określonej normy liczbowej, nie zmieniały (a nawet odwrotnie — umacniały) stan rzeczy, jeśli chodzi o podział przywozu pomiędzy głównych dostawców Francji. Kontyngenty „sztywne”, dzielone na podstawie udziału w przywozie danego artykułu przez poszczególne państwo w latach ubiegłych, nie powodowały niczego innego, jak tylko zmniejszenie globalnej sumy przywozu w zakresie danego artykułu, utrzymując pozycje wszystkich „beati possidentes” z lat wysokiej konjunktury. Można to dokładnie udowodnić liczbami. Udział Niemiec np. w przywozie francuskim wyno-

sił w 1931 r. 6 milj. fr. na ogólną wartość przywozu (nie licząc przywozu z kolonii i protektoratów) 36 milj., a w I połowie 1932 r. (po wprowadzeniu kontyngentowania)—2 milj. fr. na 12 milj. Spadł więc przywóz z Niemiec o 33% — o tyleż, co cały przywóz francuski.

Takie ograniczenie przywozu nie rozwiązywało jednak sytuacji. Nie rozwiązywało dlatego, iż, działając ochronnie na rynek wewnętrzny, nie liczyło się zupełnie z warunkami, w jakich postawiony został wywóz francuski, a przez to nie zmieniało właściwie nic w końcowym wyniku obrotu zagranicznego dla całokształtu gospodarstwa narodowego Francji, a więc — w bilansie handlowym. Pasywum bilansu tego wynosiło w 1930 r. 10 milj. fr., w 1931 r. — 12 milj., w I połowie zaś 1932 r. (po wprowadzeniu kontyngentów)—5,2 milj. fr. Pasywum to miało ponadto inne jeszcze znaczenie niż to, jakie przypisuje się ujemnemu bilansowi handlowemu, jeśli chodzi o bilans płatniczy kraju, gdyż szereg przemysłów francuskich był zawsze w znacznej mierze nastawiony na eksport, a w tych właśnie przemysłach (produkty luksusowe, wyskokocenne produkty rolne i t. d.) retorsje zagranicy wobec wywozu francuskiego były najsilniejsze. Co więcej jednak, nad całą sytuacją polityczno-handlową unosił się cień związania celnego olbrzymiej części francuskiej taryfy celnej, co uniemożliwiało zupełnie swobodę ruchów w tej dziedzinie. A tutaj przede wszystkim w centrum zagadnienia widniała anomalia traktatu francusko-niemieckiego z 1927 r.

Traktat ten był w wynikach dla Francji wybitnie niekorzystny. Stabilizując 950 stawek celnych na ogólną liczbę 1500 stawek taryfy francuskiej był (obok traktatów z Włochami i Szwajcarią) fundament nowej francuskiej taryfy minimalnej, która jednakowoż właśnie na jego podstawie była w 65% zafiksowana. Pozostawiając Niemcom natomiast o wiele większą swobodę działania, doprowadził do tej absurdałnej sytuacji, iż w ciągu lat ostatnich wywóz francuski do Niemiec stale spadał, podczas gdy wywóz niemiecki do Francji wzrastał. W 1929 r. saldo ujemne Francji wobec Niemiec wynosiło jeszcze 1 870 milj. fr., ale już w 1930 r. stanowiło ono 3 780 milj. fr., a w 1931 r. — 3 382 milj. fr. Za I połowę r. b. wynosi one 1 150 milj. fr., czyli $\frac{1}{5}$ całego ujemnego salda obrotu towarowego Francji z zagranicą.

Ten stan rzeczy miał, być może, uzasadnienie w stosunkach, jakie panowały jeszcze przed rokiem pomiędzy Francją i Niemcami na gruncie obrotu kapitałów. Mamy na myśli transfer niemieckich odszkodowań wojennych. Niemcy, płacące według planu Dawes'a, powiedzmy, RM 2,4 milj. rocznie, z czego (według układu w Spa z lipca 1920 r.) 52% na rzecz Francji — transferowały w ten sposób rocznie ok. 7 milj. fr. do Francji. Można było podówczas bronić tezy, iż w części przynajmniej powinny sumę tę zyskiwać w obrocie towarowym. Obecne saldo ujemne w bilansie Francji z Niemcami nie posiada już żadnego uzasadnienia z dziedziny obrotu kapitałów. Na konferencji w Lozannie Niemcy uwolnione zostały właściwie od odszkodowań, a kapitały prywatne francuskie, „zamrożone” w Niemczech, obliczano swego czasu na 5% zaledwie sum, do których odnosiły się Stillhalteabkommen. Niema więc żadnego powodu, aby obroty handlowe francusko-niemieckie zamykały się stałem (stabilizowanym cel-

nie...) saldem ujemnem na niekorzyść Francji, zwłaszcza, iż w dziedzinie politycznej obecny stan rzeczy zupełnie nie patronuje takiej sytuacji.

Polityka handlowa Francji stoi też u progu zmian zupełnie zasadniczych. Nalożywszy przez kontyngentowanie hamulec przeciwko zbyt wielkiemu przywozowi, nie zmieniła jednak ogólnego swego nastawienia, więcej jeszcze — spetryfikowała je. Obecnie następuje wyraźny przełom w opinii. W mowach zarówno przedstawicieli Rządu (Premier Herriot, Minister Przemysłu i Handlu Julien Durand), jak i przedstawicieli sfer gospodarczych daje się to wyraźnie wyczuć. Minister Durand, przemawiając przed kilku dniami w Federacji Przemysłu i Handlu, wypowiedział się wyraźnie przeciwko dotychczasowemu systemowi kontyngentowania przywozu („kontyngentowanie ma jako skutek unieruchomienie obrotu międzynarodowego w pewnej określonej chwili, paraliżuje jego wzrost, tworzy — w sposób, w jaki się je stosuje — monopol faktyczny, czyto na korzyść pewnych krajów — dostawców, czyto na korzyść pewnych ustalonych importerów”), a następnie, mówiąc o dotychczasowych traktatach handlowych Francji, wyraził się dosłownie, jak następuje: „Oczywiście jest, iż konwencje te nie są już obecnie przystosowane do dzisiejszych warunków... Trzeba je zmienić... Będziemy żądali przede wszystkim wzajemności w traktowaniu: nie arytmetycznej równowagi w obrotach, co jest koncepcją symplistyczną, ale równowagi ustępstw, koncesyj i dobrego traktowania”.

Idzie się więc szybkimi krokami w kierunku uelastycznienia zasklepionej w sztywnym kontyngentowaniu francuskiej polityki handlowej. Idzie się przede wszystkim przeciwko obecnemu stanowi rzeczy, wytworzonemu przez traktat francusko-niemiecki, a więc — przeciwko samemu traktatowi, który w wypadku niemożności gruntownej rewizji zostanie wprost wypowiedziany. Francja wycofuje się (nie wiadomo zresztą — na jak długo i w jakim stopniu) z wolno-handlowej polityki celnej, zainicjowanej w 1927 r. Od bezwzględnej KNU i stabilizacji cel przesuwają się (de iure czy tylko de facto...) ku zasadzie wzajemności i (wyraźnie już) ku autonomicznej polityce celnej.

I znowu tutaj musimy na chwilę poruszyć momenty natury raczej politycznej. Podstawą i fundamentem polityki zagranicznej Francji jest pełne poszanowanie klauzul traktatów pokojowych, a przede wszystkim klauzul terytorjalnych. Z tego źródła wypływają też wszystkie poczynania polityki francuskiej w dziedzinie międzynarodowej polityki handlowej. Usiłuje się znaleźć tę drogę, która doprowadzi do poprawy dzisiejszych stosunków gospodarczych na naszym kontynencie w ramach obecnego status quo. Stąd — projekt federacji europejskiej Brianda; stąd — jego gospodarczy „plan constructif”, przedstawiony w Genewie w maju r. ub.; stąd wreszcie — próby federacji naddunajskiej Tardieu i aktywność delegacji francuskiej na konferencji w Stresie. Uchwały tej ostatniej przyjmowane są powszechnie z wielkim sceptycyzmem. Ostatnio Prof. Hantos posunął się aż do stwierdzenia, iż z projektu waloryzacji zbóż, uchwalonego w Stresie, nie będzie wogóle rezultatu. W linii polityki francuskiej leży, aby fakty temu zaprzeczyły.

Francja musi się starać i będzie się starała, aby najcięższy problemat gospodarczy w Europie — problemat państw Europy Środkowo-Wschodniej — roz-

wiązać pozytywnie. Inaczej otwiera się drogę dla powrotu wszelkich kombinacji anchlussowych, Mitteleuropie i t. d. To też spodziewać się należy, iż Francja, rozpoczynając erę elastycznej polityki handlowej wobec zagranicy, zwróci szczególną uwagę na zagadnienie swych stosunków z państwami Europy Środkowo-Wschodniej, starając się na tej drodze przyjść im z pomocą. Przy dotychczasowym sztywnym systemie kontyngentowym Francja nawet przy najlepszych chęciach nie mogła czynić żadnych różnic między poszczególnymi państwami importującymi. Obecnie, zmieniając system, może z łatwością skutecznie zalecenia konferencji w Sresie, przede wszystkim zaś — wprowadzić w czyn kontyngenty dodatkowe, przewidziane w zaleceniach tych, jako mające ułatwić państwom dłużniczym spłacanie swych długów wobec państw wierzycielskich w drodze wymiany towarowej.

* * *

Polska jest jednym z tych krajów Europy Środkowo-Wschodniej, z którym Francja nie tylko posiada absolutnie wspólne cele polityczne, ale które ponadto jest wobec niej w stanowisku wyraźnie dłużniczym. Jeśli więc kto, to jedna z pierwszych Polska winna skorzystać zarówno na zmianie zasad francuskiej polityki handlowej, jak i na ogólnym jej kierunku, powziętym obecnie w myśl pewnych określonych dezyderatów politycznych. Albowiem — powtarzamy raz jeszcze — układ stosunków polsko-francuskich w dziedzinie obrotu handlowego pozostawia jeszcze obecnie wiele do życzenia.

Przedewszystkiem, jak wiadomo, Polska ma z Francją ujemny bilans handlowy. Ten fakt, zważywszy dłużniczy stosunek Polski do Francji w dziedzinie obrotu kapitałów, mówi już sam za siebie. Polska jest jednym z sześciu krajów (na ogólną liczbę 32 wymienionych we francuskiej statystyce handlu zagranicznego), z którymi Francja ma w I półroczu r. b. bilans handlowy dodatni. Co więcej — aktywum bilansu tego dla Francji przewyższa wszystkie inne, zważywszy, iż z Litwą i Turcją bilans jest niemal zrównoważony, z Grecją (która przecież uznana jest

za całkowicie niewypłacalną) saldo dodatnie Francji wyniosło 16'5 miljn. fr., z Jugosławią — 10'8 miljn. fr., a z Danją (państwo, nie znajdujące się zresztą wobec Francji w stosunku dłużniczym) — 10'2 miljn. fr. W tych warunkach 29'2 miljn. fr. salda ujemnego Polski jest obok salda jugosłowiańskiego wyraźną anomalją.

Ponadto jednak zwrócić uwagę trzeba na rzecz inną. Polska od 1929 r. wypierana jest z rynków środkowo-europejskich (przede wszystkim z niemieckiego) i zmuszana do szukania rynków dalszych terytorjalnie. Od tego czasu zaczyna się nasza penetracja na rynek francuski, penetracja, która wzrastała stale aż do czasu skontyngentowania powyżej $\frac{3}{4}$ naszego wywozu na ten rynek. Ale Francja, petrifikując przez sztywne kontyngenty „prawa nabyte” przez państwa, importujące w latach poprzednich, działała, jak się obecnie okazuje, na szkodę zarówno swoim własnym stosunkom handlowym, jak i swej linii polityki gospodarczej w stosunku do całej Europy. Ona to właśnie swym systemem doprowadziła do utrwalenia się aktywum bilansu handlowego Niemiec we Francji, zamykając jednocześnie drogę wywozowi polskiemu (jako później przybyłemu na rynek), temu wywozowi, któremu — jak zresztą i eksportom innych państw Europy Środkowo-Wschodniej — Niemcy zamknęły swój własny rynek. Dla wyjścia z tego impasu zatem potrzeba zupełnie radykalnych posunięć.

Kwestja stosunków gospodarczych polsko-francuskich — narówni zresztą z kwestją stosunków gospodarczych Francji z całą Europą Środkowo-Wschodnią — urasta zatem w chwili, gdy Francja zmienia swą politykę handlową wobec zagranicy, do znaczenia problemu, i to problemu zarówno czysto gospodarczego jak i gospodarczo-politycznego. Wśród krajów Europy Środkowo-Wschodniej Polska miała i ma największe obroty handlowe z Francją i dlatego wzajemny stosunek obu krajów będzie miał dla całokształtu zagadnienia znaczenie w znacznej mierze decydujące.

Dr. T. Łychowski

ŻYCIE GOSPODARCZE

SPRAWY GOSPODARCZE W IZBACH USTAWODAWCZYCH

BUDŻET PAŃSTWA NA PLENUM SEJMU. — Dn. 27 października 1932 r. podpisane zostało zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej, zwołujące Sejm i Senat na sesję zwyczajną od dn. 31 października 1932 r. Na tej podstawie zwołane zostało pierwsze posiedzenie Sejmu na dz. 3 listopada r. b. Na porządku dziennym tego posiedzenia znalazło się pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy skarbowej wraz z preliminarzem budżetowym na okres od dn. 1 kwietnia 1933 r. do dn. 31 marca 1934 r. oraz planem finansowo-gospodarczym i preliminarzem wpływów i rozchodów funduszu inwestycyjnego przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe” na okres od dn. 1 stycznia do dn. 31 grudnia 1933 r. Na tem posiedzeniu wygłosił przemówienie Pan Minister Skarbu, Prof. Wł. Zawadzki, które podajemy na wstępie zeszytu.

PROJEKTY USTAW GOSPODARCZYCH W SEJMIE.

Stosownie do postanowień art. 8 ustawy z dn. 31/VII 1924 r. w przedmiocie uregulowania stosunków celnych — Minister Skarbu przedłożył Sejmowi do zatwierdzenia rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dn. 8/III 1932 r. o częściowej zmianie rozporządzenia z dn. 25/I 1928 r. w sprawie ceł maksymalnych.

Rząd wycofał z Sejmu następujące projekty ustaw (mające — choć pośredni — związek z życiem gospodarczym): o regulacji granic nieruchomości państwowej w Gdańsku, o nadaniu gruntów z dóbr skonfiskowanych przez b. rządy zaborcze, o zastosowaniu postępowania karnego administracyjnego do niektórych przestępstw, karanych dotychczas w postępowaniu sądowym, oraz o niektórych zmianach w postępowaniu karnem administra-

cyjnym, o ustroju adw. katury, o opłatach za czynności komorników sądowych w okręgach sądów apelacyjnych krakowskiego i lwowskiego i sądu okręgowego cieszyńskiego, i ustawy, zmieniającej ordynację egzekucyjną.

Prezes Najwyższej Izby Kontroli Państwa złożył Sejmowi sprawozdanie kontroli państwowej za okres budżetowy 1931/32.

PRACE KOMISYJ SEJMU. — Dn. 4 listopada 1932 r. odbyło się posiedzenie Sejmowej Komisji Budżetowej, na którym uskutecznił został przydział referatów. I tak, objęli referaty poszczególnych części względnie grup budżetu następujący PP. Posłowie: Prezydent Rzeczypospolitej — Czuma, Sejm i Senat — Czernichowski, Najwyższa Izba Kontroli — Hutten-Czapski, Min. Spraw Zagranicznych — Walewski, Min. Spraw Wojskowych — Polakiewicz, Min. Spraw Wewnętrznych — Pączek, Min. Skarbu i Długi Państwowe — Hołyński, Min. Sprawiedliwości — Seidler, Min. Przemysłu i Handlu — Minkowski, Min. Komunikacji — Brzozowski, Min. Rolnictwa i Reform Rolnych — Stroynowski, Min. Wyznań Rel. i Oświec. Publ. — Z. Stroński, Min. Opieki Społecznej — Sowiński, Min. Poczty i Telegrafów — Sanoja, Emerytury i Zaopatrzienia oraz Renty Inwalidzkie i Pensje — Wagner, Monopole — Hutten-Czapski, Fundusze — Czuma.

POSELSKIE WNIOSKI W SPRAWACH GOSPODARCZYCH. — Klub Chrześcijańskiej Demokracji zgłosił do łaski marszałkowskiej projekt ustawy o ulgach w spłaceniu krótkoterminowych pożyczek. Projekt ten przewiduje odroczenie na 2 lata spłaty wszelkich pożyczek prywatnych, po tym zaś terminie nastąpić miałyby spłacanie ratami półrocznymi w ciągu 5 lat. W stosunku do pożyczek, zaciągniętych pośrednio lub bezpośrednio w bankach lub instytucjach państwowych, projekt przewiduje skonwertowanie tych pożyczek na pożyczki długoterminowe, nie krótsze niż 10 lat.

Ten sam Klub zgłosił projekt ustawy o komasacji i spłatach ratami zaległości podatkowych. Projekt ten przewiduje anulowanie zaległości z podatków skarbowych, z wyjątkiem majątkowego, z podatków samorządowych i świadczeń socjalnych, które powstały przed dn. 31 grudnia 1930 r. do wysokości łącznej — wraz z karami — 5000. Oprócz tego projekt w stosunku do zaległości z tychże podatków, powstałych po 31/XII 1930 r. a do dn. 31/XII 1931 r., przewiduje skomasywanie ich i rozłożenie na kwartalne raty, płatne w ciągu 2 lat. W końcu

autorzy wniosku proponują wstrzymanie aż do odwołania pobierania podatku majątkowego, poczynając od dn. 1/IV 1932 r.

Charakter ogólny posiada wniosek również tego Klubu w sprawie nadmiernego wymierzania podatków przemysłowego i dochodowego. Wnioskodawcy wzywają Rząd, „aby wydał wyraźne polecenie i wskazówki władzom wymiarowym podatków przemysłowego i dochodowego, aby te przy wymiarze podatków opierały się na rzeczywistych stosunkach majątkowych podatników i uwzględniały niezaprzeczenie ciężkie położenie gospodarcze i granice możliwości płatniczej”.

Na wzmiankę zasługuje interpelacja Klubu Chrześcijańskiej Demokracji w sprawie obniżki cen wyrobów przemysłowych i monopolowych. Powołując się na nieproporcjonalność cen wyrobów przemysłowych i rolniczych oraz na wszczętą przez Rząd akcję obniżki cen, interpelanci zapytują Rząd, czy ma zamiar akcję tę kontynuować i według jakiego planu.

Posłowie K. la Żydowskiego wnieśli projekt ustawy w sprawie zmiany ustawy z dn. 17/XII 1931 r. w sprawie zmiany ustawy z dn. 2/VIII 1926 r. o podatku od lokali. Projekt przewiduje wprowadzenie do cytowanej ustawy określenie „trypokojuowe” i „czteropokojuowe” zamiast „trzyizbowe” i „czterozizbowe”, co jest, zdaniem wnioskodawców, przyczyną niesprawiedliwie wymierzanego podatku od lokali. Ci sami posłowie wnieśli projekt ustawy w sprawie umorzenia zaległego podatku przemysłowego. Projekt przewiduje umorzenie państwowych zaległości tego podatku do końca 1930 r. dla płatników, których obrót w 1930 r. nie wynosił więcej aniżeli 15 tys. Dla tych płatników, których obrót w 1930 r. nie wynosił więcej niż 30 tys., miałyby być umorzone zaległości, powstałe do końca 1929 r., dla wszystkich innych płatników — zaległości, powstałe do końca 1928 r.

Klub Żydowski wniósł również projekt ustawy w sprawie zmiany ustawy z dn. 19/XII 1931 r. w sprawie zmiany ustawy z dn. 15/VII 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym. Projekt ten przewiduje zwolnienie od obowiązku posiadania kart rzemieślniczych drobnych rękodzielników, następnie znosi dotychczasowe normy wymiaru dla nich podatku przemysłowego oraz wprowadza ulgi w zaliczeniu do kategorii podatkowych drobnych rękodzielników. Tenże Klub Żydowski wniósł projekt ustawy w sprawie zmiany rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 4/II 1932 r. w sprawie zryczałtowania podatku przemysłowego od obrotu dla drobnych przedsiębiorstw. Projekt idzie w kierunku wyłączenia z obrotów, podlegających obliczeniu zryczałtowanego podatku, obrotów, podlegających podatkowi salonemu.

GÓRNICCTWO I PRZEMYSŁ

PRZEMYSŁ WŁÓKIENNICZY

PRZYSTĄPIENIE „ŻYRARDOWA” DO KARTELU PRZEDZALNIKÓW BAWELNIANYCH. — Z dniem 31/X r. b. zgłosił „Żyrardów” swe przystąpienie do Zrzeszenia Producentów Przędzy Bawełnianej w Polsce. Dotychczas „Żyrardów” był jedyną firmą, która ze względu na swe zobowiązania i umowy z odbiorcami nie przystąpiła do kartelu przedzalników bawełnianych formalnie, poddając się jedynie wszelkim jego uchwałom zgodnie z przyrzeczeniem, złożonym w okresie tworzenia tego kartelu wobec superarbitra P. Gliwica. Obecnie więc po przystąpieniu formalnym „Żyrardowa” do Zrzeszenia kartel bawełniany jest kartelem stuprocentowym, obejmującym wszystkie wrzeczona przedzalnicze polskiego przemysłu bawełnianego.

KRAJOWA PRZĘDZA POŃCZOSZNICZA. — Polski przemysł pończoszniczy importował dotychczas dla celów produkcji wyższych gatunków pończoch przedzę bawełnianą z zagranicy, głównie zaś z Anglii. Ostatnio krajowe przedzalnie cienkoprzędne przystąpiły do fabrykacji tego rodzaju przedzy, podejmując energiczne wysiłki, aby osiągnąć półfabrykat, nie ustępujący pod względem mocy, równości i stopnia merceryzacji przedzy zagranicznej.

Doceniając znaczenie tej akcji, Izba Przemysłowo-Handlowa w Łodzi wyłoniła specjalną podkomisję rzeczoznawców, która przeprowadziła szczegółowe badania techniczne celem ustalenia stopnia przydatności przedzy krajowej dla przemysłu pończoszniczego. Wyniki tych badań Izba przedstawiła w obszernym sprawozdaniu Min. Przem. i Handlu.

PRZEMYSŁ DROBNY

SYTUACJA PRZEMYSŁU INSTRUMENTÓW MUZYCZNYCH. — Wytwórczość krajowa instrumentów muzycznych nie odgrywa we wszystkich swoich działach decydującej roli na rynku wewnętrznym. Import wyniósł w 1930 r. 10 miljn., która to kwota obniżyła się w 9 miesiącach 1932 r. do 1,5 miljn. — głównie wskutek spadku zdolności nabywczej ludności, w pewnej mierze jednak też wskutek zdobycia większego uznania przez wyroby krajowe. Wartość całej krajowej produkcji instrumentów muzycznych ocenić można przy pomyślnej koniunkturze na 18 — 22 miljn.

Do najpoważniejszych działów należy produkcja pianin i fortepianów, która była na terenie Królestwa dosyć silnie rozwinięta już w okresie XIX wieku, podpadła jednak później wskutek polityki rosyjskiej, faworyzującej wyroby niemieckie. W odrodzonej Polsce produkcja ta zyskała lepsze warunki egzystencji z powodu długotrwałej wojny celnej z Niemcami. To też powstało, zwłaszcza w Polsce Zachodniej, kilka nowych zakładów o charakterze fabrycznym. Ilościowo dosięgła produkcja ta w latach dobrej koniunktury około 2 500 pianin i fortepianów rocznie na obszarze całej Polski, co równa się 75%-owemu zaspokojeniu potrzeb rynku krajowego. Aczkolwiek zakłady krajowe, jak zresztą w wielkiej mierze też zagraniczne, nie w rabi ją same niektórych części składowych, jak mechanizmów klawiatur, rezonansów i odlewów, byłoby jednak przesadą twierdzenie, że produkcja posiada wyłącznie charakter montażowy.

Z 11 fabryk w okresie kryzysu zostały zamknięte 3. Pogorszenie się koniunktury powodowało już w 1930 r. redukcje załogi robotniczej do 50%, a obecnie produkuje się w niektó-

rych fabrykach tylko 10 ÷ 15% ilości pianin i fortepianów, wyrabianych w latach 1928/29. Import pianin i fortepianów cofnął się w latach 1931/32 do minimum, na składach natomiast znajduje się jeszcze sporo instrumentów zagranicznych. Organizacja zbytu krajowych instrumentów opiera się przeważnie na sprzedaży przez przedstawicieli, względnie podróżujących; niektóre fabryki, zwłaszcza w Zachodniej Polsce, pracują przy pomocy własnych sklepów w większych miastach, nie wyłączając W. M. Gdańska. Zbyt kurczy się zastraszająco, pomimo przystosowania się fabryk w zakresie cen oraz warunków kredytowych do obniżonych potrzeb rynkowych. Ostatnio sprzedaje się pianina na stosunkowo drobne raty już po 250 miesięcznie.

Produkcja organów kościelnych i fisharmonii reprezentowana jest przez kilkanaście warsztatów rzemieślniczych, z których pewne, poważniejsze, prowadzą propagandę na sposób kupiecki, pracując na terenie całej Polski, a nawet dostarczając zagranicę. Jakościowo stoi produkcja krajowa na wysokim poziomie. Konkurencja zagraniczna miała jednak dotychczas ułatwione pole działania z powodu wadliwej struktury taryfy celnej, która faworyzowała import gotowych organów, a utrudniała przywóz niektórych części składowych, sprowadzanych z zagranicy. Wartość importu organów, stwierdzonego statystycznie, w 1930 r. wyniosła 275 tys. Import wywiera na rynku krajowym, dzięki doskonałej organizacji zbytu, znaczną rolę i przyczynia się do obniżenia cen często poniżej granic opłacalności. Ze względu na specyficzne warunki zbytu nie zachodzą w dziale organowym naogół znaczniejsze straty na klienteli, natomiast próby popularyzowania fisharmonii wśród prywatnej klienteli nie dały zadowalających wyników.

W dziale instrumentów smyczkowych niema w kraju dotychczas masowej produkcji, która, zresztą i zagranicą, a szczególnie w Niemczech i w Czechosłowacji, wchodzących głównie w rachubę jako dostawcy instrumentów smyczkowych, nie posiada wybitnego charakteru fabrycznego. W Polsce istnieje kilkunastu mistrzów budowy instrumentów lutniczych, wyrabiamy też prócz skrzypiec — mandoliny i gitary, nawet hawajskie.

Produkcja ta ma jednak charakter rzemieślniczo-artystyczny i dostarcza przeważnie drogiego towaru, zwłaszcza o ile chodzi o skrzypce. Próba stworzenia warsztatu na wielką skalę nie udała się. Pomimo to należy uważać z biegiem czasu za możliwe stworzenie warunków dla masowej produkcji instrumentów lutniczych. Posiadamy w kraju drzewo rezonansowe, które przy obecnym stanie rzeczy wywożone jest za bieżeną zagranicę, zwłaszcza do Wrocławia na niemieckim Śląsku, celem suszenia i sortowania, skąd następnie znów powraca do kraju.

Zapotrzebowanie Polski na instrumenty smyczkowe wynosi przypuszczalnie do 10 tys. szt. rocznie w okresie pomyślnej koniunktury, obecnie natomiast zaledwie 3 tys. szt. Struny sprowadzać musimy z zagranicy. Wartość importu wynosiła w latach 1927 ÷ 1930 około 0,5 milijn., w 9 miesiącach r. b. ok. 200 tys.

Również wytwórczość instrumentów dętych, blaszanych i drewnianych uprawiana jest w zakładach rzemieślniczych, których posiadamy jednak tylko kilka. Przedmiotem produkcji krajowej są całe instrumenty z wyjątkiem mechanizmów, które mogą być również w kraju wyrabiane, których produkcja nie jest jednak opłacalna. Ponieważ zbyt instrumentów dętych obniżył się w ciągu lat kryzysowych do 5% normalnego zapotrzebowania, stała się produkcja instrumentów dętych również w całości nieopłacalna, a to tem bardziej, że instrumenty te potaniały

zagranicą. Dział ten podupada wyraźnie, a producenci żyją nietylko ze sprzedaży własnych instrumentów, ile z korekty instrumentów, będących w użyciu. Konieczny jest import jazbandowych instrumentów, gdyż te instrumenty nie są w kraju wyrabiane.

Te same po części zakłady wyrabiają też instrumenty perkusyjne, jak bębny, kotły i t. d., i instrumenty te cieszą się powodzeniem. Długotrwały kryzys dotknął ciężko jednak i ten dział. Import instrumentów perkusyjnych jest stosunkowo mniej znaczny od instrumentów dętych.

Reprezentowany jest dalej w Polsce dział harmonijek ustnych. Produkcję tych instrumentów, przeważnie używanych przez młodzież, podjęły zakłady w Częstochowie i w Świeciu na Pomorzu; zdołały sobie one wyrobić markę i zaspokajają obecnie gros zapotrzebowania, nader skurczonego w okresie kryzysu.

Nowym działem w przemyśle muzycznym w Polsce jest produkcja gramofonów i płyt gramofonowych. I ta produkcja posiada głównie charakter montażowy, wartość jej ocenić można na 1½ milijn. W kraju wyrabia się nietylko skrzynie względnie walizki, ale i inne części składowe, a przedewszystkiem mechanizmy, które, wyrabiane w jednej fabryce w Warszawie, zdobyły sobie uznanie wobec ciągłej poprawy jakości wyrobów. Powstała fabryka, wyrabiająca gramofony w całości, nie miała powodzenia nietylko z powodu braków w mechanizmach, wyrabianych u siebie, ale i w zakresie polityki sprzedaży. Montaż gramofonów, uprawiany często przez firmy kupieckie, zawiera zwykle w 3/4 krajowe materiały i części składowe. Przywóz gotowych gramofonów jest jednak obecnie niemal całkowicie zaniechany. Z zagranicy musieliśmy sprowadzać doniedawna jeszcze ramiona głosowe, których produkcja jednak również już jest zapoczątkowana w kraju. Szpilki krajowego wyrobu uznane są za dobre. Wytwórczość płyt, podejmowana w kilku zakładach, stoi na wysokim poziomie. Całkowitego zaniechania importu płyt gramofonowych — ze zrozumiałych względów — trudno osiągnąć. Aczkolwiek gramofony są obecnie niewątpliwie najpopularniejszym instrumentem muzycznym, daje się jednak istniejącym 3 wytwórcom płyt we znaki szczupłość rynku, zwłaszcza w okresie silnego napięcia kryzysowego.

O tej szczupłości świadczy stosunkowo nieznaczna ilość płyt; wyprodukowano bowiem w 1930 r. zaledwie 1,5 milijn. sztuk, wartości 245 milijn. Przywieziono z zagranicy w tym roku za 250 tys. Obroty gramofonami obniżyły się w r. b. do 10%, natomiast płytami gramofonowymi w granicach 30 do 40% w stosunku do lat pomyślnej koniunktury.

Ogólnie stwierdzić należy, że przemysł muzyczny został nader silnie dotknięty kryzysem, ponieważ obniżona siła kupcza ludności spowodowała kurczenie się zapotrzebowania na instrumenty muzyczne do minimum, które przeciętnie nie przekracza 15% z lat pomyślności gospodarczej. Mechanizacja muzyki, szczególnie rozpowszechnienie się radia i filmu dźwiękowego, doprowadziło do strukturalnego bezrobocia zawodowych muzyków i wpłynęło bardzo ujemnie na zbyt instrumentów żywej muzyki.

Odzwierciedleniem polskiego stanu posiadania w zakresie instrumentów muzycznych będzie I Wystawa Muzyczna w Warszawie, urządzona z inicjatyw Wyższego Zarządu Przemysłu i Handlu Muzycznego w czasie 19/XI ÷ 11/XII r. b. Jak już dziś stwierdzić można, istnieje możliwość zastosowania w jeszcze większej mierze zasady samowystarczalności w razie przeprowadzenia odpowiedniej propagandy dla wyrobów krajowych.

L. Laskowski

ROLNICTWO

POD REDAKCJĄ MINISTERSTWA ROLNICTWA

KONWERSJA ZALEGŁOŚCI OD POŻYCZEK INSTYTUCYJ KREDYTU DŁUGOTERMINOWEGO.

— Kryzys rolny dotknął nietylko kredyty krótkoterminowe, ale nawet i zobowiązania rolnicze, wynikające z kredytu długoterminowego. Nawet ten kredyt bowiem okazał się w warunkach kolosalnego spadku dochodowości warsztatów rolnych zbyt uciążliwym, zwłaszcza dla silnie obciążonych warsztatów rolniczych. Wobec tego stanu rzeczy wzrastają wciąż należności ratalne instytucji kredytu długoterminowego w stosunku do rolników, i nie ulega wątpliwości, że nie będą one mogły być w najbliższym czasie uregulowane. Wysokie odsetki zwłoki zwiększają wciąż i tak narastający dług, a przytem instytucje kredytu długoterminowego zmuszone są ze względu na upływanie terminów

przywilejów hipotecznych z całą bezwzględnością egzekwować zaległości ratalne.

Usunięcie powyższych trudności ma na celu rozporządzenie Prezydenta Rzplitej z dn. 27/X 1932 r. o pierwszeństwie hipotecznym i konwersji zaległości od pożyczek instytucji kredytu długoterminowego. Rozporządzenie powyższe wprowadza więc rozszerzenie na czas nieograniczony przywileju pierwszeństwa hipotecznego narówni z kapitałem pożyczki dla należności z tytułu rat amortyzacyjnych, odsetek, opłat administracyjnych, podatków, przyjętych do zapłaty, odsetek zwłoki i kosztów egzekucyjnych, zarówno bieżących, jak zaległych i odroczone w drodze ulgi. Analogicznie do wszystkich postanowień akcji finansowo-rolniej — decyzja ta dotyczy wyłącznie

należności, powstałych do dnia ogłoszenia omawianego rozporządzenia, natomiast nie zmienia stosunków na przyszłość. W zakresie więc rat, których termin płatności przypada po dn. 27/X r. b., obowiązują nadal przepisy, zastrzeżone w poszczególnych statutach instytucji kredytu długoterminowego.

Postanowienie o rozszerzeniu terminu przywileju hipotecznego dla zaległości ratalnych stwarza dopiero podstawę do przeprowadzenia konwersji tych należności. Konwersję tę przewiduje art. 2 omawianego rozporządzenia. Może ona być dokonana przez instytucję kredytu długoterminowego bez zgody dłużnika i niższych wierzycieli, zarówno w całości, jak i w części, na dodatkową pożyczkę długoterminową bądź w gotowiźnie, bądź — za zgodą Ministra Skarbu — w listach zastawnych lub obligacjach. Pożyczce tej przysługuje pierwszeństwo hipoteczne, równe z pożyczką, z której tytułu powstałe należności zostały skonwertowane. Emisja listów zastawnych lub obligacji na pożyczki dodatkowe wymaga zgody Ministra Skarbu. Pożyczka dodatkowa może opiewać zarówno na walutę polską, jak i na walutę, w jakiej wyrażone były konwertowane należności.

Ważnym postanowieniem omawianego rozporządzenia jest zastrzeżenie możliwości ujawniania konwersji czystym wpisem hipotecznym na jednostronny wniosek instytucji, względnie na wniosek dłużnika za zgodą instytucji, przyczem nie tamują ujawnienia jej ogłoszenia o spadku wakuującym, wpisy o postępowaniu spadkowym i t. p. zastrzeżenia hipoteczne.

Osobnym postanowieniem rozporządzenia Prezydenta Rzplitej jest zezwolenie Towarzystwu Kredytowemu Ziemskiemu w Warszawie na konwersję na mocy uchwały ogólnego zebrania jego władz, zatwierdzonej przez Ministra Skarbu, obligacji, przewidzianych w art. 263 jego ustawy, na dodatkowe pożyczki w gotowiźnie lub w listach zastawnych na analogicznych warunkach, jak omawiane już wyżej pożyczki na konwersję zaległości ratalnych. Postanowienie to dotyczy obligacji, emitowanych przez Towarzystwo Kredytowe Ziemskie w celu pokrycia strat, wynikłych z tytułu posiadania przez Towarzystwo Kredytowe Banku Ziemiańskiego. Obligacje powyższe opierały się na specjalnych dopłatach, uiszczanych przez członków Towarzystwa Kredytowego, których wysokość rok rocznie była ustalana przez władze Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego. W ten

sposób jednak członkowie Towarzystwa Kredytowego posiadali dotychczas na swoich majątkach ziemskich obciążenia, nieujawnione w księdze hipotecznej. Z tych względów konwersja dodatkowych opłat i ujawnienie ich hipoteczne po uprzednim skapitalizowaniu ma bardzo doniosłe znaczenie gospodarcze, przyczyniając się do wyjaśnienia stosunków finansowych wielu warsztatów rolnych.

Trudno dziś przewidzieć wobec ogólnej ciężkiej sytuacji finansowej, w jakiej mierze i jak szybko będzie mogła być dokonana konwersja zaległości ratalnych. W każdym bądź razie omawiane rozporządzenie stwarza podstawę do jej przeprowadzenia, stając się przez to nowym ogniwem akcji finansowo-rolnej i dając zgodnie z ogólnymi jej wytycznymi do umożliwienia rolnikom wywiązywania się z ich bieżących zobowiązań finansowych dzięki usunięciu ciężaru dawnych zaległości.

Cz. St.

PRYWILEJ HIPOTECZNY DLA NALEŻNOŚCI SPÓŁEK WODNYCH. — Jedno z ostatnich rozporządzeń Prezydenta Rzplitej dotyczy ustalenia terminu przywileju hipotecznego dla należności spółek wodnych. Ustawa wodna z dn. 19/IX 1922 r. przewidywała w art. 154 2-letni okres przywileju hipotecznego dla ciężarów na rzecz spółek wodnych. W związku z ulgami, przyznanymi przez Państwowy Bank Rolny, polegającymi na odroczeniu płatności zaległych rat od 7%-owej obligacyjnej pożyczki melioracyjnej, przypadających od spółek wodnych, pod warunkiem regularnej płatności rat bieżących, zachodziła konieczność zabezpieczenia również pretensyj poszczególnych spółek do swych członków. W stosunku do Banku Rolnego odpowiedzialna jest bowiem cała spółka wodna za podjętą pożyczkę, poszczególni zaś członkowie odpowiedzialni są bezpośrednio wobec spółki wodnej. W braku więc powyższego rozporządzenia, pomimo przyznania ulg przez Państwowy Bank Rolny, nie mogły być one stosowane przez spółki wodne w stosunku do swych członków.

NOWA EMISJA DŁUGOTERMINOWYCH LISTÓW ZASTAWNYCH P. B. R. — p. str. 1336.

H A N D E L

KRAJOWE RYNKI TOWAROWE¹⁾

ZBOŻA I PRZETWORY

RUCH CEN ZBOŻ w okresie od 16 do 31 października r. b. kształtował się następująco (ceny za 100 kg):

	16 ÷ 22/X		23 ÷ 31/X		Wzrost (+) Spadek (—)
	zł	\$	zł	\$	%
Pszenica					
Warszawa	27'08	3'04	27'49	3'09	+ 1'6
Poznań	24'25	2'72	23'46	2'64	— 2'9
Lwów	25'50	2'87	25'37	2'85	— 0'7
Przeciętna	25'61	2'88	25'44	2'86	— 0'7
Żyto					
Warszawa	16'67½	1'87	16'65	1'87	—
Poznań	15'40	1'73	14'64	1'64½	— 4'9
Lwów	17'18	1'93	17'18	1'93	—
Przeciętna	16'42	1'84½	16'16	1'81½	— 1'6
Owies					
Warszawa	17'22	1'93½	17'09	1'92	— 0'5
Poznań	15'08½	1'69½	14'12	1'59	— 5'9
Lwów	17'27½	1'94	18'00	2'02	+ 4'1
Przeciętna	16'53	1'86	16'40	1'84	— 1'1
Jęczmień browarowy					
Warszawa	17'50	1'97	17'50	1'97	—
Poznań	18'—	2'02	17'00	1'91	— 5'5
Lwów	17'75	1'99	17'75	1'99	—
Przeciętna	17'75	1'99	17'42	1'96	— 1'5
Jęczmień zwykły					
Warszawa	16'25	1'82½	16'25	1'82½	—
Poznań	14'93	1'68	14'28	1'60½	— 4'5
Lwów	14'00	1'57	14'00	1'57	—
Przeciętna	15'06	1'69	14'84	1'67	— 1'2

¹⁾ Na podstawie danych Min. Przemysłu i Handlu i Min. Rolnictwa, sprawozdań organizacji gospodarczych, własnych korespondentów, depesz P. A. T. i t. d.

— Okres sprawozdawczy (od 23 do 29 października) na rynkach zbóż chlebowych cechuje tendencja niejednolita, jednakże z wyraźną, choć nieznaczną skłonnością zniżkową, szczególnie na rynku poznańskim. Giełda warszawska wykazuje zwykle cen tylko maki żytniej pyłkowej i sitkowej — o zł 1'00 na 100 kg, natomiast lekko spadły ceny pszenicy — o zł 0'50, oraz żyta i owsa — o zł 0'25 na 100 kg. Ceny jęczmienia, maki pszennej i otrębów pozostały bez zmiany. Na giełdzie poznańskiej z wyjątkiem otrębów, których ceny pozostały bez zmiany — wszystkie inne nieznacznie spadły. Największą stratę poniosła mąka pszenna — zł 1'75 i pszenica — zł 1'25 na 100 kg, najmniejszą — żyto i mąka żytnia — po zł 0'50. Owies stracił zł 1'00, a jęczmień zł 0'75 ÷ 1'00 na 100 kg. Podobnie kształtowały się ceny na rynku gdańskim, gdzie nieznaczne straty poniosły: pszenica, żyta i jęczmień. Natomiast ceny owsa i otrębów nieco zwyżkowały. Na pozostałych giełdach prowincjonalnych, okres sprawozdawczy minął przy tendencji nieco słabszej, lecz naogół utrzymanej, i małej podaży zboża.

Warszawa. — Ceny orientacyjne — w zł za 100 kg parytet wagon Warszawa (w nawiasach podane są notowania końcowe z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy): pszenica czerwona, jara, szklista (132 hfl.) 28'00 ÷ 28'50 (28'50 ÷ 29'00), — jednolita (126 hfl.) 27'00 ÷ 27'50 (27'50 ÷ 28'00), — zbierana (124 hfl.) 26'00 ÷ 26'50 (26'50 ÷ 27'00), żyto standard I (119 hfl.) 16'55 ÷ 17'00 (16'75 ÷ 17'25), — standard II (117 hfl.) 16'25 ÷ 16'50 (16'50 ÷ 16'75), owies jednolity (78 hfl.) 17'52 ÷ 17'75 (17'50 ÷ 18'00), — zbierany (73 hfl.) 16'52 ÷ 16'75 (16'50 ÷ 17'00), jęczmień browarowy (117 hfl.) 17'00 ÷ 18'00 (17'00 ÷ 18'00), — przemiałowy 16'00 ÷ 16'50 (16'00 ÷ 16'50), mąka pszenna luksusowa wym. 40 ÷ 50% 45'00 ÷ 50'00 (45'00 ÷ 50'00), — pszenna 4/0 wym. 50 ÷ 60% 40'00 ÷ 45'00 (40'00 ÷ 45'00), żytnia pyłkowa I gat. 65 ÷ 55% 28'00 ÷ 30'00 (27'00 ÷ 29'00), żytnia sitkowa II gat. po 55% 22'00 ÷ 24'00 (21'00 ÷ 23'00), — żytnia razowa 95% 22'00 ÷ 24'00 (22'00 ÷ 24'00), otręby pszenne łuski — szale 11'00 ÷ 11'50 (11'00 ÷ 11'50), — pszenne średnie 10'50 ÷ 11'00 (10'50 ÷ 11'00), — żytnie 9'00 ÷ 9'50 (9'00 ÷ 9'50).

Poznań. — Ceny orientacyjne — w zł za 100 kg parytet Poznań (jak wyżej): pszenica 22'50 ÷ 23'50 (23'75 ÷ 24'75), żyto 14'40 ÷ 16'40 (14'90 ÷ 15'10), owies 13'75 ÷ 14'00 (14'75 ÷ 15'00), jęczmień

browarowy 16 00 ÷ 17 50 (17 00 ÷ 18 50), — przemiałowy 64 ÷ 66 kg 13 50 ÷ 14 00 (14 25 ÷ 14 75), — 68 ÷ 69 kg 14 00 ÷ 14 75 (14 75 ÷ 15 50), mąka pszenna 65% z workiem 33 50 ÷ 37 50 (37 25 ÷ 39 25), żytnia 65% z workiem 22 50 ÷ 23 50 (23 00 ÷ 24 00), otręby pszenne grube 10 00 ÷ 11 00 (10 00 ÷ 11 00), — średnie 9 00 ÷ 10 00 (9 00 ÷ 10 00), otręby żytnie 8 75 ÷ 9 00 (8 75 ÷ 9 00).

Gdańsk. — Notowano — w guld. gd. za 100 kg (jak wyżej): pszenica biała nowa o wadze 128 hfl. 14 75 ÷ 15 00 (15 00), żyto nowe przemiałowe o wadze 120 hfl. 9 50 (9 80), — eksportowe o wadze 120 hfl. 9 25 (9 60), jęczmień nowy wyborowy 10 00 ÷ 10 50 (10 00 ÷ 10 40), — średni 9 25 ÷ 9 65 (9 50 ÷ 9 80), — mierny 108 hfl. 9 00 ÷ 9 25 (9 25), owies 9 25 ÷ 9 50 (8 75 ÷ 9 25), otręby pszenne 6 40 (6 25), — żytnie 6 15 (6 00).

LEN I KONOPIE

— Pierwsze transporty lnu z nowych zbiorów, które ukazały się na rynku, należy naogół zaliczyć do dobrych. Jakość lnu, jak również przeróbka — wykazują znaczną poprawę w stosunku do lat ubiegłych. Dotychczas zawarto tylko transakcje na eksport.

Wilno. — Zanotowano ceny — w £ złotych za 1 000 kg franco granica polsko-niemiecka lub polsko-czeskosłowacka: ślaniec-syrec I gat. 18 00 ÷ 19 00, włókno przednie I gat. 25 10, moczenie i ślaniec rwany I ÷ II gat. do 16 00.

BYDŁO I MIĘSO

— Ciężka sytuacja i ospałość panowały nadal w październiku na rynku zwierząt rzeźnych. Ceny na głównych targowiskach w kraju nie wykazują większych zmian w porównaniu do ubiegłych miesięcy, i naogół odnosi się wrażenie, że podaż tegoroczna materiału rzeźnego przystosowała się do obecnego zapotrzebowania.

Istotnym momentem większej wagi jest mała opłacalność hodowli, co powoduje wyraźne ograniczanie jej rozmiarów. Większy niż kiedykolwiek odsetek przychówku, przeznaczanego do celów użytkowych, a nie hodowlanych jest w chwili bieżącej wyrazem nietylko nagłych potrzeb gotówkowych rolnictwa, lecz i jego niechęci do rozbudowy nie opłacającej się dzisiaj hodowli. Ostatni spis zwierząt gospodarskich w kraju, dokonany przez Gł. U. St., wykazuje ogólny spadek pogłowia, zwłaszcza trzody chlewnej, i niestety, owiec, których to hodowla pomimo usilnych zabiegów Min. Rolnictwa oraz organizacji hodowlanych nadal maleje.

Nieznaczne odżywienie nastąpiło w końcu miesiąca sprawozdawczego na rynku trzody chlewnej wskutek rosnącego zapotrzebowania ze strony przemysłu masarskiego.

W związku z niepewną i przez dłuższy czas miesiąca niekorzystną sytuacją na angielskim rynku bekonomym uboje trzody w przemyśle bekonomym nieco zmalały, do czego pośrednio przyczynia się brak dobrego surowca w kraju.

Warszawa. — W/g notowań Giełdy Mięsnej z dn. 27/X płacono — w zł za 100 kg żywej wagi loco targowica: woły młode mięsiste 60 65, — starsze tłuste 50 55, cielęta młode odżywione 105 ÷ 110, — kresowe 80 ÷ 85, świnię słoninową od 150 kg wzwyż 120 ÷ 130, o wadze 130 ÷ 150 kg 105 ÷ 115, — mięsne 110 kg 85 ÷ 100. Na targu trzody chlewnej tendencja ożywiona, na pozostałych słaba.

Poznań. — W/g sprawozdania Komisji Notowań Cen z dn. 25/X płacono — w zł za 100 kg żyw. wagi loco targowica: woły pełnom. wytucz. nieoprzeg. 64 ÷ 68, — mięsiste tucz. do lat 3 54 ÷ 60, — starsze 46 ÷ 50, — miernie odżyw. 36 ÷ 42, buhaje wytucz. pełnom. 54 ÷ 58, — tucz. mięsiste 48 ÷ 52, — nietucz. dobrze odżyw. 42 ÷ 46, — miernie odżyw. 36 ÷ 40, krowy i jałowice wytucz. pełnomięsiste 60 ÷ 68, — tuczone mięsiste 50 ÷ 60, — nietucz. dobrze odżyw. 30 ÷ 50, miernie odżyw. krowy 24 ÷ 28, jałówki 36 ÷ 42, młodzież dobrze odżyw. 36 ÷ 42, — miernie odżyw. 30 ÷ 34, cielęta najprzedn. wytucz. 76 ÷ 80, — tuczone 68 ÷ 72, — dobrze odżyw. 60 ÷ 64, — miernie 50 ÷ 56; owce wytucz. pełnom. 60 ÷ 70, — tucz. starsze 46; świnię pełnom. od 120 do 150 kg 114, — od 100 do 120 kg 110 ÷ 112, — od 80 do 100 kg 104 ÷ 108, — mięsiste ponad 80 kg 90 ÷ 100, — maciory i późne kastraty 94 ÷ 100. Tendencja spokojna.

MASŁO

— Stosunkowo znaczne zmiany cen i nastrojów miały miejsce w październiku na krajowym rynku masłarskim. Sezonowe ożywienie na rynkach nabiałowych w końcu września, obserwowane od szeregu lat, w r. b. zupełnie nie dało się odczuć, tak że październik rozpoczął się przy niskich cenach nabiału. W następnych jednak tygodniach ceny masła zaczęły gwał-

townie wzrastać, osiągając w połowie miesiąca swój punkt kulminacyjny. Niewątpliwie na powyższy stan rzeczy — poza chwilowym spadkiem produkcji i wzrostem spożycia w miastach — wpłynął efekt psychiczny wprowadzenia we wrześniu wysokiego cła przywozowego, kładącego skuteczną tamę przed dowozem obcego produktu. Jednakże od połowy okresu sprawozdawczego ceny nabiału, a zwłaszcza masła, zaczęły szybko spadać, wracając do poziomu z poprzedniego miesiąca.

Istotną przyczyną trudności na krajowym rynku masła — poza niedomaganiem organizacyjnym i nerwowym nastrojem, wyrażającym się w przesadnej obawie tworzenia zapasów skladowych — jest w pierwszym rzędzie brak dostatecznego zbytu zagranicę.

Eksport masła z Polski w r. b. wykazuje bardzo znaczny spadek rentowności i ilości. Główny rynek — niemiecki stał się w r. b. odbiorcą zaledwie znikomych w porównaniu do lat ubiegłych ilości produktu polskiego, a projektowane w Niemczech kontyngenty przywozowe od dn. 15 XI r. b. niewątpliwie wywrą jak najgorszy wpływ na dalsze możliwości tego eksportu.

Warszawa. — Nabiałowa Komisja Cennikowa notowała od dn. 22/X aż do odwołania — w zł za 1 kg w hurcie: masło wyborowe I gat. 3 50, — mleczarskie deserowe II gat. 3 00, — mleczarskie solone 3 00, — wiejskie ośłkowe 2 50. Tendencja spokojna.

Łódź. — Hurtowe notowania — w zł za 1 kg z dn. 26/X wynosiły: masło wyhorowe I gat. 3 45, — deserowe 3 30, — solone 3 10, — wiejskie ośłkowe 2 50. Podaż zwiększona, tendencja słaba.

Katowice. — Notowania hurtowe — w zł za 1 kg z dn. 25/X wynosiły: masło deserowe I gat. 3 30 ÷ 3 55, — deserowe II gat. 3 20 ÷ 3 40. Tendencja słaba.

JAJA

— Oczekiwana dalsza zwyżka cen jaj została w październiku zahamowana silnem reagowaniem spożycia na wszelką zwyżkę cen oraz utrudnionymi warunkami eksportu.

Zdaniem sfer, bezpośrednio zainteresowanych w wywozie jaj zagranicę, poważne obiekcje nasuwa sprawa wysokich opłat eksportowych na rzecz izb przemysłowo-handlowych i t. p.

Poważnym odbiorcą polskiej produkcji jajczarskiej była w październiku Hiszpania, która ostatnio całkowicie pokryła swoje zapotrzebowanie prawie wyłącznie towarami polskimi. Również bardzo korzystna tendencja dla polskich jaj panowała w Trieście, gdzie towar polski zwycięsko konkuruje z innymi zagranicznymi jajami.

Wykorzystywanie szczupłego kontyngentu przywozowego do Francji nastręcza sporo trudności, zarówno z rozdziałem jego pomiędzy poszczególnych eksporterów z uwagi na zbyt późne przyznawanie, jak i z nie zadowalającym miejscowych odbiorców sortowaniem jaj w Polsce.

Naogół widoki są dobre, i ceny jaj w kraju powinny niedługo wzrosnąć.

Warszawa. — Notowania z ostatniego tygodnia — w zł za skrzynię à 1 440 szt. wynosiły: jaja oryginalne 130, — eksportowe sortowane 140 ÷ 150. Tendencja utrzymana.

Łódź. — Hurtowe notowania jaj za skrzynię — w zł à 1 440 szt. w końcu ub. m. wynosiły zł 132. Dowozy dostateczne, zapotrzebowanie utrzymane.

Poznań. — Hurtowe notowania z końca ub. m. za skrzynię à 1 440 szt. wynosiły zł 150 ÷ 160.

Lwów. — Hurtowe notowania z ostatniego tygodnia ub. m. za skrzynię à 1 440 szt. jaj eksportowych wynosiły zł 150 ÷ 165. W związku z ożywionym zapotrzebowaniem zagranicą tendencja mocna.

CHEMIKAŁJA

Poznań. — Notowano — w zł za 100 kg loco fabryka: olej rydocynowy techniczny 335 00, — oczyszczony 360 00, dwuwęglan sodu (wagonowo) 60 00, kwas mrówczany czysty 80% 340 00, antychlor 85 00, cukier ołowiany biały krystaliczny techn. 300 00, minia ołow. ang. czysta 144 00, biel ołowiana 173 00, boraks krystaliczny i w proszku 145 00, bromek potasu 650 00, bromek sodu 650 00, chlorek cynku 195 00, sól glauberska krystaliczna 21 00, gliceryna chemicznie czysta 285 00, — techniczna 215 00, nadmanganian potasu 440 00, dwuchromian potasu 340 00, wiotriol miedzi 124 00, naftalina biała w łuskach 72 00, kwas szczawikowy 270 00, amoniak (0 910) 76 00, azotan baru techniczny 230 00, biel cynkowa czar. 104 00, kwas winny w proszku i w kryształkach 695 00, kwas cytrynowy 700 00, chlorek ma-

gnezu surowy 60'00, sól karlsbadzka krystaliczna 72'00, żelazocjanek potasu 460'00, salmiak rafin. I 130'00, salmiak subl. 280'00, sól rogowa w proszku 165'00, — w kawałkach 180'00, rtęć metal. 2 200'00, kwas octowy 80% 380'00.

RYNEK AKCYJNY

za okres od 23 do 29 października 1932 r.

— Zainteresowanie akcjami na giełdzie warszawskiej uległo w okresie sprawozdawczym dalszemu zmniejszeniu, przyczem gros obrotów dotyczy akcji Banku Polskiego. Tendencja dla większości notowanych akcji słaba.

W grupie akcji bankowych notowane były jedynie akcje Banku Polskiego; straciły one w porównaniu z notowaniami końcowymi okresu poprzedzającego po 1'00 na akcji. Z grupy przedsiębiorstw chemicznych dokonywano nadal transakcji tylko akcjami S. A. Eksploatacji Soli Potasowych po kursie dotychczasowym. Grupa akcji przedsiębiorstw metalurgicznych była mało ożywiona; doszło do notowań akcjami Lilpopa po kursie o 0'50 słabszym oraz Starachowicami, których kurs obniżył się o 0'40. Z akcji przedsiębiorstw spożywczych zanotowano transakcje Haberbuschem po kursie dotychczasowym. Grupę cukrowniczą reprezentowały akcje Warsz. Tow. Fabr. Cukru z kursem o 2'00 niższym od ostatniego notowania w dn. 7/X r. b. oraz Chodorów, który stracił w porównaniu do ostatniego notowania w dn. 8/IX r. b. 4'00.

Na giełdach prowincjonalnych obroty akcjami w okresie sprawozdawczym uległy dalszemu zmniejszeniu; kursy akcji były nieco słabsze przy tendencji spokojnej.

GIEŁDA WARSZAWSKA

	Wartość nominalna	Kurs najwyższy	Kurs najniższy	Kurs w dn. 29/X
		w zł		
Bank Polski	100	86'50	83'50	85'50
Lilpop	25	13'00	12'50	—
Starachowice	50	8'80	8'25	—
Haberbusch i Schiele	100	43'00	43'00	—
Warsz. T-wo Fabryk Cukru	100	17'50	17'50	—
S. A. Eksploatacji Soli Potasowych	100	75'00	75'00	—
Chodorów	100	81'00	81'00	—

GIEŁDA KRAKOWSKA

Akcje (maksimum i minimum — w zł; w nawiasach podane są notowania z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy): Bank Polski — 82'00.

GIEŁDA LWOWSKA

Akcje (jak wyżej): Chodorów — 86'00.

GIEŁDA POZNAŃSKA

Akcje (jak wyżej): Bank Polski — 86'00 (88'00).

CŁA ORAZ REGLAMENTACJA HANDLU ZEWN.

ZMIANY W TARYFIE CELNEJ. — W najbliższych dniach ogłoszone będzie w „Dzienniku Ustaw R. P.” rozporządzenie, wprowadzające szereg zmian w obowiązującej taryfie celnej. Zmiany te przedstawiają się, jak następuje:

Poz. tar. celnej	Nazwa towaru	Cło zł od 100 kg
z 103 p. 9	Kwas salicylowy	250'—
z 109 p. 3	Siarczan cynku, chlorek cynku:	
	a) siarczan cynku	11'70
	b) chlorek cynu	30'—
z 110 p. 2	Azotan srebra	2 300'—
z 112 p. 5	Azotyn sodu	30'—
z p. 16	Oksy-związki benzolu, toluolu, naftaliny, ich sulfokwasy oraz ich sole, oprócz osobno wymienionych:	
	c) sulfokwasy związków, wyszczególnionych pod lit. a i b, oprócz osobno wymienionych:	
	I) kwas naftolodwusulfonowy 2. 6. 8 (sól G) oraz 2. 3. 6 (sól R)	400'—
	II) inne	172'—
z p. 17	a) nitrobenzol, nitrochlorobenzol, nitronaftalina:	
	I) paranitrochlorobenzol	400'—
	II) inne	106'60
	c) anilina, toluidyna i jej pochodne, naftyloaminy; para-meta-nitroanilina:	
	I) anilina	150'—
	II) chlorowco-nitro-pochodne toluidyny, w postaci zasad, soli, sulfokwasów, dwuazozwiązków i nitrozoamin	860'—
	III) inne	16'—
	d) dwufenyloamina, jej pochodne i sole; toluilenodwuamina, fenyleneodwuamina, ich oksy-związki i sulfopochodne; ich sole:	
	I) dwufenyloamina i jej sole	350'—
	II) nitro-chloro-amino-alkilo-akilo-oksyo-pochodne dwufenyloaminy w postaci zasad, soli i dwuazozwiązków	860'—
	III) toluilenodwuamina i jej sole	500'—

IV) fenyleneodwuamina i jej sole; oksy-związki i sulfopochodne dwufenyloaminy, toluilenodwuaminy, fenyleneodwuaminy 137'60

e) acetofenyleneodwuamin, nitroacetofenyleneodwuamin, ich oksy-związki i sulfopochodne oraz ich sole; kwas nitroanilino-sulfonowy, kwas nitrochlorobenzolosulfonowy; aminoantrachinon, kwas paranitro-toluolosulfonowy, ich sole:

I) kwas nitroanilinosulfonowy 500'—

II) kwas nitrochlorobenzolosulfonowy 350'—

III) inne 26'—

f) dwumetyloanilina, dwuetyloanilina, tolidyna, etylobenzylloanilina, anizydyna, jej pochodne i sole, dwuanizydyna, amidofenol, krezydyna, ksyldyna:

I) paraanizadyna i jej sole 500'—

II) chlorowco-nitro-pochodne anizydyny w postaci zasad, soli, sulfokwasów, dwuazozwiązków i nitrozoamin 860'—

III) inne 130'—

k) kwasy aminooksylsulfonowe i ich sole:

I) kwas aminooksylsulfonowy 1.8. 3.6 (kwas H) 700'—

II) kwas aminonaftolosulfonowy 1. 2.4 dwuazozwiązki i nitropochodne 700'—

III) kwas aminonaftolosulfonowy 2. 8.6 (Kwas Gamma) 700'—

IV) inne 240'80

l) kwasy aminosulfonowe i ich sole:

I) kwas sulfoanilowy, jego pochodne benzytowe 350'—

II) kwas naftionowy 400'—

III) inne 137'60

m) arylosulfochloroamina 500'—

p. 20 fenacetyna, białkan taniny, salicylan metylowy, etylowy, amylowy, fenylowy (salol), kwas octowo-salicylowy (aspiryna), benzo-esan benzyłowy;

z 124	a) kwas octowo-salicylowy (aspiryna), salicylan etylowy i fenylowy . . .	600'—
	b) inne	387'—
p. 2 ekstrakt quebrachowy:		
a) suchy:		
I) nie rozpuszczający się w zimnej wodzie		20'—
U w a g a: Ekstrakt quebrachowy suchy, nie rozpusz- czający się w zimnej wodzie, sprowadzany przez porty polskiego obszaru celnego		8'—
II) rozpuszczający się w zimnej wodzie		26'—
b) ciastowaty		17'—
c) płynny		13'00
p. 2 ekstrakty garbnikowe osobno niewymie- nione:		
a) suche		30'—
b) ciastowate		25'—
c) płynne		15'—
p. 4 garbniki syntetyczne		30'—
z 167 z p. 38	a) pompy głębinowe z nieodłączalnym napędem elektrycznym, pompy głę- binowe, połączone z napędem elek- trycznym zapomocą sprzęgła, rów- nież takie pompy, przywożone bez silników elektrycznych — wszystko o wadze sztuki:	
	I) 150 kg i mniej	3 000'—
II) powyżej 150 do 500 kg		2 500'—
III) powyżej 500 kg		2 000'—
z 169 p. 5 Instrumenty i przyrządy medyczne, chirurgi- czne i dentystyczne:		
a) struny zwierzęce wyjąłowane do celów chirurgicznych:		
I) w fiolkach		2 000'—
II) w stanie suchym — w oryginal- nem opakowaniu		25 000'—
III) w stanie suchym — inne		10 000'—
b) kompresy z tkanin bawełnianych ze szlaczem		325'—
c) inne — o wadze sztuki:		
I) 100 g i mniej		1 040'—
II) powyżej 100 do 250 g		812'50
III) powyżej 250 g		403'—
p. 9 maszyny do pisania i liczenia oraz ich części:		
a) maszyny do liczenia — od sztuki		65'—
b) maszyny do pisania o wadze sztuki:		
I) powyżej 40 kg — od sztuki		65'—
II) powyżej 10 do 40 kg — od sztuki		120'—
III) 10 kg i mniej — od sztuki		65'—
c) części maszyn do pisania i liczenia		1 100'—
p. 13 narzędzia warsztatowe, miernicze, precyzyjne, kalibry zyczące i różniczkowe; ma- szyny do mierzenia i przyrządy precyzyjne; kątomierze, mikrometry, suwaki miernicze (szublerki) i t. p.		
a) przyrządy do blachy, drutu, szablony do mierzenia skoku w gwintach, sprawdziany, rozsuwane narzędzia pomiarowe, linie metalowe z po- działkami, kątomierze, drobnomie- rze, czujniki — o wadze sztuki:		
I) 150 g i mniej		10 000'—
II) powyżej 150 g do 500 g		5 000'—
III) powyżej 500 g		2 500'—
b) płytki typu Johannaohna, uchwyty do nich, wzorce do komparatorów, krawędzie narzędziarskie, blaszki kalibrowe — o wadze sztuki:		
I) 150 g i mniej		30 000'—
II) powyżej 150 g do 500 g		10 000'—
III) powyżej 500 g		3 000'—
U w a g a: Kompletne płytki typu Johannaohna po- dlegają cło w/g lit. b I.		
c) inne o wadze sztuki:		
I) 150 g i mniej		598'—
II) powyżej 150 do 500 g		552'50
III) powyżej 500 g do 2 kg		500'50
IV) powyżej 2 kg do 10 kg		325'—
V) powyżej 10 kg do 50 kg		162'50
VI) powyżej 50 kg		80'60
z 172 p. 5 struny jelitowe		10 000'—
U w a g a: Kolki i sztyfty do fortepianów opłacają cło w/g poz. 156 p. 2 lit. b.		

z 177 z p. 2	d) tektura duplex lub triplex, wyrobie- na na maszynie z dwulub więcej gatunków masy jedno- lub wielo- barwnej oraz barwiona nie w masie	39'—
	U w a g a: Tektury gladzone, objęte lit. a, b, c i d p. 2 poz. 177 tar. celn. oprócz tektur na m tryce drukar- skie, podlegają cło według odpowiednich liter z dodatkiem	6'—
e) tektura prasowana (preszpan) oraz tektura z przeciętnymi na całej powierzchni deseniami lub wzorami		58'50
w 184 ^a nagłówek:		
184 Przędza z materiałów włóknistych, wym. w pp. 2, 3, 4 i 5 poz. 179:		
w 192 nagłówek:		
192 Tkaniny z juty, lnu, konopi i innych mater- iałów, wym. w pp. 3, 4 i 5 poz. 179, oprócz tkanin, wym. w poz. 191 i 193:		
z 193 p. 1 tkaniny i płótna lniane, konopne i z innych materiałów włóknistych, wym. w pp. 3, 4 i 5 poz. 179 (oprócz tkanin, należących do poz. 192 i do p. 2 nin. poz.), bielone, bar- wione, drukowane i tkane wielobarwnie — o wadze w 1 m ² :		
a) powyżej 240 g		949'—
b) 240 g i mniej		1 144'—
U w a g a: Tkaniny z pokrzywy apretowane, dla fabryk celem wyrobu płótna szmerglowego — za pozwo- leniem Min. Skarbu		45'—

Powyższe zmiany, ustalone uchwałą Komitetu Ekonomicznego Ministrów, przeprowadzone w trybie doraźnym, podyktowane zostały koniecznością wzmocnienia ochrony celnej dla towarów. Objętych wspomnianym wyżej rozporządzeniem. Bliższe wyjaśnienie poszczególnych zmian podajemy niżej w kolejności zmienionych pozycji taryfy celnej.

Produkcja kwasu salicylowego (poz. 108 p. 9) została niedawno zapoczątkowana przez S. A. „Motor” w Warszawie. Artykuł ten używa się do wyrobu aspiryny, poza tem ma on zastosowanie przy produkcji barwników i t. p.; jako nowa gałąź wytwórczości — wymaga odpowiedniej ochrony, którą zapewni jej wymieniona wyżej stawka celna. Wskutek podwyższenia tej stawki podwyższona musi być również i ochrona celna dla gotowego produktu, jakim jest aspiryna i artykuły, wymienione w poz. 112 p. 20. Obie stawki celne odpowiadają wysokości ochrony, przewidzianej w nowej taryfie celnej.

Zmiana w poz. 109 p. 3 polega na podwyższeniu ochrony celnej jedynie dla chlorku cynku, którego produkcja została niedawno zapoczątkowana w kraju. Artykuł ten służy głównie do wyrobu węgla aktywowanego, jak również używany jest w roz-
tworze do impregnacji drewna (podkładów kolejowych, słupów telegraficznych i t. p.). Obecne roczne zapotrzebowanie krajowe tego artykułu wynosi ok. 200 t i może być całkowicie pokryte przez produkcję krajową.

Produkcja azotanu srebra (poz. 110 p. 2), używanego m. in. do wyrobu papieru i płyt fotograficznych, odczuwa w ostatnich czasach wzmogłą konkurencję zagraniczną, co spowodowało konieczność wprowadzenia już obecnie ochrony, przewidzianej w nowej taryfie celnej.

Produkcja azotynu sodu (poz. 112 p. 5) rozpoczęta została niedawno w kraju i pokryć może całkowicie zapotrzebowanie rynku wewnętrznego. Produkt ten używany jest jako artykuł pomocniczy do wyrobu barwników organicznych. Dotychczasowa stawka celna zł 9'70 za 100 kg w obecnych warunkach okazała się nie wystarczającą. Nowopowstała produkcja wymaga odpowiedniej ochrony celnej, którą zapewni jej przewidziana w omawianym rozporządzeniu stawka zł 30 od 100 kg. Nowa taryfa przewiduje stawkę celną zł 9 od 100 kg. Stawka zatem zł 30 ustalona została tylko na okres przejściowy dla ułatwienia zorganizowania się nowopowstałej wytwórczości.

Obecne podwyższenie stawek celnych na półprodukty organiczne, objęte p.p. 16 i 17 poz. 112, jest dalszym rozwinieciem polityki ochronnej w stosunku do tych artykułów. Polityka ta zaznaczyła się w 1930 r. wprowadzeniem ceł ochronnych na niektóre półprodukty, objęte lit. b, d, g i k p. 17poz. 112 (rozp. z dn. 22/XI 1930 r. — „Dz. Ust. R. P.” Nr. 79, poz. 622); w 1931 r. podwyższona została stawka celna na anilinę rozporządzeniem z dn. 22/XII 1931 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 111, poz. 869). W miarę rozwoju tej wytwórczości niezbędnym staje się zapewnienie odpowiedniej ochrony celnej dla tych półproduktów, których produkcja już została zapoczątkowana. Nowe rozporządzenie obejmuje takie właśnie artykuły, dla których wpro-

wadza już obecnie przewidziane w nowej taryfie stawki celne w pełnej wysokości, bądź też w niższej na okres przejściowy, jak np. dla towarów, objętych p. 17 lit. c II, d II i f II. Pełną ochronę wytwórczość półproduktów organicznych otrzyma z chwilą wejścia w życie nowej taryfy celnej.

Wytwórczość garbników w kraju (poz. 124) walczy obecnie z licznymi trudnościami, m. in. ze wzmoczoną konkurencją zagraniczną. W uznaniu konieczności wzmocnienia ochrony tej gałęzi przemysłu podwyższone zostały dotychczasowe stawki celne do wysokości, przewidzianej w nowej taryfie celnej. Równocześnie wprowadzona została zmiana nomenklatury p. 2, polegająca na zastąpieniu określenia „sulfitywany”, względnie „niesulfitywany” określeniem ogólniejszem — „rozpuszczający się” względnie „nie rozpuszczający się w zimnej wodzie”, z uwagi na to, iż uszlachetnienie garbnika quebrachowego może być przeprowadzone i inną metodą.

Zmiana w poz. 167 p. 38 dotyczy tylko nomenklatury lit. a tego punktu. Dotychczasowe brzmienie lit. a uwzględniało tylko pompy głębinowe z nieodłączalnym napędem elektrycznym. Ostatnio przywożone są pompy głębinowe bez silnika elektrycznego, który następnie może być połączony z pompą zapomocą sprzęgła. Powoduje to zmianę taryfikacji tych pomp, które w tym wypadku clone są w/g poz. 167 p. 14 jako pompy odśrodkowe. Jest to obciążenie taryfy celnej, które będzie uniemożliwione przez wprowadzoną zmianę brzmienia nomenklatury.

Wytwórczość t. zw. „catgut”, czyli strun jelitowych, używanych jako nici chirurgiczne, została zapoczątkowana w kraju w 1923 r. Przed wojną jedynym producentem tego artykułu były Niemcy, po wojnie zaś wytwarza catgut również Anglia, Czechosłowacja i Francja. Dotychczas artykuł ten nie był wyodrębniony w taryfie celnej i wskutek tego korzystał z ochrony, przewidzianej dla innych, objętych p. 5 poz. 169 towarów, a ochrona ta dla catgut wahała się w granicach zaledwie paru procent w stosunku do jego wartości. Omawiane rozporządzenie wprowadza tu stawki, przewidziane w nowej taryfie celnej.

Zmiana poz. 169 p. 9 polega na podwyższeniu ochrony dla maszyn o wadze sztuki 10 — 40 kg. wyrabianych w kraju, oraz części tych maszyn. Podwyżkę tę rozumieć należy, jako ustaloną na okres przejściowy, t. j. do czasu wejścia w życie nowej taryfy celnej, przewidującej wyższe stawki celne dla tych artykułów.

W związku z wymienioną wyżej podwyżką stawek celnych na catgut (poz. 169 p. 5) niezbędnem stało się podwyższenie stawki na struny jelitowe (poz. 172 p. 5) do wysokości równej stawce na catgut. W wypadku niższej stawki na struny jelitowe catgut mógłby być przywożony (z racji trudności odróżnienia) pod nazwą zwykłych strun jelitowych.

Tektury gładzone, czyli satynowane, opłacają dotychczas cło w/g poz. 177 p. 2 lit. e. Stawka ta (zł 58 50) dla tektur tańszych gatunków, objętych lit. a, b, c i d, jest zbyt wysoka. Przewidziana zmiana polega na wprowadzeniu specjalnego dodatku do odpowiednich stawek celnych, który będzie stosowany do tektur gładzonych. Obecnie zatem tektury gładzone, objęte lit. a p. 2 poz. 177 — opłacać będą cło w wysokości zł 19 od 100 kg. objęte lit. b — zł 21 60 i t. d., zamiast zł 58 50. W związku z wprowadzeniem powyższego dodatku zaszła konieczność zmiany nomenklatury lit. e, polegającej na skreśleniu z tego punktu tektur satynowanych, t. j. gładzonych.

Rozporządzeniem z dn. 19/XII 1931 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 112, poz. 885) zmieniona była m. in. poz. 179, przyczem podzielono ją na większą ilość punktów. Zróżniczkowanie to spowodowało, że materiały włókniste, objęte dawniejszym p. 3 poz. 179, obecnie wymienione są w 3 punktach, t. j. w p. p. 3, 4 i 5. Wyroby ze wspomnianych materiałów włóknistych, a mianowicie przędza i tkaniny, wymienione są w poz. 184, 192 i 193, przyczem w nagłówkach poz. 184 i 192 oraz w p. 1 poz. 193 mowa jest o materiałach włóknistych, wymienionych w p. p. 2 i 3 poz. 179, co odpowiada dawniejszemu brzmieniu poz. 179, niezgodne jest natomiast z jej obowiązującym brzmieniem. Wprowadzona zmiana niezgodność tę usuwa.

KOMUNIKACJA I TRANSPORT

POD REDAKCJĄ MINISTERSTWA KOMUNIKACJI

PROBLEM BAŁTYCKO-CZARNOMORSKI. — Prastary trakt czy szlak „bursztynowy”, łączący Bałtyk ze Wschodem bizantyjskim, nie stracił nic na swem znaczeniu handlowem i politycznym. Świadczy o tem ciągle trwające zainteresowanie problemem drogi pomiędzy pobrzeżem bałtyckim a morzem Czarnem, walki o panowanie nad nią, projekty rozbudowy. Pierwotne rozwiązanie widziano w skierowaniu ruchu z dawnego traktu lądowego na drogę wodną przez połączenie dorzecza Wisły z Dnieprem, dziś przoduje tendencja zastąpienia jej połączeniami kolejowemi.

Scharakteryzowaniu istoty tego problemu oraz wyjaśnieniu jego znaczenia handlowego i politycznego poświęcona jest wydana świeżo nakładem Instytutu Wschodniego praca P. Leszka Kirkiena p. t. „Między Wisłą a ujściem Dunaju”.

Problem bałtycko-czarnomorski, jako zagadnienie dróg, łączących morze Bałtyckie z Czarnem, występuje w dwóch odmianach. Połączenie wschodnie, przechodzące w całości przez terytorjum Z. S. R. R. i związany z niem kompleks spraw jest kwestją wewnętrzną Sowietów. Natomiast połączenie zachodnie, biegnące przez Polskę i Rumunię, jest nie tylko sprawą między państwową, ale — zdaniem autora — także podstawowym problemem pokoju europejskiego.

Zewnętrzny wyraz tej koncepcji była umowa polityczna, zawarta w dn. 3/III 1921 r. w Bukareszcie pomiędzy Polską a Rumunią co do wzajemnej gwarancji granic wschodnich. Wzmocnienie pozycji na wschodzie umacnia tem samem granicę zachodnią Polski i przez to staje się pośrednim czynnikiem pokoju. Zabezpieczenie zaś granicy na linii Dniestru jest znowu dla Rumunii — ze względu na Besarabię — rzeczą pierwszorzędnej wagi, co razem wzięte stwarza możliwość dla obu państw skierowania uwagi na ekonomiczną stronę problemu. Rozwiązanie jego oparto na rozbudowie bezpośredniej komunikacji kolejowej polsko-rumuńskiej; zobrazowaniu ewolucji tej komu-

nikacji oraz osiągniętych wyników poświęca Dr. Kirkien główną część swojej pracy.

Pierwsze nawiązanie stosunków pomiędzy kolejami polskimi a rumuńskimi datuje się od 1919 r., kiedy na konferencji w Bukareszcie stworzono podstawy do bezpośredniej komunikacji osobowej i towarowej. Postać jednak związku kolejowego z bezpośrednimi opłatami przewozowemi w walucie złotowej przybrała komunikacja polsko-rumuńska dopiero z dn. 15/X 1924 r. Już ta pierwsza taryfa ujawniła odmienne ustosunkowanie się pod względem opłat przewozowych kolei polskich i rumuńskich do zagadnienia bezpośredniej komunikacji. O ile koleje polskie udzieliły tym przewozom dość znacznych zniżek taryfowych, sięgających np. dla tranzytu zboża i kukurydzy przez terytorjum polskie, włączając tranzyt przez porty, 30%, to koleje rumuńskie nie tylko zastosowały opłaty normalne, ale podwyższyły je o 50% dla importu z Polski oraz dla tranzytu przez Rumunię. Takie niepraktykowane w stosunkach kolejowych ustosunkowanie się tłumaczyć należy wyjątkowo niskim poziomem ówczesnych taryf rumuńskich przy równoczesnej obawie, iż wobec małej ówczesnej technicznej sprawności kolei rumuńskich nie potrafią one uczynić zadość wzmocnionym przewozom.

Drugie wydanie taryfy związkowej z dn. 15/XI 1926 r. usunęło już ów 50%-owy dodatek do importu polskiego i do tranzytu, ale równocześnie zastosowało nową podwyższoną taryfę rumuńską, dającą opłaty wyższe od polskich o 40 do 400%.

Dopiero w trzecim wydaniu polsko-rumuńskiej taryfy związkowej, wprowadzonej w życie z dn. 15/VII 1928 r., koleje rumuńskie po raz pierwszy przyznały dla importu z Polski zniżki od normalnych taryf wewnętrznych w wysokości do 12%. Równocześnie w temże wydaniu taryfy wydzielono po raz pierwszy taryfy do i od portów polskich w osobny zeszyt, a wobec rozciągnięcia zakresu działania taryfy związkowej na wszystkie

stacje rumuńskie, a więc i na porty Constanza, Galac i Braila, stworzono w ten sposób bezpośrednie kolejowo-taryfowe połączenie Bałtyku z morzem Czarnym. Koleje polskie przyznały i tym razem niżki od taryf obowiązujących, sięgające $20 \div 25\%$, dla transportów, idących do portów lub z portów polskich, oraz dla transportów, przechodzących przez Polskę tranzytem, ponieważ jednak w 1927 r. nastąpiła ryczałtowa wyżka taryf polskich o 20% — celem częściowego skompensowania strat, powstałych wskutek dewaluacji złotego — przeto w niektórych wypadkach opłaty za część kolei polskich wzrosły, i różnica z poziomem opłat rumuńskich zmalała.

Dalsza wyżka pewnej kategorii opłat przewozowych nastąpiła w czwartym wydaniu taryfy związkowej (z dn. 15/VIII 1930 r.) wskutek rozciągnięcia na nią nowych schematów zreformowanej w 1929 r. polskiej taryfy towarowej oraz częściowego podwyższenia taryfy rumuńskiej. Wyżki te nie dotknęły jednak taryfy portowej, w której koleje polskie, przeciwnie, przyznały dalsze ulgi celem zwalczania współzawodnictwa, stworzonego przez niemieckie Seehafendurchfuhrtarife, a nawet koleje rumuńskie obniżyły w tej taryfie udziały swoje o 10 do 25% .

Ostatnie, dziś obowiązujące wydanie polsko-rumuńskiej taryfy związkowej z dn. 15 IX 1931 r., charakteryzuje większe zróżnicowanie opłat tak na kolejach polskich, jak i rumuńskich, ustalanych w uwzględnieniu indywidualnych warunków transportowych każdego artykułu. To też równorzędnie ze niżką opłat dla pewnych ładunków, widzimy wyżkę ich dla innych, które taką wyżkę znieść mogą.

Blizsze zapoznanie się ze stawkami przewozowymi wykazuje, że opłaty tak kolei polskich, jak i rumuńskich, uległy w ciągu okresu sprawozdawczego podwyżce w znacznej większości wypadków, co spowodowane zostało podwyżką schematów taryf wewnętrznych. O ile jednak opłaty w taryfie związkowej są za część kolei polskich we wszystkich wypadkach bądź równe, bądź przeważnie niższe od opłat według taryfy wewnętrznej, to opłaty za część kolei rumuńskich są w wielu wypadkach wyższe niż przypadające z taryfy wewnętrznej. Wskutek tego i poziom ogólny opłat rumuńskich jest znacznie wyższy od polskich, często dwu- i nawet trzykrotnie. Na podobneż zjawisko wskazuje Autor również w zakresie obciążenia celnego.

Wyniki przewozowe w polsko-rumuńskiej komunikacji kolejowej dają się na podstawie liczb, przytoczonych w pracy Dr. Kirkiena, ująć za ostatnie 3 lata w sposób następujący (w tonnach):

	1928	1929	1930
Przywóz do Polski z Rumunii:			
ogólny	89 723	66 303	66 991
w tem do Gdańska i Gdyni	18 002	12 556	43 674
Wywóz z Polski do Rumunii:			
ogólny	151 764	178 004	114 145
w tem z Gdańska i Gdyni	13 464	14 702	12 335

Z przytoczonych liczb widać, iż obrót globalny zmniejszył się w 1930 r., co częściowo przypisać należy powszechnej depresji gospodarczej, ale nie bez wpływu musiała być i swoista polityka taryfowa i celna Rumunii. Wskazuje na to, z jednej strony, okoliczność, że właśnie wywóz do Rumunii, hamowany przez wysokie cła i taryfy rumuńskie, uległ największej kompresji, a z drugiej fakt, że wzrost równocześnie tranzyt rumuński przez Gdańsk i Gdynię, obciążony najmniejszymi opłatami celnymi i kolejowymi.

Zwracając na tę okoliczność uwagę, Dr. Kirkien widzi możliwość rozwoju polsko-rumuńskiej komunikacji kolejowej w zmianie dotychczasowego ustosunkowania się Rumunii do zagadnień taryfowych i celnych w tej komunikacji, a równocześnie w przeniesieniu punktu jej ciężkości z wymiany międzykrajowej na obustronny tranzyt: przewozu towarów przez porty nie tylko polskie, ale i w kierunku odwrotnym przez porty rumuńskie Constanza i Galac.

Pierwszy krok w tym kierunku został już zrobiony w postaci taryfy polsko-rumuńsko-lewantyńskiej, ustalonej w 1930 r. Pośiada ona jednak poważne braki, gdyż nie uwzględnia zupełnie towarów masowych, będących podstawą eksportu polskiego, jak węgiel i drzewo, oraz takich artykułów importu, jak rudy i fosfaty. Wprowadzenie tych artykułów wymaga jednak odpowiedniej rozbudowy portów rumuńskich, nie przystosowanych do przeładunku towarów masowych. To też Dr. Kirkien radzi odpowiednio przystosować przynajmniej jeden port, mianowicie Galac, położony o 197 km bliżej granicy polskiej niż Constanza. Przy zastosowaniu odpowiedniej polityki taryfowej pozwoliłoby to na skierowanie na ten odwieczny trakt bałtycko-czarnomorski znacznej ilości przewozów, dziś przewożonych drogą na Triest, a nawet na Szczecin.

J. G.

WYNIKI FINANSOWE EKSPLOATACJI P. K. P. W II KWARTALE 1932 R.¹⁾ przedstawiają się w porównaniu z tym samym okresem lat poprzednich, w sposób następujący (w tys. zł):

	1932	1931	1930
KOLEJE NORMALNOTOROWE			
Dochody:			
Przewóz osób	61 597·3	85 573·8	95 110·8
" bagażu	3 214·5	3 847·7	4 671·3
" towarów	152 794·0	198 604·5	213 353·7
" poczty	4 070·7	4 393·8	4 330·2
Razem dochody z przewozów:	221 676·5	289 419·8	317 466·0
Inne dochody	18 510·5	23 124·8	25 219·3
Ogółem dochody:	240 187·0	312 544·6	342 685·3

Wydatki:			
Eksploatacja kolei	230 644·0	292 809·9	305 389·0
Długi i zaliczki gwarant.	9 581·9	868·7	11·6
Lotnictwo cywilne	1 086·9	1 070·3	—
Ogółem rozchody:	241 312·8	294 748·9	305 400·6

KOLEJE WĄSKOTOROWE			
Dochody:			
Przewóz osób	301·2	440·0	397·9
" bagażu	10·2	14·6	11·7
" towarów	1 034·6	1 945·8	2 414·7
Razem dochody z przewozów:	1 346·0	2 400·4	2 824·3
Inne dochody	383·6	537·0	760·3
Ogółem dochody:	729·6	2 937·4	3 584·6

Wydatki:			
Eksploatacja kolei	3 139·3	3 917·5	4 464·8

ROZCHODY NADZWYCZAJNE			
Lotnictwo cywilne	323·4	4 530·3	—
Fundusz inwestycyjny	14 090·4	22 664·9	24 315·7

Zestawienie powyższe wskazuje, że dochodowość P. K. P. spada pod wpływem kryzysu gospodarczego zatrważająco. W porównaniu z II kwartałem 1930 r. wpływy zmniejszyły się o zł 104·4 miln., czyli przeszło o 30% . Kompresja wydatków — acz ciągle przeprowadzana (w ciągu ostatnich 2 lat wydatki kwartalne zmniejszono o zł 646 miln.) — nie może nadążyć za spadkiem dochodów, to też w kwartale sprawozdawczym z mknięto bilans niedoborom nie tylko na liniach wąskotorowych, ale po raz pierwszy także na liniach normalnotorowych.

W związku z tem wydatki na inwestycje zmniejszono z zł 24·3 miln. do zł 14·1 miln., a równocześnie i zasilek na lotnictwo cywilne zredukowano do znikomej kwoty zł 1·4 miln.

PRZEWozy KOLEJOWE W II KWARTALE 1932 R. według rodzaju towarów i kierunku przewozów przedstawiały się w porównaniu z II kwartałem r. ub. następująco (w tys. tonn):

¹⁾ Dane za I kwartał 1932 — p. zesz. 38/1932, str. 1123.

	N a d a n i e:				P r z y j ę c i e:				Tranzyt	Razem w II kw.:	
	wewnętrz.	do Gdyni	do Gdańska	zagranicę	Gdyni	Gdańska	zagranicę	1932		1931	
Zboże i rośliny strączkowe	189'9	0'1	20'5	14'9	0'4	1'4	1'4	26'7	255'4	272'2	
Mąka i kasze	127'1	—	3'0	0'3	—	0'1	—	0'7	131'2	131'2	
Ziemiaki	83'3	5'3	7'6	30'8	0'5	0'2	—	14'1	141'9	175'6	
Buraki cukrowe	0'5	—	—	—	—	—	—	—	0'6	0'6	
Siano i słoma	15'2	—	0'2	0'8	—	—	—	0'6	1'8	13'8	
Zwierzęta żywe	53'6	—	2'3	4'7	—	—	—	3'9	64'6	90'3	
Kamienie	180'7	2'7	1'3	2'9	—	—	3'9	37'8	229'4	476'4	
Wapień i wapno	114'3	—	0'6	1'3	—	—	0'1	20'8	137'1	149'2	
Cement	135'7	1'1	5'1	1'8	—	0'2	—	10'1	154'1	221'3	
Sól naturalna	83'8	3'9	3'8	3'6	—	—	—	6'0	101'1	141'1	
Rudy	41'9	—	—	0'6	1'4	11'2	18'0	56'2	129'2	398'1	
Węgiel i koks	1 707'3	1 045'2	777'5	550'9	0'1	0'2	2'8	295'1	4 379'0	6 019'2	
Ropa naftowa i przetwory	155'3	—	19'1	30'5	0'2	0'3	0'6	2'8	208'8	225'6	
Cukier	66'5	4'2	0'9	0'4	—	—	—	0'2	72'3	115'8	
Przetwory chemiczne	50'3	0'5	1'5	6'7	—	1'2	1'1	4'7	65'9	107'7	
Nawozy sztuczne	59'6	13'0	12'7	3'2	4'1	1'5	0'2	57'0	151'4	212'7	
Drzewo obrobione i nieobrobione	661'2	19'3	147'3	97'0	—	0'8	0'8	74'8	1 001'3	1 327'5	
Wyroby z drzewa	36'3	0'5	53'0	4'5	—	0'1	0'5	10'8	105'6	180'3	
Wyroby ceramiczne	173'7	1'4	0'9	0'4	—	0'1	1'2	6'8	184'6	289'2	
Żelazo i stal	162'6	0'5	1'1	6'9	14'4	3'0	3'1	22'8	214'5	668'5	
Wyroby z żelaza	46'4	5'1	1'9	14'5	—	0'5	1'4	17'9	87'8	171'6	
Pozostałe towary	826'4	20'8	27'2	70'5	25'7	34'8	74'6	143'5	1 223'6	1 351'4	

Razem przewozów handlowych
zwyczajnych:

w II kw. 1932 r.:	4 971'6	1 123'7	1 087'3	847'3	47'3	55'8	109'6	813'3	9 056'0	—	
w II kw. 1931 r.:	6 215'9	1 159'9	1 985'4	1 407'0	124'6	129'2	232'9	1 488'2	—	12 743'1	
Przesyłki pośpieszne	55'4	5'0	3'6	2'2	0'1	0'2	1'7	61'8	130'0	155'2	
„ gospodarcze	1 541'1	—	—	—	—	—	—	—	1 541'1	1 748'0	
„ wojskowe	219'1	—	—	—	—	—	—	—	219'1	198'7	
Ogółem przewozów w kw. II 1932 r.:	6 787'1	1 128'7	1 090'9	849'6	47'4	56'0	111'3	875'1	10 946'2	14 844'9	

Zestawienie powyższe wykazuje bardzo znaczny spadek przewozów w II kwartale r. b. w porównaniu z II kwartałem r. ub. Sięga on 3'9 miljn., co stanowi 26'3%. Największy ilościowy spadek dotknął przewozy wewnętrzne — 1'2 miljn. t, następnie wywóz przez Gdask — 0'9 miljn. t, wreszcie tranzyt — 0'7 miljn. t. Najmniejszym zmianom uległ wywóz przez Gdynię.

Jeżeli chodzi o rodzaj towarów, to największa redukcja dotknęła przewozy węgla — o 1'6 miljn. t, następnie żelaza i stali w półwyrobach i wyrobach — o 0'5 miljn. t, wreszcie drzewa i wyrobów z drzewa — o 0'4 miljn. t.

ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE

RUCH W PORCIE GDAŃSKIM WE WRZEŚNIU 1932 R. — Ruch okrętowy w porcie gdańskim we wrześniu był nieco większy aniżeli w miesiącu poprzednim. Zawinęło do portu 448 okrętów o poj. 245 220 nrt, opuściło port 449 okrętów o poj. 256 162 nrt. Ogólna pojemność okrętów przy wejściu i wyjściu wyniosła 501 382 nrt w porównaniu z 455 389 nrt w sierpniu. W porównaniu z r. ub. ruch okrętowy jest jednak znacznie mniejszy, ponieważ we wrześniu 1931 r. pojemność wyniosła 726 584 nrt.

Narodowość statków, które odwiedziły we wrześniu port gdański, była następująca:

	Przybyło:		Odeszło:	
	statków	nrt	statków	nrt
Polska	17	14 291	20	20 266
Gdańsk	3	416	3	416
Niemcy	128	51 150	124	47 031
Finlandja	13	8 227	13	11 392
Estonja	18	8 265	19	8 567
Łotwa	8	4 812	9	5 074
Litwa	1	585	—	—
Szwecja	107	59 780	104	57 836
Norwegia	23	15 089	25	15 724
Dania	91	43 336	88	43 858
Anglia	8	8 743	8	8 743
Holandja	15	4 952	16	5 087
Francja	7	8 808	9	11 264
Włochy	5	13 667	5	14 067
Jugosławia	—	—	1	3 591
Grecja	1	2 748	1	2 748
Panama	3	351	4	498
Razem:	448	245 220	449	256 162

Na 26 bander, biorących udział w gdańskim ruchu portowym, bandera polska zajmuje czwarte miejsce za Szwecją,

Niemcami i Danją, wyprzedzając Norwegię, Włochy, Francję, Finlandję i szereg innych. Podkreślić należy fakt, że Niemcy ustąpiły we wrześniu z zajmowanego zwykle pierwszego miejsca, które tym razem zajęła Szwecja.

Obrót towarowy wyniósł 518 723 t w porównaniu do 431 986 t w sierpniu r. b. i 725 000 t we wrześniu r. ub. W ciągu ostatnich miesięcy obroty towarowe portu gdańskiego miały tendencję wyżkową. W sierpniu jeszcze obroty towarowe wyniosły 54% ruchu w porównaniu z analogicznym miesiącem r. ub., we wrześniu stosunek ten wynosi już 71%. W ciągu pierwszych 3 kwartałów r. b. suma obrotów towarowych wyniosła 3 854 237 t w porównaniu do 6 181 292 t w analogicznym okresie r. ub., czyli że obroty towarowe w r. b. wyniosły 62% obrotów z r. ub.

Ruch towarowy we wrześniu przedstawiał się następująco (w tonnach):

	Przywóz	Wywóz
Artykuły spożywcze i kolonialne	8 742	46 915
Produkty zwierzęce i wyroby	3 769	1 212
Drzewo i wyroby	1 677	35 753
Materiały budowlane	205	259
Węgiel, oleje mineralne i t. d.	13 162	378 692
Chemia	1 979	4 108
Rudy, metale i wyroby	18 381	1 602
Papier	751	192
Materiały i surowce włókiennicze	1 242	82
Razem:	49 908	468 815

W porównaniu do lipca import wzrósł prawie o 18 tys. t, a więc o przeszło 50%. Przyczynił się do tego w głównej mierze zwiększony przywóz rud żelaznych oraz węgla. Inne artykuły nie wykazują większych zmian. W eksporcie, który zwiększył się o 70 tys. t, główny wzrost przypada na węgiel, którego wywieziono prawie o 70 tys. t więcej. Zwiększył się

poza tem również poważnie wywóz artykułów spożywczych, podczas gdy wywóz drzewa i chemikaliów cofnął się dość poważnie.

Ruch pasażerski we wrześniu charakteryzują następujące liczby: przyjechało 87 osób, wyjechało 49.

A. R.

RYNEK FRACHTOWY. — Depresja na rynkach frachtowych wzmogła się w ub. tygodniu z powodu poważnego spadku funta, i z wyjątkiem rynków Wschodu i Dalekiego Wschodu naogół notowano zastój w frachtowaniach. Pomimo iż jest 15 miljn. t unieruchomionego tonnażu, podaż jego jest jeszcze wciąż nadmierna w stosunku do zapotrzebowania frachtujących. Załamanie się rynku w Montreal osłabiło sytuację na półn. Pacyfiku, a rynek La Platy jest bardzo niekorzystny dla armatorów z powodu zmniejszonego wywozu zboża oraz niesłychanie niskiego poziomu frachtów na pszenicę z ostatniego zbioru. Na rynku tym zakontraktowano ogółem 11 statków o łącznym tonnażu 75 600 t. Za duże statki płacono sh 12 do 13 z San Lorenzo do Antwerpii i Rotterdamu przy załadunku natchmiastowym, sh 13/3 przy załadunku w listopadzie, oraz sh 12/3 z Bahia Blanca do Antwerpii.

Ruch w portach czarnomorskich Z. S. R. R. był bardzo ograniczony; pod zboża zakontraktowano 2 statki o łącznym tonnażu 11 700 t po sh 9/9 do Anglii i Kontynentu. Zapotrzebowanie tonnażu pod zboże do załadowania w listopadzie jest

mniej więcej pokryte, poszukiwany jest natomiast tonnaż na grudzień po stawce sh 10 do portów Anglii i Kontynentu, 6d mniej do Antwerpii i Rotterdamu. Frachtowano statki pod węgiel z Marjupola lub Berdianska do Stanów Zjednoczonych po sh 11 na listopad i grudzień, oraz pod rudę z Poti lub Mikolajowa po sh 9/6 do portów Kontynentu.

Z portów Dunaju zakontraktowano jeden statek do rejonu Antwerpja-Hamburg po sh 13/6 przy załadunku październik/listopad i jeden do rejonu Bordeaux/Hamburg po sh 14/6 na grudzień.

W porównaniu do poprzedniego tygodniu rynek frachtowy Gdynia/Gdańsk był w ub. tygodniu cokolwiek mniej ożywiony. W eksporcie węgla zakontraktowano m. in. 1 400 t do Honfleur po 31 fr., do Rouen 2 000 t po 28 fr., do Bordeaux 2 800 t po 33 fr., ca 7 000 t do Wenecji/Triestu/Ankony po sh 8 4 przy wyładunku w jednym porcie.—sh 8 10 w 2 portach. Zakontraktowano kilka statków pod węgiel do Irlandii po stawce sh 7 za 2 000 t do Limerick, sh 9 za 1 200 t do Foynes, oraz sh 6/3 za 2 100 t do Dublina przy 3 kolejnych podróżach na styczeń/marzec 1933 r. W eksporcie węgla do Finlandii stawki również zlekka zwyżkowały. Ożywienie w eksporcie zboża do Belgii i Holandii panuje w dalszym ciągu przy tendencji zwyżkowej. Do zanotowania jest kontrakt na 7 000 t cukru z Gdańska do Uerdingen przy kolejnych załadunkach po 1 000 do 1 300 t.

POCZTA I TELEGRAF

POD REDAKCJĄ MINISTERSTWA POCZT I TELEGRAFÓW

RUCH POCZTOWY, TELEGRAFICZNY I TELEFONICZNY WE WRZEŚNIU 1932 R. w ważniejszych miastach przedstawiał się w sposób następujący (w tys. jednostek, wzgl. $\mathcal{Z}$):

Nazwa miejscowości	Listy zwykłe i polecane	Listy wartościowe	Paczki	Przesyłki za pobraniem	Zlecenia pocztowe	Przekazy poczt. i telegr. (wplac. wzgl. wypłac. na kwotę)	Wpłaty wzgl. wypł. P. K. O. (na kwotę)	Czasopisma	Telegramy	Rozmowy telef. między-miastowe i z zagranicą
N a d a n o w u r z ę d a c h										
Warszawa	12 149.5	21.0	136.7	50.0	19.4	11 256.7	32 976.4	4 134.9	45.7	147.3
Łódź	2 259.5	2.7	40.9	15.3	45.7	2 806.9	20 597.2	324.3	13.7	41.8
Lwów	2 671.2	4.2	42.4	21.5	15.8	3 473.4	9 269.5	1 526.6	21.5	32.6
Poznań	9 767.6	1.6	32.0	17.2	1.8	2 787.8	8 565.2	1 894.3	12.9	36.0
Kraków	2 815.8	4.1	39.4	14.2	5.6	2 905.7	12 445.4	1 876.8	11.2	41.1
Wilno	1 013.0	1.5	11.3	3.2	1.9	1 269.4	4 830.7	611.4	6.6	8.2
Katowice	1 144.2	1.5	13.7	6.7	2.5	2 171.4	4 507.4	438.3	8.7	67.7
Bydgoszcz	1 350.0	0.6	11.2	3.6	1.2	1 335.3	4 604.6	481.1	4.5	18.1
Białystok	852.6	0.7	2.0	0.7	1.2	697.9	3 084.3	26.9	2.2	7.4
Gdynia	491.1	0.1	2.3	0.6	0.1	806.9	3 640.4	9.0	5.3	22.0
N a d e s z ł o d o u r z ę d ó w										
Warszawa	9 282.7	14.1	44.0	8.5	9.2	11 482.5	4 411.4	341.9	69.2	139.9
Łódź	2 024.3	2.5	26.5	4.0	7.0	6 686.3	1 253.5	223.3	15.7	46.1
Lwów	3 389.5	5.0	38.2	4.2	3.0	4 347.6	3 269.0	1 849.9	19.0	33.7
Poznań	2 354.4	0.9	21.0	7.8	1.0	1 727.7	1 477.5	136.1	12.8	43.9
Kraków	2 879.9	4.0	22.8	3.5	2.7	2 645.8	2 292.2	80.3	10.3	44.6
Wilno	748.8	0.8	8.2	3.1	1.3	1 987.1	731.4	46.1	8.0	10.7
Katowice	1 323.7	1.1	13.9	3.7	1.7	1 031.9	571.3	101.1	8.1	53.5
Bydgoszcz	882.8	0.9	13.2	3.5	0.6	1 174.6	895.4	329.9	3.9	18.0
Białystok	442.7	1.9	3.7	1.4	0.5	666.1	321.0	38.8	2.6	8.6
Gdynia	445.4	0.1	6.9	2.6	0.3	400.1	379.4	79.8	4.6	18.1

Rozmów telefonicznych miejscowych przeprowadzono: w Warszawie 19 457 083, w Łodzi 5 270 835, we Lwowie 4 607 159, w Krakowie 3 220 079, w Wilnie 1 612 236, w Poznaniu 1 256 084, w Katowicach 1 204 114, w Bielsku 812 586, w Bydgoszczy 717 834, w Białymstoku 709 594, w Gdyni 486 094.

WPŁYWY I ROZCHODY PRZEDS. „POLSKA POCZTA, TELEGRAF I TELEFON” WE WRZEŚNIU 1932 R. przedstawiały się, jak następuje (w $\mathcal{Z}$):

	Wpływy	Rozchody
Dyrekcje Poczty i Telegrafów	2 049.93	401 929.65
Urzędy poczt., telegr. i telef. . . .	14 596 469.41	13 572 440.81

Radjotelegraf	209 209.50	181 591.51
Główny Skład Materiałów Poczty . . .	67.64	14 148.99
Główny Skład Materiałów Teletechn. .	96.68	512 977.99
Izba Kontroli Rachunkowej P. i T. . .	247.46	58 290.82
Emerytury	498 668.67	1 266 923.14

Razem: 15 306 809.29 16 008 302.91

Niedobór z Państwowego Przedsiębiorstwa „Polska Poczta, Telegraf i Telefon” we wrześniu 1932 r. wynosił $\mathcal{Z}$ 688 970.93. Niezależnie od tego dochody i wydatki Zarządu, wykonywanego przez Min. Poczty i Telegrafów, stanowiły: $\mathcal{Z}$ 1 713.37 w dochodach i $\mathcal{Z}$ 115 344.07 w wydatkach.

KRONIKA BIEŻĄCA

PRZEGLĄD USTAW I ROZPORZĄDZEŃ

KONWENCJA:

Konwencja weterynaryjna polsko-belgijska, podpisana w Brukseli dn. 18 XII 1930 r. oraz ośw. rządowe z dn. 18/X 1932 r. w sprawie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych („Dz. Ust. R. P.” Nr. 96, poz. 827 oraz 828).

ROZPORZĄDZENIA PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ:

Najwyższy Trybunał Administracyjny — rozp. z dn. 27/X 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 94, poz. 80).

Dochodzenie roszczeń pieniężnych i egzekucja należności pieniężnych, opartych na tytułach prywatno-prawnych, przypadających od związków komunalnych — rozp. z dn. 27/X 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 94, poz. 809).

Pierwszeństwo hipoteczne i konwersja zaległości od pożyczek instytucji kredytu długoterminowego — rozp. z dn. 27/X 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 94, poz. 810).

Reorganizacja prawno-publicznych zakładów ubezpieczeń w woj. poznańskim i pomorskim — rozp. z dn. 27/X 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 94, poz. 811).

Uprawnienie niektórych towarzystw kredytowych ziemskich i miejskich oraz banków hipotecznych przy przeprowadzaniu egzekucji z nieruchomości — rozp. z dn. 27/X 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 94, poz. 812).

Zmiana niektórych post. rozp. Prezydenta Rzplitej z dn. 27/V 1927 r. o przymusie ubezpieczenia od ognia i o Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych — rozp. z dn. 27/X 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 94, poz. 813).

Zmiana rozp. Prezydenta Rzplitej z dn. 29 XI 1930 r. o organizacji i funkcjonowaniu instytucji ubezpieczeń społecznych — rozp. z dn. 27/X 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 94, poz. 814).

Pomoc finansowa instytucjom kredytowym — rozp. z dn. 27/X 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 94, poz. 815).

Uzupełnienie ustawy z dn. 12/III 1932 r. o ułatwieniu spłaty uciążliwych zobowiązań, obciążających gospodarstwa rolne — rozp. z dn. 27/X 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 94, poz. 816).

Zmiany w rozp. Prezydenta Rzplitej z dn. 22 III 1928 r. o izbach rolniczych — rozp. z dn. 27/X 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 94, poz. 817).

Uzupełnienie ustawy z dn. 22/VII 1925 r. o uregulowaniu obrotu cukrem na obszarze Rzeczypospolitej — rozp. z dn. 27/X 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 94, poz. 818).

ROZPORZĄDZENIA MINISTRÓW:

Wykonanie ustawy o zarobkowym przewozie pojazdami mechanicznymi — rozp. Ministra Komunikacji z dn. 6/VII 1933 r., wydane w porozumieniu z Ministrami: Spr. Wewn., Spr. Wojsk., Przem. i Handlu, Sprawiedl., Poczt i Tel. oraz Skarbu („Dz. Ust. R. P.” Nr. 95, poz. 821).

Wprowadzenie wyłączności waluty polskiej w opłatach kolejowych na obszarze W. M. Gdańska — rozp. Ministra Komunikacji z dn. 25/X 1932 r., wydane w porozumieniu z Ministrami: Sprawiedl., Przem. i Handlu oraz Rolnictwa i Ref. Roln. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 95, poz. 822).

Dalsze przedłużenie zwrotu cel przy wywozie bekonów i szynek — rozp. Ministrów: Skarbu, Przem. i Handlu oraz Rolnictwa i Ref. Roln. z dn. 21/X 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 95, poz. 824).

Ustalenie okręgów hodowlanych — rozp. Ministra Rolnictwa i Ref. Roln. z dn. 17/X 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 96, poz. 831).

TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓŁKACH AKCYJNYCH

15 listopada:

— „Budowlana S. A. w Łodzi” — o g. 16 w Łodzi, Kościuszki 10.

17 listopada:

— „Drukarnia Polska S. A. w Poznaniu” — o g. 12 w Poznaniu, Św. Marcina 70.

18 listopada:

— „T-wo Manufaktury Drezdeńskich Tiuli, Koronek i Firaneł”, S. A. — o g. 17 w W-wie, Ś-to Jerska 10.

19 listopada:

— „Kolej Lokalna Muszyna — Krynica”, S. A. — o g. 10 we Lwowie (gm. Dyr. Okręg. Kolei Państw., IV p., pok. 453).

— „Warszawska Kinematograficzna S. A.” — o g. 12 w W-wie, Chmielna 9.

21 listopada:

— „Kujawskie Zakłady Rolniczo-Przemysłowe w Wagańcu”, S. A. — o g. 16 w lok. S-ki w Wagańcu.

— Zakłady Przemysł. „Guma Rubber”, S. A. — o g. 20 w W-wie, Gęsia 30.

22 listopada:

— „S. A. Browaru w Częstochowie, dawniej K. Szwe-de” — o g. 18 w W-wie, Senatorska 40.

— „T-wo Francusko-Włoskie Dąbrowskich Kopalń Węgla Kamiennego”, S. A. — o g. 15½ w lok. T-wa Inżynierów Cywilnych Francji w Paryżu, 19, ul. Blanche.

— „Polski Przemysł Naftowy”, S. A. — o godz. 11 we Lwowie, Sienkiewicza 9.

— „K. Buszczyński i S-wie, Hodowla Nasion w Warszawie”, S. A. — o g. 18 w W-wie, Mazowiecka 1.

— „Ostrzeszów”, Zakł. Ceramiczne i Tartaki w Budach p. Ostrzeszów, S. A. — o g. 13 u P. Wł. Stopy w Poznaniu, 3 Maja 3a.

23 listopada:

— „Zakłady Amunicyjne „Pocisk”, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Mińska 25.

— Fabryka Maszyn Rolniczych „Odlew”, S. A. — o g. 16 w lok. S-ki w Krakowie, Żółkiewskiego 17.

— T-wo Cukrowni „Krasiniec”, S. A. — o g. 12 w W-wie, Boduena 1 m. 3.

24 listopada:

— „Wolbrom”, Fabr. Wyrobów Gumowych”, S. A. w Wolbromiu — o g. 16½ w lok. S. A. „Olkusz” w Olkusz.

— „Olkusz”, Fabryka Naczyń Emaljowanych”, S. A. — o g. 16 w lok. S-ki w Olkusz.

— „Chodorów” S. A. dla Przemysłu Cukrowniczego — o g. 12 w Chodorowie (Cukrownia).

— „Cukrownia Brześć Kujawski”, S. A. — o g. 17 w W-wie, Traugutta 3 m. 1.

26 listopada:

— Cukrownia „Tuczno”, S. A. — o g. 15 w Hotelu Basta w Inowrocławiu.

— Fabryka Krzesel „Gościcino”, S. A. — o g. 16 w lok. S-ki w Gościcinie, pow. morski.

— „Hedroga”, Hurtownia i Wytwórnia Art. Drogeryjnych i Aptekarskich, S. A. — o g. 16 w lok. S-ki w Bydgoszczy, Matejki 2.

— „Warszawski Młyn Parowy”, S. A. — o g. 12 w lok. S-ki w W-wie, Objazdowa 2.

— Cukrownia „Kujawy”, S. A. w Janikowie — o g. 10½ w Hotelu Basta w Inowrocławiu.

— „Kolej Lokalna Borki Wielkie — Grzymałów”, S. A. — o g. 9 we Lwowie (gm. Okręg. Dyr. Kolei Państw., IV p., pok. 453).

28 listopada:

— „Częstocickie T-wo Fabryk Cukru”, S. A. — o g. 15 w lok. S-ki w W-wie, Królewska 35.

— „Cukrownia „Dobre”, S. A. — o g. 17 w W-wie, Traugutta 3 m. 1.

— Młyny i Tartaki „Przechowo”, S. A. — o g. 15 w lok. S-ki w Przechowie.

— „Cukrownia Ciechanów”, S. A. — o g. 17 w W-wie, Boduena 1 m. 3.

29 listopada:

— S. A. Budowy Transmisji i Maszyn i Odlewni Żelaza „J. John w Łodzi”, S. A. — o g. 16 w lok. S-ki w Łodzi, Piotrkowska 217.

— „Śląskie Zakłady Graficzne i Wydawnicze „Polonia”, S. A. — o g. 16 m. 30 w Katowicach, Sobieskiego 11.

SKARBOWOŚĆ I FINANSE

SPRAWY BUDŻETOWE

PROJEKT USTAWY SKARBOWEJ NA ROK 1933/34. — Rząd wniósł do Sejmu w dn. 27 października r. b. projekt ustawy skarbowej na okres od 1 kwietnia 1933 r. do 31 marca 1934 r. wraz z preliminarem budżetowym oraz planami finansowo-gospodarczymi.

Tekst projektu ustawy jest następujący:

Art. 1. — Upoważnia się Rząd do czynienia wydatków zwyczajnych do kwoty zł 2 369 952 041, wydatków nadzwyczajnych do kwoty zł 70 041 140, łącznie zatem do kwoty zł 2 439 993 181, zgodnie z załączonym budżetem administracji na okres od 1 kwietnia 1933 r. do 31 marca 1934 r. (rok budżetowy 1933/34).

Art. 2. — W załączonym do budżetu na rok 1933/34 ogólnym zestawieniu planów finansowo-gospodarczych przedsiębiorstw, niewydziałonych z administracji państwowej, wpłat do Skarbu i dopłat ze Skarbu do przedsiębiorstw, z administracji państwowej wydzielonych, oraz planów finansowo-gospodarczych monopolów i funduszków ustala się:

a) dla przedsiębiorstw państwowych rozchody zwyczajne w kwocie zł 237 235 156, rozchody nadzwyczajne w kwocie zł 32 327 460,

b) dla monopolów państwowych rozchody zwyczajne w kwocie zł 539 625 730,

c) dla funduszków państwowych rozchody zwyczajne w kwocie zł 152 371 097.

Na pokrycie rozchodów zwyczajnych i nadzwyczajnych przedsiębiorstw, monopolów i funduszków państwowych służą ich wpływy zwyczajne i nadzwyczajne.

Art. 3. — Jako pokrycie ustalonych w art. 1 wydatków administracji w kwocie zł 2 439 993 181 oraz dopłat do niektórych przedsiębiorstw funduszków państwowych, niepokrytych wpływami tychże przedsiębiorstw i funduszków, w kwocie zł 9 904 000, łącznie zatem wydatków w kwocie zł 2 449 897 181, służą:

a) dochody administracji w kwocie zł 1 309 180 230,

b) wpłaty przedsiębiorstw państwowych w kwocie zł 102 647 920,

c) wpłaty monopolów państwowych w kwocie zł 661 171 000,

d) wpłaty funduszków państwowych w kwocie zł 16 000 000 — łącznie zatem dochody w kwocie zł 2 088 999 150.

Wydatki, wymienione w ust. 1 niniejszego artykułu, o ile nie znajdują pokrycia w dochodach, przewidzianych w tymże ustępie, będą pokryte z rezerw skarbowych oraz w drodze operacji finansowych.

Art. 4. — W częściach 1, 6 i 7 budżetu w paragrafach, obejmujących wydatki osobowe, preliniuje się kredyty, przeznaczone na wypłatę w roku budżetowym 1933/34 osobom wojskowym w służbie czynnej oraz funkcjonariuszom Policji Państwowej w służbie czynnej dodatków miesięcznych do uposażenia w wysokości 10% uposażenia, określonego w art. 3, 4, 5 i 118 ustawy z dnia 9/X 1923 r. o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych i wojska („Dz. Ust. R. P.” Nr. 116, poz. 924).

Rada Ministrów władna jest na wniosek Ministra Skarbu cofnąć lub obniżyć dodatki, wymienione w ust. 1.

Art. 5. — Wszystkie wydatki państwowe mogą być wykonane tylko na cele, wymienione w rubrykach budżetu państwowego i w granicach kredytów, w tych rubrykach ustalonych.

Wszelkie kredyty, prelininowane w budżecie na rok 1933/34, będą otwierane przez Ministra Skarbu miesięcznie.

Art. 6. — Otwieranie kredytów, nieobjętych budżetem, może nastąpić tylko na wniosek Ministra Skarbu, uchwalony uprzednio w drodze ustawodawczej, pod warunkiem, że równocześnie zostanie uzyskane wystarczające pokrycie.

Przed uchwaleniem takiego wniosku wolno robić wydatki na cele, nieprzewidziane w budżecie, albo też na cele przewidziane, lecz w granicach wyższych, niż je budżet określa, względnie niż na to pozwala art. 7, gdy nastąpiła konieczność, wymagająca natychmiastowego asygnowania sum ze Skarbu.

Wydatek taki musi się opierać na uchwale Rady Ministrów, która jest obowiązana w terminie tygodniowym ogłosić tę uchwałę w „Monitorze Polskim”, przestać ją do wiadomości

Najwyższej Izby Kontroli i jednocześnie przedłożyć Sejmowi wniosek w sprawie kredytów dodatkowych.

Art. 7. — Minister Skarbu ma prawo na wniosek właściwego Ministra, względnie Marszałków Sejmu i Senatu i Prezesa Najwyższej Izby Kontroli:

1. — Przenosić:

a) kredyty między paragrafami, obejmującymi wydatki, związane z normalnym tokiem administracji (bieżące koszty utrzymania i funkcjonowania organów administracji państwowej, w obrębie każdego działu poszczególnych części budżetu zwyczajnego administracji,

b) kredyty ze wszystkich paragrafów w obrębie każdej części budżetu administracji na wszystkie paragrafy, obejmujące wydatki, niewymienione pod lit. a p. 1 niniejszego artykułu, a w części 6 budżetu także na § 12, rozdz. 2, dział 2 i na § 12, rozdz. 2, dział 4 budżetu zwyczajnego „Rezerwa zaopatrzenia”,

c) kredyty między paragrafami w obrębie planów finansowo-gospodarczych poszczególnych przedsiębiorstw, monopolów i funduszków państwowych.

Przeniesienia, wymienione pod lit. a i b p. 1 nin. artykułu, nie mogą być dokonywane w celu zwiększenia wydatków na uposażenia, i skutecznie je Minister Skarbu za zgodą Prezesa Rady Ministrów. O przeniesieniach zawiadamia Minister Skarbu natychmiast Najwyższą Izbę Kontroli.

2. — Zwiększać wydatki, przewidziane w planach finansowo-gospodarczych przedsiębiorstw, monopolów i funduszków, jak również ustalać nowe wydatki, w planach tych nieprzewidziane — o ile zmiany te nie spowodują zmniejszenia wpłaty do Skarbu lub zwiększenia dopłaty na rzecz danego przedsiębiorstwa, monopolu lub funduszu państwowego.

3. — Zwiększać wydatki na spłatę długów państwowych w miarę uzyskania odpowiedniego pokrycia.

4. — Zwiększać wydatki w dziale 2 § 13 budżetu zwyczajnego Ministerstwa Skarbu „Koszty egzekucji administracyjnej” — do wysokości rzeczywistych dochodów, osiągniętych z tytułu należności egzekucyjnych (dział 2 § 13 budżetu dochodów Ministerstwa Skarbu).

Uprawnienia, zawarte w p. 1 lit. c i w p. 2 nin. artykułu, przysługują odnośnie planu finansowo-gospodarczego Funduszu Pomocy Bezrobotnym Prezesowi Rady Ministrów.

Art. 8. — Upoważnia się Ministra Skarbu do zarachowania na dochód budżetu wpływów z likwidacji funduszków państwowych, o ile przepisy ustawowe, dotyczące tych funduszków, nie zawierają w tym kierunku odmiennych postanowień.

Art. 9. — Kredyty, przewidziane w załączonym budżecie, ważne są do dn. 31/III 1934 r. Po tym terminie mogą być kredyty na cele budowlane, na rezerwę zaopatrzenia (część 6 § 12, rozdz. 2, dział 2 i § 12, rozdz. 2, dział 4 budżetu zwyczajnego) i na cele funduszków państwowych zużyte w ciągu okresu, nie przekraczającego 3 miesięcy, pod warunkami, które ustali Minister Skarbu.

Ograniczenie, zawarte w ust. 1, nie dotyczy kredytów na odpisy w przedsiębiorstwach i monopolach państwowych oraz wydatków na rachunek zysku handlowego, przewidzianych lub ustalonych zgodnie z art. 7 nin. ustawy w planach finansowo-gospodarczych monopolów państwowych.

Art. 10. — Bezprocentowy kredyt, przysługujący Skarbowi Państwa w Banku Polskim na zasadzie art. 53 p. e statutu tegoż Banku („Dz. Ust. R. P.” z 1927 r. Nr. 113, poz. 966) w brzmieniu, nadanem temuż punktowi ustawą z dn. 17/III 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 25, poz. 222), stanowić będzie w roku budżetowym 1933/34 fundusz obrotowy Skarbu Państwa.

Minister Skarbu ma prawo kwoty, podjęte z tego funduszu zarachować na dochód części 8 budżetu, zwroty zaś do tego funduszu zarachować jako wydatek w tej samej części budżetu.

Art. 11. — Upoważnia się Ministra Skarbu do udzielania związkowi samorządu terytorialnego i gospodarczego z zapasów kasowych pożyczek na termin nie dłuższy niż 12 miesięcy i do wysokości, nie przekraczającej 20% rocznej sumy podatków, pobieranych przez kasy skarbowe na rzecz związków samorządowych jako całości.

Art. 12. — Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Skarbu.

Art. 13. — Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dn. 1 kwietnia 1933 r.

Na czas trwania niniejszej ustawy zawieszają się działania przepisu o upoważnieniu Prezesa Najwyższej Izby Kontroli do przenoszenia kredytów w obrębie całej części 3 budżetu (ustęp 3 art. 29 ustawy z dn. 3/VI 1921 r. o Kontroli Państwowej — „Dz. Ust. R. P.” Nr. 51, poz. 314).

Preliminarz budżetowy na rok 1933/34 zamyka się niedoborem w sumie zł 360 898 031.

Niedobór ten zmniejszony zostanie drogą oszczędności, wynikłych z dalszej reorganizacji administracji państwowej, względnie oszczędności, uzyskanych drogą miesięcznego ustalania wysokości wydatków. Poza tem zostanie on pokryty z rezerw skarbowych, względnie — o ile będą odpowiednie warunki — z operacji kredytowych.

Celem dania wyrazu zasadom powszechności i jedności budżetu włączono do preliminarza budżetowego na rok 1933/34 fundusze państwowe z sumami wpływów i rozchodów brutto. W ten sposób wprowadzono w stosunku do lat poprzednich i roku bieżącego zmianę w układzie preliminarza, polegającą na zamieszczeniu planów finansowo-gospodarczych funduszy państwowych i na utworzeniu nowej grupy D — „Fundusze”. Preliminarz obecny dzieli się zatem na 4 grupy, a mianowicie na preliminarz budżetu administracyjnego (grupa A), budżetu przedsiębiorstw państwowych (grupa B), budżetu monopolów państwowych (grupa C) i budżetu funduszy państwowych (grupa D).

Poza tem w preliminarzu obecnym uwzględniono zmiany, wynikające z dokonania reorganizacji administracji państwowej i nowego podziału agend. W szczególności wobec zniesienia urzędu Ministra Robót Publicznych i ustanowienia urzędu Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych ilość części zmniejszono w preliminarzu budżetowym z 20 na 18, a wobec nowego podziału agend, sumy, przypadające na poszczególne części, preliminowano z uwzględnieniem tych zmian.

Uwzględniono również zmiany, dokonane w przedsiębiorstwach i monopolach państwowych, a w szczególności z grupy B — „Przedsiębiorstwa”, wyeliminowano saliny państwowe i warzelnie soli, które przeszły pod zarząd i w eksploatację przedsiębiorstwa państwowego „Polski Monopol Solny”, a zarazem w planie finansowo-gospodarczym monopolu solnego uwzględniono zarówno produkcję, jak i sprzedaż soli.

Ponadto przeniesiono Państwowe Zakłady Wodociągowe na Górnym Śląsku do budżetu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Zdrojowiska Państwowe do budżetu Ministerstwa Opieki Społecznej, planu zaś finansowo-gospodarczego Etapów Urzędu Emigracyjnego nie zamieszczono wobec przekazania ich administracji i eksploatacji Syndykatowi Emigracyjnemu.

Podobnie jak w latach ubiegłych, utrzymany został w preliminarzu obecnym podział dochodów i wydatków na zwyczajne i nadzwyczajne przy zachowaniu dotychczasowego kryterjum. Podobnie również przedsiębiorstwa, niewydzielone z administracji państwowej, i monopole figurują w preliminarzu budżetowym z sumami wpływów i rozchodów brutto, natomiast przedsiębiorstwa, wydzielone z administracji państwowej (skomercjalizowane), figurują tylko z sumami wpłaty do Skarbu lub dopłaty ze Skarbu.

Przedsiębiorstwo „Polskie Koleje Państwowe” figuruje w preliminarzu obecnym, podobnie jak w roku 1932/33, tylko z sumą wpłaty do Skarbu.

Wpłaty przedsiębiorstw państwowych ustalono po potrąceniu wydatków zwyczajnych i nadzwyczajnych, wpłaty zaś monopolów obliczono z uwzględnieniem należności skarbowych, t. j. opłat skarbowych od artykułów monopolowych i ekwiwalentu podatków i innych danin publicznych, oraz z uwzględnieniem zysku handlowego, który po potrąceniu odpisów wpłacany jest w całości do Skarbu.

Wpłaty funduszy państwowych, względnie dopłaty na ich rzecz, potraktowano analogicznie jak wpłaty przedsiębiorstw i monopolów państwowych, względnie dopłaty do przedsiębiorstw państwowych.

Wzorem budżetu 1932/33 w dochodzie z monopolu zapalczanego uwzględniono czynsz dzierżawny i ryczałt podatkowy.

Jako podstawę preliminowania wydatków osobowych na rok 1933/34 przyjęto uposażenie, obliczone na zasadzie art. 3, 4, 5, 27, 37 ust. I, 39 ust. III, 47, 54 ust. I, 62 ust. I i 118 ustawy z dn. 9/X 1923 r. o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych i wojska („Dz. Ust. R. P.” Nr. 116, poz. 924) i art. 4, 5, 8 i 25 ustawy z dn. 5/XII 1923 r. o uposażeniu sędziów w sądownictwie powszechnym i administracyjnym oraz prokuratorów („Dz. Ust. R. P.” Nr. 134, poz. 1107), zwiększone w stolicy o 10%, a na prowincji dla osób wojskowych o 2% w myśl art. 8 ustawy z dn. 18/XII 1926 r. o prowizorium budżetowym na czas od 1 stycznia do 31 marca 1927 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 125, poz. 725) i art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 21/V 1932 r. o zmianie wysokości uposażeń funkcjonariuszów państwowych i wojskowych zawodowych oraz zaopatrzeń emerytalnych („Dz. Ust. R. P.” Nr. 43, poz. 419).

Ponadto w częściach 1, 6 i 7 preliminuje się w wydatkach na uposażenie 10% na wypłatę dodatków miesięcznych do uposażenia osobom wojskowym w czynnej służbie oraz funkcjonariuszom policji państwowej w czynnej służbie.

Wydatki rzeczowo-administracyjne utrzymano zasadniczo w normach, przyjętych w preliminarzu budżetowym na rok 1932/33. Przy preliminowaniu tych wydatków uwzględniono jednakże możliwości oszczędnościowe, wynikające z obniżki cen rynkowych oraz z dokonanych zmian organizacyjnych, a poza tem wysokość tych wydatków ograniczono również ze względu na obecną sytuację budżetową Skarbu Państwa.

Przy preliminowaniu wydatków w walutach obcych uwzględniono kursy dewiz według notowań giełdy warszawskiej z miesiąca sierpnia 1932 r.

O ile chodzi o przeniesienia kredytów i zwiększanie wydatków w planach finansowo-gospodarczych przedsiębiorstw, monopolów i funduszy państwowych, przewidziano, że uprawnienia w tym kierunku wykonuje Minister Skarbu bez wyjednywania zgody Prezesa Rady Ministrów. Przewidziano również ustalanie w tym samym trybie nowych wydatków w ich planach finansowo-gospodarczych, pod warunkiem, że wydatki te nie wpłyną na zmniejszenie wpłat do Skarbu względnie zwiększenie dopłat ze Skarbu. Wyjątek ten uzasadniony jest okolicznością, że przedsiębiorstwa, monopole i fundusze muszą z natury

rzeczy gospodarkę swoją w wyższym stopniu aniżeli administracja dostosowywać do zmiennych warunków koniunktury rynkowej, a poza tem znajduje on uzasadnienie w przepisach prawnych, dotyczących monopolów i funduszy państwowych.

Wkońcu, wobec zamierzonej likwidacji niektórych funduszy państwowych wprowadzono przepis, upoważniający Ministra Skarbu do zarachowania na dochód budżetu wpływów z likwidowanych funduszy.

Preliminarz dochodów i wydatków na rok 1933/34 według grup i części przedstawia następujące ogólne zestawienie (w tys. zł):

A. — ADMINISTRACJA	Dochody	Wydatki
Prezydent Rzeczypospolitej	176	2 921
Sejm	269	6 165
Senat	7	1 659
Kontrola Państwowa	144	4 686
Prezydium Rady Ministrów	2	3 021
Min. Spraw Zagranicznych	14 562	43 296
„ „ Wojskowych	2 407	822 700
„ „ Wewnętrznych	22 801	202 531
„ Skarbu	1 123 359	117 021
„ Sprawiedliwości	69 275	99 460
„ Przemysłu i Handlu	15 032	32 452
„ Komunikacji	2 927	22 892
„ Rolnictwa i Reform Rolnych	2 156	21 990
„ Wyznań Rel. i Oświecenia Publ.	3 815	324 597
„ Opieki Społecznej	2 042	99 950
„ Pocht i Telegrafów	7	1 516
Emerytury i zaopatrzenia	50 200	157 800
Renty inwalidzkie i pensje	—	137 050
Długi państwowe	—	338 287
Razem A:	1 309 180	2 439 993

B. — PRZEDSIĘBIORSTWA	Wpłata do Skarbu	Dopłata ze Skarbu
Prezydium Rady Ministrów:		
a) Drukarnie Państwowe	125	—
b) Polska Agencja Telegraficzna	12	—
Ministerstwo Spraw Wojskowych:		
a) Państwowe Wytwórnice Uzbrojenia	—	1 600
b) Państw. Wytwórnia Prochu i Mat. Krusz.	—	1 300
c) Państwowe Zakłady Lotnicze	—	400
d) Państwowe Zakłady Inżynierji	—	3 000
e) Państwowe Zakłady Umundurowania	—	—
Ministerstwo Spraw Wewnętrznych:		
a) Państw. Zakłady Przem.-Zbożowe	—	—
b) Państw. Zakłady Wodociąg. na G. Śląsku	—	400
Ministerstwo Skarbu:		
Mennica Państwowa	—	—
Ministerstwo Przemysłu i Handlu:		
Przedsiębiorstwa przemysłowe, handlowe i górniczo-hutnicze	1 511	—
Ministerstwo Komunikacji:		
Polskie Koleje Państwowe	50 000	—
Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych:		
Lasy Państwowe	26 000	—
Ministerstwo Opieki Społecznej:		
Zdrojowiska Państwowe	—	—
Ministerstwo Pocht i Telegrafów:		
Polska Poczta, Telegraf i Telefon oraz Państwowe Zakłady Tele-i Radjotechniczne	25 000	—
Razem B:	102 648	6 700

C. — MONOPOLE		
Ministerstwo Skarbu:		
Monopol solny	48 563	—
„ tytoniowy	350 000	—
„ spirytusowy	230 000	—
„ zapalczany	18 528	—
Loterja państwowa	14 080	—
Razem C:	661 171	—

D. — FUNDUSZE		
Ministerstwo Spraw Wojskowych:		
Fundusz Kwaterunku Wojskowego	—	—
Ministerstwo Skarbu:		
a) Państwowy Fundusz Kredytowy	7 000	—
b) „ „ Gospodarczy	9 000	—

c) Państwowy Fundusz Rozbudowy Miast	—	—
d) Fundusz Specjalny Rady Spółdzielczej	—	—
e) Państwowy Fundusz Budowlany	—	—
f) Fundusz Pomocy Instytucjom Kredyt.	—	—
g) Państwowy Fundusz Eksportowy	—	—
h) Fundusz Skupu Pożyczek Państwowych	—	—
Ministerstwo Komunikacji:		
a) Państwowy Fundusz Drogowy	—	100
b) Drogowy Fundusz Pożyczkowy	—	—
Ministerstwo Rolnictwa i Ref. Roln.:		
Fundusz Obrotowy Reformy Rolnej	—	2 000
Ministerstwo Wyznań Rel. i Oświecenia Publ.:		
a) Taksa administracyjna ogólna	—	—
b) Taksa administracyjna szkół artystycz.	—	—
c) Fundusz na rzecz szkół zawodowych	—	—
d) Stypendja akademickie	—	1 104
e) Fundusz opłat studenckich	—	—
Ministerstwo Opieki Społecznej:		
Fundusz Pomocy Bezrobotnym	—	—
Razem D:	16 000	3 204
Ogółem:	2 088 999	2 449 897

Głównem źródłem dochodów są, oczywiście, wpływy z danin oraz monopolów. Preliminarz ich w zestawieniu z danymi za poprzednie lata budżetowe przedstawia się następująco:

	1933/34	Budżet 1932/33	Wykonanie budżetu 1931/32	Zamknięcie rachunków za rok 1930/31
w tysiącach złotych				
DANINY PUBLICZNE				
I MONOPOLE	1 711 623	1 931 302	1 855 373	2 266 640
Daniny publiczne	1 050 452	1 235 445	1 177 450	1 461 953
Daniny publiczne zwyczajne	944 052	1 142 742	1 063 641	1 333 374
Podatki bezpośrednie	519 100	655 110	586 433	715 014
Podatki gruntowe	54 000	54 000	45 683	46 441
Podatek od nieru. hom. ścis. miejskich i niekt. rych wiejskich	60 000	66 000	49 823	52 437
Podatek przemysłowy	192 000	230 000	237 280	300 271
„ dochodowy	180 000	280 000	213 356	265 395
Nadzwyczajny podatek od niektórych zajęć zawodowych	1 700	—	300	—
Podatek wojskowy	800	100	271	1 061
„ od kapit. i rent	5 500	5 000	6 500	8 893
„ od energii elektrycznej	10 000	10 000	1 228	—
Odsetki zwłoki, kary i grzywny	15 000	10 000	31 749	40 480
Podatki zniesione	100	10	243	36
Podatki pośrednie	159 952	176 632	171 045	183 365
Podatek od wina	1 800	2 500	2 307	3 545
„ „ piwa	11 200	14 130	11 000	12 926
„ „ cukru	105 000	115 000	114 757	119 761
„ „ drożdży	12 750	12 700	10 010	9 643
„ „ olejów min.	24 296	26 400	27 751	30 680
„ „ zapalniczek	120	120	108	136
„ „ kwasu oct.	280	280	284	332
Akcyzowe opłaty patent.	3 000	3 500	3 234	3 848
Odsetki za odroczenia i kary za zwłokę	1 500	2 000	1 478	2 491
Podatki zniesione	6	2	116	3
Cło	135 000	150 000	156 848	257 563
Cło przywózowe	117 950	134 000	136 860	229 750
Wpływy uboczne cła przywózowego	16 000	15 100	18 769	26 294
Cło wywózowe	990	850	1 150	1 431
Wpływy uboczne cła wywózowego	60	50	69	88
Opłaty stempłowe i daniny pokrewne	130 000	161 000	149 315	177 432
Opłaty stempłowe od przejs. ia własności nieruchomości	22 000	24 000	25 695	26 962
Opłaty stempłowe od rachunków	7 250	7 000	7 781	10 064

Oplaty stemplowe od obrotów papierami wart.	280	500	655	831
Oplaty stemplowe od najmu skrzynek depozyt.	20	40	42	48
Oplaty stemplowe od biletów okrętowych . . .	250	500	151	792
Oplaty stemplowe od dokumentów przewozowych innego rodzaju . . .	2 500	2 500	2 983	3 155
Oplaty stemplowe od ubezpieczeń	4 000	7 000	5 068	7 161
Oplaty stemplowe od spółek	1 500	1 000	657	1 986
Oplaty stemplowe od weksli	25 000	35 000	27 932	38 356
Oplaty stemplowe niewymienione wyżej	11 000	12 000	13 155	15 785
Oplaty stemplowe od kart do gry	200	460	390	496
Oplaty stemplowe, uiszczane wskutek nakazów płatniczych	3 000	5 000	3 422	4 398
Oplaty stemplowe, uiszczane zapomocą znaczków stemplowych . . .	38 000	46 000	41 759	46 563
Należności sądowe . . .	2 000	2 000	2 220	2 205
Podwyżki, kary, odsetki za zwłokę i za odroczenie przy opłatach stempl.	2 000	4 000	1 990	2 250
Podatek spadkowy . . .	8 000	11 000	12 980	12 922
„ od darowizn . . .	1 000	1 000	778	1 049
Podwyżki, kary, odsetki za zwłokę i za odroczenie przy podatkach	2 000	2 000	1 657	2 409
Podatek majątk.	27 000	20 000	15 277	20 295
10% nadzwycz. dod. do danin publ.	79 200	72 453	98 327	107 804
Danina lasowa	200	250	205	480
Monopole	661 171	695 857	677 923	804 687
Monopol solny	48 563	47 100	45 404	48 031
tytoniowy	350 000	340 000	350 104	390 004
spirytusowy	230 000	270 000	260 415	332 377
zapalczany	18 528	24 000	5 999	15 163
Loterja państwowa . . .	14 080	14 757	16 001	19 112

W ogólnej sumie wydatków zwyczajnych wydatki osobowe (bez wojskowych) przedstawiają się następująco (w miljn. zł):

	Ogółem	Uposażenia
Prezydent Rzplitej	1'6	1'5
Sejm i Senat	7'3	7'2
Kontrola Państwowa	3'9	3'7
Prezydium Rady Ministrów	1'5	1'4
Min. Spraw Zagranicznych	20'5	20'0
„ Wewnętrznych	138'2	131'8
„ Skarbu	75'2	72'4
„ Sprawiedliwości	71'9	69'9
„ Przemysłu i Handlu	7'8	7'3
„ Komunikacji	10'9	10'0
„ Rolnictwa i Reform Rolnych	10'7	10'2
„ Wyznań Rel. i Oświecenia Publ.	297'0	291'5
„ Opieki Społecznej	13'7	9'7
„ Poczt i Telegrafów	1'2	1'1
	661'4	637'7

Funkcjonariuszów państwowych administracji jest ogółem 211 438, licząc bez wojska, lecz łącznie z policją; w tem urzędników 131 620. Emerytów cywilnych preliminarz oblicza na 36 100 (w tem 3 600 z państw zaborczych), wdów na 17 300 (8 300), sierot na 7 550 (950), emerytów wojskowych przewidziano 9 827 (683 z armij zaborczych), wdów — 2 797, sierot — 1 396.

PODATKI I OPŁATY

UDZIELANIE BONIFIKAT PRZY SPŁACIE ZALEGŁOŚCI PODATKOWYCH. — Min. Skarbu okólnikiem z dn. 27/X r. b. L. D. V 36 574/1/32 wyjaśniło, że bonifikaty, przewidziane w rozp. Ministra Skarbu z dn. 15/III 1932 r.,

należy przyznawać również tym płatnikom, którzy, zamiast uiszczenia wyszczególnionych w § 3 pow. rozporządzenia zaległości podatkowych gotówką — przedstawili lub przedstawiają w okresie trwania bonifikat zaświadczenie instytucji państwowej, stwierdzające, iż przypadająca płatnikowi od tej instytucji, a płatna już w chwili wydania zaświadczenia należność za wykonane roboty lub dostawy zostanie przez odnośną instytucję przekazana urzędowi skarbowemu na pokrycie wymienionych na wstępie zaległości podatkowych.

O rozmiarze przyznać się mającej bonifikaty decyduje w takich wypadkach data przedstawienia urzędowi skarbowemu wspomnianego wyżej zaświadczenia.

Powyższe wyjaśnienie analogicznie stosowane będzie przy udzielaniu bonifikat na zasadzie § 1 rozp. Ministra Skarbu z dn. 19/IV 1932 r. o ulgach w spłacie zaległości w państwowym podatku przemysłowym.

OBNIŻENIE KAR ZA ZWŁOKĘ. — Na podstawie art. 4 ustawy z dn. 31/VII 1924 r. o pobieraniu od zaległości w podatkach bezpośrednich oraz w należnościach stemplowych kar za zwłokę, odsetek za odroczenie, tudzież kosztów egzekucyjnych oraz na podstawie art. 1 ust. 1 lit. b ust. z dn. 10/III 1932 r. o spłacie zaległości podatkowych okólnikiem z dn. 26/X 1932 r. L. D. V. 45 325/1/32 Ministerstwo Skarbu zarządziło, aby od wszelkich wpłat, uskutecznianych począwszy od dn. 1/X 1932 r. na poczet nieodroczonej i nierozłożonej na raty zaległości w podatkach bezpośrednich i opłatach stemplowych, bez względu na czas ich powstania, władze skarbowe aż do odwołania pobierały obniżone kary za zwłokę w wys. 15% w stosunku rocznym, licząc od ustawowego terminu płatności.

WYŁĄCZENIE Z EGZEKUCJI NIERUCHOMOŚCI Z PRZEZNACZENIA. — W związku z postanowieniami § 43 rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 25/VI 1932 r. o postępowaniu egzekucyjnym władz skarbowych, Min. Skarbu okólnikiem z dn. 20/X r. b. L. D. V 41 872/1/32 wyjaśniło, że wprowadzony art. 975 U. P. C., w brzmieniu art. 1 p. 1 ustawy z dn. 25/II 1932 r., zakaz sprzedaży oddzielnie od majątku nieruchomego przedmiotów, wyszczególnionych w pierwszych 3 punktach art. 974 U. P. C., nie obejmuje: a) nadwyżki inwentarza żywego i martwego (zwierząt roboczych i domowych, narzędzi rolniczych, maszyn, instrumentów oraz wszelkiego rodzaju narzędzi, stanowiących inwentarz gospodarczy majątku) ponad ilość, niezbędną: potrzebną do prowadzenia gospodarstwa rolnego; b) nadwyżki zapasów zboża, siana, słomy i innych ziemiopłodów (nie wyłączając drzewa opałowego) ponad ilość, potrzebną na najbliższy zasiew i utrzymanie ludzi oraz zwierząt roboczych w gospodarstwie rolnem aż do nowych zbiorów.

Wspomniane nadwyżki będą podlegały zatem zajęciu i sprzedaży w drodze egzekucji administracyjnej. W przypadkach wątpliwych nadwyżki te będą ustalane protokularnie, w razie potrzeby po wysłuchaniu opinii rzeczoznawców, z uwzględnieniem warunków gospodarczych obiektu.

KREDYT

KONWERSJA ZALEGŁOŚCI OD POŻYCZEK INSTYTUCYJ KREDYTU DŁUGOTERMINOWEGO — p. str. 1322.

RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH

GIEŁDA WARSZAWSKA

za okres od 24 do 29 października 1932 r.

— Dla walut panowała w okresie sprawozdawczym tendencja przeważnie słabsza z dość poważnemi fluktuacjami w ciągu tygodnia. W wyniku tygodniowym zniżkowały następujące dewizy: funty szterlingi (przeciętnie o gr 65 na £ 1), franki francuskie i szwajcarskie (te ostatnie zbliżyły się do parytetu), belgi, floreny holenderskie, a wreszcie korony szwedzkie (notowane tylko dwukrotnie, spadły o zł 100 na 100 koronach). Dolary (dewizy i przekazy telegr.), słabe na początku tygodnia, następnie się wzmocniły. Minimalne wahania wykazały korony czeskosłowackie i liry włoskie.

Dla dolarów gotówkowych zainteresowanie w okresie sprawozdawczym było nadal ograniczone; na rynku prywatnym kurs ich początkowo zniżkował do zł 8'903, poczem podniósł się do zł 8'905 — 8'906 za $\text{\$}$ 1.

Wysokość dziennego zapotrzebowania walut nie przekraczała poziomu ostatnich tygodni.

		Kurs najwyż- szy	Kurs najniż- szy	Kurs w dn. 29/X
Dolary St. Zjedn.	\$ 1	8'915	8'908	8'915
" " telegr.	\$ 1	8'919	8'913	8'918
Funty szterlingi	£ 1	29'95	29'20	29'31
				-29'28
Franki francuskie	100 fr.	35'10	35'03	35'03
Franki szwajcarskie	100 fr.	172'50	172'00	172'00
Belgi	100 blg.	124'25	124'00	124'00
Korony czeskosłowackie	100 kor.	26'40	26'39	26'40
Liry włoskie	100 lir.	45'68	45'65	45'68
Floreny holenderskie	100 fl.	359'45	358'80	358'35
Guldeny gdańskie	100 gul.	173'85	173'70	—
Korony szwedzkie	100 kor.	155'00	154'00	—

Dział papierów lokacyjnych państwowych przeważnie nie wykazał w okresie sprawozdawczym większych wahań kursowych. W porównaniu do końcowych notowań okresu poprzedniego naogół nie zaszły większe zmiany; w wyniku tygodniowym zniżkowały następujące papiery: 3% Pożyczka Budowlana (o $\mathcal{Z}$ 0'75 — 1'25), 4% Pożyczka Inwestycyjna sztuki (o $\mathcal{Z}$ 1'00), 7 proc. stabilizacyjna, zwykła natomiast 4% Pożyczka Dolarowa (o $\mathcal{Z}$ 0'75), 10% Pożyczka Kolejowa (o 0'50%). Bez zmian pozostał kurs listów zastawnych i obligacji banków państwowych, oddawna ustabilizowany na jednym poziomie.

Dla listów zastawnych panowała w okresie sprawozdawczym tendencja słabsza; zainteresowanie i obroty niemi pozostały na poprzednim niskim poziomie; w porównaniu z końcowymi notowaniami okresu poprzedniego większość papierów tych wykazuje straty; zniżkowały: 4% L. Z. T-wa Kred. Ziemskiego (o 1%), 7% L. Z. T-wa Kred. Ziemskiego w Warszawie 1928 r. (o 2%), 8% L. Z. T-wa Kred. m. Warszawy (o 25%), a z prowincjonalnych — 10% L. Z. T-wa Kred. m. Lublina (o 1'25%).

Dział obligacji był w dalszym ciągu mało ożywiony; zanotowano jeden raz VIII i IX 6% Obligacje Pożyczki Konwersyjnej m. Warszawy, które w porównaniu z notowaniami z przed 2 tygodni obniżyły się o 1%.

	Wartość nominalna (waluta)	Kurs naj- wyższy	Kurs naj- niższy	Kurs w dn. 29/X
		w $\mathcal{Z}$		
3% Pożyczka Budowlana	$\mathcal{Z}$ w zł. 50	39'35	38'00	38'00
4% " Dolarowa	\$ 5	51'00	50'25	50'50
				-51'00
4% " Inwestycyjna	$\mathcal{Z}$ w zł. 100	97'00	96'00	96'00
4% " " serje	$\mathcal{Z}$ w zł. 100	103'75	103'00	—
		w % nominalu		
5% Pożyczka Konwersyjna	$\mathcal{Z}$	40'00	40'00	—
5% " Konwers. Kol.	$\mathcal{Z}$	32'00	32'00	—
6% " Dolarowa	\$	56'00	55'00	55'50
				-56'00
7% " Stabilizacyjna ¹⁾	\$	56'00	53'25	54'13
				-55'50
				-54'50
10% Pożyczka Kolejowa	fr. w zł.	100'50	100'50	—
7% L. Z. Państ. Banku Roln.	$\mathcal{Z}$ w zł. 1927	83'25	83'25	83'25
8% " " " " "	$\mathcal{Z}$ w zł. 1927	94'00	94'00	94'00
7% L. Z. Banku Gosp. Kraj.	$\mathcal{Z}$ w zł. 1927	83'25	83'25	83'25
8% " " " " "	$\mathcal{Z}$ w zł. 1924	94'00	94'00	94'00
7% Obl. Kom. " " "	$\mathcal{Z}$ w zł. 1927	83'25	83'25	83'25
8% " " " " "	$\mathcal{Z}$ w zł. 1924	94'00	94'00	94'00
8% " Bud. " " "	$\mathcal{Z}$ w zł. 1927	93'00	93'00	—
4½% L. Z. T-wa Kred. Ziems.	$\mathcal{Z}$	38'00	37'25	37'25
7% L. Z. T-wa Kred. Ziems.				
w Warszawie 1928 r.	\$ w zł.	52'00	50'50	—
4½% L. Z. T-wa Kred. m. Warsz.	$\mathcal{Z}$	44'75	44'75	44'75
5% " " " " "	$\mathcal{Z}$	48'75	48'65	—
8% " " " " "	$\mathcal{Z}$	59'25 ²⁾	57'00	57'00
				-57'50
10% " " " " " Lublina	$\mathcal{Z}$	57'75	56'00	56'00
8% " " " " " Piotrkowa	$\mathcal{Z}$	52'50	52'50	—
10% " " " " " Radomia	$\mathcal{Z}$	56'50	56'50	—
10% " " " " " Siedlec	$\mathcal{Z}$	53'50	53'00	—
8% " " " " " Łodzi	$\mathcal{Z}$	56'50	55'25	—
8% " " " " " Częstoch.	$\mathcal{Z}$	53'00	53'00	—
VIII i IX 6% Obl. Pożyczki Konwers.				
m. Warszawy 1926 r.	$\mathcal{Z}$	31'00	31'00	—

¹⁾ Z wyłączeniem transzy francuskiej.

²⁾ Dotyczy drobnych odcinków.

ZŁOTY ZAGRANICA

	1932	Gdańsk ¹⁾	Berlin ¹⁾	Wiedeń ¹⁾	Paryż ¹⁾	Zurych ¹⁾
24/X	57'41—57'52	47'175—47'375	79'31—79'79	285'00	58'00	
25/ "	57'48—57'59	"	"	"	"	"
26/ "	57'49—57'60	"	"	"	285'00	"
27/ "	57'44—57'55	"	"	"	"	"
28/ "	57'47—57'59	"	"	"	285'50	58'10
29/ "	"	"	"	"	"	58'10
	1932	Londyn ²⁾	Praga ¹⁾	New York ¹⁾	Amsterdam ¹⁾	
24/X	29'75	377'30	—379'30	—	—	
25/ "	29'50	"	"	—	—	
26/ "	"	"	"	—	—	
27/ "	29'25	377'875—379'875	—	—	—	
28/ "	"	"	"	—	—	
29/ "	"	377'50	—379'50	—	—	

POŻYCZKI POLSKIE
NA GIEŁDACH ZAGRANICZNYCH¹⁾

	10—15/X	17—22/X	24—29/X
	(maksimum—minimum—ultimo; w nawiasach obroty)		
New-York			
6% dolarowa 1920	54½—53½—54½ (9 000)	54½—53½—54½ (16 000)	54½—53½—53½ (7 000)
8% Dillon. 1925	58½—57½—58 (44 000)	61—58½—61 (46 000)	61—59—60½ (70 000)
7% stabilizac. 1927	52½—51½—52 (70 000)	55—52½—53½ (115 000)	54—52½—53½ (54 000)
7% Warszawy 1928	41—39½—41 (34 000)	41—40½—41 (18 000)	41½—40½—40½ (32 000)
7% śląska 1928	42—41—41 (4 000)	42—41½—42 (13 000)	43—41½—41½ (39 000)
Londyn			
7% stabilizac. 1927	75'51—72'51— 74'51	77'89—75'89 —76'89	78'26—74'76— —76'76
Zurych			
7% stabilizac. 1927	55'00—54'00— 54'00	53'75—52'00— —53'00	53'75—52'25— —53'00
Paryż			
7% stabilizac. 1927	—	—	—
Mediolan			
7% włoska 1924	97'00—95'80— 97'00 (560)	98'90—97'20— 98'80 (1 575)	99'00—98'00— 98'00 (1 475)

Z PAŃSTWOWEGO BANKU
ROLNEGO

NOWA EMISJA DŁUGOTERMINOWYCH LISTÓW ZASTAWNYCH PAŃSTWOWEGO BANKU ROLNEGO. — Nie ulega wątpliwości, że jedną z poważnych przyczyn zadłużenia rolniczego i wzrastających wciąż trudności finansowych rolnictwa jest zbyt wysoka stopa procentowa nawet w zakresie pożyczek długoterminowych, która nie odpowiada obecnemu niskiemu poziomowi rentowności produkcji rolnej. Dążeniu do obniżenia kosztów kapitałowych w Polsce stoi na przeszkodzie niestety ogólny, nie tylko w naszym kraju, brak kapitałów i wynikająca z tego ciasnota na rynku finansowym.

Niemniej jednak istnieje już dzisiaj bardzo poważne zrozumienie tej sytuacji, i pojawiają się już próby przygotowania zasadniczych zmian w tym kierunku. Wskaźnikiem tych dążeń

¹⁾ Za $\mathcal{Z}$ 100.

²⁾ Za £ 1.

³⁾ Kursy — w % ach nominalu; obroty — w jednostkach walutowych danego kraju (we Włoszech — w tysiącach).

jest rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Ref. Roln. z dn. 30/VII 1932 r., wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu, o emisji złotych 4½-procentowych listów zastawnych Państwowego Banku Rolnego serji I i o pożyczkach, w tych listach udzielanych.

Rozporządzenie powyższe przewiduje emisję złotych 4½-procentowych listów zastawnych P. B. R., które będą opiewać na złote w złocie, względnie ich równowartość w dolarach Stanów Zjednoczonych Am., we florenach holenderskich oraz frankach francuskich i szwajcarskich, wszystko w złocie.

Z ważniejszych postanowień rozporządzenia należy zaznaczyć następujące:

Wycyfywanie z obiegu listów zastawnych dokonywać się będzie drogą losowania, względnie przez wykup na giełdzie lub z wolnej ręki, przyczem Bank obowiązany jest do wycyfywania co pół roku listów zastawnych na taką sumę, jaka przypada na spłatę kwot amortyzacyjnych stosownie do planu umorzenia długoterminowych pożyczek amortyzacyjnych, wydawanych w tych listach. Powyższa suma powiększa się jednak automatycznie o kwotę spłat przedterminowych, uskuteczniionych w gotówce, zaliczonych na spłatę kapitału. Automatycznie również podlegają wycyfowaniu w każdym półroczu te listy zastawne, których 40½-letni termin obiegu upływa w danym okresie. Wypłata za wylosowane listy dokonywana jest zgodnie z ich nominalną wartością.

Ważne postanowienie dotyczy utworzenia specjalnego funduszu rezerwowego celem zabezpieczenia regularnych spłat kuponów oraz wylosowanych listów zastawnych. Niezależnie od tego zabezpieczeniem listów zastawnych jest prawo zastawu i zabezpieczenie hipoteczne, ustanowione dla pożyczek długoterminowych, udzielanych w tych listach, dalej przywilej hipoteczny, zastrzeżony dla rat tych pożyczek długoterminowych, wreszcie inne części majątku P. B. R. zgodnie z ogólnymi przepisami tego Banku. Oprócz wszystkich powyższych zabezpieczeń 4½-procentowe listy zastawne P. B. R. mają wszelkie prawa papierów pupilarnych. Wreszcie poza gwarancjami P. B. R. posiadają jeszcze złote listy zastawne poręczenie bezwarunkowe Skarbu Państwa.

Co się tyczy długoterminowych pożyczek amortyzacyjnych, udzielanych w listach, to—zgodnie ze statutem Banku—muszą być one zabezpieczone na pierwszym miejscu hipoteki, przyczem wysokość pożyczki nie może przekroczyć granicy połowy szacunku nieruchomości. Niezależnie jednak od wysokości szacunku nieruchomości przy udzielaniu powyższych pożyczek będzie brana również pod uwagę wysokość dochodu nieruchomości w tym celu, aby raty od pożyczki mogły być z łatwością spłacane bez zmniejszenia zdolności gospodarczej obciążonego gospodarstwa rolnego. Zastrzeżenie to jest niezmiernie ważne

i wskazuje na głębokie zrozumienie różnicy, jaka zachodzi pomiędzy szacunkiem gospodarstwa rolnego, a jego dochodowością. Zwłaszcza warunki kryzysu rolnego, sprowadzające za sobą zarówno spadek cen ziemi, jak i ogromne zmniejszenie się rentowności gospodarstw rolnych, wskazują na konieczność łącznego uwzględniania tych 2 momentów przy określaniu granicy maksymalnego dopuszczalnego obciążenia kredytowego danego warsztatu rolnego.

Oprocentowanie pożyczek łącznie z amortyzacją wynosić będzie 2·71% półrocznie w przeciągu 40 lat, przy ostatniej zaś racie — 1·915919%. Do kwoty tej dojdzie również dodatek na administrację w wysokości, uchwalonej przez Radę Nadzorczą Banku i zatwierdzonej—zgodnie ze statutem Banku—przez Ministra Rolnictwa i Ref. Roln. w porozumieniu z Ministrem Skarbu. Poza tem przy zaciąganiu pożyczki dłużnik wpłaca na fundusz rezerwowy listów zastawnych kwotę w wysokości ¼ nominalnej sumy pożyczki, oraz zwrot kosztów listów zastawnych w wysokości istotnych wydatków Banku.

Ważnem postanowieniem jest zezwolenie na spłatę kwot, przypadających na umorzenie kapitału, w listach zastawnych podług ich nominalnej wartości, przywilej ten przysługuje jednak tylko płatnikom, uiszczającym terminowo przypadające na nich raty.

W ciągu 15 dni od daty płatności raty nie są pobierane odsetki zwłoki, natomiast przy późniejszych wpłatach obowiązany jest dłużnik do opłacenia odsetek zwłoki od dnia płatności. Po 30 dniach od daty płatności raty P. B. R. może przystąpić do ściągania należności drogą przymusową stosownie do ogólnych przepisów egzekucyjnych Banku.

Omawiane rozporządzenie przewiduje wreszcie możność przedterminowych spłat pożyczek, która może nastąpić przy pomocy listów zastawnych podług ich wartości nominalnej.

Trudno dziś przewidzieć, w jakiej mierze i jak szybko będzie mogła być zrealizowana emisja nowych listów zastawnych Banku Rolnego, gdyż, oczywiście, w obecnych warunkach kredytowych niemożliwe jest rzucenie na wolny rynek nawet niezbyt znacznych ilości tych listów. Wykonanie powyższego rozporządzenia może nastąpić w szerszym zakresie jedynie wówczas, gdy listy będą mogły być realizowane jeżeli nie al pari, to przynajmniej nie po niższym kursie niż obecne listy zastawne P. B. R. Wypuszczenie nowej emisji listów zastawnych Banku Rolnego może mieć zwłaszcza bardzo duże znaczenie w związku z całym kompleksem ustaw finansowo-rolnych, a szczególnie w związku z ustawą z dn. 12/III 1932 r. o ułatwieniu spłaty uciążliwych zobowiązań, obciążających gospodarstwa rolne, a więc w związku z akcją parcelacyjną.

Cz. St.

PRZEGLĄD ZAGRANICZNY

KRONIKA ZAGRANICZNA

M. IN. NA PODSTAWIE RAPORTÓW I DONIESIEŃ POLSKICH PLACÓWEK ZAGRANICZNYCH

OGÓLNE

MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA WEŁNIANA. — W początku października obradowała w Amsterdamie międzynarodowa konferencja wełniana. Na porządku dziennym obrad znalazł się szereg spraw, związanych nietylko z obecną sytuacją międzynarodowego przemysłu wełnianego, ale również i problemy

ogólniejsze, wyłaniające się dla tej gałęzi produkcji na tle dążeń autarchicznych w polityce gospodarczej poszczególnych państw.

Przewodniczący Międzynarodowej Federacji Wełnianej P. Maurice Dubrulle podkreślił w przemówieniu inauguracyjnym, iż sytuacja obecna na światowym rynku wełnianym uległa wydatnemu odprężeniu, i wydaje się możliwym stop-

niowe uzdrowienie w tej dziedzinie. Po okresie, w którym również i ten surowiec złożył olbrzymi haracz na rzecz kryzysu, ujawnia się obecnie wzrost zapotrzebowania światowego, co świadczy dodatnio o sytuacji rynku wełnianego jako całości.

Jednym z głównych punktów obrad był referat przewodniczącego związku przemysłu wełnianego Belgji P. André Peltzera na temat międzynarodowych zagadnień

celnych. W referacie tym podkreślono z naciskiem konieczność stopniowej odbudowy wolnego handlu, a jednym z przejawów tych dążeń są próby porozumienia celnego, zainicjowane przez przemysł wełniany Francji, Belgii i Holandii. Jedną z głównych trudności, na jakie finalizacja rokowań w tej sprawie napotyka, jest niewątpliwie istnienie KNU, która stworzyłaby te same korzyści również i dla tych krajów, które stoją zdala od tych prób porozumienia, a nawet je zwalczają. Należałoby więc żądać, aby KNU nie obejmowała tych krajów, które nie przyłączały się do tego porozumienia. Rewelację tego referatu stanowiły dane statystyczne, ilustrujące obciążenie cłem towarów wełnianych w poszczególnych państwach europejskich. Według zestawienia, opracowanego przez biuro Międzynarodowej Federacji Wełnianej, przeciętne obciążenie jednego metra towaru wełnianego wagi 425 g szerokości 140 cm wynosi w stosunku do wartości towaru: w Polsce 105%, w Niemczech 62%, we Włoszech 47%, w Czechosłowacji 37%, na Węgrzech 28%, we Francji 21%, w Anglii 20%, w Belgii 18%, w Holandii 10%.

Drugi referat o znaczeniu programowym wygłosił delegat Francji P. Lucien Lainé, który omówił politykę produkcyjną przemysłu wełnianego, jaka — jego zdaniem — winna się oprzeć na szerokich podstawach współpracy międzynarodowej. Rozwinął on w swym referacie obszerny program, według którego planowe gospodarowanie powinno być rozciągnięte na całość międzynarodowego przemysłu wełnianego. Przy realizacji tego rodzaju propozycji poważną rolę musiałby odegrać przymus planowości oraz wzorowa organizacja przemysłu wełnianego, oparta na zasadach szczególnej koordynacji związków i zrzeszeń tego przemysłu w poszczególnych państwach.

Ostatnim, wreszcie, z szeregu doniosłych problemów, omawianych w czasie obrad amsterdamskich, były zagadnienia kredytu. Chodzi bowiem o ograniczenie kredytów w międzynarodowym przemyśle i handlu wełnianym, aby uchronić go przed stratami, wynikającymi z załamania się firm odbiorczych. Ograniczenia kredytów objąć mają tkaniny wełniane i przędzę, a prace badawcze w tej dziedzinie posunęły się ostatnio bardzo poważnie naprzód. Ograniczanie kredytów, związane z gospodarką dewizową, natrafia w obecnym momencie na duże trudności, i akcja ta może być prowadzona jedynie w ramach defensywnych. Drugim czynnikiem, utrudniającym możliwość ograniczania kredytów, jest brak jednolitego wzoru kontraktów sprzedających w międzynarodowym handlu hurtowym przędzą wełnianą. W sprawie tej opracowana została ankieta, która ma na celu przeprowadzenie stopniowego ujednolinitania schematów kontraktów w poszczególnych krajach.

Pod koniec obrad wybrano nowe prezydium Międzynarodowej Federacji Wełnianej, której prezydentem wybrany został ponownie P. Maurice Dubrulle. Następny kongres Federacji odbędzie się w Budapeszcie w połowie 1933 r.

M. K.

FRANCJA

DZIAŁALNOŚĆ FRANCUSKIEGO URZĘDU KOMPENSACYJNEGO. — Kiedy w jesieni r. ub. przesilenie, wystę-

pujące w niezwykle ostrej formie na rynkach państw Środkowej i Wschodniej Europy, spowodowało cały szereg tych krajów do wydania zarządzeń, bądź o charakterze moratorium dłużniczych, bądź ograniczających wolny handel kapitałami i reglamentujących przydział dewiz na spłacanie eksportu, a wierzytelności francuskich eksporterów zostały nagłe zamrożone, wówczas czynniki oficjalne i gospodarcze rozpoczęły obrady nad znalezieniem wyjścia z tej sytuacji. Po szeregu konferencji, w ciągu których cały problem został zbadany, ukazało się rozporządzenie międzyministerjalne z dn. 15/II r. b. o utworzeniu „Urzędu dla Uzyskania Wierzytelności Francuskich Zagranicą”.

Ze względu na konieczność wykazania przez nową organizację wielkiej sprawności i elastyczności, organizacja samego urzędu została powierzona paryskiej Izbie Handlowej. Zaraz na początku urząd znalazł się wobec trudnych zadań, gdyż eksporterzy francuscy posiadali zamrożone zagranicą należności, sięgające setek milionów fr. W tym celu zawarty został z poszczególnymi państwami szereg konwencji kompensacyjnych, których wykonanie powierzono urzędowi. I tak wymienić należy konwencję kompensacyjną z Węgrami, z dn. 4/III r. b., z Łotwą z dn. 8/III, z Estonią z dn. 26/III, z Austrią z dn. 16/IV, z Grecją z dn. 9/VII, z Jugosławią z dn. 9/VIII. Pewne porozumienia zawarto ponadto z Brazylią, Chile i Kolumbią, co do kompensacji wzajemnych wierzytelności. Ponadto urząd sam zawarł konwencję kompensacyjną z Bankiem Bułgarii z dn. 16/VII r. b. W toku również znajdują się dalsze rokowania w sprawie zawarcia umów kompensacyjnych z Niemcami, Rumunją i Argentyną.

Bezpośrednia działalność urzędu kompensacyjnego, która dała dobre rezultaty, gdyż w krótkim czasie na 300 miljn. fr. wierzytelności eksportowych, zgłoszonych do ściągania, Urząd rozdzielił już 30 miljn. fr. — polega na następujących operacjach. Eksporterzy wskazują urzędowi kompensacyjnemu w Paryżu wysokość swych wierzytelności, a równocześnie zwracają się do swych dłużników o wpłacanie należności do Kas Banku Emisyjnego ich kraju. Urząd kompensacyjny zostaje zawiadomiony o dokonanej wpłacie i z kolei informuje o tem zainteresowanych. Z drugiej strony importerzy francuscy zobowiązani są płacić sumy, należne od nich dostawcom zagranicznym, do Banku Francji, odgrywającego rolę kasjera urzędu. Przy pomocy tych ostatnich płatności, urząd kompensacyjny może kompensować wierzytelności eksporterów.

W praktyce jednak sytuacja skomplikowała się nieco. Podczas bowiem, gdy wierzytelności francuskie były natychmiast płatne, tak iż znaczne sumy zostały wpłacone przez zagranicznych dłużników do kas banków emisyjnych, to równocześnie okazało się, iż importerzy francuscy, nabywając towary na kredyt 3- albo 4-miesięczny, przed ostatecznymi terminami nie wnieśli żadnych wpłat do Banku Francji. I wówczas dla przyspieszenia spłat wierzytelności eksporterów francuskich wystąpiła konieczność mobilizacji tych wierzytelności.

Mobilizacja wierzytelności eksporterów francuskich została przeprowadzona dzięki współdziałaniu czynników oficjalnych i Banku Francji. Bank Francji zasadniczo zgodził się na redyskonto i prolongatę

walorów handlowych, mających na celu mobilizację kredytów kompensacyjnych. Również i wielkie banki francuskie wyraziły swoją zgodę na udział w operacjach mobilizacyjnych. Operacja polegać będzie na tem, iż klient, przedstawiający w banku zaświadczenie kredytowe, uzyskane z urzędu kompensacyjnego, wystawiać będzie weksel akceptowy, który, zaopatrzone w odpowiednie podpisy, zostanie zdykontowany przez bank. Szereg drobniejszych zarządzeń zabezpiecza zarówno bank, jak i klientów przez pewnymi ryzykami, jakie operacje te mogą za sobą pociągnąć.

Jak przedstawiają się konkretne rezultaty pracy urzędu kompensacyjnego? Co dotyczy Węgier, to w dn. 30/IX importerzy francuscy wpłacili do kas Banku Francji 12 miljn. fr., równocześnie importerzy węgierscy wpłacili do Banku Węgier 47,5 miljn. fr., z czego 9,8 miljn. fr. zostało już efektywnie wypłaconych eksporterom francuskim. W stosunku do Grecji 1950 tys. fr. wpłacono do Banku Francji, z czego 475 tys. fr. wpłacono eksporterom francuskim. W stosunku do Estonii do Banku Francji wpłacono 5 miljn. fr., która to suma w całości została wpłacona eksporterom francuskim. W stosunku do Austrii 7,5 miljn. fr. wpłynęło do Banku Francji, podczas gdy do Banku Austrii 33,5 miljn. fr., z czego 5,3 miljn. fr. już wpłacono eksporterom francuskim. Importerzy francuscy towarów łotewskich wpłacili 6,6 miljn. fr., a importerzy łotewscy 12,2 miljn. fr., z czego 5,3 miljn. fr. wpłacono eksporterom francuskim. Rząd kolumbijski wpłacił ponadto 2150 tys. fr., które zostały w całości wpłacone eksporterom francuskim. Niezależnie od powyższego w obecnym momencie rozpoczęła się mobilizacja wierzytelności francuskich, która umożliwi wypłacenie eksporterom 72 miljn. fr.

Wysoce znamienne jest, iż obroty handlowe z powyższymi państwami mimo niewątpliwych trudności, jakie pociągają za sobą reglamentacja dewizowa, nie uległy większemu spadkowi. Naogół przypisują to właśnie działalności urzędu kompensacyjnego.

Zestawienie obrotów handlowych Francji z powyższymi państwami w ciągu 8 pierwszych miesięcy r. b. przedstawia się w sposób następujący (w tys. fr.):

	Import do Francji	Eksport z Francji
Węgry	59 455	19 758
Austria	74 615	53 559
Łotwa	19 571	8 232
Estonia	9 693	3 193
Grecja	44 064	59 014
Bułgaria	30 403	29 270

Jak z powyższego zestawienia wynika, działalność francuskiego urzędu kompensacyjnego, której dotychczasowy bilans niewątpliwie okazał się dodatnim, miała w wysokim stopniu ułatwione zadanie, wobec faktu, iż bilans handlowy Francji z poszczególnymi wyżej wymienionymi krajami (z wyjątkiem Grecji) kształtuje się ujemnie i że wskutek tego ściąganie wierzytelności francuskich, znacznie mniejszych od wierzytelności poszczególnych państw, objętych kompensacją, nie może w ostatecznym rozrachunku natrafić na poważniejsze trudności.

Dr. B. Rm.

ANGLJA

PROJEKT REORGANIZACJI RYNKU BEKONOWEGO.—Powołana przez Rząd brytyjski komisja dla reorganizacji handlu bekonowego ukończyła swe prace i wydała sprawozdanie, zawierające bardzo interesujący materiał co do dalszych planów angielskich w dziedzinie handlu wewnętrznego i importu bekonów i szyniek, co jest również ważne dla Polski, zainteresowanej bardzo poważnie w tej dziedzinie handlu.

Projekty, przedłożone przez komisję, pracującą pod przewodnictwem G. R. Lane-Fox'a, obejmują hodowlę trzody bekonowej w Anglii i Północnej Irlandii, przemysł bekonowy oraz obrót bekonami pochodzenia krajowego, jak również reglamentację bekonu przywzowego. Komisja projektuje wprowadzenie ogólnej reglamentacji obrotem bekonów w Anglii, i pod tym kątem widzenia należy dopiero rozpatrywać ważną sprawę importu bekonów obcego pochodzenia.

Zasadniczo rozróżnia komisja w Anglii rynek bekonowy i rynek świeżego mięsa wieprzowego, wprowadzając rozdział między te dwa rynki. Podczas gdy rynek bekonowy podlegałby ścisłej reglamentacji, to rynek świeżego mięsa miałby pozostać swobodny.

Głównym problemem jest, zdaniem komisji, powstrzymanie fluktuacji cen żywności, a przez to i bekonu, fluktuacji, wynikających z nadmiernej lub za małej podaży, a mających swe źródło w relacji cen na trzodę i paszę. Jednakże komisja nie proponuje utrzymania pewnej sztywnej ceny na trzodę, lecz cenę, bazowaną na istniejących w pewnych okresach czasu cenach pasz. Formuła, którą stosować się miało przy ustalaniu cen na trzodę, przewiduje kategorie cen sztywnych i ruchomych; brzmi ona: minimalna cena na świnie bekonową, odpowiadająca pewnemu standardowi, wynosić winna na farmie sh 35 za sztukę plus 10/3 d za kamień (score—20 lb czyli ok. 9 kg) bitej wagi za każdy szyling na cwt przeciętnych cen paszy, przyjmując pod uwagę ceny paszy za 4 miesiące przed dostawą. Ponieważ komisja przyjmuje, że na wyżywienie jednej 7-score'owej świni potrzeba 6 cwt paszy, to kalkulacja przedstawia się w sposób następujący: $7 \text{ score} \times 10/3 \text{ d} = 72/1 \text{ d}$, przy cenie sh 7/6 za cwt paszy daje sh 45 plus niezmienna cena sh 35, czyli razem sh 80. Przy tej kalkulacji świnię, cięższą niż 7 score, będą kosztowały na 1 score bitej wagi coraz mniej. Np. przy 7-score'owej świni 1 score wypada sh 11/5, podczas gdy przy 8-score'owej świni 1 score wypadnie już tylko sh 10/10. W ten sposób cena zapobiegać będzie przetłuszczaniu świń i zapewniać dla przemysłu bekonowego odpowiedni ich gatunek.

Dla utrzymania odpowiedniego poziomu cen wprowadzona zostanie rejestracja hodowców, z którymi zawierać się będzie odpowiednio skalkulowane kontrakty na dostawę trzody dla zarejestrowanych również przetwórci bekonowych. Przewidziana jest cała dosyć skomplikowana organizacja, która zajmować się ma przeprowadzeniem w życie powyższych transakcji. A więc Quota Advisory Committee (Komitet Kontyngentowy) ustalać będzie kontyngenty dostaw wewnętrznych i zagranicznych. Pig Industry Development Board (Urząd dla Rozwoju Przemysłu Mięsnego) administrować bę-

dzie ustalonymi kwotami oraz stanowić ciało, rozstrzygające spory między Pig Marketing Board (Urząd Handlu Trzodą) oraz Bacon Marketing Board (Urząd Handlu Bekonami), przyczem Pig Marketing Board ma być reprezentacją hodowców, podczas gdy Bacon Marketing Board będzie reprezentacją przetwórców bekonowych. Dla spraw importowych proponowany jest poza tem Bacon Imports Advisory Committee (Komitet Doradczy dla Importu Bekonów), który składać się ma z przedstawicieli importerów bekonów i kupujących je. Wszystkie te organizacje otrzymałyby specjalne statuty, wydane przez Rząd.

Dopiero po zorganizowaniu tego całego aparatu, posiadającego ponadto liczne lokalne przedstawicielstwa, i po ustaleniu wzgl. zakontraktowaniu dostaw krajowych świń ustalić się ma kontyngent importowy dla bekonów i szyniek, wynikający z różnicy między ilością przeciętnej konsumpcji za ostatnie 6 lat (1925÷30) a możliwościami dostaw krajowych. Konsumpcję przeciętną przyjęła komisja na 10 670 000 cwtś rocznie, licząc w tem dostawy krajowe i zagraniczne. Udział dostaw krajowych może być znany dopiero po zamknięciu pierwszego okresu zawartych kontraktów z hodowcami, reszta zaś zostanie rozdzielona między kraje zagraniczne, przyczem w pierwszym rzędzie będą wzięte pod uwagę dostawy dominjalne, które jednak będą podlegały takim samym podwyższeniom wzgl. redukcjom, jak i dostawy zagraniczne w zależności od dostaw wewnętrznych.

Przy stosowaniu kontyngentów zagranicznych rozpatrzyła komisja 2 główne zasady podziału ich, przyczem wypowiedziała się raczej za zasadą udzielania kontyngentów krajowych, odrzucając zasadę kontyngentów globalnych. Kontyngenty narodowe mają być dawane zasadniczo na okres roczny, jednakże poszczególne kraje muszą zobowiązać się do regularnych dostaw w okresach 2-tygodniowych z możliwością odchylenia poniżej lub powyżej wyznaczonej kwoty 2-tygodniowej o 5%. W razie stwierdzenia, że w ciągu pewnego okresu czasu (w ciągu 3 po sobie następujących okresach dwutygodniowych lub w 6 lub więcej okresach dwutygodniowych w ciągu każdego 6 miesięcy) kontyngenty zostają niewykorzystane, Quota Advisory Committee będzie mógł zmienić przydział kontyngentu dla danego kraju, przydzielając niewykorzystany kontyngent innym krajom. Kontyngenty dominjalne mogą być jednakże powiększane tylko z kontyngentów dla innych krajów, nigdy zaś na niekorzyść kontyngentu wewnętrznego. Przy zastosowaniu ogólnego kontyngentu konsumpcyjnego 10 670 000 cwtś rocznie, zmniejszenie importu wyniosłoby zapewne około 20%. Jednakże komisja liczy się z tem, że w przydziale kontyngentów narodowych należy uwzględnić te kraje, które w ostatnich czasach znacznym wysiłkiem rozbudowały swe przemysły bekonowe.

Przedkładając Rządowi brytyjskiemu tak złożony projekt o urządzeniu rynku bekonowego, komisja liczyła się z znacznymi trudnościami w jego przeprowadzeniu, to też obliczony jest on na szereg lat. Jeden z członków komisji złożył votum separaturno odnośnie pozostawienia swobody dla rynku mięsnego, uważając, że stwarza się w ten sposób w pewnych okresach poważnego konkurenta dla przemysłu bekonowego, który może bardzo skomplikować

przeprowadzenie w praktyce projektowanych przez komisję pomysłów organizacyjnych w bekoniarstwie.

Gdyby Rząd brytyjski zdecydował się na wprowadzenie w życie projektu komisji Lane-Fox'a, to byłbyśm świadkami bardzo interesującego eksperymentu w dziedzinie hodowli i handlu trzodą chlewną. Bezwzględnie, że pod wpływem zahamowania wahań cen na rynku angielskim, o ile naturalnie udałooby się osiągnąć tę równowagę, również i kraje, eksportujące bekonu i uzależnione od rynku angielskiego, musiałyby pójść po linii reorganizacji swego rynku hodowlanego i bekonowego, znajdując się jednakże o tyle w niewygodnej sytuacji, że podczas gdy Anglja będzie dążyć do wzmagania swej produkcji bekonowej, to kraje te ponosić będą cały ciężar fluktuacji na rynku angielskim.

M. P.

SZWAJCARJA

ZABLOKOWANIE PRYWATNYCH KWOT AUSTRIACKICH W PAŃSTWOWEJ KASIE OSZCZĘDNOŚCI.

—W prasie, również polskiej, ukazała się ostatnio wiadomość, dość żywo komentowana, o skonfiskowaniu na rzecz Banku Narodowego sum, należących do obywateli austriackich, a złożonych na rachunkach czekowych szwajcarskiej Państwowej Kasy Oszczędności. Informacja ta była nieścisła. W rzeczywistości ostatnie zarządzenie Szwajcarskiego Banku Narodowego, które stosuje się tylko do obywateli austriackich, nie może być nazwane konfiskatą kapitałów, jak to podały dzienniki wiedeńskie, gdyż chodzi tu raczej o skontrolowanie, czy eksporterzy austriaccy stosują się do postanowienia z dn. 14/I 1932 r., według którego wszystkie należności za dokonane w Szwajcarii transakcje eksportowe mają być wpłacane na rachunek clearingowy do Banku Narodowego Szwajcarskiego w Zurychu. Otóż, w ostatnich czasach szereg domów handlowych austriackich zaczął omijać to postanowienie, polecając wpłacać swoim wierzycielom szwajcarskim należne pieniądze z tytułu dokonanych transakcji nie do Banku Narodowego na konto clearingowe, ale na swe prywatne konta czekowe, ad hoc pootwierane w szwajcarskiej Państw. Kasie Oszczędn.

Szwajcarski Bank Narodowy, dowiedziawszy się o tem, zablokował wyżej wspomniane konta do czasu przeprowadzenia kontroli, która ma wykazać, czy sumy na kontach powstały wskutek operacji handlowych, wchodzących w zakres clearingu, czy też na zasadzie transakcji wewnętrznych, zawieranych przez obywateli austriackich, stale zamieszkających w Szwajcarii.

Po dokonaniu rewizji, konta t. zw. clearingowe, przelane będą na austriacki rachunek clearingowy Banku Narodowego, z poleceniem wypłaty równowartości w szylingach, po kursie oficjalnym zainteresowanym eksporterom austriackim.

Pomijając stronę prawną tego zarządzenia, zaznaczyć należy, że ostatnie posunięcie Banku Narodowego odstraszy może w pewnym stopniu drobny kapitał zagraniczny od lokat swych oszczędności w Szwajcarii, a tem samem powiększyć odpływ, sygnalizowany od paru miesięcy, kapitałów zagranicznych z banków szwajcarskich.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE

— W I półroczu r. b. wartość pie-
niężna światowych obrotów towaro-
wych okazała się o 34% mniejszą niż
w I półroczu r. ub., a waga o 15% mniej-
szą. W 16 krajach nastąpiło zdewaluowa-
nie pieniądza, zasadnicze lub po
przejściowej stabilizacji. W 15 krajach za-
ostrzono lub wprowadzono reglamentację
dewizową. W 9 krajach wprowadzono no-
we zakazy przywozu, w 7 — monopole
przywozu. Kontyngentowanie przywozu,
t. j. system pozwoleń, rozszerzono
lub wprowadzono w 21 krajach. 10 kra-
jów uzależnia import danego towaru od
jednoczesnego użycia towaru krajowego.
Nowe cła lub podwyżki celne weszły
w życie w 53 krajach, poza tem w 7 kra-
jach wprowadzono opłaty importowe lub
podatek obrotowy od importu.

— Holenderska Izba Handlowa w Bel-
gii rozpisała ankietę w sprawie celowości
zawarcia unii celnej między Bel-
gią i Luksemburgiem a Holan-
dją. Na około 1000 odpowiedzi 87% wy-
powiada się za zawarciem tej unii cel-
nej.

— Rząd fiński rozpoczął per-
traktacje w sprawie przystąpienia do
grupy państw, należących do
konferencji w Oslo. Finlandja
zgadza się na uzależnienie zmian w swych
stawkach celnych od negocjacji z innemi
uczestnikami grupy w Oslo, jak tego wy-
maga jej statut.

— W U. S. A. pod patronatem Ameri-
can Manufacturers Export Association to-
czą się przygotowania do zorganizowania
na większą skalę handlu wymien-
nego z Sowietami. Z Sowietów
mają być importowane: kawior, skóry,
niektóre gatunki drzewa (drzewo zapalko-
we) etc.

— „Reichsverband der Deutschen In-
dustrie” wypowiedział się b. stanowczo
przeciw niemieckiej reglamenta-
cji przywozu, widząc w niej
przyczynę doniosłych szkód dla eks-
portu.

— W Finlandji opracowywana jest
ustawa, umożliwiająca ograniczanie
przywozu z państw, z którymi Fin-
landja posiada bierny bilans handlowy;
chodzi tu w pierwszym rzędzie o repres-
salja wobec kontyngentów niemieckich.

— W Rzymie podpisano umowę cle-
aringową włosko-jugosłowiań-
ską, kończącą ostry zatarg gospodarczy.
Umowa z natury swej okaże się korzyst-
ną dla Włoch.

— W Wiedniu rozpoczynają się roko-
wania czeskosłowacko-austriackie
w sprawach dewizowych.

— W Anglii wprowadzono nowe
cła na wagony towarowe i ich części
(33 1/3% a. v.), gumowe pantofle (20% a.
v. plus 2 d. od pary) i gumowe obuwie
(20% a. v. plus 3 d.); jednocześnie zwol-
niono od cła dodatkowego trzecinę lu-
pana.

— Jugosłowiańskie Min. Finan-
sów wydało rozporządzenie o obowią-
zkowym mieszanym spirytusie
z benzyną w stosunku 200 gr
spirytusu na 800 gr benzyny. Czystą
benzynę wolno używać tylko do napędu
aeroplanów.

Z RYNKÓW ZAGRANICZNYCH ARTYKUŁY SPOŻYWCZE I KOLONJALNE

**ZE ŚWIATOWYCH RYNKÓW ZBO-
ŻOWYCH.**—Ceny w okresie od 16 do 31
października r. b. kształtowały się nastę-
pująco (w \$ za 100 kg):

	16-22/X	23-31/X	Wzrost (+) Spadek (-)
Pszemica:			
Berlin . . .	4'72	4'59	— 2'8
Praga . . .	4'48	4'42	— 1'3
Chicago . .	1'80	1'71	— 5'0
Buenos Aires	2'77½	2'71	— 2'3
Liverpool .	2'21	2'25	+ 1'8
Wiedeń . .	4'99½	5'00½	+ 0'2
Hamburg . .	2'16	2'11	— 2'3

Żyto:			
Berlin . . .	3'71	3'66	— 1'3
Praga . . .	3'17½	3'17½	—
Chicago . .	1'26	1'11	— 11'9
Wiedeń . .	3'38	3'38	—
Hamburg . .	1'61	1'55	— 3'7

Owies:			
Berlin . . .	3'24½	3'18	— 1'9
Praga . . .	2'36	2'33	— 1'3
Chicago . .	1'10	1'08	— 1'8
Buenos Aires	2'19	2'14	— 2'3
Liverpool .	2'20½	2'21½	+ 0'5
Wiedeń . .	2'73	2'68½	— 1'6
Hamburg . .	1'65	1'62	— 1'8

Jęczmień browarowy:			
Berlin . . .	4'27½	4'18	— 2'2
Praga . . .	2'61½	2'59	— 1'0
Chicago . .	1'31	1'39	+ 6'1
Wiedeń . .	3'65	3'68½	+ 1'0
Hamburg . .	1'55	1'50½	— 3'1

Jęczmień zwykły:			
Berlin . . .	4'05	3'96	— 2'2

METALE

ŻELAZO.— Pewne zachwianie się ogół-
no-swiatowej koniunktury, jakie w okre-
sie sprawozdawczym od 1 do 14 pa-
ździernika uwidatniło się na rynku
walorów pieniężnych i niektórych surow-
ców, m. in. i metali, na rynku żelaznym
nie uwidatniło się jeszcze zupełnie. Prze-
ciwnie nawet, widoczne było zaintereso-
wanie się tym rynkiem, i napływ zapytań
nie był mniejszy niż w okresie poprzed-
nim. Coprawda ilość poważniejszych za-
mówień pozostaje ciągle nie wystarczającą
dla zatrudnienia kontynentalnego hutnic-
twa, tem nie mniej nawet ten nieznaczny
ruch, jaki już obecnie istnieje, pozwala
na ustabilizowanie się cen i nawet na
lekkie ich podnoszenie się. W okre-
sie sprawozdawczym jest znów do zano-
towania lekka wyżka ceny, do £ 2.9.6
za tonnę żelaza sztabowego, jaka dała się
osiągnąć dzięki mocnemu stanowisku hut
belgijskich, francuskich i niemieckich.

W poszczególnych krajach stan rynku
żelaznego przedstawiał się w następujący
sposób:

W Niemczech żadnych poważniej-
szych zmian nie było. Zapotrzebowanie
rynku eksportowego było spokojne przy
utrzymanych cenach. Na rynku wewnętr-
znym utrzymuje się mniej więcej stan
dotychczasowy. Ożywienia wielkiego
niema, ale jeżeli wziąć pod uwagę zbli-
żający się martwy sezon zimowy, to na-
leży uznać stan obecny za niezły.

W dziale surowki zbyt jest umiarkowany.
W dziale wytworów walcowanych za-
potrzebowanie pozostawało na poprzed-
nim poziomie; na większe ożywienie na-
razie widoków niema. Największy popyt
był na żelazo sztabowe. Dzięki temu huty
nie tylko że utrzymały odnośne warsztaty
w ruchu, lecz mogły nawet uruchomić
część zatrzymanych. Najgorszy stan był
w żelazie budowlanym ze względu na
skończone już obstalunki sezonowe. Na
blachę zapotrzebowanie się zwiększyło,
szczególnie w dziale blachy grubej
i średniej, które dotąd były bardzo upo-
śledzone. Ceny utrzymały się na dotych-
czasowej wysokości.

Zapasy żelaza na rynku wewnętrznym
(u producentów, konsumentów i w handlu)
obliczane były w końcu września w na-
stępujących ilościach (w tys. tonn): su-
rowka wszelkiego rodzaju 420, półprodukt
walcowany 190, wytwory walcowane go-
towe 140 i rury 27. Stanowią one ok.
50% zapasów z września 1931 r.

Na rynku francuskim widoczne
jest pewne ożywienie w całym przemyśle,
jak i w hutnictwie. Ożywienie to jest
jednak tylko ilościowe, gdyż finansowo
huty stoją coraz gorzej, będąc zmuszone
do sprzedawania swoich wytworów po
cenach bardzo niskich, nieraz nawet po-
niżej kosztu własnego. To też kwestja
podniesienia dochodowości hut francus-
kich jest na porządku dziennym; ponie-
waż obniżenie kosztów własnych jest już
dziś prawie niemożliwe, pozostaje więc
jedynie podniesienie ceny wytworów.

W dziale surowki zaznaczyło się na
rynku wewnętrznym wyraźne ożywienie.
Wobec zatrzymania pracy szeregu wiel-
kich pieców, na rynku daje się odczu-
wać brak niektórych gatunków surowki.
W dziale wytworów walcowanych ruch
był niezły; najlepiej zatrudnione były
walcownie średnich profili, gorzej — wal-
cownie profili ciężkich, najłabszy zbyt —
na żelazo budowlane wobec kończącego
się sezonu budowlanego. Ceny utrzymy-
wane były przez biuro sprzedaży na wy-
sokości 530 fr. za tonnę żelaza sztabowe-
go loco Thionville.

Na rynku belgijskim panował na-
strój dobry. Przeciętą ceną została pod-
niesiona do £ 2.9.0 ÷ 2.9.6; w poszcze-
gólnych wypadkach udało się nawet
osiągnąć cenę £ 2.10.0, tendencja więc
była wyraźnie zwyżkowa. Największym
popytem cieszyły się: żelazo sztabowe,
blacha gruba, kątowniki o średnich wy-
miarach i żelazo betonowe.

W dziale surowki położenie jest naj-
gorsze, gdyż zamówienia są bardzo nie-
znaczne i nie mogą wpłynąć na polepsze-
nie ogólnego stanu. Notowano surowkę
Nr. 3 290 fr. Na wytwory walcowane za-
potrzebowanie było dosyć znaczne, a je-
szcze liczniejsze były zapytania ze wszyst-
kich prawie stron świata. Notowano:
półwytwór £ zł. 1.19.0 do 2.1.0; żelazo
sztabowe £ zł. 2.8.6 ÷ 2.9.6, bednarka
£ 3.2.6 walcowana na gorąco i 950 fr. belg.
walcowana na zimno. W dziale blach
ożywienie było duże, i cena zasadnicza
na blachę podniosła się do £ 3.3.6 ÷ 4.15.0.

W Anglii położenie pozostawało bez
zmiany; wytwórcy uważają się ciągle na
brak zamówień, co bardzo niekorzystnie
wpływa na kształtowanie się ich kosztów
własnych. Tem nie mniej nadchodzące
pomyślniejsze wiadomości z dominjów
i innych rynków zbytu dla Anglii dają
nadzieję na bliskie zwiększenie zamówień
z tej strony. Zaznaczyć należy zamówie-

nia ze strony Sowietów na prasy, walcownie i materiał kolejowy na sumę £ 272 tys.

Jak się już okazuje obecnie, wprowadzenie 33 $\frac{1}{3}$ % cła ad valorem nie odegrało swojej roli, gdyż nie wpłynęło ani na zmniejszenie kurczenia się zatrudnienia hut, ani nie zatamowało w dostatecznym stopniu importu.

W okresie sprawozdawczym panował na rynku nastrój wyczekujący w związku z oczekiwanem podniesieniem cel. Obroty we wszystkich działach były nieznaczne. Handel półwyrobami i wytworami gotowymi również był słaby. Ceny pozostawały bez zmiany.

Ceny wywozowe żelaza większych wytwórców europejskich: Anglii, Belgii wraz z Luksemburgiem i Francji — w £ zł. f.o.b. port — notowane były w dn. 13 października 1932 r., jak następuje:

	Wielka Brytania	Belgia i Luksemburg	Francja
za 1 016 kg			
za 1 000 kg			

Surówka:			
odlewn. Nr. III (2'5-30% Si)	—	1.16.6	1.16.6
tomasowska	—	1.15.6	—
hematytowa	—	—	—
ferromangan	—	—	—
Półwytwór:			
kęsy	—	2. 0.0	1.19.6
platyny	—	2. 1.0	2. 0.6
Wytwory gotowe:			
żelazo sztabowe	—	2. 9.6	2. 9.0
belki	—	2. 4.0	2. 3.6
katowniki	—	2. 8.0	2. 8.0
blacha okrętowa, rezerwarowa i t.p.	—	—	—
szyny stalowe	—	5.12.6	5.12.6
bednarka	—	3. 2.6	3. 2.6
drut-walcówka	—	4.10.0	4.10.0
blacha tomasowska	—	3. 4.6	3. 5.0
blacha czarna (24 gage)	—	—	—
drut ocynk.	—	6. 5.6	6. 5.6
gwoździe druc.	—	5.10.0	5.10.0

METALE NIEŻELAZNE. — W okresie sprawozdawczym, od 1 do 14 października, tendencja na giełdzie metali była ciągle spadkowa, tak że do końca okresu została utracona cała prawie nadwyżka ceny, uzyskana w okresie między 14 i 22 września. Położenie statystyczne od dłuższego już czasu wykazuje niewielką, lecz dosyć stałą poprawę, to też pogorszenie nastrojów na giełdzie przypisać prawdopodobnie należy międzynarodowym powikłaniom politycznym oraz niepewności, jaka panuje na gruncie amerykańskim przed wyborami Prezydenta. Ze strony spożywców widoczna była bardzo daleko posunięta powściągliwość w zakupach. Na rynku amerykańskim położenie jest jeszcze gorsze ze względu na silnie zmniejszoną konsumpcję w ostatnich czasach, i ceny, ustalone przez kartele, są ciągle zbijane przez podaż poza-kartelową.

Położenie na rynkach poszczególnych metali przedstawiało się, jak następuje.

Na rynku miedzi sytuacja przedstawiała się dosyć niekorzystnie, gdyż silne zmniejszenie zapotrzebowania spowodowało znaczną nadwyżkę zaofiarowania, co pociągnęło znów za sobą duży spadek ceny. Naogół, na rynku panuje silna dezorientacja, gdyż istniejący niby kartel amerykańskich wytwórców nie jest dosyć jednolity, ażeby przeszkodzić poszczególnym towarzystwom występowania na własną rękę.

Na przewidywanej konferencji poza-amerykańskich wytwórców miedzi, która ma się odbyć w Londynie, będzie poruszona kwestja ogólnego porozumienia producentów miedzi i wspólnej taktyki. Poważną kwestją w dziedzinie miedzi jest dalsze ograniczenie wytwórczości, co do którego umowa upływa z końcem r. b. Będzie to sprawa trudna do rozwiązania, gdyż towarzystwa, produkujące tanio, a między niemi na pierwszym miejscu Katanga, już dziś zapowiadają, że chcą zwiększyć swoją produkcję i robią odpowiednie przygotowania. Zwołanie powyższej konferencji uzależnione jest od daty ostatecznego załatwienia sprawy wprowadzenia w Anglii cła na miedź w wysokości, zaprojektowanej na konferencji w Ottawie — 2 d za lb.

Rynek cyny trzymał się nieco mocniej od rynku miedzi, jednakże widocznie znajdował się pod jego wpływem. Dzięki zwiększeniu zatrudnienia w fabrykach białej blachy w różnych krajach, zapotrzebowanie na cynę utrzymywało się względnie niezłe, choć i tu pewien spadek dał się zauważyć. Położenie statystyczne cyny, dzięki wprowadzeniu bardzo ostrych ograniczeń produkcji, wykazuje polepszenie. We wrześniu zapasy obniżyły się o 382 t do 56 349 t. Ogólny nastrój na rynku był niezły.

Rynek cynkowy znajdował się również pod wpływem rynku miedzi, i tu również dało się zauważyć osłabienie, choć w mniejszym stopniu niż przy innych metalach. Ogólny stan rynku uważany jest za dobry dzięki planowej gospodarce syndykatu, to też na posiedzeniu uczestników kartelu, jakie odbyło się dn. 21/X w Paryżu, kwestja dalszego utrzymania syndykatu nie natrafiła na żaden sprzeciw, wobec czego został on przedłużony do dn. 31/XII 1933 r. Sprawa zmiany ograniczenia produkcji nie została narazie zadecydowana; prawdopodobnie będzie o niej mowa na konferencji, projektowanej około połowy listopada. Zapasy cynku, należące do syndykatu, łącznie z pozasyndykatowymi, zmniejszyły się we wrześniu o dalsze 5 893 t do 154 614 t, co wobec 189 306 t w końcu grudnia daje zmniejszenie o 18'3% w ciągu 9 miesięcy. Zapasy amerykańskie, które nie są ujęte przez powyższe liczby, zmniejszyły się z 129 842 t w końcu grudnia r. ub. do 123 056 t, t. j. o 5%.

Rynek ołowiu wykazał również osłabienie, podobnie jak i innych metali. Tendencja zniżkowa była dosyć silna przy słabym zapotrzebowaniu. Sygnalizowana obniżka amerykańskich zapasów odnosiła się jedynie do ołowiu rafinowanego, ogólne jednak zapasy zwiększyły się

o 3 tys. t, z czego można wnioskować, że w najbliższym miesiącu również i zapasy rafinowanego ołowiu powiększą się.

Ruch cen poszczególnych metali w okresie sprawozdawczym przedstawiał się następująco (pierwsza liczba oznacza transakcje kasowe, druga — terminowe): miedź standard straciła przy obu rodzajach transakcyj po £ 2 $\frac{1}{2}$, miedź elektrolityczna również spadła w cenie o £ 2 $\frac{1}{2}$, rafinowana zaś o £ 2 $\frac{1}{2}$. Cyna dała stratę £ 2, wzgl. 2 $\frac{3}{8}$. Ołów stracił £ 1 $\frac{1}{2}$, wzgl. 1 $\frac{1}{16}$. Cynk również wykazał spadek ceny o £ 1 $\frac{1}{8}$, wzgl. $\frac{3}{8}$. Glin zyskał w cenie £ 5, natomiast nikiel pozostawał bez zmiany. Blacha biała straciła sh $\frac{1}{8}$ na skrzynce. Platyna straciła £ $\frac{1}{4}$ na uncji. Srebro przy niewielkich wahaniach ostateczne saldo zamknęło na zero. Złoto zyskało 4 d na uncji.

W poniższym zestawieniu podane są ceny wymienionych metali w £ za 1.016 kg z wyjątkiem: blachy białej, która notowana jest w sh za skrzynkę o 112 arkuszach o wym. 20" X 14" X 0.24 mm, platyny — w £ za uncję, złota — w sh za uncję i srebra — w d za uncję:

Metal	okres ultmo	maksy-mum	mini-mum	ulti-mo
Miedź:				
standard:				
kasa	34- $\frac{1}{16}$	33 $\frac{3}{4}$	31 $\frac{1}{2}$	31 $\frac{7}{16}$
term.	34 $\frac{1}{8}$ - $\frac{3}{16}$	34	31 $\frac{5}{8}$	31 $\frac{5}{8}$ - $\frac{11}{16}$
elektrol.	38 $\frac{1}{2}$ -39	39	34	36- $\frac{1}{2}$
rafinow.	36-37 $\frac{1}{4}$	37 $\frac{1}{4}$	33 $\frac{3}{4}$	33 $\frac{3}{4}$ -35
Cyna:				
kasa	151 $\frac{3}{4}$ -152	151 $\frac{5}{8}$	148	149 $\frac{1}{8}$ -150
term.	153 $\frac{3}{4}$ - $\frac{3}{8}$	152 $\frac{3}{4}$	149 $\frac{3}{8}$	150 $\frac{7}{8}$ -151
Ołów:				
kasa	12 $\frac{15}{16}$	12 $\frac{11}{16}$	11 $\frac{11}{16}$	11 $\frac{11}{16}$
term.	13	12 $\frac{7}{8}$	11 $\frac{13}{16}$	11 $\frac{13}{16}$
Cynk:				
kasa	15 $\frac{1}{2}$	15 $\frac{1}{4}$	14 $\frac{3}{8}$	14 $\frac{3}{8}$
term.	15 $\frac{7}{16}$	15 $\frac{7}{16}$	14 $\frac{11}{16}$	14 $\frac{11}{16}$
Glin:				
dla kraju	95	100	95	100
"zagr.	—	—	—	—
Nikiel:				
dla kraju	240—245	245	240	240—245
"zagr.	\$ 37-38	\$ 38	\$ 37	\$ 37—38
Blacha biała	16- $\frac{1}{4}$	16 $\frac{1}{4}$	15 $\frac{3}{4}$	15 $\frac{3}{4}$ -16 $\frac{1}{4}$
Platyna "Spong"	9 $\frac{3}{8}$ - $\frac{5}{8}$	9 $\frac{5}{8}$	9 $\frac{1}{4}$	9 $\frac{1}{4}$
Srebro:				
kasa	17 $\frac{11}{16}$	17 $\frac{13}{16}$	17 $\frac{11}{16}$	17 $\frac{11}{16}$
term.	17 $\frac{13}{16}$	17 $\frac{7}{8}$	17 $\frac{13}{16}$	17 $\frac{13}{16}$
Złoto	119.5	119.9	119.6	119.9

Na rynku starych metali usposobienie było dosyć różne w rozmaitych krajach. Podczas gdy we Francji zniżka cen nowych metali nie odbiła się na starych prawie zupełnie, w Niemczech na odwrót — ceny spadły dosyć znacznie. Zapotrzebowanie we Francji przedstawiało się lepiej niż w Niemczech. Ceny hurtowe za 100 kg wynosiły w Berlinie w RM: miedź 45 ÷ 47, brąz 38 ÷ 40, mosiądz 33 ÷ 37, cynk 13 ÷ 14, ołów 14 ÷ 15. Analogiczne ceny we Francji loco Paryż — w fr. fr. w dn. 14/X wynosiły: 215, 185, 140, 85 i 85.

BIBLIOGRAFJA

CZTERY SYSTEMY EKONOMII — UNIVERSALIZM — NACJONALIZM — LIBERALIZM — SOCJALIZM. FERDYNAND ZWEIG, Doc. Uniw. Jag. Na-

kładem T-wa Ekonomicznego, str. 145. — Nowa praca P. Zweiga, która przedtem ukazywała się w „*Ekonomiście*”, jest śmiała w pomyśle, oryginalna w ujęciu i nadzwyczaj interesująca. Na stu kilkudziesięciu stronach przedstawił Autor swoją, jak

ją skromnie nazywa. „próbę syntezy z zakresu historii doktryn”, niezmiernie żywo i jasno. W ujęciu P. Zweiga wielki nacisk położony jest na ścisły związek doktryn z każdorazową rzeczywistością oraz z ogólnym światopoglądem,

to też historia i analiza doktryn przestaje być czemś martwym i oderwanym od życia, przeciwnie, nabiera charakteru życiowego; synteza Autora stwarza ciągłość między przeszłością i teraźniejszością, niejedno ze zjawisk, nas otaczających, tłumaczy na tle szerszych ewolucji i perspektyw.

Główne zalety pracy P. Zweiga to: po pierwsze — doskonałe usystematyzowanie olbrzymiego materiału i rozsegregowanie go na cztery systemy idealno-typiczne, do których dadzą się podciągnąć (uwzględniając kombinacje tych 4 systemów) wszystkie nam przekazane doktryny historyczne; po drugie — ujmowanie tych systemów jako ściśle związanych z każdorazową rzeczywistością socjalno-gospodarczą i w związku z pewnym konkretnym światopoglądem. „Každą teorię ekonomiczną — powiada Autor — jest „zakotwiczoną” w jakimś światopoglądzie”.

Po zwięzłej charakterystyce i krytyce dotychczasowych prób klasyfikacji doktryn ekonomicznych, przedstawia nam P. Zweig swoją klasyfikację, o której już wspomnieliśmy, a którą ujmuje i uzasadnia w sposób następujący: „...Najlepiej oddaje istotę rzeczy podział na cztery zasadnicze, ostateczne systemy ekonomii, których dalej nie możemy sprowadzić do jakiejś wyższej kategorii idealno-typicznej. Rozróżniam: 1) uniwersalizm, czyli ekonomię etyczno-teologiczną, 2) nacjonalizm, czyli ekonomię narodową, 3) liberalizm, 4) socjalizm. Kryterium podziału są tu pewne systemy naczelnych wartości. W ekonomii uniwersalistycznej naczelnymi wartościami są wartości etyczno-teologiczne. W ekonomii nacjonalistycznej — wartości narodowe. W ekonomii liberalnej — wolność i bogactwo. W światopoglądzie tym dochodzą najsilniej do głosu wartości gospodarcze w ścisłym tego słowa znaczeniu. W ekonomii socjalistycznej — wartości socjalne — idea zrównania socjalnego klas”. Uzasadniając swój podział, stwierdza Autor, że posiada on następujące zalety: „1) oddaje w pełni różnicę światopoglądów, 2) operuje naczelnymi kategoriami idealno-typicznymi, 3) obejmuje bez reszty wszystkie doktryny historyczne, nam przekazane..., 4) te cztery systemy odpowiadają także pewnym historycznym epokom i fazom rozwoju myśli ekonomicznej”.

W części II swej pracy Autor kolejno charakteryzuje cztery systemy ekonomii. W osobnym rozdziale zajmuje się on kwestią zbieżności i rozbieżności poszczególnych systemów; dalej analizuje kombinacje ich między sobą, wyjaśniając mechanizm tych kombinacji, z których pewne uważa za dopuszczalne i udane, inne za nieudane, zawierające w sobie wewnętrzne sprzeczności. Autor ani na chwilę nie traci kontaktu z życiem i, po podciągnięciu doktryn do czterech systemów idealno-typicznych, od razu zastrzega się, że w praktyce spotykamy się prawie zawsze z kombinacjami poszczególnych systemów. „Nasza rzeczywista mentalność gospodarcza — powiada Autor — t. j. światopogląd przeciętnego człowieka, jest zwykle zlepką tych czterech systemów, powiązanych w jedną swoistą całość — podobnie, jak i rzeczywistość gospodarcza jest zawiązką kombinacją różnych zasad ustrojowych”.

Rozdział VII cz. II poświęcony jest omówieniu historycznego następstwa systemów. Zastrzegając się, że systemy te nie znikają całkowicie w momencie zaprowadzania następnego, że możliwe jest ich odrodzenie, Autor — w idealnym obrazie historycznego rozwoju — widzi następujące kolejne przeważanie systemów: uniwersalizm, nacjonalizm, liberalizm, socjalizm. Następuje parę słów o głównych nosicielach i reprezentantach poszczególnych systemów.

W części III Autor przedstawia konkretny wpływ czterech stanowisk światopoglądowych na sferę czystego poznania. Wpływ ten wyraża się w następujący sposób: 1) w doborze naczelnych założeń, a więc w preparowaniu tego, co ekonomiści nazywają „przedmiotem poznania”, 2) w metodzie nauk ekonomicznych, 3) w wysunięciu tych a nie innych problemów w centrum teorii... w różnych systemach ekonomicznych problemy mają inną rangę i ważność, 4) wreszcie w odmiennym stawianiu poszczególnych problemów. Niezmiernie interesujące są charakterystyki poszczególnych systemów, oparte na odmiennym ustosunkowaniu się ich do założeń, metod, w odmiennym szeregowaniu ważności problemów, w odmiennym ich stawianiu.

Rozważając teoretyczną wartość systemów, Autor dochodzi do wniosku, że sy-

stemy idealistyczne (uniwersalizm i nacjonalizm) są mniej sprzyjające rozwojowi nauk ekonomicznych niż liberalizm i socjalizm — systemy materialistyczne. Ostatecznie, P. Zweig stawia najwyższej liberalizm, gdyż: „Tylko w liberalizmie... ekonomia, jako nauka o bogactwie, wyzwała się i uzyskuje własną suwerenność...”. Podobnie, mówiąc o charakterze praw ekonomicznych, stawiając pytanie „czy prawa te są względne, obowiązujące tylko w jednym ustroju ekonomicznym, czy też mają charakter praw absolutnych, wiecznych, obowiązujących wszędzie i zawsze”, i dochodząc do wniosku, że są to prawa względne, gdyż obowiązują tylko przy danych założeniach — Autor różniczkuje systemy z punktu widzenia praktycznego waloru i wielkości sfery poznania i przypisuje największe znaczenie liberalizmowi. „Przyjmując założenia liberalne — powiada Autor — jesteśmy najbliżsi nietylko rzeczywistości współczesnej, opanowanej żądzą bogacenia się w ustroju prywatnej własności i stosunkowo dużej sfery wolności, ale i w wielkiej mierze każdej rzeczywistości gospodarczej w ustrojach gospodarczych”.

Na zakończenie P. Zweig stawia pytanie co do przyszłych kierunków rozwojowych myśli gospodarczej. Czy są możliwe nowe zasady? Czy też naczelne zasady zostały już wyczerpane? Pytanie to ma rozstrzygnąć przyszłość. Warto jednak jeszcze zanotować charakterystykę epoki współczesnej: „Epoka współczesna traktowana jest jako okres przejściowy. Nosi też ona wybitnie charakter i znamiona przejściowości, t. j. charakter przejścia do nowego światopoglądu, do nowego ducha gospodarczego i nowych form gospodarczych”. Występuje to w zaciętej walce czterech systemów. „Obserwując gatunkową wagę tych sił i ich dynamikę, odnosi się wrażenie, iż najpotężniejszymi siłami dynamicznymi, które kształtować będą losy naszej cywilizacji, są nacjonalizm i socjalizm”. Trudno jednak jest stawiać horoskopy co do trwałości ewentualnego zwycięstwa tych systemów.

Oto krótkie pobieżne streszczenie głównych tez tej doskonałej pracy. Stanowi ona wielki krok naprzód w ujęciu doktryn ekonomicznych, jako bodajże pierwsza z y c i o w a ich synteza.

b. w.

PRZEDRUK DOZWOLONY, LEOZ Z PODANIEM ŹRÓDŁA

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:

ELEKTORALNA 2 (parter)

Telefony: 412-66 (Red.), 412-73 i 335-35 (Adm.), 11-92-68 (Druk.).

Biura czynne od godziny 9 do 3 po południu.

KONTO CZEKOWE P. K. O. 701

PRENUMERATA W KRAJU: kwartalnie — zł 15, półrocznie — zł 30, rocznie — zł 60; **ZAGRANICĄ:** kwartalnie — zł 25, półrocznie — zł 50, rocznie — zł 100.

CENY OGŁOSZEŃ HANDLOWYCH (przed tekstem) w zeszytach zwykłych: IV str. okładki zł 1.200; II i III str. okł. — zł 900; ½ str. okł. — zł 500; str. zwyczaj.: 1 str. — zł 600, ½ str. — 350, ¼ str. — zł 200, 1/8 str. — zł 110. Przy ogłoszeniach kombinacyjnych, petitowych oraz tabelarycznych do cen powyższych dolicza się 30%.

CENY OBWIESZCZEŃ SPÓŁEK AKCYJNYCH (za tekstem): 1 str. — zł 200, ½ str. — zł 110, 1/3 str. — zł 80, ¼ str. — zł 70, 1/8 str. — zł 55, 1/16 str. — zł 40, 1/32 str. — zł 20. Za ogłoszenia liczbowe, tabelaryczne, bilanse i t. p. do cen powyższych dolicza się 50%.

Redaktor Naczelny: **CZESŁAW PECHE**

Redaktor: **WACŁAW SZURIG**

Sekretarz Redakcji: **BOHDAN WITWICKI**

Redaktor działu finansowo-skarbowego:
PAWEŁ MICHAŁSKI

Redaktor działu rolniczego:
LEONARD KRAWULSKI

Redaktor działu komunikacyjnego:
JÓZEF GIEYSZTOR

Wydawca: **MINISTERSTWO PRZEMYSŁU I HANDLU**

WPISY DO REJESTRU HANDLOWEGO

SĄDU OKRĘGOWEGO W WARSZAWIE

A. — FIRMY JEDNOOSOBOWE, SPÓŁKI FIRMOWE I KOMANDYTOWE

R. H. A XXXVI 1: „Mowsza Appel” w Warszawie, Twarda 3. Skup zawodowy szmelcu metalowego. Istnieje od 1926 r. Właściciel Mowsza Appel z Warszawy. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego Fajgą z domu Guterman nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 7 kwietnia 1915 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXVI 2: „Emanuel Goldberg” w Warszawie, Sienka 36. Skup zawodowy drzewa. Istnieje od 1932 r. Właściciel Emanuel Goldberg z Warszawy.

R. H. A XXXVI 3: „Stanisław Synoradzki „Hurtownia Apteczna” w Warszawie, Orła 15. Istnieje od 1932 r. Właściciel Stanisław Synoradzki z Warszawy.

R. H. A XXXVI 4: „Aleksander Różycki” w Warszawie, Wspólna 46. Drobna sprzedaż mięsa. Istnieje od 1932 r. Właściciel Aleksander Różycki z Warszawy.

R. H. A XXXVI 5: „Leon Zafran” w Warszawie, ks. Skorupki 4. Przedstawicielstwo zakładów bakteriologicznych prof. O. Bujwida w Krakowie. Istnieje od 1924 r. Właściciel Łazarz vel Leon Zafran z Warszawy.

R. H. A XXXVI 6: „Krajowy Rozwój Przemysłu Maszyn i Aparatów Biurowych. Włodzimierz Jaszczuk, właścicielka Marja Seredyńska” w Warszawie, Słowackiego 1. Istnieje od 1932 r. Właścicielka Marja Seredyńska z Warszawy.

R. H. A XXXVI 8: „Moszek Godingen” w Warszawie, Żelazna 40. Skup koni na wywóz do Francji. Istnieje od 1932 r. Właściciel Moszek-Aron Godinger z Warszawy.

R. H. A XXXVI 9: „Chaim Asz” w Warszawie, Gęsia 4. Handel towarami manufakturowymi. Istnieje od 1932 r. Właściciel Chaim Asz z Warszawy. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego Fajgą-Łają z domu Rozentel nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 9 września 1919 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXVI 11: „Stefan Kargowski” w Kamieńczuku, pow. Radzyński. Apteka. Istnieje od 1932 r. Właściciel Stefan Kargowski z Warszawy.

R. H. A XXXVI 12: „Fabryka Lakierów Spirytusowych i Olejnych oraz Farby Olejne „Metropol” Nuchim Rotenberg” w Warszawie, Lubeckiego 12. Właściciel Nuchim-Binem Rotenberg z Warszawy.

R. H. A XXXVI 13: „Elbeka” Stanisław Bonikowski” w Warszawie, Fałata 6. Wykonywanie instalacji elektrycznych. Istnieje od 1932 r. Właściciel Stanisław Bonikowski z Warszawy.

R. H. A XXXVI 14: „Abram Eisenberg” w Warszawie Leszno 142/144. Wytwórnia pokostu. Istnieje od 1932 r. Właściciel Abram Icchok Eisenberg z Warszawy. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego Esterą z domu Zynfogel nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 16 czerwca 1932 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXVI 15: „Hurtowa Sprzedaż Skór Baranich „Romania” Lejb Szwarcman” w Warszawie, Nalewki 14. Istnieje od 1932 r. Właściciel Lejb Szwarcman z Warszawy.

R. H. A XXXVI 16: „Jakób L. Nożyczka” w Warszawie, Nalewki 27. Sprzedaż skórek futrzanych. Istnieje od 1932 r. Właściciel Jakób-Lejb Nożyczka z Warszawy. Pomiedzy właścicielem firmy, a małżonką jego Basią z domu Szejn, nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 21 listopada 1912 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXVI 17: „Mordka-Berek Djament” w Warszawie, Nalewki 7. Pracownia wyrobów wełnianych. Istnieje od 1932 r. Właściciel Mordka-Berek Djament z Warszawy.

R. H. A XXXVI 18: „Jacheta Czernowicz” w Warszawie, Kredytowa 18. Drobna sprzedaż wyrobów nożowniczych i galanterji. Istnieje od 1932 r. Właścicielka Jacheta Czernowicz z Warszawy. Pomiedzy właścicielką firmy, a małżonkiem jej Motelem, nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 5 grudnia 1912 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXVI 19: „Marja Piątkowska” w Błoni, Warszawska 21. Zakład fryzjerski. Istnieje od 1930 r. Właścicielka Marja Piątkowska z Błonia.

R. H. A XXXVI 20: „A. Nuss i M. Silbergeld” w Warszawie, Nalewki 24. Sprzedaż wyrobów skórzanych. Wspólnicy: Aron Nuss, Moszek Silbergeld, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 1 lipca 1932 r. Do zastępowania spółki wobec władz i osób upoważnieni są obaj wspólnicy. Weksle, czeki, traty, pokwitowania z odbioru pieniędzy z banków, instytucji kredytowych, od władz i osób prywatnych, rachunki, akty, pełnomocnictwa, korespondencję i wszelkie zobowiązania podpisują obaj wspólnicy łącznie. Pokwitowania z odbioru towarów, przesyłek, przekazów i korespondencji, podpisuje jeden ze wspólników. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

R. H. A XXXVI 21: „Bracia Byszkowicz” w Warszawie, Graniczna 10. Handel wszelkiego rodzaju artykułami dentystycznymi na rachunek własny i komisowo. Wspólnicy Oszer Byszkowicz, Dawid Byszkowicz, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 8 lipca 1932 r. Do reprezentowania spółki upoważniony jest każdy ze wspólników. Firmę spółki pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach podpisuje każdy ze wspólników samodzielnie.

R. H. A XXXVI 22: „Zrzeszenie Aktorów Teatru Scala i Central Hercko Fenigsztejn, Mojżesz Lipman, Abram Sztokfeder i Spółka” w Warszawie, Dzika 9. Prowadzenie imprez widowiskowych w języku żydowskim. Wspólnicy: Hercko Fenigsztejn, Moszek-Jakób Lipman, Abram Moszek Sztokfeder, Dawid Lederman, Symcha Rozen, Zysza Kac, Ajzyk Rotman, Chaim Kopytko, Chana Lewin, Symcha Ryba, Majsze Lipman, Rywka Sztokfeder, Jankiel Fiszer, wszyscy z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 1 października 1931 r. Do zastępowania spółki wobec władz i osób upoważnieni są: Hercko Fenigsztejn, Moszek-Jakób Lipman i Abram-Moszek Sztokfeder. Wszelkie zobowiązania, kontrakty, umowy, weksle, czeki, żyra i pełnomocnictwa podpisują wszyscy trzej wspólnicy upoważnieni do reprezentowania spółki łącznie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Pomiedzy Herckiem Fenigsztejnem, a małżonką jego Anną-Karoliną z domu Kelc, nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 16 kwietnia 1923 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXVI 23: „Biuro Ekspedycyjno-Transportowe „Warsped“ Gutman i Gurewicz” w Warszawie, Śto-Krzyska 28. Załatwianie krajowej oraz zagranicznej ekspedycji i transportu towarów oraz formalności celnych przy Urzędzie Celnym w Warszawie. Wspólnicy: Naum Gutman i Ichiel Gurewicz obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 7 lipca 1932 r. Do zastępowania spółki wobec władz i osób upoważnieni są obaj wspólnicy. Wszelkie umowy, weksle, indosy, czek, pełnomocnictwa i wszelkie zobowiązania podpisują obaj wspólnicy łącznie. Korespondencję zwykłą, pokwitowania z odbioru towarów, pieniędzy, wszelkiego rodzaju korespondencji, nie wyłączając pieniężnej i wartościowej, przekazów pieniężnych, zaliczeń i przesyłek, podpisuje każdy ze wspólników samodzielnie, oraz każdy z nich załatwia formalności celne. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Pomiedzy Naumem Gutmanem, a małżonką jego Judytą z domu Kaplan, nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 6 marca 1922 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXVI 25: „Zjednoczona Fabryka Gілz „Amazonka-Znicz” Pelczyński, Szybowski i S-ka” w Warszawie, Miedzianna 3. Połączenie i dalsze prowadzenie istniejących dotychczas firm: „Fabryka Gілz Amazonka, właściciel Antoni Pelczyński” i „Znicz” Bronisław Szybowski i S-ka”. Wspólnicy: Antoni Pelczyński, Bronisław Szybowski, Ignacy Światłowski, wszyscy z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 1 lipca 1931 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni zostali wszyscy wspólnicy. Weksle, czek, umowy, pełnomocnictwa, akty notarialne i hipoteczne i wszelkie zobowiązania, podpisuje Antoni Pelczyński łącznie z jednym z pozostałych wspólników. Indosy na wekslach, podpisują dwaj którzykolwiek wspólnicy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji nie wyłączając pieniężnej, sum pieniężnych, przesyłek i towarów, podpisuje każdy ze wspólników samodzielnie. Podpisy winny być kładzone pod stemplem firmy.

R. H. A XXXVI 26: „Jerzy-Tadeusz Kosmowski, Magazyn Bielizny i Konfekcji Męskiej” w Warszawie, Al. Jerozolimskie 34. Istnieje od 1932 r. Właściciel Jerzy-Tadeusz Kosmowski z Warszawy. Pomiedzy właścicielem firmy, a małżonką jego Zdzisławą-Teodozją z domu Jacher, nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 10 marca 1915 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXVI 27: „Jekisiel Szapiro” w Warszawie, Śto-Jerska 30. Ekspedycja towarów na kolej. Istnieje od 1927 r. Właściciel Jekisiel-Iechok Szapiro z Warszawy. Pomiedzy właścicielem firmy, a małżonką jego Gołą z domu Eierweis, nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 31 maja 1904 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXVI 28: „Anglofarm” dr. Marjan Czarnożył w Warszawie, Filtrowa 59 m. 16. Dom agenturowy. Istnieje od 1932 r. Właściciel dr. Marjan Czarnożył z Warszawy.

R. H. A XXXVI 29: „Idesa Lipsztadt” w Warszawie, Wielepole 272. Detaliczna sprzedaż konfekcji. Istnieje od 1932 r. Właścicielka Idesa Lipsztadt z Warszawy.

R. H. A XXXVI 30: „Raj Trykotaży” Gitla Wajntraub w Warszawie, Nalewki 11. Drobna sprzedaż trykotaży i pończoch. Istnieje od 1932 r. Właścicielka Gitla Wajntraub z Warszawy.

R. H. XXXVI 31: „Dawid Liskowski i S-ka, Agencja Polskiego Biura Podróży „Orbis” w Warszawie, Marszałkowska 153. Komisowa sprzedaż biletów w dwóch agencjach polskiego biura podróży „Orbis”, przy ul. Marszałkowskiej 153 i Nalewki 8. Wspólnicy: Zus Icko vel Izaak Giterman, Dawid Liskowski, Szloma-Chaim Abramson, wszyscy z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 22 czerwca 1932 r. Do zastępowania spółki wobec władz i osób, upoważnieni są wszyscy wspólnicy. Wszelkie zobowiązania, umowy, czek, weksle, żyra i pełnomocnictwa, podpisują dwaj wspólnicy łącznie. Ko-

respondencję bieżącą, pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji niewyłączając pieniężnej i wartościowej, przesyłek, podpisuje jeden ze wspólników. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Pomiedzy Dawidem Liskowskim a małżonką jego Szajndlą z domu Szurek, nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 3 kwietnia 1911 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXVI 32: „Mieczysław, Józef i Stanisław Bracia Gujscy” w Warszawie, Kępna 6. Zawodowy skup trzody chlewnej celem odprzedaży. Wspólnicy: Mieczysław Gujski, Józef Gujski, Stanisław Gujski, wszyscy z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 1 lipca 1932 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są wszyscy trzej wspólnicy. Wszelkie zobowiązania, weksle, czek, żyra na wekslach, umowy i pełnomocnictwa, podpisują dwaj którzykolwiek wspólnicy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań, oraz pokwitowania z odbioru korespondencji zwykłej, pieniężnej i wartościowej, przesyłek i towarów, podpisuje każdy ze wspólników samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

R. H. A XXXVI 33: „Bellona” Laboratorium Chemiczne Feliks Anioł w Warszawie, Hoża 41. Istnieje od 1932 r. Właściciel Feliks Anioł z Warszawy.

R. H. A XXXVI 34: „Konkurencyjna Sprzedaż Mebli Jenta Szejman” w Warszawie, Skolimowska 2. Istnieje od 1927 r. Właścicielka Jenta Szejman z Warszawy. Pomiedzy Nojechem Szejmanem, a małżonką jego Jentą z domu Sztajnbock, nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 17 lutego 1932 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXVI 35: „Skład Materiałów Budowlanych i Opalowych Chana Lewin” w Falenicy. Istnieje od 1932 r. Właścicielka Chana Lewin z Warszawy.

R. H. A XXXVI 36: „Pensjonat Helena Zarębska” w Popowie, gm. Zegrze. Istnieje od 1932 r. Właścicielka Helena Zarębska z Warszawy.

R. H. A XXXVI 37: „Bar Derby” Kazimierz Trenkner w Warszawie, Bagatela 10. Istnieje od 1932 r. Właściciel Kazimierz Trenkner z Warszawy.

R. H. A XXXVI 38: „Jankiel Berman” w Warszawie, Graniczna 17. Sprzedaż zegarów i zegarków. Istnieje od 1930 r. Właściciel Jankiel-Dawid Berman z Warszawy.

R. H. A XXXV 139: „Skład Komisowy firmy A. Rapaport i Synowie w Bielsku Dawid Lewinsohn” w Warszawie, Gęsia 1. Istnieje od 1932 r. Właściciel Dawid Lewinsohn z Warszawy.

R. H. A XXXVI 40: „Sala Licytacyjna Czesław Knopiński i S-ka” w Warszawie, Marszałka Focha 3. Prowadzenie sprzedaży w drodze licytacji ruchomości i towarów powierzonych w tym celu, a to na zasadzie specjalnej koncesji uzyskanej przez Czesława Knopińskiego od Magistratu m. st. Warszawy, oraz sprzedaż tychże obiektów na rachunek własny i komisowy. Wspólnicy: Czesław Knopiński, Izaak Apstein, obaj z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 7 lipca 1932 r. Do reprezentowania spółki upoważniony jest każdy ze wspólników. Wszelkie zobowiązania, kontrakty, umowy, akty urzędowe, pełnomocnictwa, prokury, weksle, żyra, podpisują obaj wspólnicy łącznie. Czeki, korespondencję, niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru należności, przesyłek, korespondencji nie wyłączając pieniężnej i przekazów, podpisuje każdy ze wspólników samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

R. H. A XXXVI 41: „M. Kronenberg” w Warszawie, Nalewki 18. Galanteria i gramofony. Istnieje od 1909 r. Właściciel Michel Kronenberg z Warszawy. Pomiedzy właścicielem

firmy a małżonką jego Szyfrą Hercwoli z domu Rubinson, nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 21 października 1909 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXVI 42: „Rywka Gurfinkiel” w Falenicy, Handlowa 2. Sklep spożywczy. Istnieje od 1928 r. Właścicielka Rywka Gurfinkiel z Falenicy. Pomiędzy Szyfrą Gurfinkiem, a małżonką jego Rywką z domu Brandszaft, nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 22 października 1932 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXVI 43: „Jan Wielochowski” w Warszawie, Bema 36. Drobną sprzedaż wędlin i mięsa. Istnieje od 1910. Jan Wielochowski zmarł. Spadkobierczyniami są: Emilja-Regina Jarosińska, Eugenja-Irena Wielochowska, obie z Warszawy. Współwłasność niepodzielna z tytułu spadku po zmarłym Janie Wielochowskim. Do prowadzenia przedsiębiorstwa i podpisywania firmy upoważniona jest Emilja-Regina Jarosińska.

R. H. A XXXVI 44: „Wytwórnia Wyrobów Betonowych Fajga Dudaszek” w Wawrze, al. Płowiecka 42. Istnieje od 1932 r. Właścicielka Fajga Dudaszek z Wawra.

R. H. A XXXVI 45: „Bar Wyścigowy Kazimierz Nałęcz” w Warszawie, Piękna 54. Istnieje od 1932 r. Właściciel Kazimierz Nałęcz z Warszawy.

R. H. A XXXVI 46: „Szmul Putter” w Warszawie, pl. Mirowski 18. Komisowa sprzedaż owoców. Istnieje od 1918 r. Właściciel Szmul Putter z Warszawy. Pomiędzy właścicielem firmy, a małżonką jego Chaną-Surą z domu Nusbaum, nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 22 listopada 1922 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXVI 47: „Josef Gutnajer” w Warszawie, Wałowa 3. Sprzedaż futer. Istnieje od 1926 r. Właściciel Josef Gutnajer z Warszawy. Pomiędzy właścicielem firmy, a małżonką jego Jospą z domu Cwajfus, nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 28 kwietnia 1926 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXVI 48: „Alegant-But” Łaja Grünbaum” w Warszawie, Karmelińska 12. Drobną sprzedaż obuwia. Istnieje od 1932 r. Właścicielka Łaja Grünbaum z Warszawy.

R. H. A XXXVI 49: „Samor” Mendel Szajdholc” w Warszawie, Nalewki 19. Drobną sprzedaż wyrobów białych i hafciarskich. Istnieje od 1932 r. Właściciel Mendel Szajdholc z Warszawy.

R. H. A XXXVI 50: „Dom Handlowy „Sem” w Warszawie, R. Szczupak i H. Marymont, Spółka firmowa” w Warszawie, Zabia 2. Hurtowa i detaliczna sprzedaż towarów kolonialnych i innych. Wspólnicy: Rachela Szczupak, Jenta vel Helena Marymont, obie z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 15 lipca 1932 r., do zastępowania spółki wobec władz i osób upoważnione są obie wspólniczki. Weksle, czeki, umowy, pełnomocnictwa, żyra i wszelkie zobowiązania podpisują obie wspólniczki łącznie. Korespondencję, rachunki, pokwitowania i t. p., podpisuje jedna ze wspólniczek. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

R. H. A XXXVI 51: „Abram Isacher Sztatler” w Warszawie, Franciszkańska 27. Sprzedaż przyborów szewskich i obcasów gumowych. Istnieje od 1931 r. Właściciel Abram Isacher Sztatler z Warszawy. Pomiędzy właścicielem firmy, a małżonką jego Iłłą z domu Igra, nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 21 maja 1931 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXVI 52: „Rubin Baum i Nicha Goldfeld” w Warszawie, Nalewki 19, sklep Nr. 51. Pracownia wyrobów skórzanых. Wspólnicy: Rubin Baum, Nicha Goldfeld, oboje z Warszawy. Spółka firmowa rozpoczęła czynności dnia 23 maja 1932 r. Do reprezentowania spółki upoważnieni są obaj wspólnicy. Weksle i wszelkiego rodzaju zobowiązania, podpisują obaj wspólnicy łącznie. Wszelką korespondencję, pokwitowania z odbioru pieniędzy, towarów, przekazów i t. d., podpisuje jeden ze wspólników. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Pomiędzy Rubinem Baumem, a małżonką jego Chaną Ruchlą z domu Korn, nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 29 września 1928 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku. Pomiędzy Joskiem Goldfeldem, a małżonką jego Nichą z domu Żołądź, nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 11 marca 1914 r., ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXXVI 53: „Patagonja” Zelik Drabkin” w Warszawie, Niecała 10. Detaliczna sprzedaż futer. Istnieje od 1932 r. Właściciel Zelik Drabkin z Warszawy.

B. — SPÓŁKI AKCYJNE I Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ

WPISY GŁÓWNE

R. H. B LVI 8127: „Hurtowa Składnica Papieru i Materiałów Piśmiennych „Sukreta” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Graniczna 13. Celem spółki jest prowadzenie sprzedaży papieru i materiałów piśmiennych. Kapitał zakładowy 4.000 zł. podzielony na 100 udziałów, z czego 2.400 zł. wniesiono gotówką, a 1.600 zł. wkładem rzeczowym. Zarządca Henryk Cukierwar z Warszawy, zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy podpisując firmę pod jej stemplem na wszelkich dokumentach i zobowiązaniach. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Zaborowskim w Warszawie dnia 18 czerwca 1932 r. za nr. 1124 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 12 lipca 1932 r.

R. H. B LVI 8128: „Zjednoczenie Fabryk Superfosfatowych w Polsce, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Po niemiecku: „Vereinigung der Superfosfat Fabriken in Polen/b. m. b. H.”. Siedziba spółki w Warszawie, Kredytowa 4. Celem spółki jest handel wszelkiego rodzaju nawozami sztucznymi na własny lub komisowy rachunek, zakładanie, nabywanie dzierżawienie, oraz prowadzenie fabryk sztucznych nawozów w kraju i zagranicą. Kapitał zakładowy 20.000 zł. podzielony na 1.000 udziałów całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządca Tomasz Czerwiński z Warszawy zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Weksle, czeki, cesje, rewersy, pełnomocnictwa, akty notarialne i hipoteczne, umowy i wszelkie zobowiązania podpisuje dwóch członków zarządu łącznie, lub jeden zarządca łącznie z prokurentem. Żyra na wekslach, korespondencję nie zawierającą zobowiązań oraz pokwitowania podpisuje dwóch zarządców łącznie, lub jeden zarządca łącznie z prokurentem, lub dwóch prokurentów łącznie. Jerzemu Lewartowskiemu ze Świdra, Romanowi Daszyńskiemu z Warszawy i Włhelmowi Janyn z Katowic udzielono prokury z prawem podpisywania każdego z nich łącznie z zarządcą. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Hettlingerem w Warszawie dnia 22 czerwca 1932 r. za nr. 2518 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 12 lipca 1932 r.

R. H. B LVI 8129: „Syndykat Polskich Odlewni Stal”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Warecka 15. Celem spółki jest sprzedaż na rachunek i ryzyko wspólników odlewów stalowych oraz pośrednictwo przy zakupie dla wspólników materiałów surowych i pomocniczych. Kapitał zakładowy 100.000 zł. podzielony na 1.000 udziałów, z czego 50.000 zł. wpłacono gotówką a 50.000 zł. winny być wpłacone do 1 października 1932 r. Zarządca Antoni Ślaboszewicz z Warszawy, zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Firmę spółki pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach podpisuje zarządca samodzielnie lub dwaj prokurenci łącznie. Spółka z ograniczoną odpowiedzial-

nością zawarła na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Jurkiewiczem w Warszawie dnia 25 czerwca 1932 r. za nr. 949 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 12 lipca 1932 r.

R. H. B LVI 8133: „Ch. Gibel i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Bonifraterska 4. Celem spółki jest prowadzenie zakładu piekarskiego. Kapitał zakładowy 3.000 zł. podzielony na 30 udziałów. 1.500 zł. wpłacono gotówką, pozostałe 1.500 zł. wniesiono wkładem rzeczowym. Zarządcami są: Chana Gibel, Aron Gibel oboje z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie umowy, kontrakty, cesje, weksle, żyra, przekazy, prokury, pełnomocnictwa i czeki, pokwitowania z odbioru pieniędzy i wszelkie zobowiązania pożyczkowe podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań, pokwitowaną z odbioru przesyłek, towarów, przekazów i korespondencji podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Placzyńskim w Warszawie dnia 2 lipca 1932 r. za nr. 1031 na czas do dnia 31 grudnia 1935 roku z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze jednoroczne okresy o ile na trzy miesiące przed upływem terminu, żaden ze wspólników nie zawiadomi pozostałego listem poleconym o chęci rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 13 lipca 1932 r.

R. H. B LVI 8134: „Biuro Budowlane Inż. Arch. W. Piasecki i J. Chrzanowski, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Marymoncka 6a na Żoliborzu. Celem spółki jest wykonywanie na rachunek własny i na zlecenie osób trzecich instytucji prywatnych, rządowych i samorządowych wszelkich robót technicznych, budowlanych i inżynierskich nie wyłączając kolejowych i szosowych, ogólnie mianem sztuki budowlanej objętych. Kapitał zakładowy 10.000 zł., podzielony na 10 udziałów, całkowicie gotówką wpłacony. Zarządcami są: Wacław Piasecki, Jan Chrzanowski, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, kontrakty, umowy nie wyłączając hipotecznych, materialnych i wekslowych, czeki i żyra na wekslach podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję handlową, pokwitowania wogóle, w szczególności z odbioru korespondencji, przesyłek pieniężnych i wartościowych, oraz składanie ofert i udział w przetargach o roboty i dostawy może uskutecznić jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Dylewskim w Warszawie dnia 21 czerwca 1932 r. za nr. 590 na czas nieokreślony.

Wciągnięto w dn. 14 lipca 1932 r.

R. H. B LVI 8135: „Źródło Taniego Obuwia, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Sochaczewie ul. Warszawska 7. Celem spółki jest prowadzenie sklepu z detaliczną sprzedażą obuwia. Kapitał zakładowy 3.000 zł. podzielony na 75 udziałów, z czego 1.000 zł. wpłacono gotówką a 2.000 zł. wniesiono wkładem rzeczowym. Zarządcą Lipman Wyszegrod z Sochaczewa zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy podpisując firmę pod jej stemplem na wszelkich dokumentach i zobowiązaniach. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktów zeznanych przed notariuszem Miszewskim w Warszawie dnia 25 czerwca 1932 r. za nr. 2761 i dnia 4 lipca 1932 r. za nr. 2846 na czas do dnia 25 czerwca 1933 r. z tem, że jeżeli na trzy miesiące przed upływem tego terminu którykolwiek ze wspólników nie zawiadomi pozostałego wspólnika o siedzibie spółki przez wezwanie notarialne o chęci likwidacji spółki, to spółka uważana będzie za przedłużoną na dalszy rok jeden.

Wciągnięto w dn. 15 lipca 1932 r.

R. H. B LVI 8140: „Eksploatacja Kąpielisk Miejskich w Warszawie, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Leszno 86. Celem spółki jest prowadzenie kąpielisk. Kapitał zakładowy 5.000 zł. podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotówką wpłacony. Zarządcami są: Czesław-Henryk Jasiński, Anna Jasińska, Zofia Hoffmanowa, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób

i prowadzą jej interesy. Czeki, umowy, prokury, pełnomocnictwa i akty notarialne podpisują dwaj zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji nie wyłączając pieniężnej, pieniędzy, przekazów, przesyłek i towarów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Wystawiać i żyrować weksli spółka nie będzie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Miszewskim w Warszawie dnia 27 kwietnia 1932 r. za nr. 1907 na czas do dnia 1 kwietnia 1937 r.

Wciągnięto w dn. 25 lipca 1932 r.

R. H. B LVI 8141: „Towarzystwo „Auto-Rail”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Koszykowa 6. Celem spółki jest budowa i eksploatacja dróg wogóle, a w szczególności nabycie i eksploatacja w Polsce i zagranicą opatentowanego wynalazku inżyniera Martini dotyczącego dróg pasowych. Kapitał zakładowy 50.000 zł. podzielony na 100 udziałów całkowicie gotówką wpłacony. Zarządcami są: Kazimierz Martini, Edward Szymański i Władysław Januszewski, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, umowy, weksle, czeki, pełnomocnictwa i prokury podpisują dwaj zarządcy łącznie, lub jeden zarządca łącznie z prokurentem. Korespondencję handlową niezawierającą zobowiązań i pokwitowania z odbioru należności i przekazów pieniężnych lub innych podpisuje jeden zarządca samodzielnie lub dwóch prokurentów łącznie. Pokwitowania z odbioru korespondencji, przesyłek i towarów podpisuje jeden zarządca lub prokurent samodzielnie. Podpisy winny być kładzone pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Sułowskim w Warszawie dnia 3 czerwca 1932 r. za nr. 1320 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 15 lipca 1932 r.

R. H. B LVI 8142: „Towarzystwo Nauczycielskie „Życie” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Piękna 38. Celem spółki jest zakładanie, nabywanie i prowadzenie szkół średnich i powszechnych. Kapitał zakładowy 24.000 zł. podzielony na 100 udziałów. 18.000 zł. wpłacono gotówką, pozostałe 6.000 zł. wniesiono wkładem rzeczowym. Zarządcami są: ksiądz Filip Dachowski, Edmund Chodak, Jan Bitner, Stefan Zuchowski, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Firmę spółki pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach podpisuje ksiądz Filip Dachowski łącznie z jednym z pozostałych zarządców. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Tyborowskim w Warszawie dnia 11 czerwca 1932 r. za nr. 1716 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 15 lipca 1932 r.

R. H. B LVI 8143: „Vaginol” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Słoneczna 50. Celem spółki jest wyrób i sprzedaż opatentowanego przez Wydział Farmaceutyczny Rejestru nr. 1536 rok 1931, preparatu profesora dr. Jana Rostańskiego przeciw katarowi guziczkowemu krów (colpitis granulosa) pod nazwą „Vaginol”. Kapitał zakładowy 2.000 zł. podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotówką wpłacony. Zarządcami są: Wanda Górecka, dr. Jan Rostański, oboje z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, kontrakty, umowy, weksle, czeki, żyra na wekslach i pełnomocnictwa podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję zwykłą, pokwitowaną z odbioru korespondencji, przesyłek pieniężnych i wartościowych i towarów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Kurmanem w Warszawie dnia 22 kwietnia 1932 r. za nr. 504 na czas do dnia 31 grudnia 1934 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze trzyletnie okresy o ile na pół roku przed upływem terminu żaden ze wspólników nie wymówi notarialnie dalszego udziału w spółce.

Wciągnięto w dn. 15 lipca 1932 r.

R. H. B LVI 8144: „Zakłady Opatowe „Braha” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie na stacji Warszawa-Gdańska. Celem spółki jest detaliczna sprze-

daż materiałów opałowych. Kapitał zakładowy 5.000 zł. podzielony na 100 udziałów całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Nachman Hamburg, Menachem Alter, Mojżesz-Icyk Wajs, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, żyra i czeki podpisują wszyscy trzej zarządcy łącznie. Umowy, kontrakty akty, pełnomocnictwa, prokury, korespondencję zawierającą zobowiązania tudzież pokwitowania z należności pieniężnych podpisuje dwóch zarządców łącznie. Pokwitowania z odbioru korespondencji, przesyłek i towarów podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Jamonttem w Warszawie dnia 1 lipca 1932 r. za nr. 1536 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 16 lipca 1932 r.

R. H. B LVI 8145: „Centralna Agencja Teatralna i Koncertowa. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Zgoda 12. Celem spółki jest uzgodnienie i usprawnienie organizacji ruchu teatralnego i koncertowego w Polsce. Kapitał zakładowy 2.000 zł. podzielony na 20 udziałów całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządca Włodzimierz Wildeman z Warszawy, zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktów zeznanych przed notariuszem Landau w Warszawie dnia 30 maja 1932 r. za nr. 564 i 13 lipca 1932 r. za nr. 734 na czas nieokreślony.

Wciągnięto w dn. 18 lipca 1932 r.

R. H. B LVI 8146: „Agrogaż” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Grzybowska 32 m. 56. Celem spółki jest eksploatacja patentów dotyczących stosowania lotnych materiałów palnych. Kapitał zakładowy 4.000 zł. podzielony na 200 udziałów całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Bolesław Kozubowski, Aleksander Grużewski, obaj z Warszawy. Edward Olszewski z Grodziska. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, umowy, pełnomocnictwa, prokury, akty notarialne i hipoteczne, pokwitowania z odbioru pieniędzy, oraz wszelkie zobowiązania podpisują dwaj zarządcy łącznie. Wszelką korespondencję, pokwitowania z odbioru przesyłek, towarów, korespondencji podpisuje jeden zarządca. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Jurkiewiczem w Warszawie dnia 29 listopada 1931 r. za nr. 1821 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 18 lipca 1932 r.

R. H. B LVII 8147: „Wacław Nobiszewski, Edward Chelstowski i S-ka. Skład Dywanów, materiałów meblowych i t. p. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Mazowiecka 7. Celem spółki jest prowadzenie handlu dywanami, materiałami meblowymi, firankami i temu podobnymi towarami. Kapitał zakładowy 100.000 zł. podzielony na 100 udziałów. 20.000 zł. wpłacono gotowizną, pozostałe 80.000 zł. wniesiono wkładem rzeczowym. Zarządcami są: Władysław Chojewski, Wacław Nobiszewski, Edward Chelstowski wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Firmę spółki pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach podpisuje Władysław Chojewski łącznie z jednym z pozostałych zarządców. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Nowickim w Warszawie dnia 27 czerwca 1932 r. za nr. 1047 na czas do dnia 1 lipca 1935 roku z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze trzyletnie okresy o ile na trzy miesiące przed upływem terminu żaden ze wspólników nie wyrazi woli spółki listem poleconym.

Wciągnięto w dn. 18 lipca 1932 r.

R. H. B LVI 8149: „Piekarnia i Cukiernia Mieszczańska, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Medziana 10. Celem spółki jest prowadzenie piekarni, wyrobów cukierniczych i sprzedaż tych wyrobów. Kapitał zakładowy 7.000 zł. podzielony na 70 udziałów, z czego 3.300 zł. wpłacono gotówką, a 3.700 zł. wniesiono wkładem rzeczowym. Zarządcami są: Zdzisław Pawłowski z Warszawy, Zygmunt Pawłowski z Poznania. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz

i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, weksle, czeki, indosy, umowy, prokury i pełnomocnictwa z wyjątkiem sądowych, podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań oraz pokwitowania z odbioru korespondencji, pieniędzy, przesyłek i towarów podpisuje każdy zarządca samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Dobrowolskim w Warszawie dnia 18 maja 1932 r. za nr. 922 na czas nieokreślony.

Wciągnięto w dn. 19 lipca 1932 r.

R. H. B LVII 8150: „Paciorkiewicz i Lisowski, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Marszałkowska 82. Celem spółki jest prowadzenie przedsiębiorstwa dla handlu artykułami gospodarstwa domowego i galanterią. Kapitał zakładowy 2.000 zł. podzielony na 100 udziałów całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Czesław Paciorkiewicz i Aleksander Lisowski, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, kontrakty, umowy nie wyłączając hipotecznych i wekslowych, czeki i żyra na wekslach podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję oraz pokwitowania z odbioru korespondencji, przesyłek pieniężnych i wartościowych, podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed p. o. notariuszem Łodzieńskim w Warszawie dnia 23 maja 1932 r. za nr. 553 na czas do dnia 22 maja 1935 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze trzechletnie okresy o ile na trzy miesiące przed upływem terminu jeden ze wspólników nie wyrazi woli spółki wezwaniem notarialnym.

Wciągnięto w dn. 19 lipca 1932 r.

R. H. B LVII 8151: „To-Han-Za” Towarzystwo Handlu Zamienne, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Mazowiecka 1. Celem spółki jest pośredniczenie w handlu pomiędzy Polską a innymi krajami. Kapitał zakładowy 20.000 zł. podzielony na 40 udziałów całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: inż. Ilja Łukjanow z Budapestu, inż. Stefan Buszczyński z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, żyra na wekslach, umowy, nie wyłączając hipotecznych, kontrakty, oraz wszelkie zobowiązania podpisują dwaj zarządcy łącznie lub jeden zarządca łącznie z zastępcą drugiego zarządcy. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Baranieckim w Warszawie w dniu 20 kwietnia 1932 r. za nr. 1045 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 20 lipca 1932 r.

R. H. B LVII 8152: „Farbiarnia i Pralnia Chemiczna W. Lau i J. Łukasik”. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Trębacka 7, filja Królewska 20. Celem spółki jest prowadzenie farbiarni i pralni chemicznej. Kapitał zakładowy 5.000 zł. podzielony na 100 udziałów, całkowicie wniesiony wkładem rzeczowym. Zarządcami są: Jan Łukasik i Wacław Lau obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, weksle, indosy, czeki, umowy, prokury, pełnomocnictwa z wyjątkiem sądowych podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań pełnomocnictwa sądowe, pokwitowania z odbioru korespondencji, towarów, przesyłek, przekazów i pieniędzy podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Dobrowolskim w Warszawie dnia 28 czerwca 1932 r. za nr. 1180 na czas do dnia 1 stycznia 1938 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na następne okresy trzechletnie o ile na pół roku przed upływem terminu jeden ze wspólników nie zawiadomi notarialnie drugiego wspólnika o wystąpieniu ze spółki.

Wciągnięto w dn. 20 lipca 1932 r.

R. H. B LVII 8155: „Żwirmlawka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Złota 65. Celem spółki jest wykonywanie obowiązków i korzystanie z praw przewidzianych w umowach z dnia 21 sierpnia 1930 r. zawartych pomiędzy Karolem Oldakiem a Dyрекcją Okręgową Kolei

Państwowej w Warszawie, a w szczególności ładowania żwiru na wagony ze żwirowni „Mławka”. Kapitał zakładowy 3000 zł. podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Samuel Ginzburg, Józef Grynbaum, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, indosy, czek, umowy, prokury, pełnomocnictwa z wyjątkiem sądowych i wszelkie zobowiązania podpisują dwaj zarządcy łącznie. Korespondencję zwykłą nie zawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru należności pieniężnych towarów, przesyłek, ładunków i korespondencji nie wyłączając pieniężnej i przekazy podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Dobrowolskim w Warszawie dnia 21 czerwca 1932 r. za nr. 1142 na czas do dnia 31 grudnia 1932 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalszy okres roczny o ile na miesiąc przed upływem terminu żaden ze wspólników nie wyrazi listem poleconym dalszego udziału w spółce.

Wciągnięto w dn. 20 lipca 1932 r.

R. H. B LVII 8156: „Warsztaty Elektrotechniki Samochodowej „Wels” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Ksążecka 17. Celem spółki jest naprawa i zakładanie nowej instalacji elektrycznej, samochodowej, oraz budowa i naprawa akumulatorów i drobny remont samochodowy. Kapitał zakładowy 2.000 zł. podzielony na 20 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Franciszek Popłowski z Warszawy, Stanisław Kwiecieński z Jaktorowa gm. Grodzisk. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, umowy prywatne, notarialne, hipoteczne, weksle, czek, pełnomocnictwa, prokury podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję zwykłą, pokwitowania z odbioru pieniędzy, towarów, wszelkiej korespondencji, nie wyłączając pieniężnej i wartościowej, przekazów, ładunków i przesyłek podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Chomenko w Warszawie dnia 5 marca 1932 r. za nr. 137 na czas do dnia 5 marca 1935 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze trzyletnie okresy o ile na sześć miesięcy przed upływem terminu żaden ze wspólników nie zawiadomi pozostałego o chęci rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 20 lipca 1932 r.

R. H. B LVII 8157: „Zakłady Meblowe „Konrad” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Nowy Świat 62. Celem spółki jest wyrób wszelkiego rodzaju mebli oraz sprzedaż takich. Kapitał zakładowy 3000 zł. podzielony na 30 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Konrad Tylicki, Józefa Tylicka i Bronisława Mogilnicka wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, umowy, kontrakty, cesje, żyra, przekazy, prokury, pełnomocnictwa, weksle, czek i pokwitowania z odbioru pieniędzy podpisują dwaj którykolwiek zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań oraz pokwitowania z odbioru korespondencji, towarów i przesyłek podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Pliszczynskim w Warszawie dnia 8 lipca 1932 r. za nr. 1052. na czas do dnia 8 lipca 1935 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze jednoroczne okresy o ile na trzy miesiące przed upływem terminu żaden ze wspólników nie zawiadomi listem poleconym pozostałych o wystąpieniu ze spółki.

Wciągnięto w dn. 20 lipca 1932 r.

R. H. B LVII 8158: „Farbiarnia i Blicharnia „K. W. G.” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Górczewska 14. Celem spółki jest prowadzenie farbiarni, apretury i blicharni przędzy wełnianej, sztucznego jedwabiu, wyrobów włóknistych i słomy. Kapitał zakładowy 37.500 zł. podzielony na 20 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Stanisław Kozłowski, Henryk Wajs i Stefan Grabowski, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, weksle, czek, żyra na wekslach, umowy, kontrakty, pełnomocnictwa, prokury, akty notarialne i hipoteczne podpisują dwaj którykolwiek zarządcy łącznie. Korespondencję nie-

zawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru korespondencji, przesyłek, przekazów, towarów i należności od klientów podpisuje jeden zarządca. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed p. o. notariusza Zaorskim w Warszawie dnia 4 lipca 1932 r. za nr. 1101 na czas do dnia 1 sierpnia 1934 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze jednoroczne okresy o ile na trzy miesiące przed upływem terminu jeden ze wspólników nie zawiadomi pozostałych wspólników notarialnie o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 20 lipca 1932 r.

R. H. B LVII 8159: „Chawa Rozenberg i Spółka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Bema 52. Celem spółki jest prowadzenie handlu artykułami spożywczymi, napojami gazowymi i t. p. Kapitał zakładowy 4.000 zł. podzielony na 40 udziałów, pokryty gotowizną złotych 2.000 i aportem rzeczowym na złotych 2.000. Zarządcami są: Chawa Rozenberg, Chaim Ulrych, oboje z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, weksle, żyra, czek, umowy, prywatne i urzędowe pełnomocnictwa i prokury podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję handlową niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru korespondencji, przesyłek pieniężnych i wartościowych, towarów oraz rachunki podpisuje jeden zarządca. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Małkowskim w Warszawie dnia 24 czerwca 1932 r. za nr. 1009 na czas do dnia 24 czerwca 1935 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na następne okresy trzyletnie o ile na trzy miesiące przed upływem terminu żaden ze wspólników nie zawiadomi notarialnie pozostałego wspólnika o swej chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 20 lipca 1932 r.

R. H. B LVII 8160: „Moc” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Kopernika 26. Celem spółki jest prowadzenie mechanicznej wytwórni obuwi. Kapitał zakładowy 2.000 zł. podzielony na 100 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Bajroch vel Bernard Pakszwer i Henryk Kazanecki, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, weksle, czek, żyra, umowy, prokury i pełnomocnictwa podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję oraz pokwitowania z odbioru korespondencji, towarów i pieniędzy podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzone pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Nowickim w Warszawie dnia 23 maja 1932 r. za nr. 843 na czas nieokreślony.

Wciągnięto w dn. 20 lipca 1932 r.

R. H. B LVII 8161: „Przedsiębiorstwo Przywozu i Sprzedaży Muszli Morskich „Muszlopól” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Leszno 52. Celem spółki jest prowadzenie przedsiębiorstwa przywozu muszli morskich w stanie nieprzerobonym i sprzedaż tychże dla dalszej przeróbki. Kapitał zakładowy 3.000 zł. podzielony na 30 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządca Salomon Filar z Warszawy zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy podpisując firmę pod jej stemplem na wszelkich dokumentach i zobowiązaniach. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Jasińskim w Warszawie dnia 8 marca 1928 r. za nr. 549 na czas do dnia 1 marca 1929 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze jednoroczne okresy o ile na trzy miesiące przed upływem terminu jeden ze wspólników nie zawiadomi pozostałego wspólnika wezwaniem notarialnym o wystąpieniu ze spółki.

Wciągnięto w dn. 20 lipca 1932 r.

WPISY DODATKOWE

R. H. B I 45 (B XLIX 6977): „Towarzystwo Zakładów Ceramicznych Dziewulski i Lange Spółka Akcyjna” w Warszawie. Leonard Tallen Wilczewski, Piotr Dąbkowski. Władysław Heinrich, Jan Reinstein, wszyscy z Warszawy. Wpisano na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 31 maja 1932 r. zaprotokołowanej przez notariusza Massalskiego w Warszawie nr. 772.

R. H. B I 46 (B XLV 6550): „Towarzystwo Zakładów Przemysłowo-Budowlanych Fr. Martens i Ad. Daab Spółka Akcyjna” w Warszawie. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 10 czerwca 1932 r. zatwierdzony został układ zapobiegawczy zawarty w dniu 4 czerwca 1932 r. między spółką a jej wierzycielami.

R. H. B 306 (B XXXIX 5784): „Dom Towarowy Bracia Jabłkowscy Spółka Akcyjna” w Warszawie. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 23 maja 1932 r. zaprotokółowanej przez notariusza Romana w Warszawie nr. rep. 790 zmien one zostały par. 8 i 25 statutu spółki.

R. H. B III 411 (B XXVI 4435): „Polski Bank Komunalny Spółka Akcyjna” w Warszawie. Trzecim członkiem zarządu i dyrektorem mianowany został Artur Śliwiński z Warszawy. Wpisano na mocy uchwały Rady Nadzorczej z dnia 28 czerwca 1932 r.

R. H. B IV 471 (B XXXIX 5752): „Towarzystwo Ubezpieczeń „Orzeł” Spółka Akcyjna” w Warszawie. Celem spółki jest prowadzenie działalności ubezpieczeniowej: 1) bezpośredniej w działach ubezpieczeń a) od ognia, b) od kradzieży z włamaniem i od rabunku, c) transportów, d) od gradobicia, 2) pośredniej we wszystkich działach ubezpieczeń. Zarząd stanowią: prezes Adam hr. Tarnowski, zastępca prezesa Paweł Heilperin, Zygmunt Heilperin, dr. Józef Landau, dr. Wiktor Mikulecki, wszyscy z Warszawy, dr. Marjan Bozewicz, dr. Ludwik Żeleński, obaj ze Lwowa, Hans Camillo Raabe z Wiednia. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Wszelkie pełnomocnictwa, akty i dokumenty z których wynika jakkolwiek dla spółki zobowiązanie winny być opatrzone podpisami dwóch członków zarządu lub jednego członka zarządu i prokurenta, wyjątek stanowią polisy, dodatki do polis, świadectwa tymczasowe, korespondencja, zarządzenia dotyczące czynności biurowych, powoływania z odbioru korespondencji, przesyłek pocztowych i innych, które to dokumenty mogą być podpisywane przez jednego członka zarządu, bądź przez jednego prokurenta. Postanowienie Ministrów Skarbu oraz Przemysłu i Handlu w przedmiocie zatwierdzenia statutu uzgodnionego z przepisami prawa o spółkach akcyjnych (Dz. Ust. 39/28 poz. 383) opublikowane zostało w Nr. 46 Monitora Polskiego z dnia 26 lutego 1932 r. Zmiana par. 24, 26, 28, 30, 32 i 35 statutu spółki nastąpiła na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 28 czerwca 1932 r. zaprotokółowanej przez notariusza Paszkowskiego w Warszawie nr. rep. 1207.

R. H. B IV 609 (B. LIII 7533): „Fabryka Obić Papierowych i Papierów Kolorowych J. Franaszek Spółka Akcyjna” w Warszawie. Na członka zarządu wybrany został Jerzy Franaszek z Warszawy. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 21 maja 1932 r. zaprotokółowanej przez notariusza Grymińskiego w Warszawie nr. rep. 1093.

R. H. B IV 638 (BLV 7881): „Biuro Rolniczo-Techniczne inżyniera Stanisława Nawakowskiego, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”, w Warszawie. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 10 czerwca 1932 r. odroczenie wypłat przedłużone zostało do dnia 26 sierpnia 1932 r.

R. H. B V 771 (B. LVI 8126): „Zakład Leczniczy „Nałęczów” Spółka Akcyjna”, w Warszawie. Inż. Wacławowi Ostrowskiemu z Warszawy udzielono prokury z prawem podpisywania łącznie z jednym z członków zarządu.

R. H. B V 774 (B. LIV 7700): „Towarzystwo Przemysłu Chemiczno-Farmaceutycznego (dawn. Magister Klawe) Spółka Akcyjna”. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 27 maja 1932 r. firmie przedłużone zostało odroczenie wypłat do dnia 4 września 1932 r. Decyzją tegoż Sądu z dnia 24 czerwca 1932 r. zarządzone zostało otwarcie postępowania układowego między firmą a jej wierzycielami.

R. H. B VI 935 (XLIII 6343) Towarzystwo Starachowickich Zakładów Górniczych Spółka Akcyjna”, w Warszawie. Dodat-

kowo na członka zarządu wybrany został Jan Prot z Zagórz-dzona. Prokura Jerzego Hełczyńskiego ustała. Inż. Stanisławowi Emme ze Starachowic pow. Hżecki, woj. kieleckie udzielono prokury z prawem podpisywania łącznie z jednym z członków zarządu lub z prokurentem. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 10 maja 1932 r. zaprotokółowanej przez notariusza Grymińskiego w Warszawie nr. rep. 994, zmieniony został par. 6 Statutu.

R. H. B VI 938 (B. LVI 8085): „Polska Spółka Akcyjna „Kauczuk” w Warszawie. Sędzią komisarzem mianowany został sędzia handlowy Jan Gebethner, zaś nadzorczą sądowym adwokat Stanisław Jezierski z Warszawy. Nadzór sądowy upoważnił członka zarządu Macieja Bykoff do prowadzenia przedsiębiorstwa i do podpisywania wszelkich zobowiązań i dokumentów łącznie z nadzorczą sądowym. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 15 lipca 1932 r. firmie: „Polska Spółka Akcyjna „Kauczuk” udzielono odroczenia wypłat na okres trzech miesięcy.

R. H. B VI 1005 (B. XL 5892): „Zakłady Chemiczne Grodzisk Spółka Akcyjna”, w Warszawie. Nadzorczą na czas wykonania układu mianowany został adwokat Tadeusz Łabanowski z Warszawy. Do zarządzania przedsiębiorstwem przez czas wykonywania układu upoważnieni zostali przez nadzorcę: członkowie zarządu Józef Zawadzki i Stanisław Müller z tem, że dla ważności wszelkiego rodzaju aktów notarialnych i hipotecznych, umów, zobowiązań weksli i czeków koniecznym jest oprócz podpisu jednego z upoważnionych t. j. Zawadzkiego lub Müllera podpis nadzorcy adwokata Tadeusza Łabanowskiego. Wszelką korespondencję podpisuje Zawadzki lub Müller lub też nadzorca adwokat Tadeusz Łabanowski. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 3 czerwca 1932 r. zatwierdzony został układ zapobiegawczy zawarty pomiędzy spółką a jej wierzycielami w dniu 25 maja 1932 r. z dodaniem na czas wykonywania tego układu nadzorcy w osobie adwokata Tadeusza Łabanowskiego z prawem wykonywania zarządu nad przedsiębiorstwem.

R. H. B 1356 (B. XLIII 6303): „Towarzystwo Akcyjne Dom Miasto-Ogród Zabki”. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Czackiego 23 (gmach Towarzystwa Kredytowego m. Warszawy).

R. H. B. VIII 1433 XLVIII 6848: „Steinhagen i Saenger Fabryki Papieru i Celulozy Spółka Akcyjna”. Prokura Henryka Karpińskiego i Aleksandra Hoeke ustała, Adolfowi Deloffowi z Warszawy udzielono prokury.

R. H. B VIII 1557 (BLV 7922): „Zakłady Przemysłowe „Eternit”, Spółka Akcyjna, w Warszawie. Na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszów w dniu 21 maja 1932 r. Zarząd ukonstytuował się w następującym składzie: dr. Wiktor Kutten, prof. inż. Antoni Schimitzek, Feliks Bankier, Witold Brzozowski, wszyscy z Warszawy.

R. H. B IX 1719 (B. XXXIII 5133): „Belgijska Spółka Akcyjna Warszawska Fabryki Drutu, Szytytów i Gwoździ”, w Warszawie. Kapitał zakładowy przeznaczony na działalność w Państwie Polskim wynosi obecnie 7.000.000 fr. belgijskich czyli 1.750.000 zł. Postanowieniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 17 grudnia 1929 r. N. Adm. Pr. 5209 Spr. 226, zezwolono spółce na ustalenie kapitału przeznaczonego na działalność w Państwie Polskim wykazanego w bilansie brutto na dzień 1 lipca 1928 r. stosownie do Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. (Dz. Ust. 38/28 poz. 352) na sumę 7.000.000 fr. belg. czyli 1.750.000 zł.

R. H. B X 2003 (B. XXV 4277): „Związek Nadśluczańskich Przemysłowców Leśnych Spółka Akcyjna”, w Warszawie. Anna Langbort przestała być członkiem zarządu. Na członka zarządu wybrany został Konstanty Mikulski z Warszawy. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 29 kwietnia 1932 r. zaprotokółowanej przez notariusza Siennickiego w Warszawie nr. rep. 1549.

R. H. B 2050: „Wydawnictwo Czasopisma „Przegląd Elektro-techniczny”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Kapitał zakładowy podwyższony został o 15.000 zł i obecnie wynosi zł. 20.000 podzielonych na 1.000 udziałów całkowicie wpłacony. Zarządcami obecnie są: inż. Tadeusz Czaplicki, inż. Kazimierz Jackowski, inż. Mieczysław Kuźmicki, inż. Edward Opęchowski, prof. Roman Podolski, inż. Kazimierz Straszewski, inż. Tadeusz Sułowski, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wpisano na mocy aktów zeznanych przed notariuszem Grymińskim w Warszawie dnia 24 kwietnia i 29 grudnia 1931 r. za nr. 810 i 2729 oraz uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 21 marca 1932 r.

R. H. B XI 2166: „Fabryka Grzebieni Lacraz i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”, w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Natolińskiej 8 m. 12.

R. H. B XI 2228 (B XXXVIII 5671): „Drukarnia Techniczna Spółka Akcyjna”, w Warszawie. Zarząd obecnie stanowią: Jan Iwasiewicz, Witold Klimpel, obaj z Warszawy. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 29 kwietnia 1932 r. zaprotokółowanej przez notariusza Tyborskiego w Warszawie nr. rep. 1299.

R. H. B XI 2307 (B. XLV 6502): „Huta Szklana „Dąbrowa” Spółka Akcyjna”, w Warszawie. Celem spółki jest prowadzenie i rozwój istniejącej w gminie Jarczew pow. łukowskiego huty szklanej „Dąbrowa”. Na walnym zgromadzeniu akcjonariuszów w dniu 28 maja 1932 r. zarząd ukonstytuował się w następującym składzie: Michał Esterson, Antoni Jurkowski, Herman Lewy, Aleksander Mieszczanowski, Maksymilian Bernstein, Herman Ginsberg, wszyscy z Warszawy. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zatwierdzenia statutu uzgodnionego z prawem o spółkach akcyjnych (Dz. Ust. 39/28 poz. 383) opublikowane zostało w Nr. 299 „Monitora Polskiego” z dnia 30 grudnia 1931 r.

R. H. B XI 2359 (B. LVII 8153): „Dana Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Likwidatorami są: Stig Zetterlund, Gunnar Samzelius, Teodor Czerwiński, wszyscy z Warszawy. Wszelkie zobowiązania, umowy akty notarialne i hipoteczne, pełnomocnictwa, weksle, i czeki oraz wszelkiego rodzaju dokumenty podpisują dwaj likwidatorzy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji, nie wyłączając pieniężnej i wartościowej, przesyłek i towarów podpisuje jeden z likwidatorów. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy z dodatkiem „w likwidacji”. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie z dnia 26 kwietnia 1932 r. za nr. 1509 spółka postawiona została w stan likwidacji.

R. H. B XI 2361 (B. XXX 4797): „Zjednoczeni Polscy Przemysłowcy Metalowi, Spółka Akcyjna”, w Warszawie. Celem spółki jest a) ułatwianie fabrykom polskim wyrobów metalowych, zakupu wszelkich potrzebnych im do wytwórczości przedmiotów i towarów, tudzież pośredniczenie w sprzedaży wytworów tychże fabryk w stanie surowym lub obrobionym, b) zakładanie, nabywanie i prowadzenie zakładów przemysłowych dla przetwarzania surowych produktów, lub też wyrobu przedmiotów związanych z przemysłem metalowym, jak i wszelkich innych zakładów pokrewnych i pomocniczych, c) wydawanie pożyczek pod zastaw towarów przyjętych w komis po uzyskaniu odnośnego zezwolenia na te operacje, jako też zaciągania na te towary na rachunek i z polecenia ich właścicieli pożyczek w instytucjach kredytowych oraz wykonywanie wszelkich zleceń przemysłowców dotyczących przemysłu metalowego. Zarząd stanowią: Józef Mirowski, Kazimierz Ambrożewicz, Kazimierz Pichelski, wszyscy z Warszawy. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Do składania oświadczeń i podpisywania w imieniu spółki wystarczy współdziałanie dwóch członków zarządu lub jednego członka zarządu łącznie z prokurentem. Nadzór sądowy upoważnił Zygmunta Breitenwalda do zarządzania sprawami firmy, pozostawiając prawo podpisu osobom ujawnionym w Rejestrze Handlowym z tem, że osoby te działać będą w granicach statutu spółki przewidzianych i że dla ważności wszelkiego rodzaju aktów, umów, pełnomocnictw, zobowiązań, weksli, czeków i wszelkich wogóle dokumentów sporządzanych i wystawianych przez zarząd konieczny jest oprócz podpisów statutem spółki przewidzianych podpis nadzorca sądowego. Zygmuntovi Breitenwaldowi z Warszawy udzielono prokury z prawem podpisywania łącznie z jednym z członków zarządu. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zatwierdzenia statutu uzgodnionego z przepisami prawa o spółkach akcyjnych (Dz. Ust. 39/28 poz. 383) opublikowane zostało w Nr. 95 Monitora Polskiego z dnia 25 kwietnia 1932 r. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów zeznanej przed notariuszem Zaborowskim w Warszawie dnia 8 czerwca 1932 r. za nr. 1058 zmienione zostały par. 16 i 17 statutu spółki.

nionym w Rejestrze Handlowym z tem, że osoby te działać będą w granicach statutu spółki przewidzianych i że dla ważności wszelkiego rodzaju aktów, umów, pełnomocnictw, zobowiązań, weksli, czeków i wszelkich wogóle dokumentów sporządzanych i wystawianych przez zarząd konieczny jest oprócz podpisów statutem spółki przewidzianych podpis nadzorca sądowego. Zygmuntovi Breitenwaldowi z Warszawy udzielono prokury z prawem podpisywania łącznie z jednym z członków zarządu. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zatwierdzenia statutu uzgodnionego z przepisami prawa o spółkach akcyjnych (Dz. Ust. 39/28 poz. 383) opublikowane zostało w Nr. 95 Monitora Polskiego z dnia 25 kwietnia 1932 r. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów zeznanej przed notariuszem Zaborowskim w Warszawie dnia 8 czerwca 1932 r. za nr. 1058 zmienione zostały par. 16 i 17 statutu spółki.

R. H. B 2475 (B XXX 4822): „Huta Szklana „Jabłonna” Spółka Akcyjna”. Siedziba spółki mieści się obecnie przy pl. Małachowskiego 2 m. 22. Celem spółki jest wyrób i sprzedaż wyrobów szklanych, jak również zakładanie i prowadzenie wszelkiego rodzaju pokrewnych zakładów przemysłowych. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Wszelkie umowy, pełnomocnictwa, weksle, akty hipoteczne i notarialne, wszelkie zobowiązania tudzież czeki podpisują dwaj członkowie zarządu lub jeden członek zarządu łącznie z prokurentem. Korespondencję zwykłą, pokwitowania z odbioru korespondencji, pieniędzy, towarów i innego majątku, i żądania zwrotu sum podpisuje jeden członek zarządu lub prokurent. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zatwierdzenia statutu uzgodnionego z przepisami prawa o spółkach akcyjnych (Dz. Ust. 39/28 poz. 383) opublikowane zostało w Nr. 18 i 20 „Monitora Polskiego” z dnia 23 i 26 stycznia 1932 r. Wpis powyższy w dniu 27 lipca 1932 r. uzupełniony został dopełnieniem: Zarząd obecnie stanowią: Jerzy Rackman, Stanisław Rogowski, obaj z Warszawy, Aleksander Chojnowski, Maurycy Potocki, obaj z Jabłonna. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 28 czerwca 1932 r. zaprotokółowanej przez notariusza Hettlingera w Warszawie nr. rep. 2597.

R. H. B XII 2507 (B. XXXV 5291): „Wrzosowa” Fabryka Portland-Cementu Spółka Akcyjna”, w Warszawie. Firma obecnie brzmi: „Wrzpsowa” Fabryka Portland-Cementu Spółka Akcyjna”. Celem spółki jest wyrób i sprzedaż cementu, innych materiałów wiążących oraz artykułów budowlanych, jak również prowadzenie przemysłów pomocniczych, pochodnych i pokrewnych oraz gospodarstw rolnych. Kapitał zakładowy podzielony jest na 15.000 akcji na okaziciela. Zarząd stanowią: Aleksander Ewest Bernard Holenderski, dr. Paweł Minkowski, inż. Stefan Mazur, wszyscy z Warszawy, dr. Fritz Carus z Wiednia, dr. Fedor Weinschenck z Bielska Cieszyńskiego. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Wszelkie zobowiązania w imieniu spółki, pełnomocnictwa, umowy, akty hipoteczne, notarialne, weksle, żyra, czeki, oraz korespondencję podpisują dwaj członkowie zarządu: bądź jeden członek zarządu łącznie z prokurentem. Wszelkie oświadczenia zwrócone do spółki, tudzież doręczenie pism, przekazów, przesyłek, mogą być dokonywane wobec jednego członka zarządu lub prokurenta. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zatwierdzenia statutu uzgodnionego z przepisami prawa o spółkach akcyjnych (Dz. Ust. 39/28 poz. 383) opublikowane zostało w Nr. 5 Monitora Polskiego z dnia 8 stycznia 1932 r.

R. H. B XIV 2781 (B. XXXVIII 5681): „Technika Gorzelnicza Spółka Akcyjna”, w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Wroniej 69. Komisję Likwidacyjną stanowią: inż. Jan Ciszewski, Gustaw Kreysler, obaj z Warszawy. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 24 czerwca 1932 r. zaprotokółowanej przez notariusza Borkowskiego w Warszawie nr. rep. 709 spółka postawiona została w stan likwidacji. Decyzją Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 20 maja 1932 r. postępowanie zapobiegawcze upadłości zostało umorzone.

R. H. B XIV 2912 (B. XLVIII 6959): „Spółka Akcyjna dla Handlu Rurami”, w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Czackiego 19.

R. H. B XV 2978 (B. LIII 7525): „Syndykat Plantatorów Chmielu, Spółka Akcyjna”. Celem spółki jest zakładanie i prowadzenie suszarni, siarkowni i magazynów chmielu, prowadzenie handlu chmielom i wszelkiego rodzaju artykułami potrzebnymi do produkcji, konserwacji i pakowania chmielu tak krajowymi jak i zagranicznymi, zarówno na własny rachunek jak i komiso-wo, oraz prowadzenie handlu i eksploatacji innych wytworów gospodarstwa leśnego i rolnego, tudzież przedstawicielstwo fabryk i przedsiębiorstw handlowych krajowych i zagranicznych. 2.000 akcji imiennych uprzywilejowanych i 2.000 akcji na okaziciela. Zarząd stanowią prezes Przemysław Kleniewski z dóbr Kluczkowice pow. puławskiego. Jan Kleniewski z dóbr Szczekarków pow. Puławskiego, Stanisław Dębczyński, Wacław Ścibor dwaj ostatni z Warszawy. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Zwykłą korespondencję podpisuje w imieniu Spółki jeden członek zarządu lub jeden prokurent. Weksle, własne i akcepty weksli trasowanych, akty notarialne i hipoteczne z prawem projektowania treści do wykazów hipotecznych, pełnomocnictwa i prokury podpisują w imieniu spółki dwaj członkowie zarządu lub jeden członek zarządu z prokurentem. Indosy weksłowe, wystawy weksli, trasowanych, czeków i umowy podpisuje jeden członek zarządu z prokurentem lub dwaj prokurenci. Do kwitowania z odbioru należności za towary, do odbioru z pocztu pieniędzy, posyłek i dokumentów wystarczających jest podpis jednego członka zarządu lub jednego prokurenta. Marjanowi Konarskiemu i Antoniemu Pawłowskiemu obydwom z Warszawy, udzielono łącznej prokury. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zatwierdzenia statutu uzgodnionego z przepisami prawa o spółkach akcyjnych (Dz. Ust. 39/28 poz 383) opublikowane zostało w Nr. 255 Monitora Polskiego z dnia 4 listopada 1931 r. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 11 maja 1932 r. zaprotokołowanej przez notariusza Paszkowskiego w Warszawie nr. rep. 875 zmienione zostały par. 17 i 18 statutu.

R. H. B XVI 3175: „Chemkomis” Biuro Sprzedaży Komisowej Produktów Chemicznych. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Likwidatorem mianowany został dr. Rajmund Vilfan z Warszawy, który podpisuje firmę spółki pod jej stemplem z dodatkiem „w likwidacji”. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Hettlingerem w Warszawie dnia 1 lipca 1932 r. za nr. 2640 spółka postawiona została w stan likwidacji.

R. H. B XVII 3341 (B LVI 8131): „Terebenthen” Zjednoczone Fabryki Terpentyny Puszczy Białowieskiej Bracia Porowscy i P. Godlewski, Spółka Akcyjna, w Warszawie. William Oswald Gurland i Sylwester Porowski przestali być członkami zarządu.

R. H. B XVIII 3356 (BLVII 8179): „Fabryka Wyróbów Metalowych J. M. Proszower i Spółka, Spółka Akcyjna”, w Warszawie. Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Stanisław Rosenberg, kuratorem zaś adwokat Ignacy Königstein z Warszawy, który obecnie jest syndykiem tymczasowym Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 18 czerwca 1932 r. układ zapobiegawczy zawarty pomiędzy firmą „Fabryka Wyróbów Metalowych J. M. Proszower i Ska. Spółka Akcyjna” a jej wierzycielami w dniu 5 listopada 1931 r. został unieważniony i spółce ogłoszono upadłość.

R. H. B XVIII 3447: „Elektrokabel, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Henryk Eppelbaum i Ajzyk Fiszer przestali być zarządcami. Czeki podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Wpisano na mocy aktów zeznanych przed notariuszem Siennickim w Warszawie dnia 27 czerwca i 30 grudnia 1931 r. na nr. 2982 i 5688.

R. H. B XIX 3499 (B XL 5963): „Zjednoczone Wytwórnie Gaśnicze „Mi-Ra” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Prokura Zofii Kozłowskiej ustała. Zygmunto- wi Petzlowi z Warszawy udzielono prokury z prawem podpisywania pod stemplem firmy łącznie z jednym z członków zarządu, weksli, korespondencji, czeków i pokwitowań oraz z prawem samodzielnego podpisywania pokwitowań z odbioru listów przewozowych, wszelkiej korespondencji, przesyłek, przekazów pieniężnych, listów wartościowych i towarów.

R. H. B XX 3715: „Władysław Hoffman i S-ka, Spółka Akcyjna, Przemysł i Handel Apteczny” w Warszawie. Komisję likwidacyjną stanowią: Władysław Hoffman, adwokat Jerzy Groniowski, Anna Breskin, wszyscy z Warszawy. Firmę spółki pod jej stemplem z dodatkiem „w likwidacji” podpisują dwaj członkowie Komisji Likwidacyjnej łącznie. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 5 lipca zaprotokołowanej przez notariusza Dylewskiego w Warszawie nr. rep. 656 spółka postawiona została w stan likwidacji.

R. H. B XXI 3751: „Agencja Telegraficzna Expres A. T. E. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Prokura Jana Novaka ustała. Czesławowi Skrzyckiemu z Warszawy udzielono prokury.

R. H. B XXII 3997: „Eksploatacja Uzdrowisk Polskich „E. U. P.”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”, w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Dobrej 8/10. Likwidatorem mianowany został Bronisław Ziółkowski z Warszawy, który podpisuje firmę spółki pod jej stemplem z dodatkiem „w likwidacji”. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 15 kwietnia 1932 r. spółka postawiona została w stan likwidacji.

R. H. B XXIV 4140: „Towarzystwo Przemysłowo-Handlowe „Ignisfil” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Stanisław Cohn, kuratorem zaś adwokat Chaim Fargotsztein z Warszawy, który obecnie jest syndykiem tymczasowym Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 9 lutego 1932 r. i 26 lutego 1932 r. firmie: „Towarzystwo Przemysłowo-Handlowe „Ignisfil” spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w likwidacji” oraz Izaakowi i Annie vel Hann'e małżonkom Ingterom ogłoszona została upadłość.

R. H. B XXVI 4389: „Sosna Polska Spółka Akcyjna” w Warszawie. Siedziba spółki przeniesiona została do Bydgoszczy. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 28 kwietnia 1932 r. zaprotokołowanej przez notariusza Zaborowskiego w Warszawie nr. rep. 803.

R. H. B XXVI 4425: „Przedsiębiorstwo Budowlane „Spójnia” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Freta 3 m. 3 w lokalu J. Wejnerowskiego.

R. H. B XXVII 4540: „Centralne Biuro Ogłoszeń L. Metzl i Spółka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Likwidatorką mianowana została Zofia Loewensteinowa z Warszawy, która podpisuje firmę pod jej stemplem z dodatkiem „w likwidacji”. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 23 czerwca 1932 r. spółka postawiona została w stan likwidacji.

R. H. B XXVIII 4614: „Przemysłowo-Handlowe Zakłady Chemiczne Ludwik Spiess i Syn, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Prokura Wacława Stelmaszczycy ustała.

R. H. B XXX 4816: „Centrocement”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Henrykowi Konarskiemu z Warszawy udzielono prokury z prawem podpisywania łącznie z jednym z zarządców.

R. H. B XXXIV 5223: „Elektrownia Marecka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 75.000, podzielonych na 150 udziałów, całkowicie wpłaconych. Dodatkowo na zarządcę wybrany został Reinhold Früboes z Warszawy. Wszelkie zobowiązania, kontrakty, umowy, nie wyłączając hipotecznych i wekslowych, oraz czeków i żyra, podpisuje Emil Früboes łącznie z jednym z pozostałych zarządców. Korespondencję handlową oraz pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji, pieniędzy za przekazami, przesyłki i ładunków, podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Miszewskim

w Warszawie dnia 16 stycznia 1929 r. za nr. 401. Wpis powyższy w dniu 27 lipca 1932 r. uzupełniony został dopełnieniem: Zarządcami są: Emil Früboes z Anina, Reinhold Früboes z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, kontrakty, umowy, nie wyłączając hipotecznych i wekslowych, czeków, żyra na wekslach, podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję, pokwitowania z odbioru korespondencji nie wyłączając pieniężnej i wartościowej, pieniędzy za przekazami przesyłek i ładunków, podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Miszewskim w Warszawie dnia 29 sierpnia 1929 r. za nr. 5175. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 1 lipca 1932 r. upadłość spółki została ukończona.

R. H. B XXXVIII 5607: „Spółka Akcyjna dla Międzynarodowego Transportu Schenker i S-ka w Warszawie”. Na członka zarządu wybrany został Tadeusz Iwański z Warszawy. Prokura Oskara Szefera ustała. Tadeuszowi Iwańskiemu z Warszawy udzielono łącznej prokury dla Centrali.

R. H. B LI 7311: „Zakłady Przemysłowe „Drogista”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Marjanowi Karasiewiczowi z Warszawy udzielono prokury z prawem podpisowania łącznie z jednym z zarządców.

R. H. B LII 7511: „Teo”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Belańskiej 3. Berta Bursztyn z zarządu ustąpiła. Na zarządczynię wybrana została Esterka Proner z Warszawy. Wpisano na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia wspólników z dnia 11 czerwca 1932 r. i aktu zeznanego przed notariuszem Chomenko w Warszawie dnia 15 czerwca 1932 r. za nr. 412.

R. H. B LIII 5784: „Towarzystwo Ubezpieczeń „Vita” w Warszawie, Spółka Akcyjna”. Stefan Giełg z zarządu wystąpił. Na członka zarządu wybrany został Jan-Adam Jeziorański z Młocin. Wpisano na mocy uchwały Rady Nadzorczej z dnia 13 lutego 1932 r. Wpis powyższy w dniu 19 lipca 1932 r. uzupełniony został dopełnieniem: Firma obecnie brzmi: „Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie „Vita” i „Krakowskie” Spółka Akcyjna”. Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł 2.500.000, podzielony na 25.000 akcji na okaziciela. Zarząd obecnie stanowią: Ananiasz Einhorn, dr. Mieczysław Lilienthal, Zbigniew Rozmanit, wszyscy z Warszawy. Jan-Adam Jeziorański ze wsi Łom'anki, Młociny. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Wszelkie pełnomocnictwa, akty, czeków, listy o wydanie funduszy z instytucji kredytowych, oraz dokumenty z których wynika jakiegokolwiek dla spółki zobowiązanie, winny być opatrzone podpisami dwóch członków zarządu lub jednego członka zarządu i prokurenta, wyjątek stanowią polisy, dodatki do polis, pokwitowania z odbioru korespondencji, przesyłek pocztowych i innych, które to dokumenty mogą być podpisywane również przez dwóch prokurentów. Władysławowi Kozłowskiemu i Zdzisławowi Reklewskiemu obydwoim z Warszawy udzielono łącznej prokury. Uchwalony na walnym Zgromadzeniu akcjonariuszów w dniu 24 marca 1932 r. zaprotokółowanym przez notariusza Grymińskiego w Warszawie nr. rep. 689 nowy statut spółki zatwierdzony został postanowieniem Ministra Skarbu oraz Przemysłu i Handlu z dnia 12 maja 1932 r.

DECYDUJĄC SIĘ NA
PODRÓŻ, RZUC OKIEM
NA INFORMACJE O KO-
MUNIKACJI LOTNICZEJ
SAMOLOTY KURSUJĄ CODZIENNIE.

Polonia - Italia

Organ Izby Handlowej Polsko-Italskiej

Redaktor Naczelny Dr. LEON PĄCZEWSKI

Komitety Redakcyjne: Dr. A. Menotti Corvi,
Radca Handlowy Ambasady Italskiej w War-
szawie, Ks. Franciszek Radziwiłł, Prezes
Izby, Baron J. Dangel, Wiceprezes Izby,
Inż. Renato Sambri, Wiceprezes Izby, oraz
Dr. W. Olszewicz

Na żądanie wysyłamy numery okazowe

Adres Redakcji i Administracji:
Wierzbowa 11, tel. 202-15.

PRENUMERATA ROCZNA WYNOŚI zł 40

TYGODNIK HANDLOWY

niezbędny jest dla
przemysłowców
i hurtowników,

o ile chcą oni

dotrzeć do kupców
lub znać stan handlu

Numery okazowe na żądanie wysyła
ADMINISTRACJA „TYGODNIKA HANDLOWEGO”
Warszawa, ul. Szkolna 10, tel. 692-86

OBWIESZCZENIA SPÓŁEK AKCYJNYCH

II OGŁOSZENIE

Kolej Lokalna Tarnów—Szczucin, S. A.

XXI ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

S. A. „Kolej Lokalna Tarnów—Szczucin” odbędzie się w dn. 17 listopada 1932 r. o godz. 9 przed poł. w lokalu Biura Małopolskich Kolei Lokalnych (gmach Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych IV p. drzwi 453) we Lwowie, z następującym porządkiem dziennym:

1) Rozpatrzenie sprawozdania Zarządu z czynności oraz Rady Nadzorczej o zamknięciu rachunków za okres od 1 kwietnia 1931 r. do 31 marca 1932 r. i uchwała co do udzielenia absolutorjum Zarządowi i Radzie Nadzorczej;

2) Zmiana § 47 statutu w tym kierunku, że rok obrotowy Spółki ma być zgodny z rokiem gospodarczym Polskich Kolei Państwowych.

Warunki prawa do głosu na Walnem Zgromadzeniu określa § 20 statutu Spółki.

Z a r z ą d.

II OGŁOSZENIE

ZARZĄD

Przedsiębiorstwo Bawełny „Teodor Steigert”, S. A.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 16 listopada 1932 r., o godz. 18, odbędzie się w lokalu Spółki w Łodzi, przy ul. Miljonowej 37

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego;

2) Zmiana 1 ustępu § 5 statutu Spółki; brzmienie do t y c h c z a s o w e: „Kapitał akcyjny Spółki wynosi zł 3.450.000, podzielonych na 6.000 sztuk akcji po zł 575 nominalnej wartości każda”, brzmienie projektowane: „Kapitał akcyjny Spółki wynosi zł 2.400.000, podzielonych na 6.000 sztuk akcji po zł 400 nominalnej wartości każda”;

3) Wybór pisma miejscowego, w którym winne być publikowane wymagane przez statut Spółki oraz Prawo o spółkach akcyjnych ogłoszenia;

4) Wolne wnioski.

Do uczestniczenia w powyższym Zgromadzeniu uprawnieni będą PP. Akcjonariusze, którzy — zgodnie z § 22 statutu — złożą w Spółce swe akcje lub też zaświadczenia depozytowe przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Zakładów Przemysłowych „Guma Rubber”, S. A.

zawiadamia, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

odbędzie się w poniedziałek, dn. 21 listopada 1932 r. o godz. 20 w lokalu Spółki przy ul. Gęsiej Nr. 30 w Warszawie z następującym porządkiem dziennym: 1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdania Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 3) Zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków na dz. 31/XII 1931 r. i 4) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, życzący sobie uczestniczyć w tem Zgromadzeniu, obowiązani są złożyć w Zarządzie Spółki swoje akcje lub zaświadczenia w myśl § 59 Prawa o Spółkach Akcyjnych z dn. 22/III 1928 r.

Wolne wnioski winny być zgłoszone Zarządowi na piśmie nie później, niż na 14 dni przed terminem Zgromadzenia.

II OGŁOSZENIE

Towarzystwo „Elektryczność”, S. A.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 16 listopada 1932 r., o godz. 1 po poł., w biurze Zarządu w Warszawie, przy ul. Zgoda Nr. 10, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór Przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i Komisji Rewizyjnej, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1931/32; 3) Pokwitowanie Zarządu z czynności; 4) Wybór 2 członków Zarządu, wychodzących drogą losowania; 5) Oznaczenie uposażenia Zarządu; 6) Oznaczenie wynagrodzenia członków Komisji Rewizyjnej i ich wybór.

Właściciele akcji, życzący sobie uczestniczyć w Walnem Zgromadzeniu, winni najpóźniej do dn. 9 listopada r. b. złożyć w Zarządzie Spółki swe akcje, lub też zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza lub w instytucji kredytowej krajowej. W zaświadczeniu winny być wymienione: imię i nazwisko akcjonariusza, jego adres, ilość i numery akcji, oraz winno być zawarte oświadczenie, iż akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Karty wstępu wydawane będą w Biurze Zarządu na 3 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Budowlanej Spółki Akcyjnej w Łodzi, S. A.

zawiadamia Akcjonariuszy, iż w dn. 15 listopada r. b. o godz. 16 w lokalu Spółki przy ul. Kościuszki 10 w Łodzi odbędzie się

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

którego porządek dzienny obejmować będzie następujące punkty: 1) Wybór Przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu; 3) Wniosek o likwidacji Spółki; 4) Wybór Komisji Likwidacyjnej; 5) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, chcący uczestniczyć w powyższym zgromadzeniu, winni złożyć swe akcje wzgl. kwity depozytowe na za-deponowane swe akcje w Zarządzie wzgl. w lokalu Budowlanej Spółki Akcyjnej najpóźniej na 7 dni przed Walnem Zgromadzeniem.

II OGŁOSZENIE

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów

Fabryki Maszyn Rolniczych „Odlew”, S. A. w Krakowie

odbędzie się we środę, dn. 23 listopada 1932 r., o godz. 4 po poł., w lokalu fabrycznym Spółki w Krakowie, przy ul. Żółkiewskiego 17.

Porządek dzienny:

1) Sprawozdanie Zarządu z obrotów przedsiębiorstwa za czas od 1 stycznia 1931 do 31 grudnia 1931 r.; 2) Sprawozdanie Rady Nadzorczej o zamknięciu rachunków, przedłożenie bilansu za powyższy okres i powzięcie uchwały, zatwierdzającej powyższe sprawozdanie; 3) Powzięcie uchwały co do pokrycia strat; 4) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej z wnioskiem na udzielenie absolutorjum Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej z czynności i rachunków za czas od 1 stycznia 1931 r. do 31 grudnia 1931 r.; 5) Ustalenie wynagrodzenia dla członków Rady Nadzorczej za 1932 r. tudzież dla członków Komisji Rewizyjnej za 1931 r.; 6) Wybór 5 członków Rady Nadzorczej na okres 3-letni; 7) Wnioski i interpelacje.

Akcjonariusze, reprezentujący co najmniej 1/10 część kapitału akcyjnego, mogą żądać pomieszczenia dodatkowych spraw na porządek dzienny, nie później jak w 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Podlaskiej Wytłórnii Samolotów, S. A.

zawiadamia, że w dn. 17 listopada 1932 r. o godz. 17 w lokalu Państwowych Zakładów Lotniczych przy ul. Puławskiej 2-a odbędzie się:

ZWYCZAJNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego; 2) Odczytanie protokołu z ostatniego zgromadzenia; 3) Sprawozdanie Rady, Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 4) Zatwierdzenie bilansu i r-ku strat i zysków za 1931 r.; 5) Wybory członków Rady, Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 6) Wolne wnioski.

II OGŁOSZENIE

Drukarnia Polska, S. A. w Poznaniu

zwołuje akcjonariuszy na

WALNE ZGROMADZENIE

na dz. 17 listopada 1932 r. o godz. 12 w poł. w lokalu Spółki w Poznaniu przy św. Marcinie 70.

Porządek obrad:

- 1) Sprawozdanie Zarządu za 1931/32 r.;
- 2) Przedłożenie bilansu i rachunku zysków i strat;
- 3) Sprawozdanie Rady Nadzorczej i rewizyjnej;
- 4) Przyjęcie bilansu oraz rachunku zysków i strat i udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej;
- 5) Uchwała, dotycząca salda rachunku zysków i strat;
- 6) Wybory do Rady Nadzorczej;
- 7) Wolne głosy.
- 7) Wniosek z łona akcjonariuszy o zmianę §§ 4, 5 oraz 10 statutu, które to postanowienia mają być zmienione, jak następuje:

1) 4 600 sztuk akcji imiennych (§ 4 Statutu) zamienia się na akcje na okaziciela.

2) Walne Zebranie ustanawia 1 500 akcji uprzywilejowanych w myśl art. 39 Prawa o Spółkach Akcyjnych w ten sposób, że z 9 200 akcji każda szósta akcja może uzyskać charakter akcji uprzywilejowanej.

Uprzywilejowanie polegać ma na tem, że każdej akcji uprzywilejowanej przysługują się 5 (pięć) głosów.

Przydziału akcji uprzywilejowanych dokonuje Zarząd i Rada Nadzorcza stosownie do posiadanych przez poszczególnych właścicieli akcji oraz stosownie do wniosków akcjonariuszy.

8) Wolne głosy.

Do udziału w Walnym Zgromadzeniu uprawnieni są:

- a) właściciele akcji imiennych, jeżeli są zapisani do księgi akcyjnej na siedem pełnych dni przed odbyciem Walnego Zgromadzenia,
- b) właściciele akcji na okaziciela, jeżeli najpóźniej na siedem pełnych dni przed datą Walnego Zgromadzenia złożą akcje na ręce Zarządu Spółki w Poznaniu przy św. Marcinie 70 i pozostawią je aż do ukończenia Walnego Zgromadzenia.

Poznań, dn. 2 listopada 1932 r.

Z a r z ą d

Edward Pawłowski, Roman Leitgeber

Spółka Akcyjna Kolej Lokalna Toruń—Lubicz

Zwołane na dz. 12 listopada 1932 r. Walne Zgromadzenie Spółki odwołuję niniejszem, a zapraszam na

WALNE ZGROMADZENIE

w poniedziałek, dn. 28 listopada 1932 r., o godz. 13, do Torunia, salkę posiedzeń Wydziału Powiatowego, Plac Teatralny Nr. 4

Porządek obrad tegoż Walnego Zgromadzenia został ogłoszony w Nr. 43 niniejszego tygodnika.

Toruń, dn. 31 października 1932 r.

Kolej Lokalna Toruń — Lubicz, S. A.

Z a r z ą d Weiss

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

„WOLBROM“ Fabryka Wyrobów Gumowych, S. A. w Wolbromiu

podaje niniejszem do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w dn. 24 listopada 1932 r., o godz. 16,30, odbędzie się w biurze S. A. „Olkusz“ w Olkuszach

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

S. A. „Wolbrom“ Fabryka Wyrobów Gumowych, S. A. w Wolbromiu, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór Przewodniczącego; 2) Wybór nowych członków Zarządu; 3) Wybór nowych członków Komisji Rewizyjnej w miejsce ustępujących; 4) Ustalenie wysokości wynagrodzenia członków Zarządu oraz Komisji Rewizyjnej; 5) Wolne wnioski.

§ 18 statutu. — Akcjonariusze, życzący sobie brać udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swoje akcje przynajmniej na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem w Spółce i nie odebrać takowych przed ukończeniem Zgromadzenia. Zamiast akcji oryginalnych mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji bądź u notariusza, bądź w instytucji kredytowej krajowej lub po uprzednim uzyskaniu zezwolenia — w myśl art. 59 Prawa akcyjnego — w jednej z następujących instytucji kredytowych zagranicznych: 1) Anglo Tschecho-slovakische Bank, Prag, 2) Deutsche Bank und Diskonto Gesellschaft, Berlin, 3) Darmstädter und Nationalbank Komm. Ges. a. Aktien, Berlin, 4) Anglo International Bank Ltd. London E. C. 3, 5) Credito Italiano, Trieste, 6) Oesterreichische Kreditanstalt für Handel und Gewerbe Wien, 7) Schoeller & Co. Bankhaus, Wien, 8) Schweizerischer Bank Verein, Zürich, 9) Ungarische Kredit Bank, Budapest V, i 10) Bank von Liechtenstein, Vaduz.

§ 20 statutu. — Wnioski Akcjonariuszów przedstawione być mogą Walnemu Zgromadzeniu jedynie przez Zarząd drogą połączonych pism najpóźniej w ciągu 23 dni, poprzedzających Walne Zgromadzenie, nie wliczając daty nadania.

(—) Fritz Westen, (—) inż. W. Otto

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

„OLKUSZ“ Fabryka Naczyni Emaljowanych, S. A. w Olkuszach

podaje niniejszem do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w dn. 24 listopada 1932 r., o godz. 16, odbędzie się w biurze fabryki w Olkuszach

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

S. A. „Olkusz“ Fabryka Naczyni Emaljowanych, S. A. w Olkuszach, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór Przewodniczącego; 2) Wybór nowych członków Zarządu; 3) Wybór nowych członków Komisji Rewizyjnej w miejsce ustępujących; 4) Ustalenie wysokości wynagrodzenia członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 5) Wolne wnioski.

§ 18 statutu. — Akcjonariusze, życzący sobie brać udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć swoje akcje przynajmniej na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem Spółce i nie odebrać takowych przed ukończeniem Zgromadzenia. Zamiast akcji oryginalnych mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji, bądź u notariusza, bądź w instytucji kredytowej krajowej, lub po uprzednim uzyskaniu zezwolenia — w myśl art. 59 Prawa akcyjnego — w jednej z następujących instytucji kredytowych zagranicznych: 1) Anglo Tschecho-slovakische Bank Prag, 2) Deutsche Bank und Diskonto Gesellschaft, Berlin, 3) Darmstädter und Nationalbank, Komm. Ges. a. Aktien, Berlin, 4) Anglo International Bank Ltd. London E. C. 3, 5) Credito Italiano Trieste, Oesterreichische Kreditanstalt für Handel und Gewerbe, Wien, Schoeller & Co. Bankhaus Wien, 8) Schweizerischer Bankverein Zürich, 9) Ungarische Allgemeine Kreditbank, Budapest V i 10) Bank von Liechtenstein Vaduz.

§ 20 statutu. — Wnioski Akcjonariuszów przedstawione być mogą Walnemu Zgromadzeniu, jedynie przez Zarząd drogą połączonych pism, najpóźniej w ciągu 23 dni, poprzedzających Walne Zgromadzenie, nie wliczając daty nadania.

(—) Fritz Westen, (—) Jan Moravec

SPROSTOWANIE

Cukrownia i Rafinerja „Zbiersk“, S. A.

Rachunek strat i zysków. WINIEN. — Rezerwa podatkowa
Z 208 245'67, mylnie wydrukowano Z 208 244'67.

III OGŁOSZENIE

KOMISJA LIKWIDACYJNA

„Energji Elektrycznej“, S. A. w Warszawie

ogłasza, że uchwalona na Nadzwyczajnym Walnem Zgromadzeniu Akcjonariuszów w dn. 17 września 1932 r., likwidacja Spółki została zarejestrowana.

Wobec tego Komisja Likwidacyjna wzywa wierzycieli Spółki

DO ZGŁOSZENIA SWYCH ROSZCZEN

w ciągu roku od daty niniejszego trzeciego ogłoszenia. Siedziba Komisji Likwidacyjnej znajduje się w Warszawie, przy ul. Targowej 59, m. 2.

II OGŁOSZENIE

ZARZĄD

Warszawskich Fabryk Śrub i Drutu J. Wolanowski, S. A.

zwołuje

NADZWYCAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

odbyć się mające w dn. 14 listopada 1932 r., o godz. 3.30 po poł., w siedzibie Spółki w Warszawie, ul. Gliniana 5, z następującym porządkiem dziennym:

1) Obniżenie kapitału zakładowego o Z 375 000; 2) Podwyższenie tak obniżonego kapitału zakładowego o Z 375 000 przez wypuszczenie nowej emisji 3 750 akcji na okaziciela po Z 100 nominalnej wartości każda; 3) Przydzielenie całej tej nowej emisji akcji wierzycielowi Spółki na pokrycie jego należności; 4) Zmiana dotychczasowego brzmienia § 2 statutu: „Kapitał zakładowy Spółki Z 750 000 został pełnowpłacony i składa się z 7 500 akcji na okaziciela po Z 100 każda” na następujące: „§ 2. — Kapitał zakładowy Spółki Z 750 000 składa się z 3 750 akcji I emisji i 3 750 akcji II emisji, wszystkie na okaziciela po Z 100 każda”.

II OGŁOSZENIE

Kolej Lokalna Muszyna — Krynica

S. A.

XVI ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

S. A. „Kolej Lokalna Muszyna—Krynica” odbędzie się w dn. 19 listopada 1932 r. o godz. 10 przed poł. w lokalu biura Małopolskich Kolei Lokalnych (gmach Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych IV p. drzwi 453), we Lwowie, z następującym porządkiem dziennym:

1) Rozpatrzenie sprawozdania Zarządu z czynności oraz Rady Nadzorczej o zamknięciu rachunków za okres od 1 kwietnia 1931 r. do 31 marca 1932 r. i uchwała co do udzielenia absolutorium Zarządowi i Radzie Nadzorczej; 2) Rozdział zysku; 3) Zmiana § 47 statutu w tym kierunku, że rok obrotowy Spółki rozpoczyna się 1 stycznia, a kończy się 31 grudnia.

Warunki prawa do głosu na Walnem Zgromadzeniu określa § 20 statutu Spółki.

Lwów, dn. 26 października 1932 r.

Zarząd

!!! PODRÓŻUJCIE SAMOLOTAMI !!!

Zarząd Spółki Akcyjnej

Przemysłu Elektrycznego „CZECHOWICE” w Czechowicach

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w dn. 16 listopada 1932 r., o godz. 16, odbędzie się w budynku administracyjnym Spółki w Czechowicach

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW z następującym porządkiem dziennym: 1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1931/1932 r., oraz udzielenie Zarządowi absolutorium na tenże okres; 4) Powzięcie uchwały w sprawie pokrycia straty bilansowej; 5) Wybory władz Spółki.

PP. Akcjonariusze, zamierzający wziąć udział w Walnem Zgromadzeniu zechcą złożyć swoje akcje najpóźniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia w Śląskim Zakładzie Kredytowym w Bielsku, lub w Zarządzie Spółki w Czechowicach.

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Cukrownia Ciechanów, S. A.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 28 listopada 1932 r., o godz. 5 po poł., odbędzie się w Warszawie, przy ul. Bo-duena Nr. 1 m. 3

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów Spółki

z następującym porządkiem dziennym: 1) Wybór Przewodniczącego; 2) Zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i bilansu na 1931/32 r.; 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 4) Udzielenie Zarządowi absolutorium; 5) Podział zysków; 6) Budżet na 1932/33 r.; 7) Oznaczenie wysokości kredytu z jakiego Zarząd będzie miał prawo korzystać; 8) Wybór 2 członków Zarządu i 5 członków Komisji Rewizyjnej; 9) Wnioski Akcjonariuszów, zgłoszone w terminie przez prawo przepisany.

Na zasadzie § 59 Prawa o Spółkach Akcyjnych — dla użyskania głosu z akcji bezimiennych należy akcje te lub świadectwa depozytowe wydane przez Bank lub notariusza złożyć w Zarządzie Spółki przynajmniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia, t. j. do dn. 21 listopada b. r. włącznie.

I OGŁOSZENIE

Rada Nadzorcza (Zarząd) S. A. pod firmą

„BORYSLAW“, Spółka Akcyjna dla Przemysłu Wosku Ziemnego i Oleju Skalnego w Boryslawiu

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w sobotę dn. 26 listopada 1932 r., o godz. 12 w poł., odbędzie się w biurach Spółki w Boryslawiu

32 ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Sprawozdanie Rady Nadzorczej (Zarządu);
- 2) Sprawozdanie Rewizorów;
- 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu i rachunku zysków i strat za 1931 r. i powzięcie uchwały co do absolutorium dla Rady Nadzorczej (Zarządu);
- 4) Wybór członków Rady Nadzorczej (Zarządu);
- 5) Wybór członków Komisji Rewizyjnej;
- 6) Oznaczenie wartości marek obecności członków Rady Nadzorczej (Zarządu) na posiedzeniach, oraz wysokości wynagrodzenia członków Komisji Rewizyjnej.

Akcjonariusze, reprezentujący przynajmniej 1/10 część kapitału akcyjnego, mają prawo zadania w sposób przewidziany w art. 54 rozp. Prez. Rzp. o Spółkach Akcyjnych i terminie tamże przewidzianym, pomieszczenia poszczególnych spraw na porządku dziennym.

Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w obradach Walnego Zgromadzenia, winni przynajmniej na 7 dni przed dniem Walnego Zgromadzenia, złożyć w kasie Spółki w Boryslawiu swe akcje względnie zaświadczenia depozytowe na dowód złożenia akcji u notariusza lub w Banku Gospodarstwa Krajowego w Warszawie, albo jego Oddziale w Drohobyczu. W zaświadczeniu należy wymienić numery akcji i stwierdzić, że nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Zarząd Spółki Akcyjnej

Kolej Lokalna Toruń—Czarnowo

zwołuje na **dz. 26 listopada 1932 r., na godz. 13**, do Torunia w Ratuszu sala obrad Nr. 15

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

na które zaprasza wszystkich do głosowania uprawnionych Akcjonariuszów.

Porządek obrad:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i Rady Nadzorczej za rok gosp. 1931/32, bilansu oraz rachunku zysków i strat; 3) Sprawozdanie Rady Nadzorczej z przeprowadzonej rewizji ksiąg i bilansu; 4) Udzielenie pokwitowania władzom Spółki; 5) Uchwała o pokryciu strat; 6) Zmiana statutu § 6 ust. 2, w miejsce słów: „losowanie którego dokonywać będzie Rada Nadzorcza” — projektuje się treść „losowanie, którego dokonywać będzie Zarząd w obecności notariusza i 2 delegowanych członków Rady Nadzorczej”; 7) Sprawa odstąpienia na własność skarbu Państwa parceli 31/28 obszaru 79 m² z nieruchomości ks. wiecz. Toruń, tom IV, wykaz 82 obręb Bielany; 8) Ustalenie wartości znaczka obecności za udział w posiedzeniach członków Rady Nadzorczej; 9) Wybór 1 członka Rady Nadzorczej; 10) Sprawa sprzedaży parowozu Spółki; 11) Wolne wnioski.

Przedstawiciele Skarbu Państwa i związków samorządowych wykonywać mogą prawo głosowania na Walnym Zgromadzeniu, o ile przedłożą urzędowe poświadczenie, dotyczące posiadania odnośnych akcji. Akcjonariusze prywatni winni złożyć akcje Spółki najpóźniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia, w kasie Spółki w Toruniu, w Ratuszu, lub u notariusza Tempkowskiego w Toruniu.

I OGŁOSZENIE

Zarząd T-wa Robót Kolejowych i Budowlanych „TOR”, S. A. w Warszawie

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

odbędzie się w **dn. 28 listopada 1932 r., o godz. 6 po poł.** w biurze Zarządu T-wa w Warszawie, przy ulicy Wiejskiej Nr. 21, z następującym porządkiem dziennym: 1) Wybór członków Zarządu na miejsce ustępujących; 2) Sprzedaż nieruchomości; 3) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Zgromadzeniu Walnym, winni najpóźniej na 7 dni przed terminem Zgromadzenia złożyć akcje lub kwity depozytowe w biurze Zarządu Spółki.

Z A R Z A D

T-wa Schlösserowskiej Przędzalni Bawełny i Tkalni w Ozorkowie, S. A.

zawiadamia, że

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZY

odbędzie się w **dn. 16 listopada 1932 r., o godz. 3 po poł.**, w lokalu Towarzystwa w Łodzi, przy ul. Piotrkowskiej Nr. 165.

Porządek dzienny:

1) Wybór Przewodniczącego Zebrania; 2) Uzupełniający wybór członka Rady Nadzorczej; 3) Sprawy dodatkowe, zgłoszone przez Akcjonariuszy zgodnie z art. 54 Prawa o Spółkach Akcyjnych z dn. 22/III 1928 r.: a) uzupełniający wybór członka Zarządu, b) oddanie w dzierżawę przedsiębiorstwa Spółki.

W razie niedojścia do skutku Walnego Zgromadzenia w terminie dn. 16 listopada 1932 r. dla braku kompletu Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie, odbędzie się w **drugim terminie dn. 24 listopada 1932 r., o godz. 3 po poł.**, w tem samym miejscu i z tymże porządkiem dziennym, przyczem Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie w drugim terminie będzie prawomocne bez względu na ilość reprezentowanych na niem akcji.

Dodatkowe ogłoszenia i zawiadomienia o drugim terminie Walnego Zgromadzenia dokonane nie będą.

Ozorków, dn. 28 października 1932 r.

Towarzystwo Schlösserowskie

Przędzalni Bawełny i Tkalni w Ozorkowie, S. A.

(—) Leon Herbst, (—) K. Weil

Zarząd i Rada Nadzorcza Widzewskiej Manufaktury, S. A.

zawiadamiają PP. Akcjonariuszy, że w **dn. 2 grudnia 1932 r., o godz. 4 po poł.**, w lokalu Spółki, przy ul. Śródmiejskiej 13, w Łodzi, odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZY Widzewskiej Manufaktury, z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór Przewodniczącego Zgromadzenia;

2) Akceptowanie uchwał, powziętych na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszów Spółki z dn. 19 lutego 1932 r. w przedmiocie: a) Zatwierdzenia bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1930 r. i absolutorium dla Zarządu; b) Określenie poborów członków Zarządu za 1930 r. oraz za pierwsze osiem miesięcy 1931 r.; c) Powiększenia ilości członków Rady Nadzorczej i wyborów uzupełniających do Rady Nadzorczej; d) Sprawozdania Rady Nadzorczej w sprawie sprzedaży obligacji, dokonanych w celu zastawienia tychże obligacji u wierzycieli Widzewskiej Manufaktury, S. A., stosownie do protokołu Walnego Zgromadzenia z dn. 3 września 1931 r.; e) Wniosku w przedmiocie przepisania na rzecz Spółki nieruchomości Nr. rep. 3968, Nr. hip. 258 oraz Nr. rep. 711, Nr. hip. 272 F; f) Wniosku w sprawie zrezygnowania przez Zarząd z części poborów, przyznanych Zarządowi na podstawie uchwały Walnego Zgromadzenia z dn. 20 września 1929 r.

3) Sprawozdanie Zarządu za rok operacyjny 1931;

4) Sprawozdanie Rady Nadzorczej za rok operacyjny 1931;

5) Zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1931, sposobu pokrycia strat za rok 1930 i 1931, oraz udzielenie absolutorium Zarządowi i Radzie Nadzorczej;

6) Określenie poborów Rady Nadzorczej;

7) Wybory do Rady Nadzorczej i ustalenie ilości członków Rady Nadzorczej;

8) Sprawozdanie Zarządu o przebiegu postępowania układowego;

9) Zmiana § 25 Statutu Spółki, który zamiast dotychczasowego brzmienia: „Rozwiązanie Spółki może być dobrowolne, na zasadzie uchwały Walnego Zgromadzenia, lub obowiązkowe. Rozwiązanie Spółki następuje obowiązkowo, poza wypadkami przewidzianymi przez prawo, jeżeli bilans wykaże stratę, przekraczającą sumę Kapitału Rezerwowego, Nadzwyczajnego Kapitału Rezerwowego, ewentualnych specjalnych Kapitałów Rezerwowych i jedną trzecią część Kapitału Zakładowego, a akcjonariusze nie pokryją jej w ciągu pół roku od daty zatwierdzenia przez Walne Zgromadzenie sprawozdania, które tę stratę wykazało” ma otrzymać nową treść następującą:

§ 25. „Rozwiązanie i likwidacja Spółki dokonywane będą w wypadkach i w sposób przez prawo przewidzianych”.

Zwraca się uwagę PP. Akcjonariuszów na możliwość zgłoszenia dodatkowych spraw na porządek dzienny, które winny być zamieszczone w ostatnim ogłoszeniu.

Łódź, dn. 28 października 1932 r.

Zarząd i Rada Nadzorcza

Widzewskiej Manufaktury, S. A. w Łodzi

W dn. 3 grudnia 1932 r., o godz. 3 po poł., odbędzie się w Skawinie

**DZIEWIĄTE ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI**

p. f.

**„HENRYKA FRANCKA SYNOWIE”
Fabryka Środków Kawowych**

S. A. W SKAWINIE

w biurach tejże Spółki, z następującym porządkiem dziennym:

1) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej za ubiegły rok gospodarczy, badanie i zatwierdzenie zamknięcia rachunkowego i bilansu oraz udzielenie absolutorium Zarządowi i Radzie Nadzorczej; 2) Powzięcie uchwały co do użycia czystego zysku, jak również ustalenie wynagrodzenia Zarządu i Rady Nadzorczej; 3) Ustalenie ilości i wybór członków Zarządu i Rady Nadzorczej; 4) Wnioski.

Celem wykonania prawa głosowania należy akcje, uzasadniające prawo głosowania, wraz z odnośnymi niepłatnymi kuponami złożyć najpóźniej na 7 dni przed dniem Walnego Zgromadzenia w Kasie Spółki. Zamiast akcyj złożone być mogą zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcyj u notariusza, albo w instytucji kredytowej krajowej, lub też w „Bank für Industrie-Unternehmungen, Zürich” (Szwajcaria), a to w myśl zezwolenia Ministerstwa Skarbu z 17 kwietnia 1931 r. Nr. D II. 2647/3. W zaświadczeniu należy wymienić liczbę akcyj i stwierdzić, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Akcjonariusze, reprezentujący przynajmniej 1/10 część kapitału akcyjnego, mają prawo zgłosić do Zarządu pisemne żądanie umieszczenia poszczególnych spraw na porządku dziennym tego Walnego Zgromadzenia ze wskazaniem powodów i konkretnych wniosków, oraz udowodnić posiadanie wymaganej ilości akcyj. Zgłoszenie to winno nastąpić najpóźniej na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

Z a r z ą d

Z A R Z A D

Towarzystwa Handlowego „ŻELAZO”, S. A. w Pabjanicach

zawiadamia, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW odbędzie się w dn. 25 listopada 1932 r., o godz. 18, w lokalu Banku Ludowego w Pabjanicach.

Porządek dzienny: 1) Wybór przewodniczącego; 2) Odczytanie i zatwierdzenie protokołu ostatniego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszów; 3) Zatwierdzenie sprawozdania Zarządu i Komisji Rewizyjnej, bilansu, rachunku zysków i strat za 1931/32 r. i pokwitowanie Zarządu z działalności; 4) Zatwierdzenie budżetu wydatków na 1932/33 r.; 5) Wybór 1 członka Zarządu i 5 członków Komisji Rewizyjnej, oraz sprawa wynagrodzenia władz Spółki.

Wnioski mogą być składane zgodnie z art. 54 Prawa o Spółkach Akcyjnych.

RADA ZAWIADOWCZA

Zakładów Górniczych „SILESIA”, S. A. w Bielsku

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że na mocy uchwały Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dn. 28 maja 1931 r., oraz postanowienia PP Ministrów Przemysłu i Handlu, oraz Skarbu z dn. 29 grudnia 1931 r., ogłoszonego w „Monitorze Polskim” Nr. 222 z dn. 27 września 1932 r., dotychczasowy kapitał zakładowy Spółki zostaje podwyższony do sumy nominalnej zł 10 000 000, drogą wypuszczenia 888.000 sztuk akcyj nowej emisji, wartości nominalnej zł 10 każda, na warunkach ogłoszonych w postanowieniu, a mianowicie:

„Na zasadzie art. 1 Ustawy z dn. 29 kwietnia 1919 r. o zatwierdzaniu i zmianie statutów Spółek Akcyjnych, oraz art. 170 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1298 r. o prawie o spółkach akcyjnych (Dz. Ust. 39/1928, poz. 383), zezwala się Spółce Akcyjnej pod firmą: „Zakłady Górnicze „Silesia”, Spółka Akcyjna” z siedzibą w Bielsku:

I. na powiększenie kapitału zakładowego Spółki o zł 8 880 000, czyli do zł 10 000 000, drogą nowej emisji złotowej 888.000

sztuk nowych akcji, nominalnej wartości zł 10 każda, na następujących warunkach:

a) pierwszeństwo do nabycia akcji nowej emisji służy właścicielom akcji emisji poprzednich, w stosunku do ilości posiadanych akcji;

b) dla wykonania prawa poboru dla dawnych akcjonariuszów (p. „a”), winien być określony termin sześciotygodniowy od dnia ogłoszenia subskrypcji na akcje nowej emisji w „Monitorze Polskim”;

c) reparycji tych akcji, na które dotychczasowi akcjonariusze, z tytułu posiadania prawa pierwszeństwa, się nie zapiszą, dokona Rada Zawiadowcza, w myśl uchwały Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszów z dn. 28 maja 1931 r. i określonych kurs emisyjny, który nie może być niższy od ceny emisyjnej;

d) cena emisyjna akcji nowej emisji dla dawnych akcjonariuszów, którzy wykorzystają prawo poboru, określa się na zł 10-20, z których zł 10 przeznacza się na kapitał zakładowy, reszta zaś gr. 20 na koszty konfekcji, należności i opłaty;

e) pod względem praw przysługujących akcjonariuszom akcje nowej emisji będą zrównane z akcjami emisji poprzednich z chwilą wpisania podwyższenia kapitału zakładowego do rejestru handlowego, które winno być uskutecznione w ciągu miesiąca od dnia zamknięcia subskrypcji i uczestniczyć będą w dywidendzie od dnia określonego przez Radę Zawiadowczą;

f) całkowita wpłata kapitału zakładowego, oraz zapasowego, winna być uskuteczniiona w ciągu 3 miesięcy od dnia ogłoszenia niniejszego postanowienia w „Monitorze Polskim”;

g) w terminie miesięcznym od dnia zamknięcia subskrypcji szczegółowe sprawozdanie wraz z planem podziału i wykazem sprzedanych akcji z zaznaczeniem otrzymanej za nie ceny emisyjnej, winne być złożone do Ministerstwa Przemysłu i Handlu. Dopiero po złożeniu takiego sprawozdania Spółka będzie mogła zarejestrować dokonane powiększenie kapitału zakładowego;

h) w ogłoszeniach o subskrypcji, winno być w całości publikowane postanowienie, zezwalające na przeprowadzenie nowej emisji akcji;

i) w ciągu dwóch miesięcy od dnia zamknięcia subskrypcji akcje nowej emisji, winne być wydane akcjonariuszom.

II. na zmianę § 6 Statutu, a mianowicie, iż po obecnym ustępie 2, a przed obecnym ustępem 3 wstawia się nowy ustęp treści następującej:

Na podstawie uchwały Walnego Zgromadzenia z dn. 28 maja 1931 r., został kapitał zakładowy podwyższony z kwoty zł 1 120 000 o kwotę zł 8 880 000 do kwoty zł 10 000 000, drogą emisji złotowej 888.000 sztuk nowych akcji, opiewających na okaziciela pełno i gotówką wpłaconych, zrównanych z prawami dotychczasowych akcji, nominalnej wartości po zł 10 każda, tak, że podzielony jest on obecnie, łącznie z poprzednią emisją na 1 000 000 sztuk akcji po nominalnej wartości zł 10.

Warszawa, dn. 29 grudnia 1931 r.

Za Ministra Przemysłu i Handlu:

(—) J. Koźuchowski Podsekretarz Stanu

Za Ministra Skarbu:

(—) Baczyński Kierownik Departamentu

W myśl powyższych warunków, dotychczasowym posiadaczom akcji przysługuje prawo poboru 111 akcji nowej emisji na każde 14 akcji 10-złotowych poprzedniej emisji po cenie zł 10-20 za akcję.

Akcjonariusze, pragnący skorzystać z przysługujących im praw poboru nowych akcji, winni przedstawić posiadane akcje do ostemplowania i opłacić całkowitą należność w biurze S. A. „Siła i Światło” w Warszawie, ul. Marszałkowska 94, w terminie sześciotygodniowym od dnia niniejszego ogłoszenia.

Na dowód wykonania praw poboru na nową emisję będą wydawane świadectwa tymczasowe.

Zarząd Spółki Akcyjnej p. f.

ELIBOR, S. A. Handlowo-Przemysłowa Ł. J. Borkowski

stosownie do art. 122 Prawa o Spółkach Akcyjnych (rozp. Prez. Rzecz. z dn. 22 marca 1928 r. „Dz. Ust. R. P.” Nr. 39, poz. 383), podaje do wiadomości: że na odbytem w dn. 30 kwietnia 1932 r. Walnem Zgromadzeniu Akcjonariuszów Spółki postanowiono:

ZMNIEJSZYĆ DOTYCHCZASOWY KAPITAŁ ZAKŁADOWY Spółki wynoszący zł 6 250 000 do sumy zł 4 000 000.

Galicyjskie Towarzystwo Naftowe „Galicja“

S. A.

Dn. 15 listopada 1932 r., o godz. 12 w poł., odbędzie się

XXXI ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

Galicyjskiego Towarzystwa Naftowego „Galicja“, S. A., w lokalu filii tegoż Towarzystwa we Lwowie, ul. Kościuszki 8, z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie Walnego Zgromadzenia i wybór Przewodniczącego; 2) Powzięcie uchwały o sprawozdaniu z działalności Spółki, o bilansie i o rachunku zysków i strat 1931/32 r., jakoteż o sprawozdaniu Komisji Rewizyjnej. Powzięcie uchwały o pokryciu bilansowej straty; 3) Udzielenie pokwitowania byłej Radzie Zawiadowczej Spółki oraz władzom Spółki, wybranym na podstawie nowo uchwalonego statutu; 4) Nowy wybór Rady Nadzorczej oraz oznaczenie pborów dla członków Rady Nadzorczej; 5) Nowy wybór Komisji Rewizyjnej oraz oznaczenie pborów dla jej członków; 6) Powzięcie uchwały o zmianie §§ 33 i 39 statutu Spółki. W § 33 dodaje się nowy ustęp następującego brzmienia: „4. — Każdy członek Rady Nadzorczej może, w razie przeszkody, dać się zastąpić na posiedzeniach Rady przez innego członka, pisemnie do tego upoważnionego“. § 39 uzupełnia się przez dodanie słów: „i lit. 4“ po słowach „postanowienia §§ 33 lit. 2“; 7) Uchwalenie czasopisma, przeznaczanego na ogłoszenia Spółki — w myśl § 52 statutu.

Każdy Akcjonariusz, chcący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winien — stosownie do postanowień § 12 statutu — złożyć akcje wraz z kuponami najpóźniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia, t. j. do dn. 8/XI 1932 r. w kasie Spółki we Lwowie, ul. Kościuszki 8, które to akcje przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia nie zostaną wydane. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia o złożeniu akcji wraz z kuponami u notariusza lub w krajowej instytucji kredytowej lub też w jednej z następujących zagranicznych instytucji depozytowych, a mianowicie: w Wiedniu: w „Oesterreichische Kreditanstalt für Handel und Gewerbe“, I. Rennasse 2, albo: w „Niederösterreichische Escompte-Gesellschaft I. am Hof 2, albo: u firmy „Ofenbeim i S-ka“ III. am Heumarkt 10, w Paryżu: u firmy „Compagnie Franco-Polonaise des Pétroles Société Anonyme 52, Boulevard Maillatsherbis (8-me), w Amsterdamie: w „Nederlandsche Standardbank“, w Zurichu: w „Schweizerischer Bankverein“.

W zaświadczeniu należy wymienić ilość akcji i wyraźnie stwierdzić, że akcje wraz z kuponami nie będą wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Zarząd Spółki Akcyjnej

Galicyjskie Towarzystwo Naftowe „Galicja“, S. A.

II OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej p. f.

K. Buszczyński i Synowie, Hodowla Nasion w Warszawie

podaje do wiadomości, że w dn. 22 listopada 1932 r. o godz. 18 odbędzie się w Warszawie, w lokalu Spółki (ul. Mazowiecka 1)

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym: 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania oraz bilansu wraz z rachunkiem strat i zysków za rok operacyjny 1931/32; zatwierdzenie preliminarza budżetowego i planu działalności na 1932/33 rok operacyjny, określenie wynagrodzenia członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 3) Określenie wysokości kredytu, z którego może korzystać Spółka; upoważnienie Zarządu do obciążania hipotecznego nieruchomości; 4) Upoważnienie Zarządu do kupna i sprzedaży nieruchomości; 5) Zmiana § 6 statutu Spółki przez uzupełnienie go końcowym ustępem następującej treści: „Od tej zasady Walne Zebranie Akcjonariuszy Spółki może w poszczególnych wypadkach ustalać wyjątki większością głosów, przewidzianą dla zmiany statutu, a to, w stosunku do długoletnich współpracowników i przedstawicieli handlowych Spółki“; 6) Wybór członka Zarządu na miejsce ustępującego; 7) Wybory członków Komisji Rewizyjnej; 8) Wolne wnioski PP. Akcjonariuszów.

Zarząd Sandomiersko - Wielkopolskiej Hodowli Nasion

S. A. w Antoninach, p. Leszno

zawładania PP. Akcjonariuszów, że w dn. 29 listopada 1932 r. o godz. 11 odbędzie się w Poznaniu, w kancelarii Notariusza Dra Stefana Pechockiego, Plac Wolności 3

OGÓLNE ZWYCZAJNE ZEBRANIE AKCJONARJUSZÓW

wymienionej spółki, z następującym porządkiem obrad:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej za rok obrachunkowy 1931/32 oraz przedłożenie bilansu i rachunków strat i zysków za ten rok; 3) Zatwierdzenie bilansu i rachunków strat i zysków za rok obrachunkowy 1931/32; 4) Udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej; 5) Powzięcie uchwały co do pokrycia strat; 6) Projekt Zarządu i Rady Nadzorczej co do sposobu dalszego prowadzenia Spółki; 7) Wybór członka Rady Nadzorczej na miejsce ustępującego P. Augusta Łempickiego; 8) Powzięcie uchwały przeniesienia siedziby spółki do Warszawy i odpowiedniej zmiany w § 1 statutu spółki; 9) Wolne głosy.

E. Kryczkowski, Wł. Wierusz Kowalski

I OGŁOSZENIE

Zarząd Spółki Akcyjnej

Wielkich Pieców i Zakładów Ostrowieckich

ma zaszczyt podać do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że

XLV ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW

odbędzie się we środę dn. 30 listopada 1932 r. o godz. 4 po poł. w Warszawie, w lokalu Zarządu (Al. Ujazdowska Nr. 51) z następującym porządkiem dziennym:

1) Wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1931/32 rok sprawozdawczy; 3) Powzięcie uchwały o rozdziale zysków; 4) Pokwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków; 5) Wybory Rady Nadzorczej; 6) Wybory Zarządu.

Zgodnie z § 21 Statutu Spółki, akcjonariusze mogą zgłaszać dodatkowe sprawy do porządku dziennego nie później, jak na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

Właściciele akcji imiennych (ser. A) zapisani do księgi akcyjnej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia, mają prawo głosu bez osobnego zgłoszenia, zaś właściciele akcji na okaziciela (ser. B) winni złożyć swe akcje najpóźniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia, t. j. do dn. 22 listopada r. b. wyłącznie, w Banku Handlowym w Warszawie (Wydział Depozytowy — ul. Traugutta Nr. 9), w Polskim Banku Komercyjnym (Al. Jerozolimska Nr. 36) lub do Kasy Zarządu Spółki (Al. Ujazdowska Nr. 51). Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza, albo w instytucji kredytowej krajowej. Takie kwity mogą wydawać: Banque de Bruxelles (Bruksela, 2 rue de la Regence) i Trust Metallurgique Belge-Français (Bruksela, 168 rue Royale). Na kwitach tych powinny być oznaczone numery akcji.

Stosownie do § 26 Statutu Spółki, Zgromadzenie będzie prawomocne, o ile przybędą nań akcjonariusze, reprezentujący dzielącą część kapitału zakładowego.

Rada Zawiadowcza Spółki Akcyjnej Cukrowni Chybie

zawładania niniejszym Akcjonariuszów, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI

odbędzie się w dn. 29 listopada 1932 r. o godz. 15 i pół w lokalu Akcyjnego Banku Hipotecznego, Filji w Krakowie, ul. Braka 1, z następującym porządkiem dziennym:

1) Przedłożenie i zatwierdzenie, po wysłuchaniu wniosków Komisji Rewizyjnej, sprawozdań i bilansu, oraz rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1931/32; 2) Powzięcie uchwały co do udzielenia Radzie Zawiadowczej absolutorium, oraz co do podziału zysków za rok operacyjny 1931/32; 3) Wybór 6 członków Rady Zawiadowczej w miejsce ustępujących oraz oznaczenie wysokości marki obecności za posiedzenie Rady Zawiadowczej; 4) Wybór członków Komisji Rewizyjnej i oznaczenie ich wynagrodzenia; 5) Wnioski Akcjonariuszów.

Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni — stosownie do § 29 statutu — najpóźniej na 6 dni przed terminem Zgromadzenia, złożyć swe akcje w Akcyjnym Banku Hipotecznym, Filji w Krakowie, ul. Braka 1.

Linja Gdynia Ameryka, Oddział w Warszawie

W dn. 27 października 1932 r. odbyło się Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie spółki pod firmą „Polskie Transatlantyczne Towarzystwo Okrętowe Linja Gdynia—Ameryka S. A., na które powzięto następujące uchwały:

Wybrano jednomyślnie w drodze tajnego głosowania do Rady Nadzorczej na miejsce P. Mieczysława Biesiekińskiego—P. Bolesława Nakoniecznikoffa, na miejsce P. Feliksa Gadomskiego — P. Konrada Patka.

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

Akcionarjuszów Sp. Akc. Herzfeld & Victorius w Grudziądzu

odbędzie się we wtorek, dn. 29 listopada 1932 r. o godz. 11 przed poł. na sali posiedzeń Związku Hut w Warszawie, Mazowiecka 5.

Porządek obrad:

1) Sprawozdanie Zarządu za 1931/32 r. oraz przedłożenie bilansu i rachunku strat i zysków; 2) Sprawozdanie Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej; 3) Zatwierdzenie bilansu na 30 czerwca 1932 r. i rachunku strat i zysków za rok obrotowy 1931/32; 4) Uchwała, dot. zużycia funduszu zapasowego i części rezerwy specjalnej na pokrycie strat; 5) Udzielenie absolutorjum Radzie Nadzorczej i Zarządowi za rok obrotowy 1931/32; 6) Ustalenie składu Rady Nadzorczej na 1932/33 r.; 7) Powzięcie uchwały w sprawie dywidendy za rok obrotowy 1929/30; 8) Wnioski, zgłoszone w sposób prawem przewidziany.

Właściciele akcji imiennych mają prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli są zapisani do księgi akcyjnej na 7 dni przed odbyciem Walnego Zgromadzenia. Akcje na okaziciela dają prawo do uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu, jeżeli najpóźniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia złożone zostaną w burze Spółki w Grudziądzu i nie będą odebrane przed ukończeniem tegoż. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia (kwity depozytowe) na dowód złożenia akcji w Banku Związku Spółek Zarobkowych (Centrali i oddziałach) albo też u notariusza polskiego. W zaświadczeniach (kwitach depozytowych) należy wymienić liczbę, numery oraz rodzaj akcji i stwierdzić, że akcje nie będą z depozytu wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Grudziądz, dn. 2 listopada 1932 r.

Kolej Lokalna Piła-Jaworzno, s. A.

Bilans czysty z dn. 31/III 1932 r.

STAN CZYNNY. — Wartość kolei zł 3 646 431'70; Gotówka zł 835 704'08; Dłużnicy zł 335 592'43; Razem zł 4 817 728'21.

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 1 299 600'00; Pożyczki długoterminowe zł 368 557'17; Fundusze amortyz. zł 1 595 124'83; Fundusze rezerwowe zł 1 213 544'42; Wierzyciele zł 114 407'65; Zysk za 1931/32 r. zł 226 494'14; Razem zł 4 817 728'21.

Rachunek zysków i strat za 1931/32 r.

WINIEN. — Straty zł 973 830'64; Czysty zysk za 1931/32 r. zł 226 494'14; Razem zł 1 200 324'78.

MA. — Zyski 1 200 324'78; Razem 1 200 324'78.

Kolej Lokalna Delatyn-Kolomyja-Stefanówka, S. A.

Bilans z dn. 31/II 1932 r.

STAN CZYNNY. — Wartość kolei zł 8 876 542'98; Gotówka zł 110 447'78; Papiery wartościowe zł 13 299'00; Dłużnicy zł 238 466'92; Rachunek gwarancji: stan z 31/III 1931 r. zł 1 498 581'49; niedobór za 1931/32 r. zł 312 789'60; razem zł 1 811 371'09; Ogółem zł 11 050 127'77.

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny zł 5 551 200'00; Pożyczka długoterminowa zł 1 808 022'13; Fundusze amortyz. zł 1 507 670'85; Fundusze rezerwowe zł 86 127'68; Wierzyciele zł 598 525'62; Zaliczki gwarancyjne zł 1 498 581'49; Ogółem zł 11 050 127'77.

Rachunek zysków i strat za 1931/32 r.

WINIEN. — Straty zł 1 296 589'80; Ogółem zł 1 296 589'80.

MA. — Zyski zł 983 800'20; Czysta strata 312 789'60; Ogółem zł 1 296 589'80.

Two Fabryk Cukru i Rafinerji „Łubna i Szreniawa“

S. A.

Bilans na dz. 30 czerwca 1932 r.

AKTYWA	zł
Nieruchomości	12 124 081'61
Ruchomości i inwentarz żywy	167 432'60
Kasa	7 809'56
Kolejka wąskot. równa i tabor	429 456'51
Papiery wartościowe i udziały	150 807'30
Materiały i produkty	343 029'71
Dłużnicy	1 462 106'18
Wydatki na okres 1932/33 r.	68 036'63
Weksle plantatorskie kaucyjne	231 908'43
Cukier, melas i wytloki	2 803 987'52
	17 788 659'05
Udzielone gwarancje	72 797'78
Wydane traty mobilizacyjne	15 636 839'00
	33 498 295'83

PASYWA	zł
Kapitał zakładowy	1 500 000'00
Kapitał zapasowy	94 755'55
Kapitał amortyzacyjny	799 536'85
Amortyzacja 1931/32 r.	645 744'20
	1 445 281'05
Fundusz na wykupno obligacji	347'37
Niepodjęta dywidenda	78'43
Niezrealizowane kupony obligacyjne	468'70
Skarb Państwa — akcyza	1 048 414'67
Wierzyciele	13 454 723'89
Sumy przechodnie	11 387'61
Kaucje wekslowe plantatorskie	231 908'43
Zysk	1 293'35
	17 788 659'05
Zobowiązania z tyt. udziel. gwarancji	72 797'78
Zobowiązania z tyt. wydanych trat mobilizac.	15 636 839'00
	33 498 295'83

Rachunek strat i zysków

WINIEN	zł
Strata na kampanji	27 428'96
Cukier bezrobotnym	20 190'00
Odpisano na straty akcje upadłej firmy Orthwein i Karasiński	454'50
Zysk	1 293'35
	49 366'81

MA	zł
Pozostałość zysku 1930/31 r.	3 370'71
Dywidenda od akcji Banku Polskiego	2 400'00
Różnice kursowe na spłaconych zobowiązaniach w walucie obcej	43 596'10
	49 366'81

Fabryka Wyrobów Ceramicznych „OPOCZNO“, S. A.

Bilans za 1931 r.

STAN CZYNNY. — Kasa, banki, weksle zł 10 835'15; Odbiorcy, dostawcy, różni zł 147 921'38; Sumy przechodnie, weksle protest. zł 8 307'22; Wyroby gotowe, surowce i materiały zł 174 806'48; Inwestycje zł 48 944'81; Grunty, budowle, maszyny i ruchomości zł 1 330 552'99; Straty i zyski zł 24 650'57; Razem zł 1 746 018'60.

Różni za gwarancje zł 104 268'08.

STAN BIERNY. — Kapitały zł 1 342 758'19; Banki, odbiorcy, dostawcy i różni zł 188 002'83; Niepodniesiona dywidenda i sumy przechodnie zł 8 982'50; Akcepty zł 41 407'00; Akcepty gwarancyjne zł 98 868'08; Długi hipoteczne zł 66 000'00; Razem zł 1 746 018'60.

Gwarancje zł 104 268'08.

Rachunek strat i zysków za 1931 r.

STRATY. — Strata na różnicy kursu zł 32'49; Strata na produkcji zł 24 618'08; Razem zł 24 650'57.

ZYSKI. — Przeniesiono na 1932 r. zł 24 650'57; Razem zł 24 650'57.

Bank Handlowo-Przemysłowy w Łodzi, S. A.

Bilans surowy po dz. 30 września 1932 r.

STAN CZYNNY	zł	zł
Kasa i sumy do dyspozycji w B-ku Polskim, P. K. O. i B-ku Gospodar. Krajowego		123 138'29
Waluty zagraniczne		14 625'20
Papiery wartościowe własne:		
a) pożyczki państwowe	2 419'09	
b) papiery hipoteczne	115 372'35	
c) akcje	20 539'76	138 331'20
Banki krajowe		9 893'01
Banki zagraniczne		23 698'45
Weksle zdyskontowane		2 546 548'15
Rachunki bieżące:		
a) zabezpieczone	943 235'10	
b) niezabezpieczone	34 910'80	978 145'90
Pożyczki terminowe		55'00
Nieruchomości		2 810 000'00
Różne rachunki		310 524'58
Koszty, różnice kursowe i t. p.		348 621'67
Oddziały		210 279'87
		7 513 861'32
Udzielone gwarancje		148 644'60
Inkaso		334 453'94
Korespondenci za weksle skupione w depozycie		197 616'22
		8 194 576'08

STAN BIERNY	zł	zł
Kapitały własne:		
a) zakładowy	3 500 000'00	
b) zapasowy	206 205'45	3 706 205'45
Wkłady:		
a) terminowe	598 783'20	
b) à vista	339 321'61	938 104'81
Rachunki bieżące		166 302'87
Zobowiązania inkasowe		51 888'53
Redyskonto weksli		1 789 337'21
Banki krajowe		201 073'31
Banki zagraniczne		63 825'55
Różne rachunki		88 283'90
Procenty, prowizje i różne zyski		298 187'82
Oddziały		210 651'87
		7 513 861'32
Zobowiązania z tytułu udzielonych gwarancji		148 644'60
Różni za inkaso		334 453'94
Weksle skupione w depozycie		197 616'22
		8 194 576'08

Towarzystwo Akcyjne Fabryki Maszyn i Odlewni Żelaza „A. WIECZOREK”
w Białymstoku, ul. Kolejowa Nr. 12

Bilans zamknięcia na dz. 31 grudnia 1931 r.

STAN CZYNNY. — Place, budynki i bocznic kolejowe zł 360 813'01; Kaucje zł 1 833'00; Ruchomości i inwentarz zł 13 830'60; Sprawa o odszkodowanie 153 844'66; Dłużnicy zł 7 553'00; T-wo „Nasz dom” — Konto II — gwarancja hipot. zł 100 000'00; Strata za rok operacyjny 1931 zł 3 338'58; Razem zł 641 212'85.

STAN BIERNY. — Kapitał akcyjny: 6 000 szt. akcji po zł 40'00 = zł 240 000'00; Kapitał rezerwowy zł 175 348'84; Gwarancja hipoteczna zł 100 000'00; Wierzyciele zł 125 864'01; Razem zł 641 212'85.

Rachunek zysków i strat za 1931 r.

ZYSKI. — Dochód z dzierżawy budynk. i placów zł 41 817'00; Dochody inne zł 4 826'07; Strata za rok operacyjny 1931 zł 3 338'58; Razem zł 49 981'95.

STRATY. — Amortyzacja budynków i bocznic kolejowych zł 7 222'61; Ogólne koszty admin. zł 42 759'34; Razem zł 49 981'95.

Zjednoczony Bank Ziemiański, S. A.

Bilans surowy na dz. 1 października 1932 r.

STAN CZYNNY. — Kasa i sumy do dyspozycji w Banku Polskim, P. K. O. i Banku Gospodarstwa Krajowego zł 1 038 957'22; Waluty zagraniczne zł 216 054'37; Papiery wartościowe własne: a) papiery państwowe zł 30 364'26, b) papiery hipoteczne zł 5 079 273'28, c) akcje zł 769 917'58, łącznie zł 5 879 555'01; Akcje i udziały w przedsiębiorstwach konsorcjalnych zł 252 063'09; Papiery wartościowe ustawowego kapitału zapasowego zł 135 449'99; Banki krajowe zł 9 512 100'22; Banki zagraniczne zł 124 789'76; Weksle zdyskontowane zł 14 286 215'87; Rachunki bieżące (saldo debetowe): a) zabezpieczone zł 12 493 749'74, b) niezabezpieczone zł 1 274 347'85, łącznie zł 13 768 097'59; Pożyczki terminowe zł 156 365'70; Nieruchomości zł 3,061.211'33; Różne rachunki zł 7 108 416'83; Koszty, różnice kursowe i t. p. zł 1 861 039'42; Oddziały zł 10 907 094'63; Długoterminowe pożyczki hipoteczne zł 76 472'75; Ogółem zł 68 383 883'89.

STAN BIERNY. — Kapitały własne: a) zakładowy zł 10 000 000'00, b) zapasowy zł 270 899'98, c) fundusz amortyzacyjny zł 63 774'41, łącznie zł 10 334 674'39; Wkłady: a) terminowe zł 7 114 992'29, b) à vista zł 8 164 933'86, łącznie zł 15 279 926'15; Rachunki bieżące (saldo kredytowe) zł 6 778 194'07; Zobowiązania inkasowe zł 50 806'18; Redyskonto weksli zł 7 752 423'58; Zastaw walorów własnych zł 3 648 301'44; Banki krajowe zł 12 520 481'48; Wierzyciele hipoteczni zł 272 139'18; Różne rachunki zł 93 086'03; Procenty, prowizje i różne zyski zł 606 387'87; Oddziały zł 10 970 990'77; Obligacje zł 76 472'75; Ogółem zł 68 383 883'89. Gwarancje zł 10 438 707'00; Inkaso zł 2 105 514'56.

Zarząd Spółki Akcyjnej p. f.

„TRWAŁE DROGI“, S. A.

podaje do wiadomości, że w dn. 1 grudnia 1932 r., o godz. 11 rano, odbędzie się w siedzibie Spółki, przy ul. Mokotowskiej 60, w Warszawie

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem dziennym: 1) Wybór Zarządu; 2) Wybory do Komisji Rewizyjnej; 3) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze pragnący wziąć udział w powyższym Walnem Zgromadzeniu, winni nie później niż na 7 dni przed terminem Zgromadzenia złożyć Zarządowi Spółki swoje akcje ewentualnie zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza, albo w instytucji kredytowej krajowej.

BĄDŹ NOWOCZESNYM

I PODRÓŻUJ SAMOLOTAMI!

Informacje i bilety: Tel. 547-60, 808-50
i biura podróży

„POLMIN”

PAŃSTWOWA FABRYKA OLEJÓW MINERALNYCH
SIEDZIBA DYREKCJI: LWÓW, ULICA SZPITALNA Nr. 1

TELEFONY: 2-48, 3-28, 39-20, 39-21

FABRYKA OLEJÓW MINERALNYCH
W DROHOBYCZU — TELEFON 105

REPREZENTACJA W WARSZAWIE
ul. Szkolna 2; telefony: 70-84, 114-75, 512-33 i 177-8

Reprezentacja w Gdańsku — Polish Petroleum Company — Krebsmarkt 7 — 8
Przedstawicielstwa zagraniczne we wszystkich stołecznych miastach Europy

POLECA ZNANE ZE SWEJ PIERWSZORZĘDNEJ JAKOŚCI

OLEJE I SMARY SAMOCHODOWE

Polmin AS, Polmin AL, Polmin AZ, Polmin AF, Polmin AP, Polmin AD i Polmin AT

OLEJE CYLINDROWE, ODPOWIEDNIE DO
WSZYSTKICH WARUNKÓW PRACY. WYSOKOGA-
TUNKOWE OLEJE ŁOŻYSKOWE. OLEJE DO
SILNIKÓW SPALINOWYCH, DO KOMPRESORÓW PO-
WIETRZNYCH I KOMPRESORÓW CHŁODNICZYCH.
OLEJE TURBINOWE i TRANSFORMATORO-
WE. OLEJE WIERTNICZE. TŁUSZCZE MA-
SZYNOWE. SMARY DO LIN I KÓŁ ZĘBATYCH.
SMARY DO WÓZKÓW KOPALNIANYCH I OLEJE
OSIOWE. — PARAFINĘ, ŚWIECE, WAZE-
LINĘ TECHNICZNĄ. — BENZYNY: EKSTRAKCYJ-
NA, LOTNICZĄ, SAMOCHODOWĄ I MOTOROWĄ. —
NAFTĘ: RAFINOWANĄ I SILNOPŁOMIENNĄ. OLE-
JE GAZOWE. ASFALTY BEZPARAFINOWE I PARA-
FINOWE. SULFOKWASY, KWASY NAFTENOWE.

ODDZIAŁY W KRAJU:

BIALYSTOK, ul. Warszawska 7, tel. 10-34
KRAKÓW, ul. Szczepańska 9, tel. 15-82
LUBLIN, ul. Krak. Przedm. 46, tel. 10-74
LWÓW, ul. Szpitalna 1, tel. 3-23
ŁÓDŹ, ul. Piotrkowska 152, tel. 6-27,

WARSZAWA, ul. Szkolna 2, tel. 714-75
POZNAŃ, ul. św. Marcina 18, tel. 35-36
SOSNOWIEC, ul. Naftowa 4, tel. 2-08
TORUŃ, ul. Mostowa 17, tel. 3-99
WILNO, ul. Jagiellońska 8, tel. 1-72

SKŁADY WŁASNE I KOMISOWE:

BIALYSTOK, BIELSK PODLASKI, BIŁGORAJ, BĘDZIN, BRODY, BYDGOSZCZ, CHELM, DOLINA, DRO-
HOBYCZ, GARWOLIN, GDYNIA, GRUDZIĄDZ, JAROSŁAW, KALISZ, KIELCE, KOŃSKIE, KOŁOMYJA,
KOWEL, KRAKÓW, KRASNYSTAW, LIDA, LUBLIN, LUBARTÓW, LWÓW, ŁĘCZYCA, ŁOMŻA, ŁÓDŹ,
MIĘDZYRZEC PODLASKI, NOWOGRÓDEK, OPOCZNO, OSTROWIEC, OSTRÓW, PABJANICE, RADOM,
RADZYŃ, RÓWNE, RYKI, SANDOMIERZ, SAMBOR, SIEMIATYCZE, SIEDLCE, SKIERNIEWICE, SOBOLEW,
SOSNOWIEC, STANISŁAWÓW, STRYJ, TOMASZÓW MAZ., TORUŃ, TARNOPOL, WARSZAWA, WILNO,
WIELUŃ, WIERZBNIK, WÓLKOWYSK, WŁOCŁAWEK, ZDUŃSKA WOLA, ZŁOCZÓW, ŻYRARDÓW

WŁASNY PARK CYSTERNOWY

POCZTOWA KASA OSZCZĘDNOŚCI P. K. O.

CENTRALA: WARSZAWA, JASNA 9
ADRES TELEGRAFICZNY: POKO

ODDZIAŁY: KATOWICE, KRAKÓW,
POZNAŃ, WILNO, ŁÓDŹ

C Z Y N N O Ś C I B A N K O W E :

INKASO WEKSLI I INNYCH DOKUMENTÓW WIERZYTELNOŚCIOWYCH:

P. K. O. PRZYJMUJE DO INKASAWEKSLI I INNE DOKUMENTY (FRACHTY I T. P.) PŁATNE WE WSZYSTKICH MIEJSCOWOŚCIACH KRAJU. WALUTA ZAINKASOWANA DOPISYWANA JEST NATYCHMIAST NA KONTO WIERZYCIELA.

PRZECHOWYWANIE PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH (DEPOZYTÓW):

ZŁOŻONE DO DEPOZYTU WALORY SĄ NIE TYLKO PRZECHOWYWANE, LECZ I ADMINISTROWANE, TO ZNACZY, ŻE P. K. O. BEZ DALSZYCH ZLECEŃ, SAMA DOKONUJE REALIZACJI ZAPADŁYCH KUPONÓW I WYŁOSOWANYCH PAPIERÓW, ORAZ PRZEPROWADZA KONWERSJE I NOWE EMISJE (CENTRALA W WARSZAWIE).

Z L E C E N I A G I E Ł D O W E :

ZLECENIA GIEŁDOWE KUPNA I SPRZEDAŻY WYKONUJE P. K. O. NA WARUNKACH NAJKORZYSTNIEJSZYCH ŚCIŚLE WEDŁUG KART UMOWY (SZLUSÓW GIEŁDOWYCH). P. K. O. SKUPUJE RÓWNIEŻ KUPONY WALORÓW PAŃSTWOWYCH ORAZ REALIZUJE WYŁOSOWANE OBLIGACJE PAŃSTWOWE. .. (CENTRALA W WARSZAWIE). ..

OBROT PIENIĘŻNY Z ZAGRANICĄ:

P. K. O. NA ZLECENIE UCZESTNIKÓW OBROTU CZEKOWEGO LUB OSZCZĘDNOŚCIOWEGO PRZEKAZUJE ZAGRANICĘ DOWOLNE KWOTY BĄDŹ TO CZEKAMI NA BANKI ZAGRANICZNE DO WSZYSTKICH ZNACZNIEJSZYCH PAŃSTW, BĄDŹ TO CZEKAMI PRZEKAZOWYMI NA URZĘDY CZEKOWO-POCZTOWE, JAK RÓWNIEŻ ZAPOMOCĄ PRZELEWÓW NA ZAGRANICZNE KONTA CZEKOWO-POCZTOWE DO AUSTRII, BELGII, DANII, FRANCJI, CZECHOSŁOWACJI, HOLANDJI, JUGOSŁAWII, LOTWY, NIEMIEC, SZWECJI, SZWAJCARJI.

PRZEKAZYWANE Z ZAGRANICY PIENIĄDZE DO POLSKI DOPISYWANE SĄ NA KONTA P. K. O. W POLSCE LUB PRZEKAZYWANE DO WSKAZANYCH MIEJSC ZAMIESZKANIA ADRESATÓW W KRAJU.

UDZIELANIE POŻYCZEK (LOMBARD):

UCZESTNICY OBROTU CZEKOWEGO I OSZCZĘDNOŚCIOWEGO MOGĄ OTRZYMYWAĆ POŻYCZKI LOMBARDOWE NA ZASTAW PAPIERÓW PAŃSTWOWYCH, KOMUNALNYCH ORAZ AKCYJ BANKU POLSKIEGO NA DOGODNYCH WARUNKACH.

WSZYSTKIE FORMALNOŚCI MOGĄ BYĆ ZAŁATWIANE RÓWNIEŻ W DRODZE KORESPONDENCJI.

SAFESY (CENTRALA I ODDZIAŁ W KRAKOWIE)

P. K. O. wynajmuje Kasetki (safesy) różnych wymiarów na bardzo dogodnych warunkach